Doctoris Nicolai de Tolstow canonici Cracov.

Albumasar de coniunctionibus annorum revolutionibus etc.

Albumasar de floribus

Albumasaris Introductorium in astronomiam

Introductorium in aſtronomiaꝫ Albumaſaris abalachi octo continens libros partiales.

¶ Incipit liber introductorius in astronomiam Albumasar abalachi.

(Prologus Hermanni Sec. ad Robertum)

Apud latinos artium principijs que ars extrinseca prescribi solet librorū in inicijs: non scripto vllo autentico quod ego mea lingua inuenerim: sed doctorum tantū sua cuiusque sentencia paratur. Apud arabes contra duorum siquidem primum nec aduertisse videntur vnquam: tam et si particulariter vnquam ac sparsim assumāt: nostro tamē iudicio non parum necessarium. Secūdum vero Cōmerticium quidem illis nec scripto dignum visum est tanquam egregium aliquid inuente scripture cōmendarunt. Ab hoc igitur secūdo genere huius operis auctor incipiens: septem inquit sunt omnis tractatus in inicijs Auctoris intentio: operis vtilitas: nomen auctoris: nomen libri: locus in ordine disciplinū: species inter theoricam et practicam: partitiones libri. Que apud nos quinque partito sufficiens operis videlicet tytulo: auctoris intentiōe finali causa: materia tractandi: et ordine que omnes fere tam tractatus quam materie omnis exordio et necessaria et sufficere videntur: suam tamē singuli reddit causam. Que cum ego prolixitatis exosus et quasi minus continentia: cum et hunc morem latinis cognoscerem preterire volens anio ipso potius tractatu exordiri pararem. Tu mihi studiorum oīm specialis atque inseparabilis comes: rerumque et actuum per omnia consors vnice missi memores obuiasti dicens. Quanquam equidē nec tibi pro a more tuo mi Hermāne nec vlli consulto aliene lingue interpreti in rerum translationibus abcecij sentencia quandā nullatenus aduertendum sit ita tamen alienum iter sequendum videtur ne precuras. Pristior nō qui librum hunc in arabica lingua legerit si in latina non ab exordio suo qua primum legentis intuitus incidit inceptum videat non industriam sed ignorantiā putans: et operis forsitan integritatē detrimenti: et nos deuie digressionis arguat. Parui quidem est ipm etiam laborē tuo potissimū instinctu aggressus sim: vt si quid ex hoc nostro studio latine copie adiciatur: non mihi maius quam tibi merita rependatur. Cum tu quidem et laboris causa et operis index et vtriusque testis certissimus existas: expertus quippe nihilominus: quam graue sit ex tam fluxo loquendi genere quod apud arabes est: latine modi congruū aliquid cōmutari atque in his maxime que tam artam rerum imitationē postulant. His habitis ne longius differatur ab ipsius verbis tractatus inicium sumamus. Intentionis inquit expositio rei sūmam breuiter et absolute proponens: discentis animum attentum parat et docilem. Utilitatis promissio laborem alleuans interdū animi quendam affectum adaptat. Auctoris nomen duabus de causis necessarium est. Tū vt opus autenticū reddat. Tum ne alij dum vagum et incerti sit nominis in incerto ascriptū iniustam parat gloriam. Libri nomen intentionis testimonio

accedit. Locus in ordine discendi animũ discentis: quo lecto quid legendũ
sit instituens ad disciplinarum intellectum non inconsulte dirigit. Scientie
genus partici omniumqꝫ numerus: ⁊ ex ipso attentum iter reddit ⁊ docilez.
Qm̃ ergo inter oẽs huius artis scriptores nullus actenus inuentus est qui
vel cõtradicentibus responderet: vel approbantibus argumentũ daret: ad
huc nec nullus qui plenarie scriberet artem. Nostra quidem in hoc opere
intentio ⁊ illis resistere ⁊ his firmamentuz dare ⁊ integram diuino auxilio
artem tradere. Unde non hanc vtilitatem consequi manifestũ sit: ne qui
deinceps operam huic artificio dederint: quia diuersa ex diuersis operibus
aminicula necessaria sint vel desistant vel deficiant. Quoniam igitur opus
certis: ⁊ auctoris et libri nominibus confirmare necessariũ duximus hunc
tytulum p̄scribentes dicimus. Introductorium in astrologiaz Albumasar
abalachi. Qua de causa ⁊ post astronomiã in astrologiã p̄mo loco legendꝰ
sit in theoricam scz huiꝰ artis partem principalr̃ atqꝫ generalr̃: editus octo
partitionũ numero descriptus: quaqꝫ suis differentijs subdiuisa. Partitiõis
prime capitula quinqꝫ. Primum de inuentione astrologie. Secundum de
siderum motus effectu. Tercium de effectus qualitate. Quartum de confir
matione astrologie. Quintum de vtilitate astrologie. Capl'm primũ.

PRimuz itaqꝫ: que causa: qua ratione hoĩem in terra positũ
ad celestis consilia decreta scrutanda primum excitauerit:
deinde prouexerit exponenduz videretur. Nec enim motu
quoqꝫ inprouiso aut repẽtina quorumlibet impulsione tm̃
iter arreptum: nec sine sũmo studiorꝫ impendio transcursuz
videtur. Partimur igitur omnẽ siderum stellarũqꝫ scientiã
gemina specie in motũ celestium ac motuũ effectus. Prima
quidẽ species mathemathica vniuersalis sapientia vocatur. Integrã eteni
perfecamqꝫ tradit scientiam quantitatis et habitudinis circulorũ motuũqꝫ
celestium in se eiusqꝫ primum: deinde ad alios tamen vsqꝫ ad terre globum
Terre siquidez corpus rotundũ globosum: circulus supremꝰ diuina virtute
perpetuo ambiens ceteros infra contentos suis cum speris die noctuqꝫ ab
oriente per occidentẽ integro circuitu ↄuertit. Unde ☉ per diuersas terrarꝫ
partes diuersis nationibus nũc eleuari simulqꝫ occidere: alijs nunc ↄuerso
sicqꝫ alijs diez alijs interim noctez esse necesse est. Circulorum etenim inter
supremum ⁊ terrã motus alijs cum sũmo: alijs contra. Stellaris vero motꝰ
omne genus fere contra. Supernorꝫ vero motuum quantitatis ⁊ qualitatis
pars humanis sensibus patuit. Unde omnes sciencie primordium partem
rationi tribus ex locis computo proportione ⁊ mẽsura: argumentũ necesse
materia infert vbi qui huic sapientie non concedãt: ⁊ sensu debiles: ⁊ rõnis
alienos esse: ↄsequẽs sit. ¶ Hanc igitur vniuersalẽ sapientiaz Ptholomeꝰ
post hamũ quendã tradit i libro suo almagesti; postqꝫ ⁊ ego ait Albumasar

in tabulis nostris maioribus in fine richene elchebir celestium discursus ꝑ
secutus sum: nos quoqꝫ. Secunda vero naturalis in suo quidē genere non
minus vniuersalis stellarum corpoꝝ naturas et ꝓprietates in se primo tunc
accidentiū inferioris mundi ducatū partim crebris quibusdā experiment(:
ꝑtim natali speculatione quadū insequtur. Ex eo siquidē qui varios stellarū
discursus diuerse elementoꝝ in rebꝰ elementatis altnationes solito certaqꝫ
lege ꝯsequunt. Id non sine aliquo natali illarū in his motu fieri necessariū
videtur argumentū. Est igitur huius scientie pars que per se cōstans partez
minus manifestā ratio nature quodaꝫ ductu consequtur: vt qui huic scientie
ꝯdicant: nec multe eos in his expientie ꝛ rerū nec parū cōscius esse constet.

Sol

¶ Part(igitur manifeste lumina principal'r vbi oīm celestium notabiliora
sunt certa gerunt signa: ac primo loco ☉: nemo siquidem ignorat anni tpm
legittimos successus elemēta mōi vsitat(alterationibꝰ afficiētes ordinatos

☉ per circuli quadrātes itus atqꝫ reditus ꝯsequi. Deinde per singulos etiaꝫ
dies atqꝫ horas non nihil noui variiqꝫ motus in rerum accidentibꝰ ☉ sequi
videmꝰ. Quibꝰ siquidē oritur assentit: descēdit occidit: aīantibꝰ: graminibꝰ
metallis per singulos motꝰ aerē terraꝫ aquā: ipsorūqꝫ natās ⁊ statꝰ: frigore
calore siccitate humore intˀ gn̄ationis ⁊ corruptionis: augmēti decremētiqꝫ
alternationes alterat. ¶ Vsqꝫ adeo quidē motꝰ etiaꝫ tam hoīm q̄ꝫ ceteroꝝ
aīalium primum ☉ iter sequantˀ. ☉ siquideꝫ oriente surgere: et progrediuntˀ
ascendente cursu addunt: descendēte minuūt: occidente reuertuntˀ. Ac tāqꝫ
motꝰ absente duce gescunt: ad exituꝫ illiꝰ iterū exituri. In graminibꝰ quoqꝫ
☉ virtus manifesta quoꝝ gn̄ationes incrementa maturitas ☉ maxime cō-
mittantˀ apparet in quibusdaꝫ manifestiꝰ: vt in solsequio ⁊ elmofar herba q̄ꝫ
arabes herba thelancianjila latini necesse apiū vocant. nā nec metalle na-
turā hanc euadunt. Quedam enim absentia ☉ coagulantˀ. quedam radiis
confortantˀ cuius virtꝰ manifesta in eliodropia gēma necnon quibusdā .v.
noibus ac margaritˀ. In his igitur hꝰmodi vis ⁊ effectꝰ solaris manifestiꝰ.

Luna

¶ Post solē ☽ rerū testimonio accedit. Nōnullis enim vel de vulgo haut dubiū est lunares accessus ad ☉ ⁊ recessus ort⁹ scȝ ⁊ occasus: incremēta ☽ et decrementa aurarū marium in animalibus et graminibus et metallis qualitatum et quantitatum motus comitari in menstruis animalis subest humoꝝ incremētis ⁊ decrementis marisq; cottidianis: seu per septimanas lunationis accessibus ⁊ recessibus. Nōnulli etiam numerosis obtinent experimentis ex diversis ☽ mansionibus diversa tempora varijs qualitatib⁹ affici: vt ex hac veterorum ex illa nubium ex alia pluuiarum atq; id genus

¶ Post ☉ et ☽ stellarum oīum tunc quidam affectus certi sunt. preter qđ vulgo nō adeo sunt vbi luminū virtus approbati: nequaq; tamen vel vulgo ignotum est qualitates temporum inter augmenta ⁊ decrementa stellarū quadam in ☉ ⁊ ☽ participatione alterari: quorum motuum nisi hec participatio causa existeret: nec estas estate calidior nūq; fieret: nec hyems hyeme frigidior. Certum igitur est quibusq; nationib⁹ per omnia climata rerum generationes ⁊ corruptiones temporum alterationibus moueri. Alterationum autē huiusmodi causam existere ☉ ⁊ ☽ stellarūq; aminicula. Primo quidē antecessorum longeue vite vigilisq; indaginis experimentis vsq; ad posterorum memoriā reseruatis. Secūdo ex eis que cōstabat ad ea que minus paterent cognata rerum collatione ingenium ꝓuehente. Cum itaq; rationem quidem ingenium promptius concedat: experimentorum etiam causas in rerum indagine nō ineptas esse astruendum videtur. Habet enī omne artificium in suo genere de transactis ad ea que sequunt̄ experimentorum fidem. Sic equidē agricola: sic pastor: sic naute suo quolibet officio ex quarundam stellarum locis horas comodas vel incomodas. Agricola quidē sementi et insitionibus pastor cōmiscendis gregum armentorumq; sexibus: ad conceptus stabiles atq; partus sanos. Nauta nihilominus ventos amicos atq; inimicos preteritorum experimentis prouidet: quibus omnibus stabilis et seriose indaginis per elementorum motus temporum alterationes ☉ et ☽ atq; stellarum cursus experimenta fidem faciunt. In insitione siquidem ex hora temporumq; insitionis prenoscit agricola inter arborum genera: has incremento addere: illas fructus accellerare: alias fructibus indulgere: alias aliter atq; aliter. A quo si tanq; argumenti locū exquiramus experimentorum vsum nihil ambiens pretendit. Hanc secus obstetricū vaticinijs: quibus experimenta fidem gerunt. Presciunt siquidē experto primum vtrum ne grauida sit. Secundo sexū discernunt: deinde ⁊ ex ꝑmogenitis quos partus virginales vocant. Utrū ne amplius ea mater paritura sit preuidentes ipsos etiam partus futuros prenumerāt. Habita nanq; suspitione pregnantis cum id experimento discernendam fuerit mā millarum capitella notant. Que si suffusa et amplexata videntur: ipsamq;

colore variato: oculis profundis: acie oculorum acuta: albugine plena atq̃
turgida: grauidam esse ratam habent. Ad sextum discernendum. Utrum
pregnantis tractant quem si plenum rotundū abilem durū senserint: ipsamq̃
colore mundo masculū predicant: oblongū laxum ineptū ipsamq̃ colore
maculato feminā testantibꝰ māmillarum capitellis in masculo ad rubium
in femina ad fuscum colorem ↄtrahentibus. Alio quoq̃ modo accepta enī
inter digitos lac pregnantis si spissum viscosumq̃ sentitur masculi signum
rarum ⁊ liquidum femine. Item alio: lac nanq̃ pregnantis speculo ferreo
superfusum siccq̃ ad radios ☉ equabiliter locatum. Si per horam confluit
in similitudinem vnionis masculum fert: diffluens et expansum feminam:
Pariente vero q̃ primum proles supra terram decidit ad caput infantis re
spiciunt: q̄ si pilorum congeriem quasi cirritim videant masculū deinde pa
riturum presciunt. Sicq̃ geminis cirris gemellos. Nam ⁊ domini fortune
prospere signum apud illas: quotiens cum folliculo sano partus egreditur
deinde future generationis numerum metientes folliculum infantꝭ primo
geniti vulue matris inherentem anteq̄m soluatur pertractant: in quo quot
tanq̄m nodos seu quasi calculos inueniunt: tot partus futuros numerant:
quibus non inuentis nihil deinde parituram prenoscunt: nihil in horū ali-
quid dubitātes nisi forte prius aborsu confusa fuerit. Ad hunc itaq̃ modū
cum vulgaribus ingenijs experimentorum vsus tante sit auctoritatis: tum
apud medicos etiam experimentoꝝ certitudine firma cure sue prouidentia
est. prouident hi quibus firmior eius artis experientia est inter naturalia ⁊
circa naturam: per anni tempora: terrarum climata: quoddam humorum
genus in corporibus humanis. Ceteris autem cui ceterorum parti vsq̃ ad
quantum preualeat: deinde quid cui salubre quid noxium ipsius etiam in-
cōmoditatis corporee augmenta detrimenta statu alterationes: iuxta q̄d
cuiusq̃ naturaȝ eorum que nature contraria sunt passiuam vident non na-
turalium inter vtrunq̃ genus mediante collatione: certis terminis metiunt̄
Id autem est per ipsas alterationes elementorū motus: alterationum mo
tusq̃ causas vires stellarum: non motuum experto memorantes vim ☉ ca-
lorem: vim ☽ humoreȝ: motus vtrorumq̃ stellarum et siderum cum his per
mixtionem. Hoc ergo artificioꝝ genus quanto vulgaribus dignius: tanto
huic nostro ꝓpinquius. Est aūt medicine in parte dignior officium. Primo
corporum materias elementorum scȝ naturas subtiliter perspicere: deinde
in corporibus seruata proporcionabilitate cōmiscere: cōmixtionum demuȝ
ex nafali necessitatis accessu atq̃ recessu accidentiū motus tractare. ¶ Of-
ficium autē astrologie in parte scđaria ex motu stellarum elementoꝝ motꝰ
temporumq̃ alterationes atq̃ tum mundi ipsius tū partium eius: hic gene
raliter: hic specialiter metiri accidentium motus. Ut igitur medicus sensibi
libus primū experimentis instructus: deinde ad nature ꝓprietates ꝓuectus

ſpecieꝝ hanc calidã hanc frigidã ſiccamq; vel humidã morboꝝ huic vel illi
ratum habet accomodã: ſic aſtrnlogus ex ſenſibili quadam experimētoꝝ
inſtitutione ad naturales celeſtiũ corporũ prouectus. Solem calidaꝫ: lunã
humidaꝫ: ſicq; ſtellarum ⁊ ſiderum cuiuſq; vim ⁊ naturã effectuum ratione
certam habet. Itaq; vulgaria quidem artificia particularia. Medicina ve
ro ⁊ aſtrologia magis vniuerſalis videret̃. eo ꝙ ſui queq; generis integrita
tem amplectit̃: niſi ꝙ aſtrologiã tanto altiorē quanto materie dignioris eſt
eſtimamus. Medicina ſiquidem in elementoꝝ naturis ⁊ in alterationibus
corporũq; ex eius compoſitione ſtatu ⁊ accidentibus exercitat̃: aſtrologia
vero in celeſtiũ corporũ motu ⁊ naturis atq; per mundum inferiorē effecti/
bus tota conſumit̃. Medicus quidem elementoꝝ alterationibus operam
dat. Aſtrologus ſtellaruꝫ motus ſequit̃ elemētarie ad alterationis cauſas
Sic igitur ⁊ omnibus artificijs ſiderum ſtellaruꝫ ſcia. quantũ celeſtia terre
nis preſtant ⁊ genere nobilior ⁊ dignitate celſior inuenit̃. Que cum ita ſint:
quid terreat ſapientem vel ſtellarum motus ſectari vel motuuꝫ effectus ſpe
culari vbi cum anteceſſorũ crebris experimentis philoſophorũ acutis aſſer
tionibus ſtellarum motus iuxta naturas earundē mundi accidentia con/
ſequi ratum habeat. Quando ex celeſtium conſilijs rerum generationes ſi
ue corruptiones imminere videat tanquã aliqua reuerentia retenta vel cre
dere non audeat ꝙ certũ habet vel enũciare vel palam monſtrare poteſt
Quemadmodũ enim elementoꝝ motus temporũq; alterationes atq; gene
ralia mundi accidentia. celeſte conſiliũ palam ſequunt̃ Sic ſingulos etiam
quorumlibet indiuiduorum per omnē mundũ inter generationes ⁊ corru/
ptiones augmēta ⁊ detrimenta omniũq; alterationũ motus ex eadem ori/
gine ordinari familiar[?] totiꝰ ad partes cognatiõis ratio habet Que omnia
experimentoꝝ primum fundamento poſito: cognata collatrix ſtudioſa in/
dago tandem conſecuta eſt: vt ſi quando vel his intercitat error non artis
integritas: ſed artificis ignorantia potius ſeu negligentia arguat̃. ¶ Reſtat
enim artis profeſſor quociens artificiũ ſuſceperit vt ſtellarũ ſiderumq; mo/
tibus locis per gradus ⁊ puncta naturis etiam ⁊ affectionibus omnino in/
ſtructus accedat: nihil intermittens de rerum naturis qualitatibus ordini
bus habitu locis temporibus: aptitudine ſtellarũ habitudini apportionata
Quibus ſiquidem defuerit imperfectũ aliqua in parte labi nihil mirum eſt.
Hic igit̃ error vnde caueri poſſit inſinuemus. Videt̃ enim duabus de cau/
ſis principaliter incidere: tum ex parua cognitione rerum habitudinis in
quibus iudicanduꝫ eſt quid rerum an ſiderum aſcribat̃. Cum ex minus ſa/
na celeſtis conſilij conceptione: vnde plerũq; permixtio confuſioq; ducatuꝫ
accidit ne leuiter elegi poſſit quem pre ceteris ſequamur. Que cum ita ſint
nec in hoc nec in alijs artificijs que ad prouidentiam pertinent qui omnia
conſequi non poteſt pars quam obtinuerit relinquenda eſt. Modice nãq;

sciētie no n modica plerūq₃ fruges est maxime in euentuū prouidētia. Ui-
demus aūt ⁊ medicos ⁊ alios id genus in suo quosq₃ artificio nōnunq₃ de-
cipi. Nec tamē ideo vel opem ipsorum recusari vel artem displicere: quāq₃
aliorum artificum error quā astrologi in curia ad pniciez procliuior. Me-
dici siquidē fallacia mortis sepe causa fit: subauō naute interitus astrolo-
gi errorē ad maximū sepe in scientia reprehensio consequit̄. Cum igit̄ ex ar-
tis huius ⁊ veritate maius cōmodum ⁊ fallacia minus incōmoduz sequat̄.
Nec displicere cuiq₃ artē conuenit: ⁊ professoribus sūmope studendū ne ob
culpā cuiusq₃ ars innocēs infesta reddat̄.

Capl'm secūdū. De siderū motus effectu.

NUnc astroꝝ effectus speculari cōuenit premisso quod in om-
ni tractatu fieri debet vt inter inicia disponat̄ id de quo agat̄
Sequimur a primordio tractatus stellarum ducatus p mun
dum inferiorē ad omnē rerū generationē ⁊ corruptionē suc
cedit speculatio sideree nature omnisq₃ habitus ⁊ affectionis
Cohercemur aūt quatuor terminis omniū rerū sciētiam cir-
cūstantibus. Prim⁹ quidē quo querit̄ inuentū ne est ꝙ tractat̄ nec ne. Se-
cundus quid. Tercius quale sit. Quartus quare. Omnis ergo inuentionis
origo prima sensuū est: monit enim sensus opinionē. Unde ad rōnem intel
lectu dicto fit ascensus. Est ergo vt docuimus inuētionis astrologie. prima
causa visus. secunda ratio consecuta est vt hinc etiam ad alium quēdam ce
lestis secreti intellectū artis perfectio conscendat. ¶ Omnis vero philoso-
phie superneq₃ indaginis auctoritate ⁊ ratione constat substantiā stellariū
corporum nec ex aliquo elemētoꝝ huius mundi effectā nec ex pluribus vel
omnibus congestam. Si enim ex his elemētis esset eam elemētarie prolis
necessitates cōsequerent̄: generatio corruptio augmētatio diminutio reso-
lutio cetereq₃ id generis alterationis: que cum illic aliena sint tam circuloꝝ
celestium q₃ stellariū corporū substantiā ex quinta quadā alia natura con-
sistere ratio concludit. ¶ Qualitas aūt eorum corporū in forma est. Sunt
enim corpora sperica perlucida naturali motu degentia. Quorum motuuz
eaz necessariā intelligimus causam vt superioris essentie motus inferiores
naturas agendo misceret. Que cōmixtio ad omnē generationē necessaria
erat. vnde philosoph⁹ tandem intellexit inferiorē mundū supiori necessita-
te quadam ligatum qui naturali quodam motu voluit̄: habentē hūc trahe
ret. Superior etenim mundus inferiorē perpetuo ambiēs cum sibi alliga-
tum trahat motus mundi materias agitans actus ⁊ passiones miscet gene
rationum omnium causas. ¶ Motus autē celestibus non nisi circularis
aptus erat. Nec enim perfectus est nisi circularis qui cum causa principio
quā fine careat: nescio qua parte quietē admittat: alijs nāq₃ motibus cum
sic principium ⁊ finē habent quo cum pueniant sistere necesse sit. ¶ Inferio
ris autē mundi corporum duo sunt motus alter rectus finem habens quo

cum perducant̃ sistant vt ignis ⁊ aeris sursum terre ⁊ aque deorsum. Alter
vo circularis qui resolutiones atqꝫ alterationes ex alteris ĩ altera rursusqꝫ
ex illis in hoc circumagant. Hunc itaqꝫ motum ambientes mundi motus
trahens in rerum generationes ⁊ corruptiones agit. Sunt enim generatio
nes in elementis .i. potentialiter potentia resolutio vero ex alteris in altera
genituram actu instaurat. verbi gratia. In ligno fumus potẽtia quẽ ignis
in lignum agens actu ipso generat. :haut secus generatio quidem ⁊ corru-
ptio in elementis potentia quas motus siderum elementa alterando in in
inuicem resoluens in rem ipsam producit. Omnium autem huius mundi
corporum alterius in alterum actus bipartitus reperit̃: aut amborum con-
tactu: aut inter vtrũqꝫ mediante aliquo. Contactu quidem vt ignis in mate
ria exustionẽ facit: mediante vo alio tripartitus. Primus arbitrio vt cum
mouet̃ alterũ ab altero per mediũ vtrũqꝫ extremorũ simul contingens: aut
inter vtrũqꝫ intercedẽs. Secund⁹ natura: vt cum ignis aquaꝫ mediante ca
lore calidam reddit. Tercius intrinseca proprietate quadam: vt scilicet la-
pis magnes ferrũ trahit ꝑ mediũ aeris interuallũ: eo ꝙ lapidis id agẽdi vir
tus inest ⁊ ferri natura eius actionis passiua qđ nihilomin⁹ fit vel alio cor-
pore interposito vt lamina cuprea atqꝫ id genus sed ⁊ ꝯtactu accidit ꝙ dũ la
pis ferrũ trahit ⁊ materiã aliã plerũqꝫ ferro coherẽtẽ trahi: hicqꝫ modus al
terũ in alterũ nature ꝓprietate quadã agendi in multis taꝫ herbis q̃ꝫ lapidi
bus inuenit̃ vt colofoniũ ignis oleum .i. ebũtoꝝ olitẽ nouit. Hoc igit̃ modo
celestis essentia in inferioris mũdi naturã agere oĩno videt̃. Quoniã ⁊ illi⁹
nature nec huiusmõi virtus inest ⁊ hui⁹ natura eiusmodi virtutis receptiua
ex quo actu ⁊ passiõe mũdi nã ꝑmixtio fit generationũ oĩuꝫ mat̃. Cum igit̃
astra generationis reꝝ causa sint: ea generationis eiusdẽ ducatũ obtinere
cõsequẽs est. Sunt vero nõnulli qui quod ab alio quodqꝫ propter aliud fit
idem putant nec quicq̃ꝫ ab alio per distantiam interuallum fieri posse au-
tumãt eẽ quos sunt huiusmõi motuum tres diuersitates. Primum ꝙ facit
secũdũ ꝙ faciẽte fit: terciũ ꝙ ex aliquo ꝯsequit̃. Facere vo duob⁹ modis ar
bitrio ⁊ natura: arbitrio vt ire stare sedere. Natura vt ignẽ vrere. Fieri q̃ꝫ si-
milit̃ arbitrio iteꝫ ⁊ necessitate: arbitrio vt lr̃aꝫ scribere. Necessitate vt mate
riã igne aduri qđ vo propter aliud fit ab his diuersuꝫ. Nec enĩꝫ faciẽte alio
fit: sed alio precedente nec quadã cognatrice consequit̃ verecũdia ruborẽ:
timorẽ pallor. Musica modulamina animi corꝑisqꝫ mot⁹ consoni: ad hũc
ergo modũ celestia corpora cũ suꝑ hũc mundũ motu naturali ferunt̃ conse
quunt̃ alligati sibi inferioris mũdi elemẽtoꝝ mot⁹ naturales: generatiões
reꝝ ⁊ corruptiões ꝓducẽtes: exẽpli grã: Sole primi circuli quadrãtẽ ꝑ agrã
te elemẽta calidis ⁊ humidis qualitatib⁹ tꝑari videmus. Sicqꝫ terrã ⁊ arbo
res herbis ⁊ folijs vestiri: floribus adornari: reꝝqꝫ aliarũ corruptiones aliaꝝ
generationes atqꝫ ad hunc modũ: nõ ex solis aliqua deliberatione sed di-
uinit⁹ iniũcto officio eũdi ꝑ circulũ reꝝqꝫ natura eiusmõi motib⁹ adapta est

Postremo philosophi sermonē subiungim⁹ quoniā circulus mouet̄ causaꝫ mouentē habere necesse est: quā nisi intelligamus ad infinita deducemur: circuli vero motus infinitus ꝙ̄ꝓpter virtutē mouentē infinitā esse cūq; infinitā ꝛ incorporeā. Sic igit̄ causam omnis alterationis ꝛ corruptionis extraneā esse cōsequēs est.

Capitulū tercium De effectuū qualitate.

Quatuor sunt genera extra que nulla inferioris mūdi rerū species qb⁹ exponit̄ facile pateat qđ siderū vires de hui⁹ mundi accidētib⁹ eligerit: Sūt aūt hec: forma: materia: cōpositio: cōpositū. ¶ Utemur igit̄ loquēdi apud phos visitato mō quo formā humanā dicūt eā qua oē hui⁹ speciei indiuiduū hoc dicit̄ equina equ⁹. Materia vo seu natura q̄terna: terra: aqua aer: ignis. Cōpositio aūt elemētoꝝ incorpib⁹ armonia. Cōpositū vo ꝙ hui⁹ modi cōpositione effugit̄ qualia sūt oīa animātiū germinū metalloꝝq; corpora. In oib⁹ igit̄ corpib⁹ his que sentim⁹ quatuor hec genera inueniūt. primū ꝙ cōpositū est: secūdū cōpositio. terciū natura. quartū species: his ita cōpositis cū phi sermonē subiungim⁹: oīs geniti genitricē eam antiquiorē eē. genitūq; ad esse deph̄ēsionē ducere: verbi grā. Sustento sustinēs antiqui⁹ vt terra terrenis corpib⁹. Sic ergo cōpositis tūc materie antiquiores sint. Erūt quidē genera ꝛ spēs aīaliū germinū metalloꝝ in natura potētia actu uero Tandē vt cōpositio successit Nec vero cōpositio nisi cōponente aliquo cūq; modo veticū ne cōpositū sui cōponēs aut sibi materia sit que cū ita sint est habere genitorē: omne genitū oēq; cōpositū cōpositorē discernentē inf̄ genera ꝛ spēs omniū. Hinc ergo cōstat opificē genitorē ꝛ diuersitatis deinde sideris motibus nature ducatū cōmēdasse. Celestis siquidē motus virtutē cōpositiōis huiusmōi atq; differre cām eē ex antedictis collectū est: solo ꝙ in cōpositione indiuiduarū atq; differētijs specierū ꝑpotēte vtpote aīe corpisq; spāliter armonia cōciliāte. Cū igit̄ omne cōpositū ex forma ꝛ materia constat. Forma tñ prior quasi cōpositis adaptā sibi materiā exquirit: vnde in phia forma quidē artifici: materia vo instrumētis compat̄. Ut enim diuersi artifices suis quiq; instrumētis opant̄ nihil alienis egentes. Opus aūt nō instrumētis sed artifici ascribit̄ sic diuerse forme nec hoc belua: auis ꝙ enim de natura homini aptum alienū est belue. Sicq; aliud belue aliud aui. Assumit eni humana forma de naturis calidum humidū sicq; de ceteris ꝙ subtilius aptumq; recipiende anime rationali motibusq; erecte standi sedendi atq; id genus. Forma vero calidum siccum vnguibus dentibus barbatibus atq; asperitati aptum: bestie forma frigidum siccum calci vngulis atq; tibijs idoneum. sicq; omnis forma ꝙ sibi de materia patiente congruum est trahit. Ita ergo omne compositum nō materie sed forme auctoritate principaliter ascribit̄. Hanc igitur vt cognitis omnibus que in rebus

compositis huiusmõi principia pariũt facile itelligat quid aliũde obueniat q stellarũ virtuti relinqui necesse est. ¶ Primo materiarũ quatuor ppriētates tribus differētijs distinguim⁹. ¶ Prima est qualitatũ cõtrarietas vt caloris ꝛ frigoris. ¶ Secũda est alteri⁹ in alterũ resolutio: vt terre in aquaꝫ aque in aerē: aeris i ignē: sicqꝫ ecõuerso. ¶ Tercia est augmēti detrimētiqꝫ receptio. Est enim aeris pars parte humidior: terre ps pte siccior. ¶ Forme quoqꝫ tres alie ppriet ates ab his diuerse. ¶ Prima q nulla forme inest cõtrarietas nec homo in eo q rõnalis mortalis est rõnali vel mortali constat cõtrarius. ¶ Secũda q nõ resoluit altera in alterã: vt homo nũquã fit asinus. ¶ Tercia q nec augeri nec detrimēti capax: nec enĩ homo hoīe magl minusve rationalis vl mortalis: his igit omnia oībus corporibus ex his in esse principijs cognoscimus q in rebus contrariũ resolutorium crescēs decrescens reperit. vt homo nunc calidus nunc frigidus nunc ex calido in frigidũ trãsiens nũc magis nũc minus calidus vel frigidus ex materia est. q vero oppositum his in suo genere ex forma est: q itaqꝫ nec ex materia est nec ex forma inest: tamen quia nihil est cuius ortuꝫ legittima causa ꝛ ratio nõ precedat nec preter hoc in inferiori mundi parte quicqꝫ q cause locum optineat supstes id celestem potentiã cõsequi necesse est. Id aũt est ut generis a genere speciei a specie indiuidui ab indiuiduo diuisio ꝛ distãtia vt anime corporisqꝫ armonia aliaqꝫ accidētia innumera: vt sexus: discretio forme: ꝛ habitudinis decor vel turpitudo stature iequalitas: varij colores: diuersi mores: atqꝫ id genus. Omne igit indiuiduũ ex tribus principijs cõstat proprietatib⁹ forme proprietatibus materie siderum effectu. Ea ergo que fm effectuꝫ adueniũt: diuersos eoꝝ ducatus sequunt: alios proprios alios cõmunes: vt sol dux singularis vite generalis omniũ animãtium: mercuri⁹ hominis. Cum itaqꝫ stelle rerum singularis ducatus cõcessum tamē in cõibus officijs aliarum participatione assumit vt hominis vnius generalem substantiaꝫ sol singulariter ducat specialem. Mercurius tamen in cõibus perficiēdis ceterarũ cõsilia assumit. Erit ergo solis in vno homine pprius ducatus substãcie animalis. Cõmunis vero cordis ꝛ cerebri. Mercurij singularis ducatus substãtie humane cum participatione vero oris ꝛ lingue. Cuꝫ ceteris in participatione assumptis: saturno splen: ioui epar: marti sanguis: sicqꝫ cetera ceteris cõcedũt sic in omnibus corporibus suas quiqꝫ partes omnesqꝫ proprietates ꝛ accidētia gemino ducatu vēdicãt: que si ex diuerso ducatu nõ cõsisterēt nec ex diuersis ea partibus qualitatibus pprietatibus aut accidētibus cõstare possibile esset. Nũc autē in rerũ ducatu est stellarũ: alij genus: alij species: alij indiuiduũ tempoꝝ alijs atqꝫ alijs qualitatũ quãtitatũ ceteroꝝqꝫ accidētiũ aliud atqꝫ aliud cõcedat. Hinc est q cõtemplacionũ etiã in indiuiduis ipsarũqꝫ naturaliũ proprietatuꝫ alias alijs preesse videm⁹: q nequaqꝫ materialis formalisve potēcie sed sideree virtutl

intelligit̃. Nõ ↄnaturalis sibi alicuius seminis origine sed archane cuiusdã proprietatis motu. Sũt enim qui putant nihil nisi ex nature sue seminis resolutione procreari contra quos est bipartita procreandi lex. Cum eni omne corpus ex quatuor elemẽtis compositũ cõstat: aliud tamẽ ex genere sui semine origine sumpta in natura sua procreat̃ vt homo ex homine in homine. Arbor ex ramunculo insita: arista ex grano recepto: aliud ex aliquo sui semine genereve suo: sed materie coeũtes pariũt gramina arbusta idq́ genus. Gemme quoq́ ceteraq́ metalla que ex diuersis vaporibus congelant̃ Animaliũ etiaꝫ nõnulla tam ex aeris tam ex aquaticis ⁊ terreis: vt sunt musce: rane: pulices: atq́ id generis que omnia elemẽtorum quosdam motus temporũq́ vicissitudines nõ ex aliquo genere sui in natura sua semine procreata sequunt̃.

Caplm quartũ. De confirmatione astrologie.

His ad hunc modũ ordinatis nũc in astrologia rõ danda simulq́ cõtradicẽtibꝰ respondẽdũ videt̃. Sunt eni qui sidereis motibꝰ vim ⁊ efficatiã negãt decẽ sectis dissidẽtes Prie qdeꝫ sñia in illũ penitꝰ stellis ducatũ eẽ ad vllos effectus: aut corruptiones rerũ mundi sublunaris quibꝰ oĩs antiqua auctoritas rñdet. Ois siquidẽ sube gemino impulsu agitare motũ naturalẽ in re altera cognatis vinculis ipsi alligata naturalẽ resolutionẽ faciat necesse est. Q cũ ita sit cũ motũ eiꝰ resolutõis cãm ipamq́ eius cause effectũ esse cõsequẽs est: hoc eteni modo ignis motus naturalis in materia cognate receptionis: naturalẽ resolutionẽ facit exustionẽ dico. Est igit̃ ignis qd exustionis cã: exustio vo huius cã effectus. Ad hũc itaq́ modũ corpa celestia cũ mundũ inferiorẽ gemina ambiant naturalẽ eoꝝ motuꝫ in elemẽtis huius mundi naturaliter illis annexis circularis alterius in alteꝝ resolutio generationis omnis ⁊ corruptionis nam nature cõsequit̃ cum itaq́ motus celestis elemẽtarie resolutionis causa fit. Hec aũt resolutio effectuũ ⁊ corruptionũ eosdẽ etiã effectus ⁊ destructiones p̃uios celestis motus cõsequi necesse est. Q eni alteriꝰ corruptio idẽ alteriꝰ est generatio: ligni siquideꝫ exustio carbonis effectus est: carbonis corruptio cinerẽ generat. vñ apud phos verbũ vsitatũ stellarũ naturalis ꝑpetuus: nature effectus ꝑpetuus. ¶ Secũde secte opinio: stellas ducatũ habere ad res generales atq́ vniuersales: vt genera ⁊ spẽs reꝝ: vt temporũ alterationes: vt elemẽtoꝝ resolutiones atq́ id genus: nõ autẽ ad indiuiduas resve singulares earũve ꝑtes aut proprietates singulas. Contra quos ꝙ in omni philosophia ventilatũ est. Quoniã omne huius mũdi corpus ex quatuor elemẽtis cõpositũ cõstat. In omni siquidẽ corpore sentiunt̃ stellarũ motus cum illis p̃fuerint ⁊ his p̃esse habẽt. Cũ enim motus celestes elemẽtarie resolutionis causa sint: resolutio vo generationũ easdẽ generationes eoꝝ etiã motuũ effectũ eẽ cõsequẽs est. Itẽ

quoniā nihil generibus aut specieb⁹ cōuenit ꝙ indiuiduis alienū sit cū cōce
dūt aīalis hoīs ve substantiā proprietates ⁊ accidētia ducatū necesse hñt
et socrij ⁊ tulij substantie habitudini colorum habitudo affectioni ducatū
ꝓbere. cum ad oīm genera ⁊ spēs ducatum erigant. ¶ Tercia secta subtilio
ris opinionis: vel argumētoꝝ similitudine quadam omnē astrologie effica
ciam eripere laborat ꝙ ex parte assumens stellis ad vtrumq̧libet effectum
negat. Id ergo cum assequi nequeat euenit vtroq̧: in festo tanti labore fa-
tigata deficiat. Nos enim exposita primū opinione eorum quilibet negāt
eidem statim opinioni cōtradicētes vtrumlibet affirmabimus deinde stel-
larum etiam motus ad vtrumlibet ducere demonstrabimus. Aiunt enim
qui vtrumlibet assumētes astrologiam inanem reddere conanť. Quoniā
omnium huius mundi reꝝ tres modi sunt necessarij vt ignem esse calidum
impossibile vt eē frigidum: vtrumlibet vt hominē scribere. Nec stellaꝝ effe-
ctus vnquā visibilis esse potest. Astrologie officiū supuacuū ⁊ inane. Huic
ꝓpositioni cum nōnulli astrologoꝝ primi secundi ob minus firmam nisi co
gnitionē satis rñdere non possent cōclusionis in cōmodū: diffugiētes indu
cti sunt: vt nihil vtrūlibet crederēt. Sicq̧ dum minus fugerēt in maius in-
ciderunt. Cumq̧ alterū alteri causa esset: gemino aggere erroris cumulus
accreuit. Visum est igiť illiꝝ duos tantū eē modos necessariū ⁊ impossibile
Quicquid enim vt aiunt sic vel futurū est inter sic ⁊ nō est. Sic v̊o ad esse nō
autē ad non eē: eē igiť necessarium est ⁊ non eē impossibile: esse nanq̧ ⁊ nō
eē contradictoria circa idē simul nunquā vera: sed alterū semꝑ verum alte
rum semꝑ falsum. Qꝫ ergo sic est necessariū est ꝙ nō impossibile. vnde nihil
hominū deliberationē relinquitur sed vel ex necessitate coactos facere vel
impossibilitate prohibitos non facere. ¶ Quib⁹ phs obuiās primū verbosi
tate eoꝝ validis argumētis cōfutata argumētosā vtrūlibet affirmationem
subiungēs ait. Omne vtrūlibet aut necessariū quidē aut impossibile ꝯsequi
Cui⁹ in vtrūlibet cōfirmationē hec argumētatio prima: quoniā oīs necessa
rij ⁊ impossibilis cognitio naturalis: trib⁹ tꝑib⁹ discerneť pñ: i ꝑterito futuro
Ut ignē fumus ⁊ semꝑ fuisse calidū ⁊ eē ⁊ futurū eē: nec frigidū fuisse vnq̃
nec vnq̃ futurū. Accidētales v̊o nō ita: scim⁹ enim hominē scripsisse vel scri
bere nō v̊o scripturū scimus: fieri nāq̧ potest scripturū: fieriq̧ non scripturū
id ergo nec impossibile nec necessariū: fieri namq̧ pōt ⁊ non fieri. Est igitur
vtrūlibet. ¶ Scđa argumentatio ē: necessariū ⁊ impossibile in omni genere
⁊ specie equaliter sunt. Oēs siquidē homīes equaliť mortales totusq̧ ignis
e qualiť nō frigidus: vtrūlibet v̊o nō ita vt hō ambulās: homo nō ambulās.
Itē nec necessariū nec impossibile alterať: vtrumlibꝫ v̊o mobile vt de motu
ad quietē ⁊ ecōuerso. ¶ Tercia argumentatio est: qm̄ in his que ꝓponunt
quisq̧ primū cogitat ac consulit vtrum ne fauet aut vitet. Deinde quando
qualiter vbi atq̧ id genus. Omnia primum cogitatione atq̧ imaginatione

prescripta:tum demū actu ipso deliberationē auctoris cōsequit. Necessariū aūt ꝛ impossibile nec cōsilij nec deliberationis egent. Nihil enī vllo studio adiciente. natura ipsa dat certū ignē cremare nec vnq̄ frigere vtrūlibet esse cōsequēs est. ¶ Quarta rōcinatio est ꝙ omniū necessario ꝛ impossibili vna tm̄ vis ꝛ simplex. Alteri quidē esse tm̄ alteri vero nūq̄ esse. Rebus autē q̄ plurimis vim geminā videmus vt esse vel nō esse:ꝛ ita esse aut nō ita:vt aura nūc calida nūc frigida:nunc magis nūc minus est igit vtrūlibet. Q̄ ergo philosophus diffinit. Omne vtrūlibet necessarium vel impossibile consequi huiusmodi est. Quoniā omne ꝙ in arbitrio ꝛ deliberatione est vt ire ꝛ non ire:anteq̄ fiat possibile est. Factum vero necessariū:impossibile vero in pte altera similiter. Cum ergo cōstet vtrūlibet cōstabit etiā sidera tribus rerum modis ducatū prebere necessario ꝛ impossibili vtrūlibet:vt enī omne huius mūdi corpus ex quatuor elemētis cōstat in omni siquidē vt deinde est inueniunt. Omne vero elemētum ꝛ ex altero ꝛ in alterū resoluit ꝛ augmenti atq̄ detrimēti capax esse necesse. Etiā ipsa corpa hominibus esse resolutiua augmēti atq̄ detrimēti receptiua. Cum ergo sidera elementoꝝ motibus presint ꝛ corpoꝝ alterationes ducere cōsequēs est:vt cum hec ex aīa rōnali ꝛ naturis quatuor cōstet stellarūq̄ substātia vt philosophus intellexit vna ex aīa rōnali motuq̄ naturali legē habent sui generis aīas cōfirmatas armonia sibi corporibus aptare in vtroq̄ genitoris instituto. Itaq̄ vis aīe rōnalis arbitriū ꝛ deliberatio. vis vō corporis ad vtrūq̄ procliua. Cum ergo sidera aīe corporisq̄ armoniā moderent tam necessariū ꝛ impossibile q̄ vtrūlibet ducere cōsequēs est. Ut postremū hominis fatum vt ipsum volatibus ineptum vt nūc sanum nūc egrum:atq̄ idē ꝙ astrologie officiū maxime prestet. Nec enim astrologus prouidēdū assumit vtrū ne moriat homo certū enim habet id esse in euitabile:sed vtrū ne cras aut pridie. Cum igit siderū ducatus rerū prouētus pcedant:ante quidē in sideribus potētia sūt. Post euentū ad necessarij vel impossibilis terminos cōcedūt vt in igne anteq̄ vrat vrere quidē potētia. deinde necessariū. Q̄ igit vtrūlibet bipartitū est in deliberatione anime rōnalis ꝛ in nature compositione per temporū cōtinuationē mūdi vō elemēta huius secūdi receptiua:cetera oīa tā animātiū q̄ germinū metalloꝝ ve corpora:ad hoc secūdū spectāt: solus hō vterq̄ aptus ex primo .i. deliberatione rōnalis aīe corpisq̄ adapti motu secundū vel cōsequit vel euitat. Nam nec sidereis corporibus licet rōnalis aīe deliberatio vel ad cōsequendū aliqd ꝙ egeant vel ad effundendū ꝙ timeant necessaria. ¶ Quarta secta gradus celsioris ex his videlicet qui vniuersalis sciētie operam dant:plane autumāt sidereis motibus rerū huius mūdi i illos esse ducatus exceptis tēporū alterationibus quo cum incōsulte proferant nec secum ipsi stare vident. Quis siquidē vim siderā tēpoꝝ alterationibus prostituere possit. dum eam eis que tēpoꝝ alterationes consequent eripere

conantur dicunt absurdum est. Certum nanqȝ est nature conscius: tempoꝝ alterationes elementarie resolutionis vomitem esse et causam. Illam vero generationum omnium ⁊ corruptionū auctorē. Sic ergo sidereos motus a tꝑibus ad elementa: ab elementis ad rerum prouentus continuari necesse Preterea ꝙ in omni phia post primā illam hec celestis sapientie species vsitata est: vniuersi quidem philosophorum sentencia prime illius oēm fructū in hac scđa reseruatū. Quid enim aiūt prodest stellarum circuitus varios qȝ discursus insequi nisi ad quid tendant. Quo ne ducāt assequamur vnde hꝰmodi honores recte assilari videnꝰ eis qui ꝑciosas radices ⁊ semina rerum ꝙ species vtiles inutilesqȝ seruant bono quod habent vti nesciant. Qua de causa in modica eos in scia repꝛhensio ꝯsequtur. Quo cū due scientie ꝯtinue vnum totum componāt alteram seminant: alterā ignorant. ¶ Quinta secta eiusdē ordinis de eis videlicet qui priori scientie studerent hanc ex toto inficiantur: id in argumentum assumentes: quoniam nihil ratum cuius experimentorum vsus: fundamentuȝ mihi sepius iteratum: idqȝ in sidereis motibus humane vite impossibile est. Nullam enim stellam vt nunc in hoc loco reperiri possibile est: ergo astrologie studium inefficax et inane. Contra quos ꝙ antique solertie indago non hunc ope siderū vires experta est. Est enim celestis ducatus alter particularis manifestus: ⁊ alter vniuersal'. Particularis quidē vt ☉ in calore: ☽ in humore: stellarūqȝ in cottidiana aurarū variatione. Uniuersalis vero vt in reuolutione annorum nati diuersitatuȝ ducatus inter elementorū qualitates: earumqȝ temperiem: atqȝ mundi accidentia inter sanitatem ⁊ egritudinem: fortunasqȝ hominis que licet minus ꝯstantia potuit tñ phs inter accñtia mundi hoīmqȝ negocia breuiori spacio experiri in varijs stellarum discursibus per signa ignea terrea aerea aq̃tica Sic enim agebant ⁊ in eorum parte qui stellarum motus secuti sunt. Nullꝰ quippe stellarum reditus ad .M. vel .D. annos expectabat: sed qui vite suo spacio stellarum loca obseruauerat: scripto posteris relinquebat. Trāsactis deinde aliquot annis: tꝑs etas alia atqȝ alia stellarum loca reperiret inter vtrosqȝ ꝙ locorum tam temporum terminos dimēsio habita est. Sic enim Ptholomeus acceptis stellarū locis atqȝ motibus tꝑe quodaȝ pariter cum inueniendi ratione ⁊ suo ipsi stellaꝝ motus atqȝ loca rōnabilibus artificijs renouauit: ⁊ postere etati cum probata seq̃ndi deinceps viam parauit. Sic ergo plus Ptholomeꝰ aliorūue quilibet accepta stella in certo loco: circulo retrogradationis partem in loco notato circuli ex centris sicqȝ dimisso expectaret donec ad eadem pariter vtriusqȝ circuli loca redirēt: cum in tantū studium instauraret: nihil vnꝙ perfectum esset nec deprehensi esset diuersi stellarum circuli circulorumqȝ diuersitatis absides videlicet digressiones: retrogradationes atqȝ id genus. Ad hunc itaqȝ modū in nostra quoqȝ pte ex locorum per signa ipsarumqȝ stellariuȝ virium parte: ipsum ꝯtinuatione

rōnabili ordine ad totam scientiam pertinentū est. Cum etenim antecessorū experimenta nonnulla ad posterorum memoriaȝ scripta perduceret postea etas. Quoqȝ tempore stellarum vires experiens paternumqȝ inuentum ad augens sequenti secundo nemorūqȝ inuenta relinquens. Si quid vtrisqȝ de fuerat preparata via facile complendū relinquebat. ¶ Sexta secta suo ipsi⁹ errore in astrologie errorem seducitur. Sunt enim homines stellarum cō/poto dediti qui dum a via almagesti libri qua vniuersalis sapientie veritas integra continetur deuiantes ex particularibus stellarum collocationem sumpta ex alijs atqȝ stellarum alia atqȝ alia loca reperiūt errore proprio in geminam astrologie blasphemiam inducunt. Altera quippe ꝙ aiunt vera stellarū loca raro posse inueniri: propterea ꝙ vnde eorum collatio sumitur tam in medijs stellarum ꝙ̄ rectitudine secundarum atqȝ terciarum sequentiumue minutiaruȝ augmēta siue decrementa longo tempore non parum sub crescentia stellarum loca vel posse relinquet vel promouet. Altera vero astrologici veritatem iudicij non nisi ipsa stellariuȝ punctoꝝ veritateȝ consequi. Hi ergo ꝓprie iusticie errorem arti innocue deputant quibus gemina ratiōe respondemus. Primo loco ꝙ astrologus ex stellarū proprietatibus signorum naturis: domiciliorum affectionibus: cōmunia rerum accidentia iudicat. Gradus autē singuli ad proprios magis singulariū rerum habitus specie punctorum seu gradus etiam integri error et non multum impedit. Secundo ꝙ iudicijs quidem ex eo ꝙ hec vel illa stellarum in hoc vel in illo circuli vel signi fuerit loco id vel illud de rerum accidentibus consequi. Eo vero loco certa veritate deprehensa trahere compotiste officium est. Unde cum astrologus pro locorum naturis stellarum affectus in rerum iudicijs sequitur: si interduȝ fallitur non astrologi sed astronomi culpa videtur. Et hinc nimirum accidit ꝙ hominum eius studij nonnulli generalis sapientie veritate omissa cum ad particularia diuertuntur contenti plurimūqȝ fiunt compoto quoli bet debilis radicijs: vnde ex longo tempore longum etiam erroris impendium accrescere consequens fit. Ut hanc stellarum collocationem sumpta vel per signorum loca certa: vel per coniunctiōes aliquarum determinata instrumentis veracibus: vel etiaȝ visu aliter esse deprehendat. ¶ Quapropter ⁊ ipsis astrologis iniungim⁹ vt omissa vaga atqȝ incerta particularis compoti autoritate stellarum tam errantium ꝙ̄ stabilium loca integre sapiētie veritate qua almagesti certis dimensionibus atqȝ artificiosis instrumentis firmat ꝙ̄ studiosissime sequantur. ¶ Septima secta scientiam hanc ea de cā infestant ꝙ cum ipsi eius officio studuerint nō omnes statim qđ affectant assequi valeant. Cumqȝ desperati desistant artis studio dediti inuidiose detrahentes eos ꝙ ipsorum inconstantie atqȝ imperitie defuerāt a studij efficacia elongant. Id igitur ꝙ obiciunt cum rationeȝ approbandi non habeant: vacuis sermunculis respondere: ⁊ superuacuum est ⁊ indignū.

videtur. ¶ Octaua secta medicorum non eorum medicorū qui multaȝ eius artis experientiam habeant. Illi siquideȝ in arte sua non paruā astrologie necessitatem experti: eam ipsi studio sponte preferunt: sed plebei quideȝ medicine professores: quib⁹ vt Iuliano verbo vtamur facilius quis medicinā adiuuat q̄ꝫ astrologiam concedat. Hi ergo aggresti ducti nihil expetendū preter optum sarcinas omnino annunciantes: dum astrologiaȝ degradare laborant omne studium lucrandi ꝛ conseruandi facultatibus postponunt Unde ꝓprio testimonio tribuunt tam artis sue ignaros q̄ꝫ ceteris omnibus scientijs alienos mentisq̄ꝫ inanes: more iumenti ad esum pro infortune voti deditos. Si enim in arte sua quam profitētur noti essent: nec astrologie sūmam opem ignorarent: quod Ypocras attestans in libro quodam. Post cetera que diximus inquit de aerea mutatione de astrologia sunt. Nec enī astrologia paruam in medicina obtinet partem: qua sentencia phisicorum artificio a ditos instruit temporum alterationes motusq̄ꝫ naturaruȝ. sidereos cursus cōsequi: vt precipuū sit medicis astrologie fore participes quatinus artis sue fundamentū ꝛ principium recognoscant: cui quantum astrologia prestet perpendi potest. Cum enim preuiderit astrologus cui medendum sit: ꝛ quare ac quantum: demum medicus vtiliter accedit. eiusdeȝ siquidem prouidentia similiter et laborem inutilem precauet. adeo nanq̄ꝫ siderum virtus in medicina prepotēs vt etiaȝ creticos dies quibus omnis egritudinis variatio deprehendit̄ omnino ☽ vendicet. vnde tam Ypocrati q̄ꝫ Galieno q̄ꝫ ceteris fere oībus philosophis compertum: astrologiaȝ plane phisice ducatum obtinere: vt qui astrologiam damnet phisicam necessario destruit. ¶ Nona secta vulgus est: qui quoniaȝ omnia sapientia alieni sunt astrologie dignitati detrahere presumunt. Nec enim apud eos beatum est nisi opib⁹ affluere: nec sapere nisi lucraturi: sicq̄ꝫ maior pecunie dignitas q̄ꝫ sapientie: qui nisi tam obscena comparatione abuterentur inter fortune lubrica ꝛ naturalis celerrimi bonum cum omnē sapientiā infestet: nec astrologiam nimirum preterit. Eiusmodi agnosce hoīm genus nec responsione dignum esse quibus id primum occurrit. qm̄ compatio rei extra genus suū inepta est. Qꝛ ergo int̄ opes ꝛ scientias compationem faciant: qꝛ nihil mirū videri debet: cū eiusmodi rerū discretio intentionis eoꝝ ꝓpria sit. Cum ergo fortunā sapie p̄ferant: nobis qd interfit exponendū videt̄. ¶ Fortuna qdeȝ ceca nec probū nec improbū nec vllam hoīs dignitatē aut ordinē discernit sed se vel citius puersis morib⁹ aīoq̄ꝫ ignobili quippe ad votū eius ꝓcliuiori cōcedit. Sapīa noīata nec enim iners ingeniū animiue degenerē patiens vix sūmo studio curijs atq̄ꝫ vigilijs perpetuis consequendam prestat se i'la quidē in pte affectionis. Fortuna: sapīa hic in ambitū ꝯcedit ad hoc qđ est cum multis in rebus bestijs inferiores sum⁹ hoc solū maxime excellimus qꝛ sapim⁹. Quantum ergo homo a sapīa recedit tantū ab hoīe alienatur: nate

bestiarum proximatus. Quanto autē sapientiam sequitur tantum a brutis elongatus in homis natura excellit. Multo ergo magis ea sapientie pars appetenda que hominem etiam supra hoiem efferens: supe nisi q̄ꝫ proximū reddit. Hanc autem astrorum cognitionez esse plane intelligendū: materie dignitas ꝛ ordo tribuit. ¶ Decima secta ceteris aliquanto iustiorez causam habere videtur. Ex eo siquidem ꝙ plerosqꝫ huius artis professores minus peritos in officio suo nonnunq̄ꝫ errare vident: artificis culpā arti imponunt qui certe minus culpandi viderentur: nisi tam ineptaz facerēt translationē hoc itaqꝫ remouendū: tantum culpe ipsa erroris causam exponere sufficiat Sunt enim nonnulli huius hoīm generis qui debilis ingenij tenuis intellectus cum sese huic arti addicunt tam tedij laboris q̄ꝫ ingenij inopia cōpetentibus: tum propter nomis reuerentiam: tum emolimenti specie responsa negare non audeāt. plerūqꝫ vel plus quesitꝯ promittētes falliuntur ꝛ fallūt Qui ergo rerum iura sano iudicio tractauerit: nequaq̄ꝫ huiusmodi erroris culpam arti innocue ascribendum censebit.

Capitulum quintum De vtilitate astronomie

Hactenus diuersos hoīm errores astrologiam calumniantes q̄ꝫ breuiter potui redarguisse opinor. Nunc quantā humanis necessitatibus fruges hoc artificium ferat asserendū videtur. Sic enim qui ꝯdicentes aiunt tam ꝛ si verax firmumqꝫ astroligiocū artificium certa scꝫ rerum prouentibꝰ iudicia tribuēs Quid tn̄ interest futura prescire anteq̄ꝫ fiant. Si enim bonuꝫ futurum est quid additur prescientia q̄ꝫdiu non sit. Si vero malum et ante aduentū mali presciētia ledit: atqꝫ hos quoqꝫ domesticus error inuoluit vt tantos fructus prouidentie ignorent: cui tantū operam dare non desistunt nomenqꝫ rei non rem ipsam dissilant. Omnis enim homo rationis cōpos naturaliter habet vt prouidentie rerum operaꝫ det: quas si vtiles prescierit prouido consilio cōmodum plerūqꝫ adauget. si aduersas prouida cautela norā nōnunq̄ꝫ ibi minuit. ¶ Sūt igitur hꝰmodi ꝓuidentie tria gn̄a. Primū experimentis qd̄ vulgare est. Secundum tempoꝝ alteratione qd̄ medicoꝝ est. Tercium effectu siderū, qd̄ astrologus ministrat. Omniū cōmunis cura vt euenturis bonis ac cōmodis reddant aduersis cautos. Uulgaris itaqꝫ prouidentie non paruā vtilitatē videmus que cum sepius expto elementoꝝ qualitates successusqꝫ prenotarit: contrarioꝝ ope anteq̄ꝫ supueniāt ꝓmunit vt contra frigus locis atqꝫ vsibꝰ calidꝰ cuiusmodi cottidianꝰ est hoibꝰ vsus: vt preuisa plerūqꝫ morbosa ante pluuiaꝫ ad tectoria ꝯfugiunt: vt pre audito nonnunq̄ꝫ hostium insultu ac superuētu: aut ad repellendos preparant aut saltē effugiunt. Habitaqꝫ prouidentia nequaq̄ꝫ rem ipsam impellit aut mutat: sed cautela data rei vim quideꝫ aut prohibet aut saltem alleuiat: hocqꝫ genere omne vulgus vt nauta pastor agricola in suo quisqꝫ officio fungitur

¶ Medicorum quoq; prouidentia non negligenda: vtilitas que est ex tpm alterationibus: naturarum motibus: humorũ in corporibus: generationes corruptiones. augmenta decrementa certis in terminis consequi prescribit naturalez preperat opem: que iam influentib⁹ obuians: superfluos iminuens deficiẽtes augens: tpatos medio statu ꝯseruans: dissolutõe repulsa naturã ꝯsolidat. Hinc est ꝙ neruualib⁹ formacijs aduersus estiuas febriculas: hinc fleubotomo: hinc ventosis contra sanguinis putredinez atq; apostematum molestias vtimur: atq; ad hũc modũ multa phisice ꝓuidentie in ꝯseruanda sanitate vtilitas est. In egritudine quoq; prouidere inter vitam et mortem discretionis non minus est comodum. Que cum ita sint in his: tamen et in astrologica ꝓuidentia vel multo maior atq; certior apparet vtilitas. ¶ Astrologie vero prouidentie quinq; sunt spẽs. Prima quidẽ est que cum futuros rerum euentus ꝑterminat poterit eorum noxa repelli poterit non repelli: vt bellum publicũ: generalis fames: vniuersal' terremot⁹: exustiões: eluuiones cõmunis hoĩm siue bestiarum pestilentia. Cuius prouidentia locus annoꝝ seculi reuolutiões. Hui⁹ igitur hec manifesta vtilitas qđ cum ꝑscierit homo pestifeꝝ aliquod huiusmodi regimẽ seu ꝓuidentie toti⁹ futuri poterit aliqñ vel locoꝝ mutatiõe: vel aliqđ id genus in genio pestem curare: quẽ si penit⁹ effugere nequeat ꝯsulto saltem interim ꝛ consolato: preuisi superuentus tollerantia multo leuior est ꝙ̃ his quos inprouisus atq; repentinus terror ꝑcutiens non solum ꝯsilii sed plerũq; mentis animeq; inanes reddit. Secunda species de priuatis prima eiusmodi rerum euentus ꝑscribit quorũ noxa ex toto vitari potest vt egritudo vt hostis hisq; similia. Cuius prouidentie loc⁹ igenezia. Annilibus autez questionem talis fere vtilitatis qualis in vulgari medicorumq; prouidentia exposita est. ¶ Tercia species sunt rerum euent⁹ quos cum ꝑscierimus partim vitare poterimus quales sunt egritudĩes que iam ex toto vitari nequeunt: prouiso tamẽ eorum tempore preparatur vt et minus sentiant̃ ꝛ citius terminent̃ sicq; de similibus incomodis. ¶ Quarta species rerũ euentus ineuitabiles: sed transitorios metitur vt de morbo: itẽ aut de carcere ineuitabili cuius magnum hoc proficuũ quidẽ cum ꝛ ipsum ꝛ terminum eius ꝑscierimus ꝛ ad tollerandũ id prepamur nec de termino eius desperam⁹. ¶ Quinte speciei sunt postremi rerum euentus generaliter ineuitabiles vt de morte hominis cuius prouidentie vtilitatem perdendaz relinquimus. Om̃ igitur cõmunis vtilitas ꝙ subitorum ꝛ inprouisoꝝ casuũ occasionem ꝓhibeant. ¶ Est enim oĩs vehementis ꝛ in prouisis aduersitat᷒ euentus terroris turbationis atq; tribulationis occisio vt eiusmodi cõfusio nõnunq̃ mortis repentine causa existat atq; euentuũ ꝯsequentia ipsis euentibus plerũq; sint grauiora. Hec ergo futuroꝝ prouidentia si euent⁹ ipsos prohibere nequit: saltem euentuũ ꝯsequentia pellit. Sidera nanq; cum ad euentus ducant: ducunt etiaz ad ingenium ꝙ euentuũ noxam vel ꝓhibeat:

vel saltē alleuiet. Utemur itaq; sermone vulgari intellectu ꝓpinquo in eos qui futurorum prouidentie non solum vtilitatem negant: verum etiam grauium curarum occasionē imponunt. Si enim vitande cure ⁊ deliberatiōis causa hominum futuroꝝ prescientiam negligere conuenit: eadem de causa nihil inquirendū: nihil penitus aggrediendū restat. Si enim iter instituas pergrandi cura: vie timor reditus expectatio sequunt̄: sicq; in ceteris id genus quapropter nec sperandū vnq̄ aliquid cum spei cōmuniter accidentia sint cupiditas gaudium amor dolorq; vt in res conducit: vt sine omni ꝓuidentia ⁊ ꝯsilio nihil deliberatiue agente: fortune ad omnes casus exponas sicq; ratione cassa nihil hominum super bestie naturam relinquatur. Item in eosdem qui huic prouidentie fructū adeūt ex eo q̄ curas spei vel timoris afferāt. Si enim omne qd̄ curam affert quodq; cum passiones consequunt̄ fugiendum est: nec voluptatum aliquid vnq̄ oblectamentum appetendū relinquitur. Si enim musici modulaminis dulcedinē intro conceperis vim passionis consequi necesse est. Ex eademq; de causa pocula nec sapida nec dapes lautas nec formosa mulierum corpora cultuq; venusta vel attingere vnq̄ licet nec cum vsus defuerit dolor consequatur necesse fiunt que de termino de victu quaq; spurcissima venere potius vtendum: que cum defuerit nec curā sui posse relinquat. ¶ Quod cum nature hominis insit vt ratione et consilio vel euitare studeat quod timet: vel assequi quod sperat sūme necessarium ⁊ astrologie prouidentiam opinor si euitandum prescieret timor cessat si assequendum gaudium certitudine accumulat̄. At vero si vel ineuitabile non assequendū illic tollerantia hic dolor tanq̄ consulto ⁊ cōsolato tanto leuior est quanto adhibitarum frustra facultatum penitētia accumularet.

¶ Secundus liber nouem habet capitula.

PRimum de numero stellarum ⁊ inequalitate atq; nominibus numeroq; imaginum vniuersi celi. ¶ Secundum quare .12. imagines inter omnes alias rerum ducatum obtinuerūt. ¶ Tercium quare he imagines numero .12. sint. ¶ Quartum de compositione harum imaginum. ¶ Quintū quare ab airete inchoent. ¶ Sextum de tropicis firmis ⁊ bipartit̄. ¶ Septimum de quadrantibus circuli causaq; mobilium ⁊ firmorum ⁊ bipartitorū: causaq; numeri signorū: ac quare ab ariete inchoent signoꝝ quoq; naturis ⁊ trigonis iuxta quidē hermetē post abidemon. ¶ Octauū de signis masculinis ⁊ femineis. ¶ Nonū de signis diuturnis ⁊ nocturnis.

Capitulum primum. De numero stellarum ⁊ inequalitate atq; nominibus numeroq; imaginumq; vniuersi celi.

INter oẽs antique anctoritatis viros qui Ptholomeo principe celestis orbis dimensiones qualitates et habitudines prosecuti sunt plano constans est eum circuitũ terre globũ vndiqꝫ versum ambientem medio conclusum cohercere: illumqꝫ ita constipatum sicqꝫ immotum celestis circuli quasi centrum existere. ¶ Qđ qui perdiscere voluerit Almagestũ legat. Inter supremum autem orbem terreqꝫ globum medios alios circulos stelliferos contineri que stelle cum innumere sint electe sunt ex omni in latitudine notabiliores. 1029. e quibus septem velociores cursusqꝫ dissimiles ♄ ♃ ♂ ☉ ♀ ☿ ☽ suisqꝫ circulis feruntur. Quapropter he erratice dicte sunt. At vero. 1022. stabiles quoniam omnes vnius motus eiusdemqꝫ circuli singulos gradus centenis fere peragunt ãnis. Oẽs igitur he. 1022. per sex ordines disposite sunt. Que nanqꝫ reliquis omnibus lucis sue quantitate notabiliores extiterũt. In primo resident ordine suntqꝫ numero. 15. his minus lucide. In scđo ordine. 45. infra has. In ordĩe tercio 208. In quarto. 474. In quinto. 217. In sexto deinde. 49. e quibus preter has. 5. nebule similes vnde ⁊ nebecule dicuntur: due tenebrose quarũ vna oblonga tanqꝫ caudata. ¶ Ad hunc modũ ordinate omnes he. 1022. Demum. 48. imagines omne celum permeantes composite sunt quas greci latiniqꝫ fabule diuersis nominibus assignauerunt. Arabes vero nihil in fabulas sperantes: nec de nominibus in se disceptantes rem ipsam amplectando: eas a via ☉ tres eorũ terminos inter vtrũqꝫ polum disterminantes hoc ordine disponunt. Ex omnibꝰ. 1022. stellis. 360. a via solis ad boream sumpte figure. 21. ↄstituunt. E quibus primo loco due sunt artas mediusqꝫ draco tercius: quartus flãmiger quem zepheum dicunt quez arabes dñm solis: quinta casiopera: sexta corona: septimus hercules cum pelle leonis ⁊ claua quam formam greci eugonasin dicũt: arabes elgeciale rulxbachei .i. genu flexum: octauus ledens olor qui ⁊ vultur cadens: nona gallina: decimus quem arabes pastorem vocant artofilax seu boetes: vndecimus perseus almirazagul .i. deferens caput gorgotus: duodecimus auriga qui et ophuiltus: tredecimꝰ auguiteneus: decimusquartꝰ ipse angwis: quindecimꝰ orfercalim: sedecimꝰ agla qui ⁊ vultur volans: decimusseptimꝰ delfin: decimusoctauꝰ primus equus: decimusnonus scđs equꝰ: vigesimꝰ andromena: vigesimusprimus trigonus quem greci deltõ vocant. His ordinatꝭ ipsa via ☉ circa medium limitem infra geminos terminales circulos. 346. stelle circunducte. 12. signa pducunt ♈ ♉ ♊ ♋ ♌ ♍ ♎ ♏ ♐ ♑ ♒ ♓ his vij s ☉ per mediũ sectis: tum hinc ad austrũ relique. 316. segregate. 15. figuras pficiunt: quarũ primꝰ est magnꝰ cetꝰ: scđs gladio succinctꝰ orion: tercius nilꝰ eridanij fluuiꝰ cui cauda q̃si cauda piscꝭ: q̃rtꝰ lepꝰ: qntus maior canis: sextꝰ minor canis: septimꝰ argosnauis: octauꝰ ara. 9. crater libri patris: decimus

appollineus coruus. 11. chiron centhaurus. 12. ydra. 13. thuribulum. 14.
australe sextum. 15. piscis australis. Noīm itaqꝫ rationem formarum que
effigies ⁊ fabulas vt Albumasar arato: sic nos ⁊ arato et ignio relinquim⁹
a quibus etiā ꝙ stelle singulas componant imagines exquiratur. ¶ Apud
nos non tantopere necessarium qui celestis potentie ducatuꝫ per inferioris
mundi accidentia siderūqꝫ nō causas comenticias verū effect⁹ necessarios
insequimur: presertim cum imaginatio potius q̄ res ipsa celum huiusmodi
formis impingat: illud tñ pretermittendum non est qđ in sequentib⁹ dicturi
sumus qñ de signorū proprietatibus tractabimus: quid harum imaginū in
singulis signoꝝ decanis oriatur: vnde que earum stelle quos signoꝝ grad⁹
occupent per astrolabiū inuenit̄ naturis ⁊ effectibus earū alias tractandis.

Caplm secundū. Quare. 12. signa in zodiaco pre ceteris ducatū obtineant

His admodū hunc ordinatis ꝯsequens est vt qua ratiōe ex omni
celo. 12. signa rerum ducatus pre ceteris obtineant exponamus
Quanq̄ etenim vt dictum est. 48. imagines omne celum ꝑficiant
12. tñ que celi terreqꝫ medium ambiunt cōtractis aliarum virib⁹
ad se iure ceteris potentia ꝑstiterunt. Sunt enim qui dubitant q̄ ratio inter
oēs alias harum. 12. potentiam tanq̄ nihil agentibus ceteris prestiterunt
quibus ita sufficienter respondere opinor ꝙ nemo huius artis auctoruꝫ vel
ceterarū vllam. Omnis in mundo officij prorsus imunem vel autumat vel
asserit: sed has. 12. vniuersales cōmunesqꝫ rerum ducat⁹ obtinere cetera in
singularibus quibusdā et priuatis rerum ꝓprietatibus aclives qđ pluribus
diuersisqꝫ rōnibus ꝯstat. ¶ Primo quidē loco qm̄ circulus signifer mundū
ambiens cottidiana ꝯuersione centrū eius. i. terre globum medium circuit
quē circuitum indies rerum generationes ⁊ corruptiones ꝯsequi videmus
ceteris imaginibus in vtrālibet partem ab hoc mundo semotis vel iure. 12
obtinere vident̄ ceteris iuxta circuitus sui moduꝫ non prosus imunibus in
singularibus tñ: naꝫ illis vniuersalis rerum cura ꝯcessit. Est enim vl'e quidē
vt in cōmunibus generum specierumqꝫ accidentibus. Singulare vero vt in
singulorū indiuiduorū proprietatibus. ¶ Scdo loco qm̄ ☉ ortus ⁊ occasus
rerum accidentia sequunt̄. ☉ autē iter per hec. 12. tantū vie ☉ principatum
ceterarū celi partium virib⁹ eodē scripto cōmendarunt. ¶ Tercio quidem
☉ circulū hunc ꝑambulanteꝫ anni circul⁹ ꝑagitur. Per anni vero tp̄a rerū
gñationes ⁊ corruptōes ceteriqꝫ mot⁹ ꝑpetuo ꝯtinuant̄ vt ꝑ singula etiam
signa ☉ gressus seu status mūdi accidentiū causas alternet. ¶ Quarto qm̄
⁊ ☽ ceterequꝫ vage eandem ☉ viam sequentes nec preter latitudines alias
diuertentes per singula item signa tp̄m alterationibus rerumqꝫ accn̄tibus
nōnihil adijciunt. ¶ Quinto nullius aliarum imaginū nisi ꝓporcionabilis
sibi signi: cui quodāmodo appendicia est ꝯsortio ꝓducente ducta⁹ apparet

His itaqꝫ de causis hisqꝫ rationibus cū circulus hic ex omni celo generales
ducatus principalit̄ obtinuerit. Primuꝫ equalibus. 12. intersticijs q̄ signa
vocamꝰ ceteris nō ita sectis deinde. 360. quos gradus dicimꝰ equis ꝑtibus
diuisus est. Succedētibus alijs atqꝫ alijs partiū sub diuisionibꝰ in arte ne/
cessarijs. Signum quippe. 30. graduū: gradus. 60. punctoꝝ. Punctuꝫ. 60.
secundoꝝ. secunda. 60. terciorū. sicqꝫ per quarta quinta sexta vsqꝫ ad deci/
ma ⁊ duodecima vel eo amplius quantitates generū alterius detrimētum
alteriꝰ augmētū infinitū succrescit. Int̄ numeros etenī. 12. 30. 60. atqꝫ. 360
facilime quaslibet sectiones admittunt. Ut trientē quadrantē quincuntē
sextrantē ⁊ deinceps: que stellaris cursu cōputo: ꝑ hunc circulū insequēdo
necessaria erant.

Caplm̄ terciū Quare he imagines numero. 12. sunt.

NUnc quare nec plēs quā. 12. necessarie nec pauciores ad reꝝ
ducatū sufficere videant̄ exponēduꝫ est. Ad quā prio arati ac
cedit auctoritas. Qui cū. 48. celi figuras describeret: int̄ cete/
ra solis signa. 12. signa discernit. ¶ Preterea vt in phia legit̄
qm̄ quicquid in hoc mūdo nascitur et occidit ex. 4. elementis
cōpositū cōstat tribꝰ intersticijs deductū principio medio fine
que tria ī ea quatuor ducta. 12. ꝓducūt quibꝰ. 12. ea signa signoꝝqꝫ nume/
ris ducatū ꝑbēt. Cū igit̄ ei numero signoꝝ numeꝝ rn̄dere coueniret. 12. fo/
re coueniebat. Presūt siquidē hec signa. 4. elemētis eoꝝqꝫ tribꝰ intersticijs
signa quippe stellaꝝ sūt loca nō sua seorsū sub a gn̄ationes rerū ⁊ corruptio
nes mouētia: sed oriēdo occidēdoqꝫ sup mūdū inferiorē stellasqꝫ discurrē
tes recipiēdo: sic etiā elemēta non ꝑ se ipsa resoluunt̄ reꝝ ve gn̄ationes au t
corruptiones ꝓdūt sed tꝑoꝝ alterationes elemētoꝝ resolutiōes generatio/
nū cause cōsequent̄. Sic itaqꝫ circuli signi mūdi. 4. elemētis eoꝝqꝫ tribꝰ int̄/
sticijs vt re ⁊ numero couenire necesse erat ꝙ exponē planius cōstabit: ꝑest
enim aries igni: taurꝰ terre: gemini aeri: cancer aque: deinde initio repetito
leo itē igni: virgo terre: libra aeri: scorpius aque. Itēqꝫ repetito ordine: sa/
gittarius igni: capricornꝰ terre: aquarius aeri: pisces aque. Primus itaqꝫ si
gnoꝝ ordo elemētoꝝ primū sortit̄ int̄sticiū. i. geniture iniciū. Secūdus or/
do secundū. i. vite mediū. Tercius terciū. Sūt g̊ de signis tria quidē ignea
tria terrea: tria aerea: tria aquatica. Preest eni aries calido sicco vegitatio
ad vitā ad īcremētū atqꝫ nutrimētū aīantiū ⁊ germinū apto: leo minꝰ tꝑato
maturātiqꝫ reꝝ status. Sagittariꝰ nociuo corrūpēti dissoluētiqꝫ animātium
atqꝫ germinātiū cōpagē. Thaurus frigido sicco geniture amico vt agro fer
tili germinūqꝫ ⁊ aīantiū nutrimētis. Uirgo inutili ⁊ inepto vt sunt agri steri
les ⁊ id genus. Capricornꝰ nociuo ⁊ dissolutiuo quale est scenū ⁊ terra gra/
uis. Gemini calido humido tꝑato suam reꝝ geniturā formentisqꝫ adepto:
quales sunt odores suaues ⁊ confortatiui. Libra grosso ⁊ turbulēto vt sunt

venti et vapores pingues. Aquarius graui ꝛ corrupto vt vaporibus fetidis grauiq₃ aere. Cancer humido frigido tēpato dulci nihilominus reꝝ nature ꝛ nutrimētis idoneo quales sunt humores sustentatiui. Scorpius minus abili quales humores salsi animantiū germinūq₃ nature inutiles. Pisces corrupto distemperato et dissoluto vt paludes lacume obscene. Quatuor ergo reꝝ generationibus ꝑsunt. 4. medio inť generationē ꝛ corruptionē: 4. corruptionē habentq₃ ita singula. 12. suas queq₃ vires ꝛ proprietates in diuersis reꝝ accidētibus ex. 4. elemētoꝝ tribus inſticijs.

Capl'm quartū De cōpositione haꝝ imaginū.

Deinceps signoꝝ nām tractare cōuenit. Miranť enim nōnulli de his qui naturali scie opam dant. Cur inť signa naturali ordine inťmisso post signū igneum nō statim aereū s₃ terreū succedit: quibus huiusmōi rō nō inepte rñdet qm̄ elemēta simpla: calor: frigor: siccitas: humor: ipsa quidem corpa nō sunt: sed vt omniū corpoꝝ sic hoꝝ que vulgo elemēta dicunť terre aque aeris ignis substātialis cōpaginis origo sunt quoꝝ quodq₃ lic₃ ex pluribus illoꝝ congestum fit: singula tamē in singulis exuperāt sicut in igne q̄uis calid⁹ siccus: calor tamē supat: sic in terra q̄q̄₃ frigida sicca siccitas tamē sic in aqua frigus humor in aere ꝑponderat: Sunt igiť elemētoꝝ calor ꝛ frigus actiua: siccitas ꝛ humor passiua: actiuoꝝ aūt vt cōtraria sunt. Calor quidē reꝝ generationē agit: frigus corruptionē. Passiuoꝝ vt ipsa opposita sunt: siccitas tamē magis est actionis receptiua. Cu₃ igiť elemētoꝝ huiusmodi virtus sit ꝛ modus quare in signorum compositiōe ab igne sumať iniciū omnibus rōnibus ꝯstat. Primo quidē loco ꝙ quoniā calor in igne superat: nec generatio motusve animātiu₃ nisi ex calore est vel iure extremitatū primā obtinuerit. Alterā aūt aqua in qua frigus preest. vt enim generationē vitāq₃ animalē calor aministrat sic contrariū ꝛ ei frigus geniturā corrumpēs vite internicies est. Secūdo loco quia calor generationis elemētum frigus autē corruptionis primaq₃ in rebus generatio: postrema corruptio merito primā extremitatē ignis aqua secundā sortiť. Tercio quoniā oēs aialis vite passiones inť principiū ꝛ finem sunt actiua principij ꝛ finis extremitates passiua mediu₃ obtinere debuere locum. Quarto ꝙ cum omnis in hoc mundo generationis celestia corpora causa existant: eis aūt corporibus in ordine elemētoꝝ ignis primus: primum esse debuit elemētum caloris: frigoris autē ꝙ contrariū erat vltimū. Cum igiť actiua calor ꝛ frigus extrema sint: passiua siccitatē sc₃ ꝛ humore₃ in medio relinqui necesse erat. Quoniā vō vt in igne calor sic in terra siccitas habundet. Post signum igneum statim terreum succedere duabus de causis oportet. Prima est elemētoꝝ cognatio. Est enim siccitas caloris cognatione quadā cōsequēs. Scōa est ex vtriusq₃ pricipalitate vt eni inť acti-

na calor sit inter passiua siccitas virtute quadam precellit. Cum igitur in signorum ordine primum locum ignis: quartum aqua possideat post ignem autem secundo loco terra succedat aeri tercium relinqui necesse est: his ergo de causis in signorum compositione primum est igneum: secundum terreum: tercium aereum: quartum aquaticum vnde est quod arietem calidum siccum. Thaurum frigidum siccum. Geminos calidum humidum. Cancrum frigidum humidum dicimus atque adhuc modum per ordinem.

Capitulum quintum. Quare ab ariete inchoent.

Deinde quare signorum ordo ab ariete incipiat insinuandum est in qua parte eis respondetur qui quoniam circulus nec principium habet nec finem non magis ab ariete quam vndelibet inchoandum putant. Primum igitur exponemus necessarium quidem aliquod circuli principium fuisse deinde id ipsum pre ceteris. Cum enim elementa simpla corporum omnium principia sint composita partim generationem partim corruptionem agunt. Generationum autem et corruptionum spacia diuersa ex diuersis anni temporibus metimur. Quapropter ad temporum continuationem metiendam que solis iter sequitur a certo aliquo circuli loco inchoare necesse erat. Aptius autem a nullo alio quam a quo temporis sit inicium elementa generationum mouent. ¶ Vtrumque siquidem actiuorum vtrilibet passiuorum permixtum: generationem agit aut corruptionem: vt calor cum humore nature compaginem motum vitalem: generationem et incrementum. Idem cum sicco nature solutionem viteque corruptionem et interniciem. Item frigus cum humore nature consentaneum cum sicco inimicum que omnia non sine legittima temporum vicissitudine continuantur A solis etenim in primum arietis punctum introitu. Tempus ex calido et humido temperatur ad omnem genituram aptum inchoans persequentia tria signa arietis thauri geminorum continuatur vt diei incremento terminato: sole ad principium cancri migrante ex aerea temperie in igneam calidi et sicci naturam temporis fit alteratio primique quadrantis incremento diei: decrementum equalitate per ordinem rependens vsque ad finem virginis succedit. Qua equinoctio transacto sole in libram transeunte frigidum et siccum tempus succedens noctis incrementum vsque ad finem sagittarii producit. Vnde in capricornum descendente sole frigidum et humidum tempus consequens hinc augmento hinc decremento diei noctis vicissitudinem ad equalitatem redactis in fine piscium equinoctium celebrat. Emersis itaque sexaginta gradibus in tricentis .65. diebus ac quadrante minus 360. parte diei vt visum est ptholomeo annum peragit quem solarem diximus duodecim mensium iuxta. 12. circuli signa. Nam et ad circuli cognationem quadripartita est. Est enim ver aeree qualitatis calidum humidum genituras producens nutrimenta prestans. Estas ignee nature calida sicca geniture minus apta rerum statum ad corruptionem inclinans. Autumpnus frigidus et siccus geniture inimicus. Hyems aquatica vernalium partium fomentum

suntq singulis tria interualla:principium:medium:finis: p singula circuli signa deducta. Ex signis siquidem in quibus temporis alteratio ft inicium sumit. Ex secūdis medium:ex tercijs finis:ergo necesse erat circulum certū habere principiū idq pceteris quia caput eēt tēporis generationū momēta mouentis.

Caplm sextū De tropicis firmis z bipartitis.

Onsequēs est vt signa vnde tpm īnualla distinguunt certis noib9 atq pprietatib9 discernam9. Cū enī quatuor circuli quadrātib9.4.anni quadrātes ordine rñdēt vtq circuli qdrātes trinis signis sic āni qdrātes trinis īnuallis numerant singula singulis rñdē necessario vident:fit enī tpis iniciū cū sol pricipiū quadrātis ingredit. Quaprop id signū tropicū vocat sequēs vo quo eiusdē tpis status firmat firmū:terciū biptitū cui9 prior medietas eius tpis est. Secūda ad sequētis qualitatē vergēs. Sunt igit aries cācer libra capricornus tropica. Thaurus leo scorpi9 aquarius firma. Gemini virgo sagittari9 pisces biptita.

Caplm septimū De quadrātib9 circuliq mobiliū z firmor z biptitor.

Ocus hermetis sñie post abidemon de circuli quadrantibus Signor formis numero inicio nature trigonis. Cuius ipsius verba ad integritatē in medio adducimus. Quoniā scim9 inquit vniuersalē particionē particulari antiquiorē rerq principiū accedēs z crescēs. Finem autē recedētē z decrescētem res postulabat. Signorum primo numer determinare:deinde naturas tractare q ne sine ratione fieret:certum omnium principium ante omnia necessariū erat. ¶ Primum igit omnē circulum equi distantib9 quatuor punctis equalit intersignamus. Quo facto prima occurrunt equinoctialia duo quorum altero in fine piscium transacto cum sol in primū arietis gradum descēdit:ascendēs in circulo incremētum diei pfert altero in fine virginis sol ad libram transiēs descēdit noctis incremētū pferēs. Quoniam ergo solis ascēsum luciſq augmētum rer accessus atq incremēta descēsus aut recessus z decremēta sequi videmus ab ariete circuli principium instituimus. Consequent autē circulum p quatuor designata puncta tempora anni.4.distinguimus p singula vo tempora tantum luminum coitus terne forme:terneq vicissitudines opposite diuersitatis id autē est diei mutatio:digressionis alternatio:temporis alteratio:diei quidē mutatio: ab incremēto ad decremētū z ecōuero digressionis altnatio ab ascēsu ad descēsum z ecōuerso tpis alteratio a principio ad mediū:a medio ad finē. Itaq forma inquā cū sol intrat tps in aliam qualitatez ɔuertit tropica vocat. In quā vo eiusdē statū firmat:firma. Naz biptita est prior medietas eius tpis sequens sequentis. Quoniam itaq singulos quadrantes .4. terne forme

terneq; vicissitudies numerãt ex.4.ternis. 12.cõfici necesse erat.¶Determi
natio igit̃ signo℞ numero tũ demũ naturã tractare cõseq̃uẽs est.Q̃ vt ordi
ne fiat cõuertimur ad quadrãtiũ circuli rõnẽ.Quo℞ quoniã primus calid⁹
humidus:secũdus calidus siccus:terci⁹frigidus siccus:quartus frigid⁹hu-
midus.In medij secũdi in.15.leonis gradu fortissim⁹ calor maxĩa siccitas
sentit̃.Dep̃hẽsus est igit̃ leo calidissim⁹oĩuз ꝛ siccissimus cuius naturã arie-
tẽ ꝛ sagittariũ idẽ trigonus socia cognationẽ astrigebat:nihil aũt calidius
ꝛ siccius igne.Sũt igit̃ aries leo sagittarius ignea. Quoniã ṽo vt tẽpo℞.4.
primũ calidũ ꝛ humidũ:postremũ frigidũ humiduз est.primus trigonus lз
igneus sit:postremũ.i.cancri scorpionis piscium trigonũ aquaticã obtinere
naturã cõueniẽs erat.Ad hunc modũ ariete ꝛ cancro eo℞q; trigonis ꝓspe-
ctis:ad thauri ꝛ gemino℞ naturã tractandã transimus.Quoniã ergo nihil
calidũ idẽq; frigidũ nec duo eiusdẽ nature contigua eẽ possibile est.thau℞
eiusq; trigonũ frigidũ siccũ esse cõseq̃uẽs erat.Quib⁹ita dispartitis quartũ:
quarto relinqui necesse est.Sunt aũt nõnulli de huiusmodi artis studio q
arietẽ calidum humidũ potius fore debere ex huiusmodi rõcinatione assu
mũt.Cũ enĩ postremũ anni tẽpus frigidũ humidũ sit postremũ quoq; diei
quadratis necessitate cõsequi videt̃ primi tempus anni cui⁹ caput est aries
primiq; quadrantis diei rõnẽ potius calidũ humidũ fore totius circuli ca-
put.Contra quos duobus ex locis argumentamur.Primo quoniã ordo
cõpositionis signo℞ si a primo anni tpe inciperet ꝛ a primo diei quadrante
id quidẽ ita cõueniret.Nos autẽ nõ huic sed a medio secundi tẽporis atq;
a medio die omnibus climatibus.Idẽ est quoq; ꝑ oĩuз signo℞ motus idẽ
sideree nat̃e ordo est inchoam⁹ a die nãq; incipiẽdũ erat qui re℞ oĩm mot⁹
agitat.Scdo qꝫ cũ in vere humor exuperet si in ariete calorẽ min⁹abũdare
viderem⁹id itaq; ꝯcedi posset.Q̃ cũ alit̃ sit q̃ dicta sunt inuicta relinquunt̃.

Capl'm octauũ. De signis masculinis ꝛ femininis.

His itaq; ꝑtractatis:deinde signa masculina ꝛ feminina distiguẽ
da.Cũ enim quicq͂d in hoc mũdo fit maris ꝛ femine coitu conce
ptũ nascit̃ omniũ ṽo generationũ signo℞ virtus principiũ ꝛ causa
existat necesse erat inter signa tãq; sexuũ huiusmodi diuersitateз
distinguere.At ṽo quoniã actio masculi est:passio ṽo femine:atq; inter ele-
menta sup̃iora duo ignis et aer actiua.inferiora ṽo duo passiua sunt:ignea
atq; aerea signa masculina:terrea ṽo ꝛ aquatica feminea fore cõueniebat.
hac itaq; rõne aries masculinũ:taurus femineũ:sicq; gemini masculinũ can
cer femineũ est:atq; ad hunc modũ ꝑ ordinẽ.Sunt ṽo nõnulli qui discretio
nẽ inter oriẽtia adhibent:vt oriens masculinũ:secũdũ femininũ:terciũ item
masculinũ ac quartũ femineũ dicãt sicq; deinceps.Nos ṽo quoniam sexus
discretio in re℞ natura nõ accidẽtalis est eam non ꝑ accidẽtalẽ signo℞ mo
tum sed per naturalẽ ordinẽ deducimus.

Capl'm nonū. De signis diurnis ⁊ nocturnis.

POstremo est signoꝝ inter diem ac noctē discretio cum enim signoꝝ ordo quottidiana cōuersione mundum ambiēs diei noctisqꝫ vicissitudines alternet: dies quoqꝫ calide nox vo frigide sit nature: dies quoqꝫ pcedat nox sequat̄: sempqꝫ nullo medio vicissim cōtinuo sese comitent̄ arietē diurnū: thauruꝫ nocturnū: geminos itē diurnū: cancrū nocturnū eē rō postulabat sicqꝫ deinceps ꝑ ordinē. Sunt aūt qui signa quatuor arietem cancrū leonē sagittariuꝫ diurna quatuor his opposita nocturna q̄tuor reliqua indifferenter putant. i. die diurna nocte nocturna. Qui quoniā quedam masculina diurna quedā feminea nocturna atqꝫ idipsum sine oīum ponūt ratione nec responsione dignū vident̄.

Liber tercius nouē habet capitula.

PRimū quare septē stelle cōmunes rerū ducatus preceteris optineāt simulqꝫ desingularū effectu in quatuor elemētis. ¶ Secūdū de terminis astrologie atqꝫ astrologi. ¶ Terciū de proprietate ducatus solis in temperie aerea ⁊ nature compositione ac stellaꝝ cū solis pticipatione. ¶ Quartū de proprietate ducatus lune in marium accessu ⁊ recessu. ¶ Quintum de causa accessus ⁊ recessus. ¶ Sextū de augmēto ⁊ decremēto aquaꝝ. ¶ Septimū accessum ⁊ recessuꝫ maris lune potētia: nō maris nature: quatuor ex locis confirmās. ¶ Octauū de ducatu lune in maribus ⁊ forma eoꝝ que accedunt ⁊ recedunt ⁊ eorum que nō necessarij effectu solis in mari. ¶ Nonū de ducatu lune in animalibus ⁊ germinibꝰ ⁊ metallis augmēto atqꝫ decremēto.

Capitulū primū De stellis fixis ⁊ planetis.

ET ex ōmni sideꝝ numero. 12. signa cōmunes rerū ducatus ꝑ ceteris obtinere demonstratum est sic qua de causa ex omni stellarū multitudine septē planetas generales rerum ducatꝰ preceteris sorciant̄ exponēdum videt̄. Sunt eniꝫ qui miranī cum tanta nature ⁊ affectus cognatione cetere his septē cōmunicēt: mouent̄ etenim de signis ad signa oriunt̄ ⁊ occidūt sup mundū inferiorē. Oriētales etiam fiunt ⁊ occidētales variarū etiā hee complexionū. Qꝛ tāqꝫ nihil agentibus ceteris has septē in rerum ducatu ꝑferat. Cuius antique auctoritatis vniuersa de stellarū effectu ratio ita plane respondet. Cum enim quicquid in hoc mundo nascit̄ ⁊ occidit signorum stellarūqꝫ motū tanqꝫ efficientē causam sequat̄. Signoꝝ autē ordo vt in secundo libro approbatū est elemētoꝝ nature presit stellas per ea signa dispositas eisqꝫ elemēta generaut preesse: consequēs esse erat excepto qꝛ inter e st quoniā hee septem cum ꝑ ea signa celerius varioqꝫ discurrentes crebriꝰ

eant atq3 redeant ad rer motus τ effectus promptiores erant. Unde his
q generalis rerum ducatus concessit illis pro modo suo priuatati rer offi/
cij nequaq3 immunibus q huic etiā cōstabat q ipsarū discurrētiū quanto
quelibet velociori motu τ vario distrahit tanto pluris in rer effectu officij
repit. Unde est q luna omniū citissima inter oēs rer effectib⁹ frequēti⁹ sata
git. Nam stelle firme ad priuatas stabilesq3 vel tardas singulariū rerū pro
prietates ducunt. Deinde q cum celestis circulus cū omnib⁹ stellis mūdū
hunc ppetuo circuitu ambiat de quibus stelle stabiles p eundē circulū eo/
dem fere motu tardo eadēq3 a terre globo distantia ferunt: septē vo multe
diuersitatis multe velociores suo queq3 circulo suoq3 motu diuerso quale
est iter rectū: nūc statio: nūc retrogradatio: ascēsus. descēsus. augmētū: cur
sus τ decremētū atq3 vt nūq3 planetar huiu'mōi cursus desistit: sic nūq3 mū
dus a generatione τ corruptione rerq3 alteratione cessat intellectū est tan/
tam mundi accidētiū varietatē tante planetar motuū diuersificati: merito
magis appenditius vt nō iniuste cōmunē rer ducatū priuilegio quodā ob
tinere videant discreta singulor vt sibi cū naturali elemento appropriata.
Sol eni τ mars ignee nature accliues: saturn⁹ τ mercuri⁹ terree: iupiter τ ca
put aeree: ven⁹ τ luna atq3 cauda aquatice. Est aūt τ int ipsos cōplices qdā
discretio: q̄uis enī sol τ mars ambo calidi τ sicci solis tn̄ calor vitalis mar/
tis corruptiu⁹. Sic frigus τ siccitas mercurij natura cōsentanea: saturni ini
mica: iouis quoq3 tempies nature fomētū capitis cōplexa nō satis amica:
ven⁹ etiā τ luna geniture accōmoda: cauda minus apta.

Caplm secundū De terminis astrologie atq3 astrologi.

His itaq3 positis cū hmōi celestiū viriū scie infinita fere mate/
ria videat τ artē determiare τ artifici suos pscribere termīos
cōuenit vt ex vtroq3 vtriusq3 finis facili⁹ atq3 certi⁹ intelligat.
Q vt rōne fiat ipsa primū etiā noībus discernam⁹ hmōi nāq3
scie astrologie doctum aūt astrologi nomē adornat. Est igit
astrologia scia viriū stellaris mot⁹ ad tēp⁹ definitū atq3 ad cō
sequēdū illud. Est eni scia gen⁹ astrologie cetera differre ei⁹ ab alijs ei⁹ gene
ris specieb⁹. nāq3 stellaris mot⁹ vires cōmemoram⁹ cōtra eos est q nullius
rei extra se ducatū aliquē cōcedūt vt vulgura τ tonitru⁹ signa quidē pluuie
nō tamē ipsa pluuie sunt. Fumus ignis nō ipse ignis est sicq3 huiusmōi. Ad
hunc itaq3 modū stellar motus ad rer effectus longe a se distātiū ducunt.
Ideo vo ad definitū tēp⁹ atq3 cōsequēs illud dicim⁹ qm̄ callidus astrolog⁹
in primis rer puēt⁹ in suo tpe spectat. deinde rer finē metit. ¶ Astrologus
aūt cū sideree potētie viriūq3 stellariū sapiēs demonstrat. Cū sideree stella/
rūq3 motus singulos omniū huius mundi accidētiū ducatus pbeant: hu/
manū tamē ingeniū τ studiū haut ad omnē singulor integritatē cōsequen
dā sufficiat stellar ducatus trib⁹ terminis discernam⁹. Primo qdē sūt res

siue actus in sidereo ducatu adeo subtiles ꝛ ꝓfunde ꝙ nec ipsos stellarum
ducatus cõsequi nec quo ducãt ꝑuenire humana facultas sufficiat. Secun
do sidereos ducatus vsqꝫ ad reꝫ ipsam quidẽ cõsequimur sed ante quãtita/
tẽ emensaꝫ ꝛ qualitates deprehensas deficimꝰ. Tercio sunt res ꝛ actꝰ quos
ꝛ ipsos ꝛ quantitates atqꝫ qualitates eoꝝ celesti ducatu ꝯsequimur. Itaqꝫ
primi termini vt integra oĩm specierũ sub cũctis generibꝰ oĩmqꝫ indiuiduo
rũ sub quacũqꝫ diuisio vt arene maris numerus calculoꝝve ruris vt quotti/
diani momẽtaneive mensura incremẽti siue decremẽti singuloꝝ corpoꝝ vt
omniũ motuũ atqꝫ accidẽtiũ differẽtia ꝑ singula indiuidua que cũ eiusdeꝫ
generis vnius etiã speciei sint singula tribꝰ tũ intersticijs differũt vt cũ duo
vel plura indiuidua albedinũ vel nigredinũ longitudine seu breuitate vul/
tu simo vl' aliquo oculoꝝ colore ꝛ figura oris amplitudine aut angustia an
helitus odore animi corpisve sanitate vel asperitate hisue sĩlibus inimicoꝝ
quoꝝ neqꝫ generalis aliqua neqꝫ specialis habet̃ differentia. Singulis igit̃
omniũ interuallis licet sidera ducatũ ꝓbeant nõ tamẽ oĩa cõsequi humane
facultatis est. ¶ Secũdi termini defectꝰ est vt numerus inter populos dua
rũ pluriũve ciuitatũ liceꝫ vtraqꝫ pars a maiori sit ex stellarũ ducatu certũ ha/
beamus vt numerus granoꝝ frumẽti ꝑ agrũ determinatũ vt desertoꝝ lon/
gitudinis atqꝫ latitudinis insulã. In his igit̃ hisqꝫ sĩlibus licet rõnẽ stellarꝫ
ducatus habeamus ad quãtitatẽ eoꝝ ꝛ qualitates non tamẽ facultas no/
stra ad eas cõsequẽdas sufficit que oĩa qꝛ nature humane possibilitatis est
neqꝫ vsus humani nec astrologi necessaria sunt. ¶ Tercij termini facultas
est certꝰ sideꝝ ducatus ad genera ꝛ species humane inuẽtionis ad anni tẽ/
poꝝ alterationes ad motus elemẽtoꝝ mũdi ꝛ resolutiones reꝝqꝫ genera/
tiones ꝛ corruptiones quantitates ꝛ qualitates vsus humani multeqꝫ sĩlitu
dinis. Qꝛ vt breue faciã dico stellarũ siderumqꝫ diuersos motus ꝛ vires ad
singula quidem reꝝ omniũ accidẽtia duceꝫ. Verũ huiusmõi ducatus pars
constãs in rebus humani intellectus ꝑs excedens in rebus adeo subtilibus
ꝛ ꝓfundi ꝙ ad impossibilitatẽ humani secedãt. Que quoniaꝫ hominẽ effu/
gerũt nec indago eoꝝ astrologo necessaria ẽ. Verbi grã solis ꝑ circuli qua/
drãtes itus atqꝫ reditus diuersa redũcere tp̃a varijs elemẽta motibꝰ effice/
re constãs sed ꝛ per signa gradusve singulos solares gressus vsitatos tẽpo/
rũ motus cõsequi certũ est. Alienũ aũt ab hoĩbus intellectu vt quideꝫ solis
motũ seu ꝓpriũ seu circularẽ ꝑ secũdã vnã aut terciã aut decimã faciat tem
poꝝ aut elemẽtoꝝ varietates aut aĩaliũ seu germinũ affectus cõsequit̃ sicqꝫ
de ceteris stellis. ¶ Determinatis itaqꝫ tam artis natura ꝙ̃ artificis officijs
demũ .6. oĩs huiꝰ artificij circũstãcie disponẽde sunt. Artis videlꝫ initiũ ra/
dix: rami: argumẽtũ: fructꝰ: finis. Est igit̃ artis iniciũ studiũ sciẽtie reꝝ pro/
uẽtus: radix celestiũ motuũ scĩa. Rami ex celestiũ corpoꝝ motibꝰ reꝝ imine/
tiũ motus iudicia. Argumẽtũ iudicioꝝ vsitatus effectꝰ. Fructus reꝝ conse/
quẽtiũ ꝓuidẽtia. Finis hmõi ꝓuidẽtie vtilitas.

Capitulum tercium. De proprietate ducatus solis in temperie aerea ꝛ nature compositione: ac stellarum cum solis participatione.

Nunc a sole incipientes ꝓprietates eius nature temperie ꝛ cō/positione stellarum quoqꝫ participatione cum ☉ tractabimꝰ. In qua parte primū eis rn̄dendū videt̄: qui nature temperieꝫ rerūqꝫ compositioneꝫ solari stellarūqꝫ virtuti negantes ꝓpria quadā̄ sube sue vi coalescere putant. Nec minus ꝛ his qui ex causis quidē̄ extrinsicis rerū compositionē̄ mutuant̄: veruntm̄ solis viribꝰ stellarū negant. ¶ Primū igitur illis occurrit qm̄ nihil cōpositū sine cōponente compositū est. Impossibile vero aliqd a seipso componere. Si enī id ita esset non elementoꝝ aliqd in aliud resolueret̄ sed in se quodqꝫ imutatum semꝑ maneret. Videmꝰ aūt ea ininuicē̄ resolui: in rebꝰ siquidem cōpositis reperiunt̄. nec enim quicqꝫ seip̄m resoluit. Item si res nō aliunde mote seipsas gn̄arent: ꝯueniret nempe vt ex quo res queq̄ nata esset deinde

finiturā. Nihil enī est qḋ ꝓprie nat̃e ɔ̃rium seipm̄ destruat. qḋ cum absurdū
sit patet gn̄ationis atq̄ corruptiōis rerū alias extra se causas existere reruꝫ
nat̃e capaci assentaneos̃. Deinde dicā quidē ɔsequens esse q̈ ☉ stellas cum
☉ naturarū temperiei rerūq̄ cōpositioni factor oīm deus tanq̄ efficientes
causas ꝯ̄stiterit. Ut enī ignis ꝓpria virtute vrit causa exustiōis est: sic diuinū
lumen ☉ lucis ꝛ caloris vl̄is auctor nat̃alis rerū cōpositionis diuinit⁹ data
virtute efficiens causa existit: qḋ effect⁹ ipse ꝓbat. loca nanq̄ terraruꝫ quib⁹
☉ plus equo vel accedit vel elongat̃ oīno tam aīantium q̄ germinū sterilia
manent verbi gr̃a: loca terrarū ab estiuo ☉ tropico in septentrionē .66. gra
dibus distātia cui numero toti ☉ digressione. i. gradib⁹ fere .24. abiect᷑ .90
fiunt: hec inquā loca longinq̄ ☉ digressione ꝑpetuo gelu ɔcerta: omne tam
germinū q̄ aīantium alimentuꝫ negant. Ex quo nanq̄ ☉ in australia signa
descēderit per sex integros menses: ex loca eius ortu carent: vnde tot᷑ aqui
lonū virib⁹ exposita: tam estate q̄ hyeme insolubilia rigent. qḋ ꝛ armenicuꝫ
mare firmat: q̈ a ♋ tropico gradibus .21. remotū: adeo quidem est ventis
validis feruidū aurarūq̄ obscuritate cecū q̈ nec naut̃ vnq̄ patiat̃ q̈ quāq̄
multo ꝓpinquius: brunalis tn̄ error intractabile reddit. i. boreales armenie
termini testant̃. Qui q̄diu ☉ australia signa graditur in vnū mole obruti ꝑ
integros sex mēses non apparēt: vt infra eos sex menses ꝛ multa eoꝝ aīalia
frigore intollerabili pereāt: et pleraq̄ volatilia in nidis suis per integros q̈-
tuor menses frigoris metu a medio mundi ɔclusa maneant: quanq̄ ab eq̈
bili linea non multo plus. 15. gradib⁹ distant: aut sec⁹ ꝛ supꝛ mare a princi-
pio ♏ vsq̄ ad caput ♓ absentia ☉ succedente frigoris flatu nauigiū negant
atq̄ idem qḋ ad boreā atq̄ austrū vero infra .20. ad equabileꝫ lineā vicine
☉ vie intollerabili estu locis ciro exustis nec aīalium nec germinū alimēta
relinquent̃. A quinto siquidē ♍ gradu vsq̄ ad oppositū in ♓ solaris super
ea loca gressus continuo thauroruꝫ est cuncta sub terra feruent vt siccitate
steriles: harene inter quas nilus occultat̃: vt ethiopicū mare nec nauigium
patiens: nec aīalium ferat vicino desuꝑ ☉ ortu subtiliores eius aque partes
nat̃ali tinctu hariente. Ut quidē reliquit ɔcepto valido calor adeo densum
atq̄ amarū vt effectū atq̄ intractabile maneat: vnde media inter ☉ access⁹
atq̄ recessus nat̃e cōpositis et alimentis tēperies apta relinquat̃. ¶ Ex his
itaq̄ patet q̈ si ☉ vsq̄ ad nonam speraꝫ sublimat⁹ esset vel vsq̄ ad lunarem
orbem humiliatus vel inde frigore vel hinc calore nimio mundū stare non
posse. Quāobrem prouidus auctor oīm deus: ☉ tanq̄ vl̄em corporee vite
vomitē in media mundi regione mediū posuit. Inuenit aūt ꝛ in ipsa habi-
tabili bona terrarū loca ꝓut accedunt ad ☉ ꝛ recedunt multa dissilitudine
variata vt sate vel ꝑte quo a solaruꝫ circuitu ceteris remociores sunt multa
niue validoq̄ frigore in ea terre ꝑte suꝑantur: q̄a humidū multū vult carnē
frigus aūt albedineꝫ habitudine carnosa calor albedinis capillis prolatus

anio inimici ingenio obtuso ceteris differunt. Ethiopes aũt siue mauri qm̃
eas terrarũ partes habitant sup̲ quas fertur ☉ in ♈ ♉ ⁊ ♊ nimio calore ⁊
siccitate in nat̃a eoꝝ sup̲ante colore nigro capillis crispis habitudine tenui
memoria debili animo leui ceteris distant. Medij vero vt q̃rti ⁊ quinti cli-
matis ⁊ cõtigue hic in diuinationes vt que mediocri accessu ☉ atq; recessu
fruunt̃ natura tp̲ata: habitudine apta: pulcro colore: mobili animo: subtili
ingenio: sana memoria ceteris presunt. Quis in his proprietatib⁹ general̃r
cõmunicassent. Sunt aũt ⁊ inter ipsas pro locorum diuersitatate speciales
quedaʒ differentie vsq; adeo quo a singulis etiam ciuitatib⁹ ⁊ p̲uincijs licet
propinquis ⁊ ɔtiguis nonnihil tam informis hoĩm q̃ morib⁹ ⁊ habitu atq;
vsu diuersitatis intersit tam pro ☉ accessu ⁊ recessu q̃ pro stellarũ stabilium
natura ⁊ habitudine sup̲ eos orientiũ. Qꝛ aũt he ipse proprietates singulis
annis inter augmenta ⁊ decrementa ceterasq; alteritates variant̃ cum hic
nec a ☉ quidẽ nec a stellis vllis esset, p̲prio motu speciali intuitu compertum
est huiusmodi variationũ ☉ nunc cum errantib⁹ nunc cum stabilib⁹ ɔuent⁹
ipsasq; inuuiceʒ p̲mixtiones causas existere: vnde intellectũ est ☉ stellas in
rerũ natura ⁊ componere: generũq; ⁊ specierum diuisione cõmunicare: nisi
quideʒ principal̃r ☉ rerum nature aĩantium et vite germinũ metallorumq;
generationibus p̃est. Stelle vero magis singularum prouinciarũ priuatis
moribus atq; tenore cõmunicant: tp̲ant vero aerea: nam aeris illuminatio
luminũ est quorũ ortum accedendo: occasuʒ recedendo seqtur. Ut vero ☉
aereʒ calefacit purgat attenuat: sic pro modo suo ☽ ⁊ stelle: vnde Ypocras
in libro climatum. Nisi ☽ et stelle inquit nocturnã densitatem attenuarent
elementa inpenetrabilis aeris pinguedine corp̲m oĩm vitam corrump̲ent.
¶ His itaq; de causis cum ☉ vl̃is rerum omniũ necessitatuʒ solus sufficeret
requirere: associauit creator deus stellas ministras officio solari secũdaria
virtute cõmunicantes. ¶ Qm̃ igitur ☉ per. 12. signa gressus tp̲m alteratiõis
causa est: tp̲m aũt alteratio elementarie resolutionis elementaris: demum
resolutio generationũ oĩm ⁊ corruptionũ eundẽ solaris per ea signa gressũ
oĩm causam esse ɔsequens est: que certis tp̲ibus discreta ☉ motũ cõmittant̃
Alia quidẽ annis alia mensurnis alia diurnis: vt in vere gramina herbe et
arborũ folia atq; pleraq; aĩalia: in estate frumenti grana ⁊ arborũ fructus:
in autumno vernalium: in hyeme estiuoꝝ generationũ corruptio que cum
discretis tp̲ibus continuent̃: discreta etiam ☉ loca cõsequunt̃. Qꝛ ergo non
oĩbus annis oĩa eadem q̃litate ⁊ q̃ntitate succedunt cum ☉ singulis ãnis p̲
eadẽ loca redeat stellarũ cũ ☉ p̲ticipatio causa est. Si eni solus per se cũcta
ministraret: nec hyems hyemi: nec estas estati vnq̃ dissil̃is foret. Que vero
cottidiano successu per munduʒ aministrant̃ vt cottidiani hoĩm et aĩalium
ɔceptus partus incremẽta magis sibi vl̃em totius mũdi superioris ambitũ
alligant sibi hunc inferiorem naturali motu agitantis consequentur.

Luna

Capitulū quartū. De ꝓprietate ducatus lune in marium accessu ⁊ recessu.

POst aereeā solaris effectus temperiē ↄsequens est lunaris in aquaꝝ motū mariūq; alterius accessib⁹ atq; recessib⁹ ducat⁹ vt apud phos ↄstat lumina duo q̄ttuoꝛ elementoꝝ oꝛdinem ita partiunt̄: vt ☉ ignē ⁊ aerē: ☽ terrā ⁊ aquā ducat. Duabus enim de causis ⁊ fortioꝛ ⁊ manifestioꝛ in hoc mundo luminū q̄z stellarū ducat⁹ est. Prima quidē ☉. ☉ quidē oīm stellarū maxim⁹. ☽ vero celestiuz oīm terreq; minima. Scda q̄ꝑ stellis quidē lumen inest non vt radij effectuq; earū in motu magis. Luminibus aūt radij non parū in hoc mundo effi:aces que motu suo mundi supioꝛis vires collectas inferioꝛi mōo per radios transmittūt: nā ⁊ Ypocras celestiū atq; inferioꝛis mundi coꝛpm mediatricē ☽ illoꝝ vires his mediando transferre asserit Ut ergo ☉ in nāe ēperie rerūq; cōpositione p̄ualere: sic ☽ in aquarū motibus coꝛpmq; statu ⁊ accidentibus germinib⁹ fructibus odoꝛib⁹ idq; genus vis efficacioꝛ: quoꝛū enumerationē ab alterius mariū accessib⁹ atq; recessibus

exordimur: quorum ut diuersa sint augmēta et decremēta ita diuersas diuersis nationib⁹ opiniones generant. Sunt enim qui a sepatione luminū vsq₃ ad oppositionē accessū asserunt: hinc vsq₃ ad ꝯuentū recessū. Oibus vero certū singul' etiam dieb⁹ ab ortu ☽ maris cui oritur accessū eam vsq₃ ad medium eius regionis celū indeq₃ recessū vsq₃ ad occasum eius sequi. Cuius indorum psarumq₃ mari qua versus ethiopiā accedit necnon in emisperijs occeani insul' cottidianis vsus. Alterna vero accessuū recessuū ꝯtinuo succedentium spacia h⁹modi sunt. Cuius nanq₃ maris bihonti ☽ primū emergit eius stati accessus incipiens eam vsq₃ ad celi cardinē crescendo seqtur quā lineā vbi transcendit ad occasum vergens recessus succedens: eā q̄ad occūbat decrescendo comitat': vel cū occasum stati accessus iter incipiens vsq₃ ad cardinē terre crescit: a quo recedente ☽ recessus itē vsq₃ ad orientē succedit. Fiunt itaq₃ singul' dieb⁹ gemini accessus geminiq₃ recessus tpibus prout diurn⁹ ☽ cursus varietas per diuersas marium ptes diuersis lunaris ambitus cardinibus subiectas. Cum enim vt terrā globosam maris fumosus orbis circūfusus ambit: sic lunares ambit⁹ cottidiani. i. ☽ ꝯcircueant: semp ☽ aliquib⁹ tam mariū q̄₃ terrarum partib⁹ in aliquo cardine est alijsq₃ piter in alio vt eadē hora vnoquoq₃ momento his in oriente illis in occasum alijs in celi sūmo alijs sit in cardine terre: vnde etiā eodē piter momento alijs accessū maris alijs recessū esse ꝯsequens est: non tñ oībus vno modo: illis etiā qui mediū equoris pelag⁹ interim nauigio sulcant accessus iniciū vno quodā vndarū feruore sentitur: qui fundit⁹ ebuliens valido aurarū impulsu ꝑcellosas flat⁹ agitans omne pelag⁹ ꝯtristat: cuius relaxatione recessum sentiunt. Multo aliter hi qui litora interim habitant. Nec enim h⁹modi flat⁹ aut feruor sed aquarū tm̄ tumor et exundatio quedā vsq₃ ad eos ꝑuenit: tātaq₃ est inter ea loca horum motuū diuersitas vt nec ☽ h⁹modi causam motuū esse existiment nonnulli. Nec enim incipit accessus nisi in loco ꝓfundo et amplo multas ac densas aquas ꝯtinenti fundi asperi et montuosi atq₃ lunari vie propinquo. Unde cum sup se orientis ☽ in naturali ꝯcitatu reperiunt ꝯtiguas primum impellit aquas: exijtq₃ paulatī aquarū impulsus quousq₃ extremis littorib⁹ inundet: quo incipientis momento statim peruenire impossibile erat.

Capitulum quintum. De causa accessus et recessus.

His habitis causas accessuū atq₃ recessuū scrutari conuenit. Dicim⁹ igitur q̄ nunq̄₃ h⁹modi accessus et recessus nisi trium rerū ꝯuentu gignitur loci videlicet nat̄a aquarū habitudine motu ☽. Loci nat̄a est vt aquarū locus ꝓfundus long⁹ et lat⁹ vix tpis impendio transfretand⁹ montuosus asp et dur⁹ qua leui quolibet motu acris repcusse multe vnde tumidos fluct⁹ cōcipiant. Aquarū habitudo est tantas in h⁹modi loco longo ex temperie aquas esse ꝯfusas vt nec in fluxu fluminū nec ex collatiōe fontiū augeri ve

minui sentiat. Que quanto tpe odensate salebre calefacte densos vapores agitent qui terre vaporib⁹ pmixti agitandis vndis aspirent. Motus aut ☽ desup orientis atq3 occident[sepius repetit⁹ cognata virtute eiusmodi aqs trahit: qm tractum sponte sequens quousq3 illa accedit: accedunt vsq3 adeo quoad diffusi⁹ eferuentes loco suo minus otempte extremis inundent littoribus. Nec eni ante locus tener mollis plan⁹ pter aquaru discursu3: nec aq discurrentes vt flumina z amnes pter subtilitate min⁹ densis vaporib⁹ aptant h⁹modi oueniunt officio. Causa vero ab occasu vsq3 ad tre cardine sicut ab oriente ad summum.i.cardine3 ☽ accessus sequat triplex. Primo q orientis z occidentis linee eq distantes sunt quantucunq3 ab ortu ad summu sumitur tm ab occidente ad terre cardinem illi eque distans est: sicq3 totus oriental' quadras toti cedit orientali eq distat: estq3 vterq3 accedens. Scdo q mundi climate signoru per celi terreq3 cardines ortus recti circuli ortib⁹ eqles sunt. Ut eni ortus atq3 occasus sic z horu cardinu3 linee eq distantes sunt. Unde in quoto graduu numero signu qdlibet oriat in totto oppositu eius accumbere necesse est. Tercio q est ab orizonte semp ad celi mediu ☽ a cessus: a medio vero circuli ad oriente recessus sequat: sicq3 et occasus ☽ silr orizonte z terre cardo silr celi medium oueniens est vt in orientali sic in occidentali qdrante accessu: sicq3 in cetis duob⁹ recessus z accessus lunares accessus z recessus comitari. Sunt aut quib⁹ nihilomin⁹ in quibusda etia3 aqs dulcib⁹ accessus h⁹modi atq3 recessus videat vt apud quasda ethiopie quasda etiam gallie seu germanie ciuitates maritimas quos vicinia maris decipit. De siquide3 atq3 mari influentes z marinis vndis otigue cu maris accessu exundante repulse pleno alpheo illabant accedere vident. Est aut accessus quidem aq calidior z recessus frigidior. In accessu nanq3 ex imis abissis ebulliunt in recessu forinsec⁹ expanse infrigidant. In accessu igitur aq ☽ comitant: in recessu vero et si non comitant ☽ nataliter vnde venerut ad maria reuertunt. Statim vero q nataliter ☽ tam sup terra q sub terra pcedenti accessui sequente recessu tpis spacio coeqt: sed qm ☽ sup terra arc⁹ nunq sub traneo eqlis est: nec hi qui sup terra3 fuerit accessus atq3 recessus sub traneis vnq3 eqles esse pnt. Quotiens g metiri placuerit horas accessus aut recessus emisperij supioris notandu erit prim⁹ grad⁹ cu quo orietur ☽ deinde cu quo occidit nec latitudine ei⁹ neglecta: deinde sumendu quantu interest ab ortus gradu vsq3 ad gradu occasus per eius climatis ortu totuq3 per qndenos grad⁹ diuidendu. Quota igitur diuisio fuerit tot erunt eqles hore totius tpis virtusq3 spacij. Si qd vero. 15. min⁹ supstes fuerit ps hore est: totius itaq3 numeri dimidiu alterutru tpis spacium est natalis videlicet accessus siue recessus ☽ supius emisperiu obtinente. Sub tra nanq3 ouerso ab occasus gradu ad ortus gradu subterrane⁹ arc⁹: accessus sc3 et recessus inferioris per spaciu3 hore sumitur: que qui certius dephendere studuerit:

latitudinem terre certam habeat: certumque in ea latitudine signorũ ortum.

Capitulum sextum. De augmento et decremento aquarum.

Nter supradicta assertum est quod natali quidem in accessus et recessus vtriusque emisperij in sua quaque parte more eqles sunt Nunc quod accidentaliter interdum nonnihil ineqlitatis intercidit differendũ. Videtur enim ineqlitas alterius emisperij accessũ et recessũ in equali temporis qntitate metiatur vterque tñ vnius pariter vterque alterius sit temporis spacio coequatur: vt quãto emisperij superioris accessus seqnte recessit lõgiores breuioresue more fiũt: tanto inferioris accessus superiori recessu longior fit vel breuior. Est enim hus more ineqlitas inter augmenta et decrementa circa horã vnã plus minus ne vt si multa fit aquarũ abundantia accessus more supra numerũ recessus hora paruo plus vel minus accrescat 3rio silr. ¶ Tota igitur hec ineqlitas octo ex locis sumitur. Primo quidẽ est ☽ a ☉ distãtia luminisque augmentũ et decrementũ. Secũdo rectitudinis ☽ qñ medio cursui additur ad mediũ eius adiectio et subtractio. Tercio loco ☽ in circulo ecentrico. Quarto locus in circulo digressionis. Quinto inter austrum et aquilonẽ. Sexto dies quos marinos vocant egiptij et occidentales dies augmenti et decremẽti aquarũ qui locus non lunaris proprietatis est. Septimo longitudo diei vel noctis aut breuitas qui locus solaris proprietatis. Octauo loco est quãtum ventorũ vis addicit. Sunt itaque lunaris a ☉ destere. i. quatuor loca inter augmẽta et decrementa discreta. Primus ☽ cum ☉ conuentus. Secundus est primus tetragonus cum est diatõtos. Tercia est oppositio qua plurium luminũ fit Quartus est tetragonus. Est igitur in cõuentu luminũ maris accessus validus et spaciosus recessus esse: addit enim ☉ coniunctus in his ☽ vicibus. Est enim et ☉ in accessu maris nõnulla vis: sicque quotiens ☽ stellis humidis iungitur Hora siquidẽ qua ☽ ☉ coniuncta succumbit vt rerum vomitem rerum semina concipiens cõceptus vires statim in subiecti elementi motus .i. maris a tactu manifestius demonstrabat longe nanque efficacior est ☽ cum ☉ quam cũ stellis naturali ☉ in ☽ priuilegio conuentus. Ab hac ergo cõuentus hora quantũ recedit ☽ vis accessus decrescit: recessus vero augetur vsque ad primũ tetragonum: hic decremento finito versa vice accessus augmentũ, vsque ad plenilunium peruenit: hinc vsque ad tetragonum decrementum: indeque ad conuentum: item decrescentiam recessu accessus incrementum: excepto quod iter quod in oppositione id est plenilunio vis ☽ tanquam maturos conceptus primus edentis efficacior: sicque in tetragono primo quam secundo. Vt igitur infra mundi conuersionem id est diem vnum cum diurno lune progressu gemini accessus geminique recessus: sic infra ☽ reditum id est mensem vnum geminaque decrementa fiunt illic inter celi hic inter lune a sole cardines. Secundo loco prima luna collocanda est. Quo facto quamdiu rectitudo lune

medio eius adicitur vis accessus ꝓualet: q̄zdiu vero detrahitur vis recessus prepotens idq̄ȝ victu rectitudinis quantitateȝ. Cum aūt nec additur quicq̄ȝ nec detrahitur nec accessus nec recessus vis hac ex parte crescit vel decrescit Hi vero motus etiā in aquis dulcibus fluuijs ac fontib⁹ hos ☽ ducatus ꝓ cedente sequuntur. Tercio loco q̄zdiu ☽ absside circuli sui ex parte. 200. gra dibus destituerit vis accessus ꝓualet infra. 90. recessus. Quarto loco q̄zdiu ☽ in latitudine sua ascendit accessus vis augetur q̄zdiu descendit recessus. Quinto loco q̄zdiu signa borealia ☽ graditur borealium marium accessus auget̄ australium recessus: q̄zdiu vero in australib⁹ est cōmutata australiuȝ accessus preualet: borealium autem recessus quantū ad hoc genus attinet. Magis autē inter hec pariter post primum tetragonū ☽ compoto addēte atq̄ȝ in inferiori circuli sui parte ab orizonte: maris enim gente in signis hu/ midis cum stellis humidis atq̄ȝ decentibus: his enī oib⁹ adunat(? non solū marium accessus abundant sed etiam amnes ac fontes accrescunt. Sexto loco sunt dies lunaci oīm quos marinos appellamus. Est enim lunationis mensis dierum. 29. ac fere dimidij quibus quadripartito diuisis singulos quadrantes dies septem ac fere dimidij complent Igitur a. 27. mensis die vsq̄ȝ ad quartā dimidium sequentis mensis dies diminutim nuncupantur: sequentes vero quatuor ⁊ dimidi⁹ augmentatiui: propterea quidē accessus detrimenta quedam in his vero augmenta sentiuntur atq̄ȝ ad hunc motū sequentes duo quadrātes inter hos duos motus vsq̄ȝ ad. 27. dies vicissim succedunt. Id igitur hoc modo egiptijs atq̄ȝ occidentalibus compertum. Orientalibus oībus maris affectionū peritis totum totis his quadrantib⁹ per augmenta ⁊ decrementa visum est hoc modo alterari: sed inter septem dies quos illi diminutiones dicunt vnū vel duos detrimenti inter augmen tationes totidem esse incrementi dies ꝯstant tamen apud mensiticos inter hos lunationum quadrantes etiam aquarum dulcium inter augmenta et decrementa quidem altionum motus. Nonnulli vero de maritimis luna tionum dies inter augmenta ⁊ decremēta triptito numerantes primis. 7. aut. 10. dieb⁹ accessus incrementum vltimis. 10. decrementuȝ: medijs vero medium sentiri statum. Septimo loco est quantum ☉ etiam adminiculum huiusmodi motib⁹ viribus addit. Licet enim ☽ quideȝ propius sit accessuū ⁊ recessuum ducatus: in augmentis tamen ⁊ decrementis eorum nonnihil tam ☉ q̄ȝ stelle adijciunt. Compertum enim est per diuersa maria in quibus hi motus apparent certis anni temporibus inter dies ⁊ noctes hoꝝ motuū inter augmenta ⁊ decremēta vim alterari q̄ȝ a ☉ inter signa australia ⁊ bo realia accidere videtur. q̄zdiu nanq̄ȝ dies nocte longior est diuturn⁹ maris accessus nocturno preualet: conuerso similit̄ horum itaq̄ȝ motuum quoniā ad hoc genus attinet ad puncta equinoctialia vtriusq̄ȝ equalitas: ad solsti/ cialia vero alterius augmentum alterius decrementū maximum sentitur.

¶ Est huius hoꝝ motuū alterationis causa duplex. Prima est quantuz sol
inter diei noctisve vicissitudines adicit. Cum enim dies nocte longior est
sol diucius super terram aquas calefaciens caloris viribus eximis abyssis
vndas euocat: vnde diuturnos aquarum motus nocturnis preualere ne-
cesse est. Secundo loco est quātū lune longior in superiori hemisperio mo
ra tm̄ supaddidit cum enim nox die lōgior est luna nocte sup terraz quia
diutius orientia signa retinet nocturnos motus diurnis more spacio prefi
cit. Hinc igit̃ vt ꝑ singulos dies bini recessus sicq̧ per singulos menses bi-
na vtrorūq̧ augmenta: binaq̧ decremēta fieri supradictuz est sicut nunc ⁊
per singulos annos eoꝝ motuū totidem augmenta ⁊ decrementa fieri ap
paret similitudine quadam illis concordantia: ut eniz nocturnus accessus
luna super terram sole in sagittario existente eoꝝ cōuentus accessuum simi
litudinuz imitari videt̃ sic oppositionis accessum diurnus sole geminos lu
na superius hemisperiū occupante sicq̧ ceteri de annuis ceteris mēsurnis
incremenmento nō vero equalitate q̃ȝ cōmetiri facile. Hec itaq̧ testimo-
nia si quādo oīa cōueniant valida ⁊ spaciosissima aquaꝝ incremēta conse
quent̃ atq̧ omnia illoꝝ numero quātitatis hoꝝ mēsura succedit. Sūt igit̃
hi. 7. ducatus naturales. Nā octau⁹ accidētalis q̃tū videlȝ aquaꝝ motib⁹
venti magni ꝑmane coacti pelagus omne cōcitātes adiciūt. Vētoꝝ ergo
omne pelagus agitantiū duo sūt genera: alteꝝ quidē ꝙ alte maris vnde su
pernū ad motū scopuloso fundo repcussum: vimq̧ ad supa efferuētes ex-
imis vt supra dictū est abissis in amnis eueniūt. Alterū vo ꝑ auras coactuz
terreq̧ mariq̧ quē desup irruēs ac marino illi in equore cōueniēs furibun
dos pelagi mot⁹ exagitāt. Primi ergo generis spēs gemini tm̄ equoris cō-
finea ꝑmeātes raro vsq̧ ad litoria ꝑueniunt. Secūdi vero flāma ex diuer-
sis locis spirantia inter terraꝝ orbē ꝑuolant. alijs nāq̧ loca principalia sūt
alijs secundaria ac principalia sunt in. 4. mundi cardinibus. Secundaria
vero inter. 4. hec media. In his igit̃ quantū huic attinet negocio id princi-
paliter attendendū ꝙ cum lune motu ab ortu ad occasum maris recessus
cōmittet̃: venti quidem orientales accedendi viribus fauent occidentales
obsistentes recedendi vires promouent: sicq̧ inter meridionales conseptē-
trionales quiq̧ suis partibus aspirantes contrarijs obstant. Q ergo supra
dictuz est naturale vtriusq̧ hemisperij accessum consequenti recessui more
spacio equū esse id quidē ita est nisi quantū ex accidenti vt dictū est inequa
litatis intercidat. Huius ergo accidētis duo sunt genera: alterum propriuz
cuius quas descripsimus. 7. cause sunt: alterū alienum ꝙ scilicet ventoꝝ vis
adicit. Ex his igit̃. 8. locis omne accessuū ⁊ recessuum augmentum atq̧ de
crementū variat̃. de his aūt accessibus ⁊ recessibus sententia hec vniuersa-
lis ꝙ accessus quidē primus motus effectu lune naturali effectu sequitur.
Recessus vero naturalis aquarum vnde ad maria exierant reditus. Cum

ergo accessus mora longius pducat augmeti fere quantitate sequentis recessus spaciū breuiat. Cōuerso similit accidit pterea nonnihil inequalitatis ex littorum interduz importunitate. Cum enim accessus exterius inundat littoribus si forte vel rupium concauis vel vallibus aut foueis altis influat parte relicta minus redire necesse est. Sic etiaz qua contra fluuios mari influentes accessus nititur ex recentis aquis recessum preualere necesse est.

Capitulum septimum

His explanatis: nūc huiusmodi cām lune asserēdā opinor q̄ ratā relinquat si cōtradicētiū opinionē infirmem⁹. Aiūt eniz nature maris inesse nō aliq̄ lune potētia vt vno feruore quodā vndas exagitet: hisq̄ defluētib⁹ accessuz fieri. Si eni desuper ambiēdo maris accessum agit. Cur nō amniū etiā ꝛ fontiū aquas eisdē de causis eisdē motib⁹ exagitat. Quib⁹ q̄tuor ex locis rñdem⁹. Primo qdē q̄ si accessuz maris nulla vis aliena sed ppie nature vigor amministraret nūq̄ aliqd in eq̄litati assumēs eodē semp mō eodē tpe eadēq̄ spacij quātitate fieret. Nec eni ppriū nec op⁹ aliquod alienū patiēs ab eodē nec suo habitu ad alteꝝ aliqd vnq̄ recedet. Videm⁹ eni hec quātitate qualitate locis ꝛ tpibus semp alterari: alterationes vo lunares motus inane comitari. ¶ Secūdo vo loco q̄ cū aque diffluentes ad extrema discurrēt maiori nimirū q̄ qui continet loco opus est. Si ergo mare ex seipso in ampliora loca diffluit: qua iteꝝ vi ad nō sufficientē locū sibi repellit. Id eni in natura nō est vt quare nequis aliquid sponte cōsistere velit ¶ Tercio loco q̄ cū aque natura deorsuz sp atq̄ in pfundū tendat: quid est q̄ in accessu aquas nō deorsuz sꝫ cōtrario motu efferri in alteꝝ atq̄ ad superiora cōscēdere videm⁹. Q cū in natura aque nō fit: extrinsecā rei causaz aliquā eē necesse erat: que pret lunā nulla alia reperit. ¶ Quartus locus rōnē obuiat eoꝝ qua eisdē de causis eosdē mot⁹: etiā dulciū aquaꝝ trāsire sibi vident: In quo loco maris atq̄ dulcis aque differētia sufficit: sed ad maris aque cōflue den͛e salebre fluminū atq̄ id gen⁹ difflue subtiles dulces. Que cū ita sint nō oē q̄ alteris acciderit: alteri cōsequi necesse est.

Caplm octauū.

Cum igit in natura maris tanta sit lune virtus: ꝯsequēs videt vt int ipsa maria: eoꝝq̄ lunarē potētiā sequunt: a ceteris fiat discretio. vt eni apud phos cōstat luna quidē in nullo maris prsus inefficax est sed eius vis ꝛ efficatia alias quidē manifesta magis alias minus nō equidē ipsius aliquo impedimēto sed maris habitu minus adapto. Est igit omnis mariū habitus triformis. Sunt eni mariū alia quoꝝ nec accessus fit nec recessus: alia in quibus quidē hi motus sed nō apparent. Alia vero in quibus ꝛ fiūt ꝛ apparent. Primoꝝ itaq̄ duum generū trine species. In primo genere prime

speciei sunt aque ille que in primeuo configi nec longi temporis condensa
te nec salebre sicq; nec ventoꝝ eos motus incitantiuz feraces hoc officium
proprie nulla impotentia recusarunt : vt lacus atq; paludes que ex aliqua
eluuione in aliquo receptaculo in similitudine maris confuse hiemali tem
pestate accrescūt estiuo tortore decrescūt. Secūde spēi sunt mariū intrantiū
a lune circuitu remota vt vsq; ad ea lune vis pertingere non possit. Tercie
spēi sacri quarum fundus mollis atq; labilis qui cum aquarū impulsibus
cedat nihil est ꝙ eas repcussas in accessum cogitat ꝙ circa pro mure toria
⁊ insulas frequent̄ accidit. In secūdo genere prime speciei sunt maria quo
rum littora seu tanta abinuicem latitudine distant sui in tm̄ ab hominū ha
bitationū remota sunt vt licz accedāt ⁊ recedant nō adest qui motus illos
indicet. Secūde speciei sunt maria quoꝝ littora abinuicē latitudine distāt
nec inhabitabilia sunt sed a deo sūt ⁊ in festa ⁊ sublimia prorsusq; planicie
carentia vt lz certa moueant̄ non habent quo effluant. Tercie speciei sunt
aque alijs influentes hi nanq; accessus hora quibꝰ influūt accedūt. Tercij
generis sunt maria primeui fluxus vix tēporis impendio transfretando lu
nari circulo propinqua quoꝝ fundus altus asper scopulos ⁊ littora piana
⁊ habitabilia vt fretum indicū:psicū:scintū:gallicū:hisq; similia que non p
se sed lune quodā officio vt expositū est ita mouent̄. Demonstratū autē est
inferioris mūdi corpoꝝ motus priuios celestiū itus atq; reditus archanis
quibusdam nature vinculis trahentes sequi vt int̄ ipsa etiā terrestria corpa
exemplis superiꝰ patefactū est: ad hūc itaq; modū ⁊ luna maria nature sue
ꝯgrua ad equū distantia archana quadā cognatiōe trahit. ¶ Habet aūt ⁊
sol in maris aliqd virtut: verbi grā indicū ⁊ psicū cōgruētia vnū quidē ma
re sunt: habēt tamē ꝓprietates cōtrarias solares ambitꝰ sequaces. psicū enī
fretū a principio virginis vsq; ad caput pisciū vētis puium pcellis turgiduz
omni nauigio intractabile permanet. A pisce vero vsq; ad virginez contra
sez quietū cōpaciens. Vsq; adeo quidē in principio sagittarij validissimus
feruor eius seuiat. In primo geminoꝝ cōtra potētissimū quiescat. Indicū
cōtra q̄ꝺdiu nāq; psicum feruor seuit. indicū qescit cōtrario silr̄ vsq; adeo in
primo geminoꝝ. Indicū maxime seuiat in principio sagittarij suauissimuz:
Sic tanta est eorū discrepantia vt persici natura melancolici. Indici vero
colerici iudicent̄ quorum integram distantiam notissimi nautarum certis
etiam terminis emersi sunt. Persicum enim fretum ex parte orientis ab in
tersimo insularū terses ⁊ argues inchoantes occidentem versus ad sabeos
arabesq; terras perducunt vsq; intra portus aditi: inde ad egytū ⁊ siream
fit comeatus. Indicū aūt ex orientis parte ab vltimis indie finibus ince
ptum. Indeq; causa profanem insulam circumfluens sicq; diuersas indie
atq; ethiopie ꝓuincias abluēs vsq; ad orientalia. persici freti littora ꝓtendit
Hec itaq; maria ꝑ diuerso littoꝝ habitu diuersas etiaz affectiones sentiunt

ad solaris ambitus diuersitatē spectātes. Cuius virtus nihilominꝰ in ceteris quoqꝫ maribus sentiṫ ꝙ in tpe demōstrasse sufficiat.

Capl'm nonū. De ducatu lune in aīalibus ꝛ germinibus.

Hactenus singularē lune virtutē in natura maris ꝛ aquarū quantum necessariū erat exequuti sumus. Deinceps ꝛ in ipsaꝝ inferioris mundi corporū varijs affectionibus lunaris ducatus sequendus est. Nec enī in elemētoꝝ tantū motibus verū in quottidianis etiā rerum vsibus lunaris virtutis frequēs ministeriū. ¶ Sūt nāqꝫ plurima reꝝ genera que quādiu luna crescit atqꝫ sup loca eoꝝ ascendit incrementis largius indulgent quādiu decrescit atqꝫ a locis eoꝝ descendit incrementa retrahunt. Idqꝫ in animalibus germinibus ꝛ metallis: sic enī crescenti luna in corporibus aīalium humores habundant: decrescente attenuanṫ vt etiā humani corporis vene illic pleniores hic laxiores reperies ꝙ in egrotātibus clarius apparet. Qui enī prioris lunationis medietate decūbunt natura eoꝝ fortioꝛ morbo validius repugnat: in sequēti debilioꝛ leuiꝰ succūbit. Quottidianas etiā egrotantiū affectiones quottidiane oīno lune applicationes ad primū locū trigone tetragone opposite ꝛ reditus meciunṫ: ob quod priuilegiū hi dies inter ceteros certo noīe discreti sunt. Nam ꝛ naute in hos dies discernētes ventoꝝ nubiū ꝛ pluuiaꝝ modū dephendūt. Inter hoc est ꝛ illud ꝙ quociēs hoīes noctu sub luce lune cōuersanṫ pigricia ꝛ raritate quadam afficiunt ꝛ illud quoqꝫ ꝙ animaliū carnes noctu lune exposite tam odoreꝫ ꝗ saporē quodāmodo immutāt. Quod quoqꝫ etiā aīalibꝰ frigidum ꝛ humidum est vt lac cerebrum medulla crescente luna habūdat decrescente attenuaṫ: haut secus ꝛ album oui in prima lunationis medietate concepti atqꝫ editi habundantius cōmutaṫ: eadē omnia tam die ꝗ nocte inter circuli quadrante diuersis locis ascendendo ꝛ descendendo. Nōnulla quoqꝫ piscium genera per diuersas aquas in prima lunationis medietate de speluncis suis prodeunt in sequenti inclusa remanēt. Sic etiam ascendente luna ad superiora efferunṫ: descendēte ad yma merguntṫ. Haut secus ꝛ vermes atqꝫ reptilia fere quoqꝫ ꝛ accipitres in prima lunatiōis medietate venatu acutiores ꝛ feruentiores sunt. Insitiones etiam lune crescētis atqꝫ ascendentis ꝛ incrementis indulgent ꝛ fructus accelerant minus vero decrescentis ꝛ descendentis. Plura autē germina vt licium luna exsiccat ꝛ adurit. Cuius quanta sit virtus in germinibus herbis seminibus ꝛ radicibus apud eorum qui horum cultetur dediti sunt vsitatis experimentis probatissimum constat: sed nec metalla lunaris virtutis immunia sunt omnino que cognitores crescenti luna digniora: decrescenti minus digna reperiunt. Suntqꝫ multa huiusmodi in rebus mūdi lunaris ducatus officia que vt omnia consequi impossibile sit numero enumerare singula: quicqꝫ frustra laboret.

Quarti libri capitula nouē.

PRimū de septē stellaꝝ natura iuxta ptholomeū. ¶ Secundū de earundē natura simulqꝫ fortuna ꝛ infortunio iuxta quosdam plebeios astrologos. ¶ Terciū de eis ꝙ stellaꝝ naturā fortunam ꝛ infortuniū ex coloribus eoꝝ mutuant̄. ¶ Quartum de inuentione fortune eaꝝ ꝛ infortonij in phica indagine. ¶ Quintum de discretione int̄ fortunatas ꝛ infortunas. ¶ Sextum de diuersitate habitus vtriusqꝫ stellaꝝ generis transitu alterutrius alterius. ¶ Septimū de mutatione stellaꝝ ꝛ natura effectuqꝫ in temporum motibus. ¶ Octauū de stellis masculinis ꝛ femininis. ¶ Nonū de diurnis ꝛ nocturnis.

Capl'm primū de septē stellaꝝ natura iuxta ptholomeū.

POst alexādrū macedonē grecie reges egypto. 275. ānis imperasse narrant̄: quoꝝ decē continuo succedētes oēs vno ptholomeus nomīe vocati sunt. Ex quibus vnus ex philadelphia ortus in egypto regnans astronomie librum almagesti greca ionica lingua scripsit: eidē nonnulli ꝛ astrologie tractatus 4. partiū asscribunt pluriqꝫ vnicuiqꝫ ex alijs ꝙ nihil ita confirmare uel aliē esse nostra nihil interest excepto in meo libro stellaꝝ naturas differat minꝰ accurate reꝝ causas exequutus est. A sole siquidem incipiēs cum expto vt est calidum affirmat accedēdo namqꝫ calorē affert: recedendo frigus relinquit. Lunam humidā ꝙ terra vicina ascēdēte vapore eius efficiat̄. Saturnū frigidū siccum quoniā ꝛ a solis calore ꝛ terre vapore longe remotus sit. Martē calidum siccum prout calorꝰ igneus firmat: quoniā soli propinquiꝰ calore ascendēte feruet. Iouē tpatum quidē int̄ saturnū ꝛ martē medius sit Venerē etiam calidā humidam illud pro solis vicinia hinc pro terre vapore vsqꝫ ad ipsum ꝑueniēte: Mercuriū autē nunc siccum nunc humidum prout nunc ad solē ascendit nunc ad lune circulum deuergit. Quā nōnulli reꝝ naturam altius rimati tanti viri tam improuisam euētionē sine ammiratione transire nequeunt. Constat enim ex libris infualloꝝ celestium corpoꝝ lune circulum quo terre proximus est a terre sup̄ficie. 128. miliariū milibus ac vere. 94. miliaribus distare singula miliaria ex ternis cubitoꝝ milibus. Philosophus autē mēsus est terre vapores a sup̄ficie eius nō plus ꝙ̄ 17 stadijs ex altari. Stadium vo qnadringētoꝝ cubitoꝝ que sunt duo miliaria ꝛ vnum stadium que cum ita sint que tanta lune terreqꝫ vicinia que hic ait: naturam lune terre vaporibus infici. Si enim luna terre vapoꝝ capax esset consequi eaꝫ necesse foret que corpora vapoꝝ capacia consequūt̄ illis sed infectis corruptio ꝛ dissolutio. Deinde cum martem suppositi solis ascēdēte calore feruere asserat opinari videt̄ solē eandē vim sup̄iori mūdo infere qua in inferiorē potētia vtit̄. Infert aūt sol inferiori mundo caloreꝫ

ignis ẜm virtutē ignis sublunaris mundi elementū. Sic ergo ⁊ celestia cor pora hoꝝ elementoꝝ capacia esse cōsequēs est. Cur itaqꝫ nec mars cōtinuo caloris effectu nigrescit: nec saturnus in medicabili frigore pallescit aut hic incessabili flamma quādoqꝫ nō coburit aut ille ꝑpetuo gelu non interit: q̄ in corporibus harū viriū capacibus naturaliter consequi videmus. Sic igit̄ venus quoqꝫ nec ex terre vaporibus nec ex solis vicinia calorē ꝯtrahit. sicqꝫ nec saturnus frigidus siccus pro eo ꝙ ab vtroqꝫ longius distat cū ꝓpinquis cōtrarioꝝ causa nō existāt. Similiter ⁊ iupiter ſꝫ ex saturni frigore martisqꝫ calore hincinde obuiantibus medi⁹ tempat̄. Et si quidē equalitates aliūde obuenientes naturā eius conficiūt. Ex accessibus eoꝝ ⁊ recessib⁹ vnde tra hunt̄ alterū quoqꝫ succūbere necesse est ꝙ accidens in rebus hoꝝ capacib⁹ corruptio atqꝫ solutio consequi solet. Eadeꝫ ratio nec mercuriū eis de cau sis quas exponā nūc siccum esse nec humidū. Si enī corpa stellaꝝ has qua litates aliūde cōtraherēt eoꝝ substantias eoꝝ qualitates in sese capaces eē necesse foret. Sunt autem qualitates hee elemētarie ergo stellaꝝ substan tias ex his elementis compositas esse consequens esset ꝙ inter primordia tractatus reprobatū est. Nec enim celestia corpora ex his elemētis compo sita duꝫ ex alia quadā essentia simplici forma simplici effectu naturali mo tu hoꝝ accidētibus ducatū ꝓbeant.

Caplm secundū de earūdem natura sicqꝫ fortuna ⁊ infortunio.

Quoniā itaqꝫ stellaꝝ naturam fortunā ⁊ infortunam tractare ꝓposuimus primo loco minus aptam quorūdam sententiam exponi cōuenit: deinde ꝙ contra sit postremo quidem noster intellectus iuxta philosophicā indaginē apparebit. Hic igit̄ quoniā imperitos sequi nos oportet: quoꝝ opinionē tracta mus tam elementoꝝ. 4. q̄ȝ eoꝝ in corpibus cōmixtionū natu ras ⁊ ꝓprietates minus subtili ratiocinatione quadā ac sermone plebeio in sequimur eoꝝ ingenijs cōcordi. Aiunt enī omnē antiquā sniam sapientum in eo plane intellectu cōuenire ꝙ pnniū videlꝫ sublunaris mundi reruꝫ sub his duobus generibus numerus comprehendat̄ que sunt ẜm elementa. 4. atqꝫ ex cōmixtione eoꝝ composita opera suntqꝫ elemēta ignis aqua aer ter ra. Cōmixtiones vō colera: sanguis: flegma: melancolica: deinde ꝙ elemē tis natura quideꝫ inest ⁊ proprietas sua cuiqꝫ non aūt color neqꝫ sapor que in rebus elemētatis insunt. Nam color qui in igne videt̄ non ignis est sed materie ardentis: cui⁹ natura calor proprietas adustio. Sic aer etiam cui⁹ natura humor ꝓprietas generatiua temperies sic color aque non equidem est aqua sed rei cōtinentis aquā cuius natura frigus ꝓprietas rerum elemē tum. Terre quoqꝫ cui vident̄ varij colores diuersoꝝ eius vapoꝝ sunt cuius natura siccitas ꝓprietas reꝝ sustentatio: de sapore non aliter cuius saporis ignis ⁊ aer manifesto immunes. Terre vō ⁊ aque loca diuersa diuersos mi

nistrant sapores atq; huiusmodi quorūdam quod non oīm est opinio. In parte siquidē oēs cōcordant: in parte dissident: in naturis quidē ꝛ proprietatibus conueniunt. Colores aūt ꝛ sapores alij elementis omnibus negāt alij quibusdam concedunt quoꝝ alia sub diuisio alij namq; aliud inter sapores ꝛ colores tollunt: alij elementoꝝ: alij simul. i. aliquibus: his vero illis vndeq; igiť aque ꝛ terre concedunt: aquam colore albam sapore dulcē asserentes: terram colore fustam sapore acidam. Quidā terre saporē dulcē eaȝ ratione asserere videnť q nisi dulcis esset germinare nō posset. Igni vo saporem negantes colorē rubeū concedūt cui⁹ rōnem tam ex hoc igne q̄ȝ fulgens flammis minuanť. Aeri vo vt saporē negant sic colorem tollunt q̄ȝ cōtrarioꝝ capax sit nature albi nunc nigri nunc medioꝝ complexionuȝ inde vt naturā ꝛ proprietatē sic colorē etiam ꝛ saporem suum cuiq; distribuerit: vt ergo colorem visu saporem gustu consequimur sic naturas earum. i. calidum siccū frigidū humidū p colorem ꝛ saporē deprehendimus: proprietatem uero per effectum cum res alie alias contingunt. Est itaq; colere color igneus: sapor amarus natura calida sicca virtus exurere. Sanguinis color rubeus sapor dulcis natura calida humida virtus generatiua. Flegmatis color albus sapor insipidus: natura frigida humecta: virtus nutritiua. Melancolie color fustus: sapor salsus: natura frigida sicca: virt⁹ retētiua. Hec sunt que de elemētis eoꝝq; cōmixtionib⁹ locuti ad stellaꝝ corpa trāseam⁹ quoꝝ naturas ex coloribus tantū mutuanť: nō ex saporibus quos deprehendere nequierint gustus impossibilitate. Stellaꝝ itaq; naturas caldei siccas frigidas humidas iuxta coloꝝ diuersitates dephendisse sibi videnť iuxta q putant reꝝ naturas colores earū se consecutos asserentes rerum ab alijs ad alias cognatione quadam ad intellectum sic peruenire a propinquis videlicet ad longius distantes. Sic igiť ab elemētis eoꝝq; cōmixtionibus ad stellas progredientes naturas earum per colores iudicant. Cui⁹ enim stelle vt aiunt color huius vel illius elementi huiusq; vel illius cōplexionis est eam stellam eiusdem naturā sortiri minime est. Cuius vero stelle color complexionū color diuersus cōmixtione facta cōmixte quoq; nature est: vt cum terre atq; melancolie color fuscus naturam frigidam siccam indicet vt saturni quoq; idem color eandem naturam eandemq; proprietatem atq; virtutem iudicet sic martis quoq; sic ꝛ solis naturas igneas cuius in sole approbatione etiaȝ effectus vsualis precedit: veneris aūt color inter album ꝛ glaucū medi⁹ eum habeat. Nullū simplicē cōplexionis alicui⁹ calorē simul ꝛ vt ex colera ꝛ flegmate mixtus est sic naturā eius inter calidū ꝛ frigidū tempatū. i. calidaȝ humidam repsentat sic iouis etiam color albū stans naturā eius tpatam virtuteȝ geniture congruā demonstrat:) vero

colorē albū. cuȝ fusco maculet ꝑ fusto frigida pro albo humida natura ei⁹ intelligit̄. Mercuriū aūt quia discolorē cernimus vt nūc viridem nunc griseum aliquid vel ab his diuersi dicimus ꝑ varij coloris receptiōe natureqȝ varie hac rōne stellarū naturis deprehensis discretione habita quasi siue calidas humidas seu frigidas humidas reperiūt. Quoniā hee qualitates geniture ꝛ nutrimētis accomode sunt fortunatas iudicarunt quas vero vl' calidas siccas vel frigidas siccas pro eo ꝙ hee qu alitates corruptiue ꝛ intempate sunt infortuniis addixerūt quā autē varie nature ignorat̄ eam ꝓsperam ꝛ beniuolis aduersam cū noxijs discernūt. Hac itaqȝ rōne saturn⁹ ꝛ mars in ptē noxiaȝ secesserūt. Jupit̄ venus ꝛ luna in partē meliorē. Mercurius v̄o promiscuus. Sol quoqȝ licet vt mars igneus quia gnāle caloris fomentū est interdum fortunatis accedit nōnūqȝ infortunijs.

Caplm terciū de eis qui stellaꝝ naturā fortunam ꝛ infortuniū coloribus eoꝝ mutuant̄.

His expositis nūc quid hoc modo deceptas opiniones infringat adhibendū est. Uident̄ aūt oīno quadripharia rōne contaminari. Primo ꝙ saturni tam terreo ꝙ̄ melācolico diuersus color potius plūbeus est. at iouis color si in glauco inficit̄ quō albū trahit cū albū alioquolibet colore infectū albū esse desinat scȝ stellā mart̄. Ueneris aūt color manifeste subalbidus cū v̄o solē marte calidiorē eē nemo dubitat si coloꝝ ad naturā spectat solē marte magis rubere necesse est. Qꝛ aliter esse nec eoꝝ visib⁹ ignotū est. Ne v̄o mercuriū ꝑ varijs coloribus varis afficiant naturis varietate coloꝝ cui⁹ nō naturas eius sed visus nostros causas esse distant. Qui qm̄ vt nō iuxta orizontē apparet varij terre vapores medij visus nostros incipiētes coloribus suis inficiunt lunā deniqȝ nemo qui sano lumine fruat̄ albaȝ iudicat. ¶ Secūdo loco qm̄ cōpatio diuersi generis nulla est nō ideo quidem hos colores corpa stellaꝝ repn̄tāt: his qualitatib⁹ eaꝝ naturas infici necesse est cū eni id in huius mūdi corpibus accidat nec eniȝ sunt generis eiusdē quorum differētias nemo notus ignorat. ¶ Tercio loco quod nec celestiū nec terrestriū corpoꝝ naturas vt putāt ꝑ colores eoꝝ dephendim⁹ cōplurima eiusdē coloris diuerse tamē nature nouerimus vt ecce nix ꝛ cāna ambo qdē ꝛ eque cādida sūt alteꝝ tn̄ calidū siccū. alteꝝ frigidū humidū. Sic apiū ꝛ aloe coloris fere eiusdē natura tn̄ cōtrarie. Suntqȝ multa huiusmodi sed ecōuerso nōnulla quoꝝ natura effectu potius ꝙ̄ colore innotuit. ¶ Quarto loco ꝙ cum eas stellas fortunatas iudicēt que elementis cōueniūt ex quibus aliquid gignit̄ ex oībus aūt reꝝ generatio fiat singulasqȝ singulis cōuenire asserant oēs esse fortunatas consequēs est.

¶ De inuentione fortune earũ ⁊ infortunij phica indagine Capitulũ .iiij.

Nunc qua discretione phica indago fortunatas et infortunia separet insinuari ordo postulat. Ois phie purior intellectus omniũ hꝰmũdi rerũ vt primũ cuiusꝗ natura inter cõmoduꝫ ⁊ noxium ꝓspexit: statim inter fortunã ⁊ infortunium ordinẽ distribuit: singulasꝗ ordinis sui generali noĩe appellendas censuit. Unde inter oĩa rerum genera qõcunꝗ geniture atꝗ ꝑamento elementorum cõmixtione corporũ cõpositioni vite spacio salute cõmodis: atꝗ dignitatibꝰ tam animi ꝗ̃ corporis accõmodum extitit iure melioris fortune vocabulo secerni debuit. Q aũt oĩm horum detrimentuꝫ corruptionẽ ⁊ interniciẽ intendebat: id etiã non imerito in partem ꝯ̃riam cedere ꝯueniebat. his intellectis memorandũ ꝙ a ꝑ̃ncipio tractatus explanatum credimꝰ motus ⁊ stellarum q̃litates motuũ effectꝰ per hunc mundũ illi natali quadã affectione alligatũ. Nunc aũt adijcienduꝫ septem stellas que oĩs hꝰmũdi effectꝰꝑ̃ncipale ministeriũ gerunt. ꝗ̃ꝗ̃ singulariter ⁊ varie discurrãt. Discursus v̾o hꝰmodi plures ac dissiles cuiusꝗ circlos cãs existere Quãꝗ̃ etenim q̃libet errantiũ natali motu suo nec tardans vnꝗ̃ nec accellerans medio semꝑ equaliter ferat: retineri tñ illam interdum ⁊ moueri necesse est in circulo retrogradationis in circulo ex centri atꝗ vtrũꝗ in signifero vtriusꝗ modũ ⁊ quantitatẽ ⁊ ꝑtitiones dimetiente. Quibus ex causis tam motibus earum ymo etiam ⁊ diuersas ineq̃litates ꝗ̃ varias colorum dissilitudines ꝑpetuo alterari necesse est: quas ineq̃litates naturarũ quoꝗ ⁊ ꝓprietatũ stellarũ infra varietatẽ ꝯsequi ratio habet. Naťas itaꝗ stellaꝝ phia determinat q̃ corpora sperica motu circulari mundũ ꝑpetuo ambire describit. Proprietates vero ex hoꝝ motuũ per hunc mundũ effectibꝰ mutuatas cũ partẽ rerũ geniture ⁊ alimentꝭ accomoda partẽ ad reꝝ corruptõꝫ ⁊ interniciem inclinem vident iure partẽ fortunatã parteꝫ infortunij noĩe notandaꝫ inter hos censuit. Hec enĩ in essencia sua alterutrũ vnꝗ̃ fortune genus ꝯcipiunt: sed in nobis semꝑ vtraꝗ repñtant. vnde est ꝙ naturam ⁊ naturatũ discriminari necesse erat quoꝝ alteꝝ ex causa videlicet ex effectu dephenderunt. Quicqd enĩ genituꝫ est nũꝗ̃ gignereť nisi in naťa qdẽ erat non actu potentia sed speciales drẽ coeuntes in actu producũtur: sidereo desuꝑ ambitu ꝯcitãte. ¶ Hunc itaꝗ motũ siquidẽ hic mõs hꝰmodi casibꝰ subiacebat in effectu reꝝ huius mundi: in alterutrã fortune partẽ ꝯcedere necesse erat. homo siquideꝫ ⁊ asinus in naťa aĩalium indr̃nter sunt neutrũ altero magꝭ minusue aĩal aut in materia rerũ aliud hoĩs corpꝰ aliud asini At vbi spẽales drẽ accesserunt ꝑ̃inus alteruꝫ bipes erecto ad sidera vultu rõne ⁊ intellectu venturũ prodijt alterũ quadrupes pronum sensui irrõnali ꝯtentum. Tum in speciebꝰ singulares indiuiduoꝝ ꝓprietates accite singľa deniꝗ mundi corpora effingunt. quoꝝ tñ alijs vita stabilis: habitꝰ decens

forme dignitas accomode hisq; similia. Alijs vero contraria ↄtingunt ge-
nitrices concitantium motuum partem fortunatã: partem noxiam censeri
consequens erat. Has ergo qualitates oẽs celesti potentia tribus modis
imitamur. Primo pro ipsius stelle cuiusq; motu. Secundo pro alterius in
alteram effectu. Tercio pro receptiõe elementaria h⁹modi actuũ. Quicqd
enim ex illis ꝛ his gignitur illorum actus consilio: horũq; passionis modo
propria generatione respondet. Cum igitur ex h⁹modi coitu apta ꝑfectaq;
generatio prodit ꝛ illam nimirũ cõmode egisse: ꝛ hoc amice ↄsensisse conci
pimus: eãq; partez fortunatã intelligimus. Infortunia vero que naẽa hoc
abhorrẽs atq; inuita patiens vel felicib⁹ aborsum patitur vel in infaustos
partus erumpit. Est igitur h⁹modi geniture trina ꝑles. Prima in specierũ
diuisionẽ. Scõa indiuiduoꝝ. Tercia in eorundẽ proprijs ꝛ accidentibus.

¶ De discretione inter fortunatas ꝛ infortunia Capitulum quintum.

Quoniam inter stellas quasdaz fortunatas: altera infortunia
esse demonstratũ est: nunc inter ipsas que fortuna sint discer
nendum est. Omnis rerũ compositio ex elementoꝝ consensu
quodã procedit quem consensum tp̃m temperies ãministrat
ꝑuios quarundã stellarũ motus consequens. Quecũq; ergo
stella ad h⁹modi temperiem atq; generatione s rerũ ꝛ vitam
proprio motu ducit huic mundo vt est fortunata nuncupaẽ. Que vero ad
nature discessum generatiõis impedimentũ ꝛ corruptionẽ declinat merito
infortunium appellatur. Hac itaq; rõne vetusta imago in stellarũ numero
fortunatas infortunia calidas frigidas siccas humidas masculinas femi-
neas diurnas nocturnas ceteraq; id generis tandẽ discernit. Hec enĩ in se
aliquid h⁹modi sunt quib⁹ mundi sunt: sed effect⁹ earũ h⁹modi apud nos
constans est. Singularius quidẽ vt ♄ quotiens ducatus anni principatũ
sortitur sine ♂ aliaꝝue respectu per vniuersas boree vicinias hiemale frig⁹
exasperat vsq; adeo quo ad eorũ regimen aĩalium pluraq; interimat et ger
minum plurima sicco frigore impediat: magisq; in circulo ex centri ascñs.
Australib⁹ ante locis estu ☉ feruidas intantũ infrigidat auras quoad h⁹-
modi temperies eoꝝ ꝛ aĩalium vite: saluti viribus ꝛ germinum vbertati nõ
nihil adiciaẽ. Similiter ♂ anni dñij principatũ obtinens sine ♄ aliorumue
respectu borealib⁹ hyemem mitigat: australib⁹ estatez exasperat. Interim
vsq;quo nec illi frigoris temperie parum proficiat. in hoc estu intemperato
plurimũ afficiat. Ut autẽ supra dictum est solares quidem per circulũ itus
atq; reditus per anni tp̃a sequunẽ Unde stellarũ cum ☉ participatio causa
est vt ♄ in quibusdã signis boreales flatus excitans hyemale frigus auget
estiuũ calorẽ minuit. ♂ contra in q̃busdã signis amicis austrũ indulget vt

vterq; nec sue parti parū obsit ꝛ ɔ̄rie aliquantulū prosit. ♃ aūt per anni tp̄a ☉ permixtus nec alijs impeditus elementa mundi ex calido ꝛ humido in oēm equā generationem rerum aliter anni ducatus principale consilium gerens. ♀ etiaꝫ ☉ permixta nec alijs impedita suis anni tp̄ibus maximeq; in hyeme aut vere annū equa humectatiōe tempoꝝ vt ꝛ estatis ꝛ autumni siccitatem releuet nec alter in anni dn̄io prepotens. ☿ quoq; ☉ permixtus nec alijs interim respectus totum id tempus varijs qualitatibus veterisq; diuersis exagit:nec alter annū regens. ☽ vero primo lunationis quadrāte calida ꝛ humida:secundo calida ꝛ sicca:tercio frigida ꝛ sicca:q̄rto frigida ꝛ humida. Singulis etenim lunationibus totum circulum perambulans solaris anni diuisiones imitatur que cum anni dn̄io preficitur:aut per ān̄i tempora ☉ miscetur: nec alijs impedita anni quadrantes: quadripartitis lunationis qualitatibus ordinat. Nōnullis autem visum ☽ a coniunctiōe vsq; ad oppositinoem calidam ꝛ humidaꝫ:deinde frigidam ꝛ humidā:qui ꝛ annum lunaris dn̄ij eodem modo per medium findunt. Quoniam ergo ♄ ꝛ ♂ in calore ꝛ frigore intemperate exuperant quarū qualitatū superās abundantia rerū corruptionis atq; interitus causam nō iniuste infortunia iudicati snnt:quorum quia ♄ frigidus siccus vtraq; qualitate generatiuis qualitatibus ɔ̄rius maius infortunium est. Licet enim quibusdam partib⁹ interdum ex eis temperies veniat:nequaq; id eorum virtutis sed obuiant̄ accessus ☉ aut recessus. ☉ autem cum motu atq; virtutis eius elementorū temperies rerum compositio:generalis vite sustentatio effectu cōstet. His tribus de causis fortunatus esse cōmemoratur. ☽ vero cum singulis luna tionibus zodiacum perambulans: ān̄uas ☉ virtutes quaternas in nature temperies in rerum effectus ꝛ vires ipsius maris mutatione renouet. ipsa quoq; nec īmerito fortunata est nisi q; ☉ prout fortior est ꝛ clarior fortuna maior cognoscitur. ♃ autem virtus quoniā intemperie tempoꝝ mediocrı̄ necnon congruis geniture accomodis. ♀ vero proprietas item in tēporis temperie atq; humectatione salubri consumitur: ꝛ he due in partē fortune concesserunt. ☿ quoq; effectus quoniam in leui temporum mutatione est vt nequaq; a temperie mutet:ꝛ ipse in propria natu ra fortunatis aggregat̄ Excepto q; multa motuuꝫ varietate inter directum ꝛ retrogradū tardius: celerius ɔtinuo distract⁹ adeo varietatı̄ capax repitur vt leuiter quibusq; alijs permixtus minus ꝓprie nisi potens in earū affectus concedat. Unde accidit vt p̄mixtus cū fortunatı̄ beniuol⁹ est:infortunijs noxius:cū mascul̄ masculus:cum feminis femina:cū diurnis diurna:cū nocturnis nocturna inueniat̄ in quocunq; stella fuerit eius natura accedens:que cum omniuꝫ aliarū respectu carens nec apud se impedit⁹ est fortunat⁹ repitur: excepto quantū natura signi in quo fuerit inter vtrāq; partem vel addit vel minuit

Cum igitur inter has tres fortunas discernere velim⁹ q̄m ♀ ⁊ ☿ inferiores
inuenimus: ac ♀ .47. gradibus. ☿ vero .27. a ☉ elongari cernimus: sicq; ☿
magis q̄ ♀ aduri. ♃ autem superiorem a ☉ .180. gradibus relinqui inter
eas tres esse fortunas ♃ scʒ quia vt sūmus extitit maior attribuitur fortuna
medio ♀ minor: infimo ☿ minima. Sic ergo vtroq; genere discreto. ♄ qui
dem maius infortuniū extitit. ♂ minus. In parte vero meliori sūma mōi
fortuna ☉ est: post hunc ☽: deinde ♃ ♀ ☿. Ad hunc modum stellis inter
vtrāq; fortunā discretis licet his quidem fortuna illis cōtrarium attribuat
Multa tn̄ in vtroq; genere diuersitas inuenitur: vt ♂ ⁊ ♄ quanq̄ calore et
frigore exuperant: quibusdam interdum temperiem pariunt: fitq; illis ex
infortunio fortuna. Sic igitur econtrario fortunate plerūq; put in circulis
suis ascendunt: descendunt: stant retrogradantur adustioni casui ⁊ exicio
incidunt: infortunij vicem ineunt. Q; ergo de stellarū fortuna ⁊ infortunio
apparet non equidē ex natura earum est sed proprietate. Si enim ex nata
esset ♂ effectus ☉, consequeretur: semper tn̄ infortunium in proprio statu
infortunium est. Fortunate quoq; in suo quidē habitu beate licet vtrorūq;
vt dictum est casualium affectionū multa variatio fiat. Exempli gr̄a ignis
quidem natura calida sicca: ꝓprietas exustio que si nature eius esset omne
calidū siccum vrere necesse fore. Consequenter tn̄ proprietatē eius diuersi
alij effectus: vna eademq; siquidem hora ignis vrit calefacit siccat stringit
firmat solū humectat: vel in diuersis vel in eodē etiā aliquo corpore vel sit
vel ꝯtinuo que ab exustione diuersa sunt. Sic igitur ⁊ fortuna atq; infortu
nium nōnulla stellarū est sed ꝓprietas quedaʒ ⁊ virtus: sicq; virtus generis
diuersa alia plerūq; accidunt. Hec itaq; ꝓprietas stellarū bptita est: altera
siquidē verax atq; imutabilis ducatus nec astrologo necessaria vt effect⁹
fortunate: fortuna infortunij ꝯrium. Idq; in diuisiōe specieꝝ sub generib⁹
indiuiduoꝝ sub specieb⁹ eorum cōpositionis q̄litas. Hec enī licet concepti
spermatis aut sementis aut insitionis variationeʒ habeat: non tn̄ variatio
hec ad spēm ipsam transmutandaʒ sufficit vt ex hominis spermate in hoīe
aliud q̄ homo fiat: aut equi in equo aliud q̄ equ⁹: sicq; de ceter tam aīan-
tibus q̄ germinib⁹ vel metallis. Nullū quippe sidereo ducatu spēm mutās
sed in ipsis ⁊ circa ipsa qualitatē: quantitatē: status: habitus: affectionum
oīmq; tam intro q̄ extrinsec⁹ accidentium: oīs variatio sidereos ducatus
sequat. ¶ Altera ꝓprietas astrologici artificij cui⁹ sunt diuerse stelle cuiusq;
pro diuerso habitu atq; statu suo ducat⁹ ad diuersa singuloꝝ indiuiduorū
accidentia vt sunt effectus corruptio corporis: status: quantitas: qualitas:
habitudo: forma: color: animi habitus: sensus: cōmoditas extrinsecus ac-
cidentium casus: hisq; similia. In his enim nonnunq̄ accidit: fortunatos
ledere: infortunio blandiri: pro modo status sui ⁊ affectionum per diuersa
circula signorūq; loca rerū accidentib⁹ accomoda vel inepta: verbi gratia

♄ proprietas infortunium: qui tñ die super terraȝ orientalis directus tam in seipso q̄ȝ in loco suo salu⁹ in vim fortunate concedit. Sic ergo fortunate contra tam suis q̄ȝ locoꝝ incōmodis deprauate. Itaqȝ stellarum ducatus biptitus reperitur inter proprium ⁊ accidēs: vterqȝ tñ suo tpe in suo genere firmus: quoꝝ quin partita subdiuisio. ¶ Primo quidem loco boni maliue effectus proprie stelle virtutis in singulis tpibus vt in diuisione specierum indiuiduorum: vnde alteruȝ altero melius atqȝ dignius gignitur. ¶ Scdo eodeȝ tempore in diuersis rebus effectus diuersi vt ♄ anni dñs simul alijs terrarū partib⁹ intolerabile frigus infert: alijs blandā temperieȝ. ¶ Tercio diuersorū effectus in diuersis tpibus vt in borealibus mundi partibus per signa borealia: in australib⁹ per australia. ¶ Quarto cum fortunato infortunij vicē suscipit aut infortuniū fortunate. ¶ Quinto quantū diuerse stelle motus rerum diuersitati adijciunt. Hec est igitur vtriusqȝ stellarū discretio phica indagine deprehensa: his itaqȝ discretis nunc vtriusqȝ stellarū generꝰ habitudinū diuersitas indagāda. ¶ Quāuis enim vt dictum est alie fortunate alie sunt infortunate vtriusqȝ tñ generis in alterius proprietatē transformādi duplex causa repitur. Una quantū in ipsa stelle habitu ⁊ affectiōe Altera quantum loci qualitas adicit: sic tñ alie infortunio promtiores: alie fortune impensiores. ¶ Est itaqȝ ꝓprius cuiusqȝ habitus atqȝ affectio vt sit calida sicca frigida humida diurna nocturna orientalis occidētalis: inter hec ⁊ gradiendi mod⁹ cetreraqȝ eorū que in ipsis sunt. Loci vero q̄litas vt domicilium principatus trigonus termin⁹ cetereqȝ dignitates vel his ōria Infortunium ergo si qñ ex vtroqȝ genere beatus fortunate vicem suscipit: vtriusqȝ vero meliori parte desertum vi propria noxium relinquitur magis corruptum: fortunate contra vtroqȝ genere damnate infortuniis officium gerunt: liberos beniuolentie effectus consequenter magisqȝ fortes: vt ♄ in naturali oriente trigoni dñs cardinē tenens tam in se saluus q̄ȝ loco fortis nutriture infantꝰ: atqȝ vite non incōmodus vtroqȝ lesus vel coram meliori desertus nutrituraȝ negat. Idem questuum atqȝ possessionum dux prout dictū est aduersus perditionē ⁊ damna paratus saluus ⁊ fortis cōmodus ♃ etiam nutriture dux prout expositum saluus et nutriture et vite salubris corruptus contra. Item questuum dux salutis abundantiaȝ aggregat: corruptus detrimenta patitur. Sic ergo quoniam vtrunqȝ stellarum generis mundi rebus nunc amicum nunc aduersum reperitur: consequens videtur vt habitudinum genus h⁹modi alterati omnes āministrantes exponam⁹. Dicamus igitur q̄ natura diei temperate calida est: noctis vero frigida humida. Stella quoqȝ orientalis quidē calida humida: occidentalis frigida sicca excepta ☽ cuius inter oriens ⁊ occidens alie sunt affectiones.

¶ Itaq; ♄ quanq; in frigore exuperet in quibusdã tamen locis temperie blanditur: fitq; illis q̃si fortunata: sicq; i signis diurnis oriental' in aliqua dignitate sua quantumcunq; ex his comodũ legitur tantũ fortunate impẽdit Idemq; nocte i signis noctnis occidẽtal' in casu aut exicio suo plenũ infortunium est quantũcunq; ex his incõmodis cessauerit tantuz fortunio accedit. Hic itaq; licet inter vtrãq; partẽ fortune alternet infortunio tamen multo promptior. ♂ similiter q2 in calore abũdat nocte in signis nocturnis magisq; frigidis humidis occidentalis in aliqua dignitate sua fortunato officio rerũ saluti accedit. contrarijs affectus pro more suo noxius est: ꝛ hic infortunio magis aclinis.

¶ ♃ etiam vt cũ natura sua temperate calida fortunatũ reddẽs diei naturã adaptat: die i signis diurnis orientalis in dignitatibꝰ suis plena fortuna est quantoq; liberior atq; beatior tãto comodior. Nocte in signis nocturnis occidentalis loco aduerso infortunij vicẽ patit̃ magisq; si partez cũ his incomodis et circuli loco aduerso teneat quale est octauũ sextum duodecimũ. Hec tamen stella quia fortune impensioruz est infortunio tardus atq; minꝰ assentit.

Cum autem omnis rerum generatiõis pater existit vniuersal' ☉ ⁊ ipse quidez mundi fortuna est: interdum tñ calore interduz frigore inimico adeo ĩfortunijs accedit vt ⁊ animantium et germinũ per plurima loca interitus atq detrimẽti causa existat. Est ergo fortunatus trigono et exagono: infortunium vero coniunctione et oppositione tetragono inter vtrũq stellarum etenim cũ ☉ coniunctio locis quoz talem circulum permeat simul est. Oppositio vero quib' longissime recedit. Tetragonus locis que in parte anni contingit in parte longe relinquit. Medijs vero trigonũ ⁊ exagonum cum quoniã die est de signis diurnis atq in aliqua dignitate sua apprime beatus probatur: contrario contrarius: ⁊ fortuna maior q̃ infortunium.

☉

Sed ⁊ ♀ q̃q̃ temperatus humor temperatam reddens nec noct' accomodat: nocte i signis nocturnis atq in dignitatibus suis fortuna manifesta de quib' quantum defuerit tantum fortuna minuitur vt contrarijs affecta etiam infortunij partez recedat: magisq i aduersis circuli locis cuius ad fortunam voluptates ⁊ prolem q̃ ad infortunia ducatur promptior.

♀

☾ ☿ vero prout diuersitatis capax est facile in vtranqꝫ partem conuertitur. ☽ quoqꝫ vt pro ☉ mutatiõe fortunata nocturnũqꝫ lumẽ est: nocte in signis nocturnis in aliqua dignitate sua manifeste fortune est: ꝯtrario cõtra Estqꝫ ⁊ hec fortune mag. assentanea. He igitur stellarum habitudines: locorumqꝫ accidentia inter vtramqꝫ fortunam augent mutant minuunt in his accedit quantum ⁊ permixtio stellarum adicit cuius alie mag. alie minꝰ capaces. ☾ Nã ♄ vt nañe grosse motꝰ piger est aliquid boni maliue ducit: in natali autem rerum primordijs rem imperpetuum firmat: vt licet postea alie misceatur parum mutetur. ♃ quoqꝫ quoniaꝫ motu piger a primordiali ducatu suo dum nubi fortis fuerit non facile: deinde permixtionem aliquaꝫ mouetur. ♂ vero non adeo rigidus quanto celerior tanto eiusqꝫ vires facilius admittat. ☉ autem vt temporum alterationes ducatũ gerat quibus alterandis stellarum permixtiones accedũt receptus earum vires inferiori mundo transfert. ♀ autem vt celerior est vel magis passiua vel multo facilius permixtis quibuslibet concedit. Nam ☿ vt cõmunem ⁊ quamlibet parteꝫ flectitur. ☽ deniqꝫ vt cottidiani rerũ vsus vicem gerebat ꝙ maxime diuersitatis opus erat: ideoqꝫ vt citius omnium respectus ⁊ coniunctiones excipit ita omniũ affectibus facilius inficitur. Itaqꝫ infortunia licet interdum beniuolorum vicem gerant non tamen fortunate dicuntur Hoc enim infortunij fortunam prorsus nec ipsius ĩmunem vel sine multo labore adipisci vel sine multa animi vexatione tenere quisqꝫ põt vt plerũqꝫ eorum fortuna etiam infortunij fiat occasio. Sic fortunate licet interdum ledant non tamen infortunia dicantur. Hoc enim earum infortunium vel adeo graue est vel melioris specie ad tantũ vt ipsum quoqꝫ plerũqꝫ optatꝰ finis excipiat Draconis caput quoniaꝫ ab eo ☽ ascendit ⁊ ipsum fortunat. accedit cauda infortunijs a qua descendit: vtrunqꝫ tamen vtrisqꝫ varijs de causis permiscet quas vt de ceteris draconibus insequẽtibus exequemur.

Capitulū sextū de diuersitate habitus vtriusq stellarū gener⁊ trāsitu.

NUnc itaq stellaꝝ naturas eaꝝq cōmutationes tractare cōuenit. Sciendū enī q stellaꝝ corpora nequaq in seipsis quidem calida frigida vel humida sunt: sed earū nature prout i ipsoꝝ ducatu apparet asscribit. ¶Cōstat itaq naturā singularū stellaꝝ in geminis elementis: quoꝝ alterū stabile ⁊ i motū nisi quantū virtus eius inter augmēta ⁊ decremēta pro diuersis accidētibus variat. Alterū vero diuersis actionib⁹ mobile vt saturn⁹ quidē quantū ex ducatu eius compertū est intempate frigidus intempatū vero frigus siccum est. ¶Sic itaq dicimus saturni naturā frigidā siccam. In hac ergo natura frigus quidē vt actiuū imobile nisi quantū interdum auget vel minuit. Siccitas vo interdū cōmutat vt enī elementū passiuū est leuiter adeo variat vt plerūq in aliā qualitatē transferat.

¶Quotiēs enī saturnus a medio absidis sue circulo ascendit in frigore sicco viget sicq in signis quadrātib⁹ circuli frigidis siccis que cū omnia cōueniūt in vtraq natura sua firm⁹ est. Nā in calidis siccis frigus quidem minuit siccitas iuuat. Descēdēte aūt vt diximus atq in signis humidis siccitas minuit: hic si pariter ⁊ in quadrāte humido atq in termino humide stelle simulq a sole in orizōte humido fuerit hic si inquā simul oīa conueniant adeo siccitatē deficere necesse est ut humore succedente natura saturni frigida humida repiat. Uiget igit in frigore humido quādiu a medio absidis sue descendit. Qui si pariter que dicta sunt conueniūt in humore superat qui est ad oppositū absidis frigus ei⁹ debilitat ⁊ humor minuit: hic si pariter in quadrante calido sicco terminoq stelle calide sicce fuerit in ipsa hora consumpto humore siccitas recuperatur vt natura eius frigida ⁊ sicca relinquat.

¶ Similiter mars cuz p effectu
suo intemperate calidus inuenia
tur: nec vero calor intemperatus
nisi siccus natura ei⁹ calida ⁊ sic
ca iudicat̃. In qua natura calo
rũ quidẽ vt elementũ agens in
motus nisi quãtũ inter augmẽ-
tũ ⁊ detrimentũ nõ variat̃. Sic-
citas v̈o vt i saturno est interdũ
cõmutat̃: vt enim calida loca sa
turni frig⁹ iminuerit. Sic mar-
tis calorez frigida. Siccitatem
vtriusq; sicca iuuãt humida mi-
nuunt ⁊ cõmutant. ¶ Iouis au
tem natura ex calido tẽpato loc
cognatis iuuat̃ cõtrarijs i nter vtrũq; cõpationis terminuz variat̃ tñ calore
imutato. ¶ Sol quoq; naturalit̃ calidus siccus qui duz in circulo suo ascẽ
dit calor sicco preualet q̃d in descendit calor humido quo vbi loca humi-
da accedũt humori addũt. Sicq; in pte cõtraria: nã de calidis ⁊ frigidis al
ter a calido altera sicco fauent. ¶ Ueneris etiã naturã calidã humidã que
de iouis natura dicta sunt consequent̃.

¶ Mercurij v̈o natura q̃diu in
circulo suo ascendit mixtũ sicca
pa᷑ frigida: descendente humi
da cũ modico frigore: sicq; om
niũ quatuor qualitatũ capax fa
cile ad quaslibet pmixtiones va
riat̃. ¶ Luna aũt vt in circuitu
suo est. 4. solaris circuitus tem-
pora quadã mutatiõe renouat
quõz in primo lunationis qua-
drante vernalis nature est: si in
terim ex centri circulo suo ascẽ-
dit calor humori p̃ualet si descẽ
dit conuerso. In secundo qua-
drante cũ ascẽdit estiue nature
calorẽ siccitas effrenat. Cũ des-
endit tempatũ reddit. In tercio ascendẽte siccitas frigori descendẽte fri-
gus siccitati preualet. In quarto demũ ascendens frigus descendens hu-
morẽ prefert. ¶ His accedit quãtũ vt de ceteris dictũ est locoꝝ qualitates

adisciūt. Preterea superioꝝ triū stellarū natura ex quo orīētales fiunt vsqꝫ
ad primā stationē sicca aqua vsqꝫ quo adustionē intrent frigida. Inferio/
rū duarū ex quo retrogradando orīētales fiūt vsqꝫ ad directionez natura
humida. Indeqꝫ vsqꝫ ad cōiunctionē solis calida. Aqua ex quo semel oc/
cidentales fiunt vsqꝫ ad retrogradationē sicca. Unde ad cōiūctionē solis
frigida. Capitis aūt natura calida. Caude natura frigida.

Capl'm octauū de mutatione stellaꝝ ⁊ natura effectuqꝫ in tpm mot⁹.

COnsequēs est vt inter stellas quaꝝ nat̄a exposita est sex⁹ q̊qꝫ
discretio fiat. Cū enī quicqd in hoc mūdo gignit̄ pmo sex uū
coitu cōceptū deinde in natura cōformatū maturo tandem
partu in lucē prodeat. Cūqꝫ mūdi huius generationū stellaꝝ
corpa primordiales cause existant ⁊ inter ipsas stellas sexus
discretionē fieri cōueniebat. Cū aūt in sexus proprietate ma
sculus quidē natura calida sicca foret virtus actiua: feminee vero natura
frigida humida virtus passiua quoꝝ coitus .i. alterius actio cū alteri⁹ com
passione genitura temperiē misceret stellas nature calidas virtutis actiue
masculas. humidas vero atqꝫ virtut̄ passiue femineas fore iudiciū tribuit
Sic igit̄ sol mars iupiter masculi sunt. Saturnus cū sit frigidus siccus. Fri/
gus aūt elementū actiuū atqꝫ siccitas de genere caloris ⁊ tpe in masculi ptē
concessit quicqd caloris expers est ad masculos ducit natura imbecilles
modice virilitatis quales sunt mares infrigidati desides ignaui steriles ac
veneris impotentes. Mercuriū etiā habundās in eo siccitas de genere ca
loris masculis annumerāt ꝙ quoniā tanta siccitas aliena caloris acutum
reddit ad masculos ducit ingenij perspicacis alie prudentie neglectos ve/
neris modice strenuitatis. Hec itaqꝫ siccitas quoniā elementū passiuū est
leuiter ipse inter vtraqꝫ sexum alternat̄. Unde venus ⁊ luna femine relin/
quunt̄. Caput quoqꝫ ad masculos cauda ad feminas spectat. Hec itaqꝫ dis
cretio licet naturaliter quidē huiusmodi sit contingit tamen diuersis occa
sionibus vt de natura dictū est inter stellas ⁊ sexuū alternatio. Orientales
etenī masculi fingerūt occidētales femine leuitatis sunt sicqꝫ circuli qua/
drantes ab ortu vsqꝫ ad summū atqꝫ ab occasu ad imum masculi reliqui fi
nis vicem sustinent. his accedit quantum ⁊ signoꝝ atqꝫ domicilioꝝ circuli
inter vtrūqꝫ sexum adicit.

Capitulū nonū de diurnis ⁊ nocturnis.

REstat sic vt inter diurnas ac nocturnas stellas discernamus
q eni aliarũ natura diei aliaꝝ noctis nature aptioꝛ inueniť
id ipsum huiusmõi discretionẽ exigebat. Sic ergo saturnus
quoniã vt dictũ est natura ei⁹ die tempať diurnus est. ¶ Iu-
piter quoqꝫ ꝓut natura eius diurna est. ¶ Mars aũt cui⁹na
tura nocte mitigať nocturn⁹. ¶ Sol quoqꝫ vt lumẽ diurnuꝫ
diurnus. ¶ Uenus aũt prout natura eius nocturna est ꝛ ipsa est. Unde est
q̃ qñ est occidẽtalis qm̃ ea pars nocturnee atqꝫ feminee nature impensioꝛ
est fortuna repiť. Nã oriẽtalis atqꝫ die sup terrã ꝛ ĩ signis masculis minoꝛ.
¶ Mercuri⁹aũt qm̃ die calidus siccitas cognata caloris impꝛoprie duca-
tu suo. Orientalis diurnus est occidentalis nocturn⁹: hic fortioꝛ q̃ illic per
mix tis tamẽ stellis inter vtrũqꝫ gen⁹cõcedẽs. ¶ Luna demũ vt lumen no-
cturnũ nocturna. ¶ Caput quoqꝫ diurnũ cauda nocturna sicqꝫ draconum
stellarũ capita ꝛ cauda. Itaqꝫ stelle diurne oriẽtales quidẽ fortiores sunt
nocturnis cõtra nocturne qui quãqꝫ diurn⁹ fortior tamẽ occidentalis: di-
rectus eni occidẽtalis fit retrogradus orientalis.

Quinti libri capitula. 18.

PRimũ de stellaꝝ dignitatib⁹ ¶ Secũdũ de stellarũ domici-
lijs iuxta ceteros astrologos. ¶ Terciũ de stellaꝝ domicilijs
iuxta Ptolomeũ. ¶ Quartũ iuxta hermetẽ post abidemon.
¶ Quintum de stellaꝝ principatu iuxta ceteros astrologos.
¶ Sextũ de stellaꝝ principatu iuxta ptolomeũ. ¶ Septimũ
iuxta hermetẽ post abidemõ. ¶ Octauũ de stellaꝝ termino-
rũ modis ꝛ diuersitate. ¶ Nonũ de terminis egyptioꝝ ptholomei alioꝝqꝫ
¶ Decimũ de terminis indoꝝ ¶ Undecimũ de terminis caldeoꝝ. ¶ Duo-
decimũ decanis eoꝝqꝫ dñis iuxta persas babilones ꝛ egyptios. ¶ Terciũ
decimũ decanis eoꝝqꝫ dñis iuxta indos. ¶ Quartũdecimũ de nouenis si-
gnoꝝ iuxta indos. ¶ Quintũdecimũ de duodenarijs signoꝛuꝫ singuloꝝqꝫ
dñis. ¶ Sextũdecimũ de gradib⁹masculis ꝛ feminis. ¶ Septimũdecimuꝫ
de gradib⁹lucidis ꝛ obscurꝭ rectis ꝛ obliquis. ¶ Decimũoctauũ de puteis
stellaꝝ ĩ signis necnõ fortune addentib⁹.

Primũ capitulũ de stellarũ dignitatibus.

SEptẽ stelle inť celũ ꝛ terrã medie cũ p mediũ celi oꝛbẽ ꝯtinuo
discursu mũdũ ꝑpetuo ambiẽtes oĩs seculi ꝓuijs motib⁹ vni-
uersos ducat⁹gerãt ex illo oꝛbe tãqꝫ errario celestis potẽtie su
perna decreta varia infra circuitũ collecta subiecto sibi mun-
do inferioꝝ eovsqꝫ poꝛrectꝭ lumis sui radijs ministrare videť
Qm̃ igiť i trãsactis hucuiqꝫ trib⁹ post primũ libꝛis singuloꝝ tã signoꝝ. 12. qꝫ
stellaꝝ. 7. suã seoꝛsuꝫ cuiusqꝫ naturã ꝛ ṽtutẽ ꝑpemodũ executi sum⁹. Conse
quẽs videť vt deinceps eaꝝ stellaꝝ cũ his signis naťe ꝛ ꝓprietatꝭ cõmuniõꝫ
quãdã i rerũ effectu societatẽ inseq̃mur. ¶ Stellaꝝ inť signa pꝛcipales di

gnitates. 5. sūt. circulo sex domiciliū. ꝓncipatꝰ: terminꝰ: trigonꝰ: decanus: gaudiū: duo v̄o singulis cōtraria casus ⁊ exitū: terciū oīum oppositū exiliū Post hoc diuersi gradus inter vtrūqꝫ boni malive affectū que nō sine causa rōnabili oppinione aliqua. Unde indubitata nec ⁊ virtutis cognitione vetusta indago ita distribuit: longo nāqꝫ tp̄e cōtinuos stellarū per signa reditus summo studio ꝓsecuta cū inter signa stellarū hec natura vigere virtutē augeri idqꝫ illic contra cū insignis integris cū determinatio graduum nō vidēt collectione int̄ signa ⁊ stellas habita dignitate alias ꝓ sibi vtroqꝫ distantia: alias ꝓ vtrorūqꝫ natura ⁊ virtute cognata: alias ob aliā atqꝫ aliā cōsensus aptitudinē distribuit. Idqꝫ ita nimirū ꝙ cū oēs stelle in omni signo in rerū effectu inter generationes varias cōmixtiones vidēt int̄ ipsas cōmixtiones ꝑ diuersa loca vario vtrorūqꝫ affectu multā inequalitatē atqꝫ dissimilitudinē inueniebāt.

Capl'm secundū de stellarū domiciliis.

Dignitatū itaqꝫ distributiones a domiciliis exordiētes minꝰ aptā quorūdā sniam ī primis cōfutamus. Nemini quidē ambiguū saturni domicilia capricornū esse ⁊ aquariū: iouis sagittariū ⁊ pisces: mart̄ arietē ⁊ scorpionē: vener̄ thaurum ⁊ librā: mercurij geminos ⁊ virginē: solis leonē: lune cancrum: sane vero nō parua dissonātia. ¶ Sunt eni q turpilogo quodam stellaꝝ circuloꝝ qualitate atqꝫ nature ꝓprietatibꝰ abutentes asserant singulas stellas singulis diebꝰ nihil medio suo cuiusqꝫ cursu plus minusve vnqꝫ isse quousqꝫ soli ⁊ lune alligate ī huiusmodi cursu plus minusve vnqꝫ isse. Cum sol. 15. leonis gradum: luna. 15. cancri obtinebat. Tum singule sua domicilia iuxta ligaminis sui longitudinē occuparūt. Erat eni vt aiūt mercurij ligamē graduū. 21. punctoꝝ. 30. ꝙ a loco solis ꝑ ordinē in. 7. virginis gradibꝰ incidebat. A loco lune contra ordinē ī. 24. gemioꝝ. Ueneris aūt graduū. 47. punctoꝝ. 11. quidē a sole ī librā a luna ī taurū incidit. martis vero graduū. 78. vnde ad arietē ⁊ scorpionez ꝑuenit. Jouis graduum 120. vsqꝫ ad sagittariū ⁊ pisces porrectū. Saturni. 136. vsqꝫ ad capricornū ⁊ aquariū hac itaqꝫ de causa domicilioꝝ huiusmōi partitionē asserit'. Quibus ita facile obuiamꝰ. Si eni hi ligaminū gradꝰ stellarū rectitudinis gradus sunt cōtra est quidē supioꝝ stellarū rectitudinis gradus pauci sunt: ligaminū vero q̄ꝫplures. Itē si ligaminū gradus hi sunt quibꝰ a sole trāsact̄ ipsas retrogradi ⁊ dirigi necesse est illud ꝙ esse posset. Est aūt contra ꝗdez ea curuus ꝙ multo tamē tot gradus retrograd̄it. Mars uero multo plus sicuti aūt hi gradus sunt quantū stelle a sole recedunt erit supiorū omniuz 180. Si v̄o eaꝝ rectitudinis non plus q̄ꝫ hec est eas a sole recedere necesse est. Nec igit̄ hec domicilioꝝ ꝑticionē cām eē. Sūt aūt ⁊ alij alias atqꝫ alias eque ineptas causas rep̄sentent quos longiꝰ ꝓsequi ociosum esset.

Caplm terciū de stellarū domicilijs iuxta ptholomeū.

His repudiat(ur) qd huic particioni carmē ptolome⁹tribuat ex ponēdū est. Septē vt ait stellarū p signa. 12. discurrentiū ducatus oēs huiusmodi generationes et corruptiones cōsequit. Inter quas ceteris vniuersalior lumē p vniuersuz orbē virtus et effectus cōstat ex quib⁹luna terre vicina cursu citissima plurima alterationis maxie vo stellaz ducatus apparet cuz nobis prime fuerit signoz quoqz prima cancer et gemini. Sz gemini signū masculū in quo sol veris finē terminat: que duo id signū a natura lune separauerūt. Cancer aūt signū femineū estatis initiū humiduz sicqz luna stella feminea humida ad initia rez ducēs. Quatuor itaqz de causis qm vt inter stellas luna citima sic cancer inter signa amboqz humida ambo feminea pariter ad initia rerū ducētia luna cancrū obtinuit. ¶ Sol aūt quomodo ortu suo mundū calefacit anni vero tempus calidius estas est cum p cancrū et virginē seqnēs plurimū in leone vigeat: signo masculo calido sicco. Sol quoqz stella mascula calida sicca cūqz leo mediū estatis vt sol stellarū medi⁹: his decanis et sol leonē occupauit. Amplius qm sol quidē lumē diurnū: luna vero nocturne mensura cōiunctione et oppositione rerū generationes mouent vitant sustentant: cōiunctionis aūt et oppositionis eoruz in his duob⁹signis effectus manifestior cancer lune leo soli cōcessit. Cum igit hec duo signa estatē luminib⁹p ducatu eoz ad generationes rerū et vite sustentationē concessit merito opposita eis hiemalia saturno cōtrarij affect⁹ attributa sunt. sic itaqz post lumina ad vltimā stellā ex vltimis signis numero sumpto vel penultimo primo ioui penultima Sagitarius et pisces ordinata sunt apta q in amica luminariū domicilioz figura post hec marti nec id inepte adue rsa videlz figura ad lumiū domicilia: deinde vener(i) in exagono reliquo reliqua et qm ceteris bona cōtigerāt luminib⁹vero singula vt ptes mundi totū circulū p mediū pciunt: habet eni sol a principio leonis vsqz ad finē capricorni: luna a principio aquarij vsqz ad cancri finē in singulis medietatis sue signis dnis suis cōmunicans.

Caplm quartū iuxta hermetē post abidemon.

Deinde hermetis snīe locus q in libro suo ipm abidemō indū antiquissimū fore astrologie scriptorē inducēs cū ingt signorū. 12. inter stellas. 7. particionē idoneā exigat rem adhibito studio. 5. stellaz binas cuiusqz figuras diuersas inuenim⁹ vt qdē nūc orietales nūc occidētales fiunt nunc retrograde nūc directe: luminū vo singulas. Nec eni vnqz sol oriental fit nec occidētalis. vnde quinqz stellarū bina cuiusqz domicilia fore binis ad apta intelleximus⁹luminū vo vt figure simplicis erāt singula. Idqz ideo qz i in seipsis quedā ceteris stellis fortiora eēnt vt oē qz simplici forma effectu est eadē natura subsistēs diuerse nec cōpage firmū est pter qz apud veteres

luna solis stella nūcupata ē ex eo scʒ ꝙ cū ceterarum nulla alieno lumīe egeat hic quātū lucet a sole mutuat̄ oī fere virtute eius ex eodē fōte deriuata. Nec enī exinde gcq̄ȝ effingit̄ si non forma nec forma cōparet sine materia: estqȝ materia forme necessitas. Forma vero materie ornatus. Sic ergo cū luna qdem tāq̄ȝ materia solis sit. Sol vero tāq̄ȝ forma lune cā erat vt iure luna solis stella vocaret̄ cū virtute sua vim solis ꝯsequēs: hac itaqȝ de cā tā domiciliū lune cōtiguū esse q̄ȝ principatus eius statim post solarē ꝛ dies eius dicit illius cōtinuo sequi debuit: his ita p̄missis ꝑticionē domiciliorum inter stellas ad nature aptitudinē distribuimus. Quicqd enī est cognata natura iuuat̄: ꝯtraria ledit̄ vt ignē aqua nō creat sed destruit. aliter aūt rebus nature sue cōgruis. Uniuersis itaqȝ totius mundi calor qm̄ solis est. Hic aūt calor in. 15. leonis gradu ꝑ vniuersuȝ orbē virtute plena atqȝ integra vi sentiat̄ a leone ꝛ sole īcipiētes ꝓut ī natura sua singularit̄ ꝛ ītegra cōueniebāt: leonē soli dedimus. huic vero ꝙ lune domiciliū cōtiguū erat sūpto inicio a. 15. leonis gradu atq̄ȝ in vtrāq̄ȝ partē singulis ꝑtibus. i. trigenis gradibus ad singulorum scʒ signorum quātitatē deductis hinc ad. 15. cancri illinc ad. 15. virginis gradū ꝑuentū est. Alterutrū itaq̄ȝ lune obtinuit: his itaq̄ȝ distribut̄ stellā cuius circulus lunari ꝓximus erat amplectēs. A lune domicilijs gemīe hic inde ꝑtes vt ante deducto qm̄ virginē ꝛ geminos designabāt ea mercurij domicilia dedicauimus. Postq̄ȝ cū veneris circulus ꝓximus esset a domicilijs mercurij gemine ꝑtes. Itē vt ante ꝓducta librā ꝛ taurū veneri assignauerūt. Inde ꝑ circulorum ordinē ꝓducte ꝑtes arietē ꝛ scorpionē marti reliqua reliquis vt sese sequit̄. Cuius particionis firmamētū ꝙ domicilia saturni qui maximū mūdi infortuniū ad rerū corruptionē ducit opposita sunt domicilijs luminū q̄ sūma mūdi fortuna ad rerū generationes ducūt. Mart̄ aūt vt aliquantulū leuioris tetragona q̄ figura oppositionis infortunio aliquantulū leuior esset. Iouis aūt vt fortunati trigona q̄ sūme amicitie figura erat. Ueneris exagona minoris amicitie vt ꝛ illa a fortuna iouis descēdat. Qm̄ vero mercurij corda fere. 19. graduū est ipse minor fortuna venere eius domicilia luminis domicilijs cōtigua sūt ad quātitatē part̄ fere. 12. ¶ Nōnulli vero cōtrarietate quadā stellarum domicilia distribuūt. vt qm̄ lumīa lucida sūt. Saturnus obscurus eorum domicilia opposita esse cōueniat sic iouialia mercurialibus quorum alter ad corporis opes alter ad animi diuicias ducūt que qdē opposita esse nō ignoramus sic martia veneris: quoruȝ ille ad bella iraȝ ꝛ horrorem: hec ad voluptates iocos ꝛ mansuetudinē spectat sic quoq̄ȝ q̄ȝq̄ȝ diuersi diuersas reddūt causan ad idē tamē omnes demum concurrunt. Illud accumulantes domiciliorum opposita stellarum exicia atq̄ȝ ꝙ solis qdem in omnibus signis masculis: lune vero in oībus femineis virtus viget ꝑ q̄ forma simplici domicilia singula ceter̄ vero bina ꝓ figur̄ binis. Alterum ī hoc ꝙ oriētales ꝛ directe sūt alterum in eo ꝙ occidētales ꝛ retrograde acōmodum

Saturnus capricorno retrogradādi atq; occidētales partē figere adept⁹ intemperatū frigus eius nature eius signi augente. In aquario directi motus atq; orientalis ptis figure acōmodi naturā eius signi natura tempante sic iupiter meliori figure in sagitario deterior in piscibus: ita mars i scorpione aptior q̄ͣ ariete. Venus aūt directi motus ⁊ occidētalis partis figure in tauro adapta sicq; mercurius in virgine alterius in ceteris. Unde stellarū domiciliorꝝ due procedūt partes a luminib⁹ eorꝝq; domicilijs sumpte que illa cum his vt stelle sunt cū luminib⁹ archano quodā nexu ligant. Id aūt est vt a gradu solis vsq; ad. 15. leonis graduū equaliū in numero collecto: quātū luna de signo suo transiuit adijciat̄ totūq; a signo lune p̄ grad⁹ equales deducat̄. Eadē hora a lune gradu vsq; ad. 15. cancri gradū numero collecto quātū sol de signo suo transiuit adiciat̄ totūq;' a signo solis p̄ grad⁹ equales deducat̄ harū vtiq; partiū vtralibet i alterutrū cuiuscūq; stelle domiciliū incidunt: altera i alterū incidere necesse est q̄ͣ i alterutrum eorꝝ que lumina occuparunt ⁊ altera i alterū incidet.

Caplm̄ quintū de stellarū principatu iuxta ceteros astrologos.

Deinceps eam stellarū dignitatē quam nos principatum vocamus siue regnū alij siue ptātem seu quo alio noīe appellent prosequi ordo postulat. Nulli quippe queadmodum de domicilijs diximus ambiguuz scz q̄ͣ principatus solis sit in. 19. arietis gradu: lune in tercio tauri. iouis in. 15. cancri. mercurij in. 15. virginis: saturni in. 21. libre martis in. 28. capricorni. veneris in. 27. pisciū. capitis i. 3. geminorꝝ. caude in. 3. sagittarij. Casus aūt cuiusq; in opposito gradu oppositi signi. Cause vero apud diuersos dissone q̄ͣ uel hec signa vel hos de signis gradus ceteris pretulerit. Nā ptholomeus de signis conatus ⁊ gradus preterit nec de signis idoneā reddit causam. Hermes aūt vterq; postabidemō ad purum examinat. Nos igit̄ vtriusq; doctrinā in mediū adducemus falsa quorundā opinionū inter inicia confutata. Sunt eni plurique hominū adeo impudentis amentie: vt anteq̄ͣ rerꝝ disciplinam habeāt earꝝ doctrinā tradere incipiant qui dum vaniloquis audientiā tenent: necessario errore coacti in quaslibet opiniones iusticiā ꝯsolantes ⁊ ipsi deducunt ⁊ stultū auditorē secū inducūt. Ex hoc hominū genere quidā astrologiam profitentes i subtilissimis rerꝝ causis frustra fatigati omisso tāto labore ad primordialē causam simplex imperitie solatiū tandē confugerunt. Aiunt itaq; stellis principatuū eos esse gradus in quibus in prima celi ac siderū creatione stellas. 7. conditor omniū deus primū locauerit: Cū enim ea corpora aliqua primū occupare loca necesse foret. Elegit auctor que natura

cognatione proxima erant. Unde motu suo progressas mult̄ postea secul̄ non plus vel minus q̄ȝ medium earum luminum inest quousqȝ luminibus alligate pro ligaminum quantitate domicilia sortirent̄. Quam opinionem quia partius alibi depssimus hic expeditius trāsire poterimus. ¶ Ait ergo si factor oīm deus cui seculorum oīm infinitas momentū est. primo septem stellas in principatibus suis locatas: oēs eodem modo atqȝ motu sese hr̄e voluit. deinde translactis aliquot secul̄ tanq̄ȝ penitens iam voluntatis p̄me eas relicto munere primo pariter alterari maluit qui ꝯsequitur. an eius q̄ deinde factur⁹ esset impotens erat: aut quid nature aptius primū nesciebat Cur aūt si luminibus cetere vt asseris alligate in retrogradu iter agent̄ non similiter vt lumina ipsis alligata retrogradātur. Si enim ideo luminibus alligate sunt quia motu variantur. quid ergo est quare lumina non eodem semper motu ferunt̄. Quid ergo primū in principatib⁹ suis locatas asserit: contra omnes indos persas caldeos ꝛ grecos astrologos est: qui oēs aliū oīm stellarum motus a capite ♈ inchoantes cum omni cuiusqȝ diuersitate a primordio hucusqȝ circumducent.

¶ De stellarum principatu iuxta Ptholomeum. Capitulum sextum.

DEinde ptholomeū sentēcia leuiter trāsacta ad seq̄ntia transibimus. qm̄ inuenimus inquit ☉ ab ♈ descendere atqȝ diem augere. contra vero in ♎ principatū eius in altero casū intelleximus. ♄ vero natura cum ☉ natura ꝯtraria existat. cōtra ☉ in ♎ principatuȝ eius in opposito casum esse percepimus ☽ vero principatus in ♉ qm̄ causa ☉ in ♈ existente recedit primum in ♉ lucem incipit casus in opposito. ♃ aūt in ♋ cuius sunt venti temperati quos in ♋ plurimū agit. ♂ in ♑ signo australi qđqȝ in opposito ♃ esset. ♀ in ♓ a quo humor vernalis. ꝛ ☿ in ♍ a quo siccitat̄ iniciū. Utqȝ ipse in natura sua temperate siccus erat. in oppositis vero singulorum casus.

¶ Iuxta Hermetem post abidemon. Capitulum septimum.

NUnc hermeteȝ vt consueuimus inducemus nullum verbum sermōis eius mutantes. Res inquit omnes quibus aliquod inicium est in p̄mordio gdeȝ accedunt ꝛ crescūt medio statu vigent in fine decrescunt ꝛ recedunt qđ in omni tam aiantiū specie constans est. Sic omnis stella in p̄ncipio signi accedit et confortat in medio viget in fine diminuta recedit. sic cum primum orientalis fuerit: primumqȝ directe sic medio atqȝ fine. Sūt ergo generaliter stellarum vires in medijs signis. Est aūt alibi descriptum q̄ ♈ ♋ ♎ ♑ pront circuli quadrantem anniqȝ temporū principia sunt precipue primatum inter signa sortiunt̄. vnde superiorum stellarum principatus ab eis incepimus: quoniā ♈ ꝛ ♋ in parte accessius ꝛ augmēti atqȝ altitudinis ☉ extiterunt. ♎ vero ꝛ ♑ in parte recessus ꝛ decremēti atqȝ recessus ☉ in ♈

⁊ ♋ fortunatarum principatus intelleximus: in ♎ ⁊ ♑ infortuniorum: nec enim duarum in vno signo principatus: vt nec vnum signum duarū domicilium. ¶ Quoniā vero ☉ ab ♈ incipiens atqȝ ascendens incrementū diei pfert in ipso principatū ☉ dedicauimus vim validissimā in medio notantes id est gradu. 15. Sed qm̄ omnis ☽ virtus solari continua est: ☽ principatū in ♉ qꝛ ♈ sequebatur ordinauimus. Cum autē luci tenebras contrarias ☉ qꝛ lucem ♄ tenebras videremus. a solaris principatu opposito vt priore duorum ♄ inchoauimus vi maxima in medio notata. Relinquitur ♑ ♂ scdo infortunio: ♋ ♃ qui prius lumina proxima fortuna erat plena virtute in medijs. ¶ Deinde sunt inferiorum principatus. quoniam enim ♀ .47. gradibus a ☉ recedit. Eratqȝ ♓ signum humori impensius vt ♀ humidior ipsum genus pelegit potius in trigono q̄ȝ ♄ vi maxima in. 15. eius gradu: vt ☿ in ♍. 15. virtus solidissima tanq̄ȝ de ♉ trigono. Cum enim a ☉ .27. gradibus recedat. ♉ autem ☽ preoccuparit. ☿ ♍ autumnalis nature sibi cognate obtinuit. Quemadmodum enim ipse nimium a ☉ recedit. sic ♍ ♈ magisq̄ȝ ♉ cognatur. causa ex hoc qꝛ dies eorum q̄ȝ ortus per circulū rectū equales deinde qꝛ vbi ♄ contra ☉ pro ducatu contrarie positus est. Sic ☿ contra ♀ locari debuit: quorꝫ hoc ad seria intendit illa ad ludibria. ¶ Ad hunc modum inuentis principatuum signis: deinceps gradus ipsos determinare conuenit. Conuertimur igitur quo consueuimus vnde omniū celi partitionū series aptissime orditur. Id autem a ☉ est a medio die a medio celi a linea equabili ab ♈ principio. ☉ enim mundi lux ⁊ calor dies est in cuius medio ☉ vis integra huius ab ♈ capite ☉ ascendens incrementum prefert. Signorū autem ortus cum toti mundo varietur in medio celi per totum mundum idem est qui equabilis lumine. Sic ergo cum ⁊ stellarum principatuum gradus vniuerso mundo idem sunt apte in his ordinandis a recto circulo atqȝ celi medio inchoamꝰ. Scimus enim qꝛ in recto circulo ex quo primum ♈ punctum meridianaȝ lineam attigerit: primū ♋ punctū ab orizonte emergit. Unde memor antiquitas nascentis mundi oriens ♋ extitisse tradit. de quo nullus aptior geniture primordio q̄ȝ is ipse gradus in quo plena ⁊ integra ♃ virtute viget. Quoniam ergo q̄ncunqȝ in circulo recto is gradus id est. 15. ♋ primo ab orizonte emergit. 18. ♈ per mediaȝ transit in. 19. ♈ gradum ☉ principatum firmauimus cuius in medio celi medio die vis integra. Scimus autem in celo nihil sine iudicio et consilio decretum. Hoc itaqȝ iudicium ⁊ consilium cum ♃ in medio mundi oriente locarit in ♈ per diametrum opponit quorum nature ininuiceȝ vsqȝ hodie repugnant. Est enim stellaris principatus officium melioris ducatus eius signum certissimum. Cum ergo distātie inter eos necessarie gradus certos

determinare vellemus distantie stellarum a ☉ gradus sumpsimus que di/stantia a stellis diuersarum affectionum causa est. Hanc autem .12. graduum inuenimus infra quos omnis stella debilior eosque gradus distantiam vo/camus. Hos itaque gradus cum ♂ loco adiceremus perductus est numerus ad .27. ♑. ♂ igitur in eo gradu principatum designauimus. Nam adiun/gere maluimus quam detrahere. Detractus enim is numerus in .4. eius signi gradu locaret in loco videlicet remoto et debili: essetque ita ad oppositionem ♃ applicans applicationem corrumpens. Quapropter et a ♃ separatum et in cardine sibi apto locari potius erat. Cum autem ♀ principatus domici/lium mercurialium oppositum esset et inter ipsos ne aduersa figura conta/minarentur distantie gradus adiecimus perductus est numerus ad .28. ♓ Quoniam vero cum infortunium in paucioribus quam fortunata est gradibus accedens ledit ♀ circa ♂: ♃ propinquiorem locantes vt ipsum potius be/arent quam ab ipso lederent principatum eius in .27. ♓ gradu constituimus in loco fortune eius apto. Si enim distantie gradus detracti essent in locum ♂ nature sue contrarium incideret. ☿ autem incidit signum et domicilium principatus eius existeret iure. 15. eius gradum quam fortissimus erat obtinuit apte quidem amica figura ♃ ligatus proutque fortunatus erat. Siquidem enim aditum esset ad oppositionem ♀ appropinquaret. Si detractum in perfecto medij virtute nec ♃ necteretur. At vero cum ♄ principatus signum iouiali tetragonum existeret. Tetragonus autem dimidia oppositio dimi/dium distantie id est .6. gradus adiecimus: vnde principatum eius in .21. gradu ♎ terminauimus apto loco in cardine terre: qui numerus si detra/ctus esset ipsum a cardine deiecisset: essetque ♃ damnans non ♃ ipsum beans ☽ vero principatus cum in ♋ incidisset gradumque ipsum determinare vel/lemus in primis nouilunij visione diuersa: quoniam id interdum infra .12 gradus apparet nonnunquam in .13. sub equabili linea per ortum recti circuli ea visio deprehenditur attamen principatum eius: a solari elongantes in ♉ 3. gradu sudauimus que visio eiusdem quantitatis reperitur cum dimidia latitudine sua australi. Si enim cum latitudine australi nouilunij visionem mutaremur: principatus eius in fine ♈ consisteret. Prohibitum autem erat ne due stelle in vno signo principarentur: eratque primum ♉ lune ducatus. Est autem a capite draconis ascensus lune vt in geminis altitudo ☉ Qua/propter in geminos prout nature cognatio exigebat: capitis principatus incidit cuius ipsum gradum captantes id perspeximus quod omnis stella in media latitudine sua: quantum ad illud iter attinet in optimo statu est.

Unde qm̄ ☽ in media latitudine sua a capite per vnius signi quantitatem distat capitis principatū in tercio ♊ gradu stabiliuim⁹. caude in opposito vbi per oīa capiti opposita est. Hec est itaqꝫ stellarū principatuū ordinatio cuius firmamentum ꝙ superioꝝ stellarum principatus cardines obtinent inferiores quoqꝫ loca sibi apta qđqꝫ fortunate aut infortunia sunt put reꝝ generatio est. primū a fortunatꝭ mota: deinde corruptio infortunij effect⁹ cōsequitur. Sunt alij qui vt nos distantia stellarum a ☉ vtimur nouilunij visionē adhibent. Silr̄. 12. gradus numerantes ꝙ illic ☽ rerū generatiōes innouet. ♀ aūt ideo minus vno ꝙ̄ ♂ gradu locant: quia ꝛ anteꝙ̄ ♂ appet ꝛ corpus eius corpore ♂ vno ꝙ̄ ♂.

De stellarum terminorum modis ꝛ diuersitate. Capitulum octauum.

His habitis terminoꝝ diuersitas distinguenda est quā gnqꝫ partitam inuenim⁹. Alij nanqꝫ sunt egiptiorum termini. alij caldeoꝝ. alij ptholomei. alij aristotue. alij indoꝝ. quorum si certa ratio haberet̄ nec ipsi quid incerti essent p̄ter ꝙ lōgeui experimenta studij distribuerunt. Inter ea vero que experimentum qđ sepissime rectum inuenitur id iure obtinet. Qua de causa inter oēs diuersarum fere nationū astrologos frequentioris vsus egiptorum termini reperiuntur qui hi soli maiores stellarū annos integre numerent: signorūqꝫ fine infortunia excipiant ꝑncipio maxime fortunatas primū itaqꝫ dr̄a ꝑnotata singulos deinde ordinabimus. Aristotua quideꝫ signoꝝ terminos inter septē stellas partitur rōnem adhibens nullam inter signa stellis dignitatē esse debere cū lumina prorsus īmunia fore ꝯueniat. Ceteri vero oēs eos terminos inter quinqꝫ tm̄ stellas distribuūt: eo ꝙ stellꝭ omnibus per domicilia sua cōmunicent lumina excipientes. Alij siquideꝫ asserunt vtrunqꝫ lumen in sua circuli medietate in singulis signis dn̄is suis cōmunicare. Alij ☉ in omnib⁹ signis mascul̄. ☽ in omnib⁹ signis femineis cum dn̄is suis partem hr̄e: vtrūqꝫ ratū. Quapropter his contenta luminib⁹ terminis supsederunt: que ratio egiptijs sufficiens visa est. Nam alij quidā alias ꝛ alias accumulantes aiunt: vel ideo luminis ꝓprijs carere terminis. Qđ cum inter quinqꝫ stellas oīs nature diuersitas expensa fuerit. De ipsis enim est calida sicca: frigida sicca vt ♂ ꝛ ♄. de eisdem calida et humida vt ♃. frigida ♀ ꝓmiscuus ☿. Qm̄ itaqꝫ ☉ marcie nature. ☽ venerie termīs eoꝝ vt suis contenta remanserūt equa virtute per eos terminos ipsoꝝ eorū dn̄is. Quanꝙ̄ ergo diuerse sint rationes in re tn̄ omnium p̄ter aristotuaꝫ consensus: lumina terminis ꝓhibuit. Tam ꝛ si alia quedā in ea re generalr̄ conuenientium specialr̄ fit discordia ꝙ nulli eoꝝ alijs nec in stellarū ordine nec terminorū quantitate concordāt p̄ter ꝙ plures eorum signorum fines infortunijs tribuunt a fortunatꝭ maxime inchoantes ꝙ harū quidē iniciū illarum vero fineꝫ rerū intelligant. Inter que signoꝝ nihilominꝰ principia

⁊ fines discurrunt:quos qm̄ vt dictū est egiptij per terminos suos maioris stellarū aliquarum numeri obseruatione p̄cedūt iure.inter ceteros obtinuerīt Quāq̄ ptholomeus inter egiptiorum ⁊ caldeorum terminos conferens qui sibi rectissimi visi fuerint se inuenisse refert in vetustissimo volumine quodam magno tp̄is impendio partim distracto et interrupto:partim de asso Y ex eo plurimū annosa caligine obcecato:cuius auctoris nomen cū diu lateq̄ scitatus rescire nequiret:ne vage auctoritatis incomodum incurrent illos obmittens imitatiōe suos edidit:nec tñ vel hi vel alij neq̄ vel ante vel post ptholomeū egiptiorum terminis aut freq̄ntioris vsus: aut grauioris auctoritate inueniunt. Quos ꝓpter hoc primū ordinabimus:deinde ceteros non q̄ necessarios habeamus:sed ne illorum nescij hos preferre videamur: si prius caldeorum terminos excusauerimus indorum principijs tantum designatis.

¶De terminis egiptiorum. Capitulum nonum.

Quemadmodū ptholomeus ⁊ p̄ter eum q̄plures veteris aucto ritatis viri antiquas seculi hystorias memoriter retractantes narrant ab vniuersali diluuio q̄ vniuersam terrā operiens oī fere prioris seculi memoria deleta paucas admodū animas supstites reliquit ex omnibus mūdi nationibus in caldea primū siderei motus atq̄ virtutis ꝯcepto studio sapia nata. deinde successu tp̄is adolescens paulatim in orbem deriuata est. Narrant quippe trāsacto diluuio quā primū vndis ad priores alueos reuersis arida patuit Noe cum filijs supstite cum ex armenia temperatiores auras sequeret vsq̄ qua postea babilonia surrexit puenisse: deinde renascēte mundo nepotes eius ad hoc medio vndiq̄ versum:penes tigrī vsq̄ kastarū ab eufrate vsq̄ kufan tp̄is successu diffusos. Inter quos primū vt aiunt vnus ex filijs suis Sem a vita memoria instructus:seu diuino proprij ingenij dono illustratus sidereos cursus sequens effectus mirari cepit. A quo sequentis etatis studiū intantū vsq̄ accreuit quoad ex omni celo tam signifero circulo partium q̄ stellarū infra discurrentium:primo sua cuiusq̄ virtute formata:deinde cōmunione quadam p̄miscentes vt ceteras stellarū dignitates ita terminos a generatiōis inicio sūpta per annorum reuolutiones stellarum effectus ꝯtinuo mecientes dep̄henderunt:a quibus crescēte humano genere cetere postea mundi nationes eā sapiam mutuate adhibito studio pro ingenij facultate nōnihil emendarunt ⁊ plurimū adauxerunt. Inter quas egiptijs nec aure subtilitas non parum accomodauit. Erant ergo caldeorum termini ea rōne ordinati vt per singulos trigonos singulis modis deducerent. Quos cum ptholomeus in tetrastin suo quē arabes a tarba vocant eis modis ordinauerit subiungit:non tñ ex autentico precessorum aliquo sumptos. Quamobrem ⁊ nos supersedendum eis duximus.

¶De terminis indorum. Capitulum decimum.

INdi vero primi seculi partes siue ita primũ habuerint: siue caldeoꝝ inuentione postea recuperant̃, put rectius eis visũ est: stellaꝝ terminos aliter ordinantes oīa masclīna signa vno modo: oīa femīa vno alio partiunt̃: a masculis a ♂: in femineis a ♀ inchoantes: masclā in ♀: feminea in ♂ finientes. Sũt itaqꝫ de ♈ ♂ gdº. 5. ♄. 4. ♃. 8. ☿. 5. ♀. 7. de ♉ duo ♀ gradus. 5. ☿. 5. ♃. 8. ♄. 5. ♂. 5. Ut igitur ♈ diuisus est sic oīa masclā. vt ♉ sic oīa feminea eodemqꝫ ordine diuidunt̃.

¶ De terminis caldeorum. Capitulum vndecimum.

DEinde trigonoꝝ dños ordinauimus. Cum enim. 12. signa quatuor naturas repñtent per tria interualla deductas terna eiusdẽ nature necesse erat. Uel sic signifer tres limites terminabat circuli videlicet ♈ ♋ ꝛ ♑ sic inter eos ꝛ infra trigonũ diuidunt̃. Cuius ꝛ alie rōnes in scđo libro exposite sunt. Ex hac itaqꝫ nature cognatione stellarũ dignitati aliquid accrescere ꝯsequens erat. Dicimus ergo trigonis mascul' diurnis stelle mascule femineis ꝛ nocturnis feminee ꝛ nocturne q̃ maioris in ea cognatione testimonij atqꝫ aptioris: haizen hauhaliet in p̃mis locis: ergo ignei trigoni dominoꝝ die primº ☉: scđs ♃: nocte cõuerso particeps nocte dieqꝫ ♄. Terrei trigoni die primus ♀: secundus ☽: nocte conuerso vtrũqꝫ particeps ♂: ☿ quoqꝫ tantũ in ♍. Aerei trigoni die primus ♄: deinde ☿: nocte econuerso particeps vtrunqꝫ ♃. Aquatici trigoni dominorum die primº ♀: secũdus ♂: nocte ♂: ♀ precedit: ☽ vtrũqꝫ participe.

¶ De decanis eorumqꝫ dñis iuxta persas babilones ꝛ egiptios. Capit. xij.

SEquunt̃ decani quos arabes in lingua sua facies vocant: q̃s eorũqꝫ dños primũ prout perse caldei ꝛ egiptij vtunt̃ ordinabimus: deinde quid indica sentẽcia diuersitatis afferat exponemus. Sunt enī oīa signa trinis affectionibº diuisa: singule partes denorũ graduũ. Ut ergo stelle ipsa signa equis quantitatibus discreta per circulorum ordinẽ partiuntur: ita ꝛ equas signorum partes eodem ordine prosequi debuerũt: igitur ab ♈ incipientibus primũ decanum signi dñs. ♂ occupat sequentem sequentis circuli stella ☉: terciũ tercij ♀: scđi signi primum ☿: quarti scꝫ circuli proximum sequentis. Scđm ☽: tercium ♄: atqꝫ ad hunc modum per ordinem.

¶ De decanis eorumqꝫ dñis iuxta indos. Capitulum tredecimum.

IAm indis aliter visum est qui licet eandem partitionẽ faciant non tñ eundem ordinem in distributione sequunt̃: tripartito siquidem omni signo secundã. 5. dño: terciam. 9. per ordinem signorum trigoni. Ut ♈ primam ♂: secundam ☉: terciam ♃ atqꝫ in hunc modum. Idqꝫ ita recte facere putant vt trinorũ

per trigonos signorum dñi trinis signorum partitionibus per ordinem im perent:prior tamen distributio plurium vsuum celebrata obtinuit.

¶ De nouenarijs signorum. Capitulum decimumquartum.

Cis ad hunc modũ ordinatis:deinde scdarie quedã stellarũ per circulum opes exponende: vel quib⁹ prime sunt nouene q̃s in recipientes noubhairat vocarũt. Qui post trimembrẽ signoꝝ diuisionẽ quam in trigoni dños distribuunt singula statim signa nouies secantes singulas partes trinis gradib⁹ et triente:ex punctis.20.metiunt̃.Quas sectiones ideo recte facere videntur:qm̃ ab omni signo in nono eadem natura reperitur: distribuentes eas inter stellas signorum ordine.Ut de ♈ prima ♂:secunda ♀ tercia ☿ sicqȝ per ordinẽ quo ad nonã noni dñs ♃ obtineat. ♉ vero primã ♄:secundaȝ ♃:terciam ♂:quartã ☉ atqȝ deinceps in hunc modum:cuius dñij prompta h⁹modi inuentio est. Ex omni siquideȝ trigono tropici signi per singula eius trigoni primas nouenas sortitur: scdas sequentis dñs sic deinceps per ordinem. Ut ignei trigoni ♂:terrei ♄:aerei ♀: aquatici ☽. Nõnulli vero nouenas has per ordinẽ circuloꝝ distribuunt singula signa ab eoꝝ dñis inchoantes.Ut de ♈ primam ♂:secundam ☉.de ♉ primaȝ ♀:scdam ☿:terciam ☽:quartam ♄ atqȝ in hunc moduȝ prior tñ obtinuit.

¶ De duodenarijs signorum. Capitulum quindecimum.

Post hoc et duodenarie signorũ tractande:dñiqȝ singulorum graduũ inueniendi.Ut enim circulus ipse per.12.spacia diuisus erat:sic ipsa spacia singula totidem equis partibus sub diuidi conueniebat Intellecto singula signa oĩm hr̃e cognationem.Metiunt̃ itaqȝ singulas partes grad⁹ bini ⁊ dimidi⁹ id est pũcta.150.singulaꝝ p̃mas ipoꝝ nec seq̃ntes sequẽti nõ per ordinem: cuius artificij h⁹modi prompta est inuentio. Collectio enim quantũ interest a p̃ncipio signoꝝ vsqȝ ad ipsum gradũ: cuius duodenariuȝ q̃rimus duodecies sumet̃.Tota ergo sũma ab ipsi⁹ signi p̃ncipio per singl'a signa trigenis gradib⁹deducta vbi steterit ĩ eo signo illi⁹grad⁹duodenaria reperitur. ¶ Hermes aũt eiusqȝ sequaces primi singulorũ graduũ naturas ita distribuebant vt primus cuiusqȝ grad⁹ ipsius signi naturã traheret:scds secundi:tercius tercij sicqȝ per ordinẽ.Ut duodecimo in.12.terminato.13 item ab ipso incipiat sicqȝ deinceps.Quo artificio Hermes in libris suis de diuersis tam nati q̃ questionum negocijs:plurima tradit negocia singulis gradibus cognatorum signorum dominos prestituẽs.Nec vero putandũ q̃ que signorum eedem sint stellarum duodenarie. Nam stella quelibet in quocunqȝ signo fuerit eius gradibus duodecies accept⁊ tota sũma a signi principio deducta stellarum duodenariã designat.

¶ De gradibus masculinis ⁊ femininis. Capitulum sedecimum.

QUe cum ita sint ⁊ inter ipsos grad⁹ masculos ⁊ feminas esse
consequens est ꝓponemus itaqꝫ diuersoꝝ sentẽcias: deinde
eos qui frequentioris vsus sunt ordinabimus: firmius tñ vt
oia ꝯuenerint. Nam discretionis h⁹modi ea nimirũ vtilitas
est ꝙ cum vel in natali masculorũ vel questione de masculis
ꝓposita. Si stelle mascule in signis ⁊ gradibus masculis con
uenerint ducatũ firmant sicqꝫ in parte altera. Ceterũ igitur alij quidaꝫ de
signis mascul' primos. 12. ⁊ dimidium masculos ponunt: deinde totidẽ in
reliquos feminas. De signis vero femineis contra primos. 12. ⁊ dimidiuꝫ
feminas totideꝫ seqñtes masculos. Alij vero per duodenarios sexũ discer
nunt primos de signis mascul' masculos iudicantes: primos de feminis fe
minas. alternatim deinde per ordinẽ vsqꝫ in finem. Nunc eos qui restant
ordinabimus si prius ⁊ aliam graduum discretionem exposuerimus vt et
illos post illos post hos continuati ordinemus.

¶ De gradibus lucidis ⁊ obscuris. Capitulum decimumseptimum.

IAm eadem causa inter eosdem circuli gradus: alij quoqꝫ lucidi
iudicantur: alij obscuri: alij vero medij quadaꝫ conditione vm-
brosij: alij vacui. quorum ea quidem vtilitas ꝙ lucidi quippe
dignitati rerum accedunt obscuri contra medij inter vtrũqꝫ.

¶ De puteis stellarum. Capitulum decimumoctauum.

POstremo sunt varij per diuersa signa grad⁹ inter adminicula
stellarũ et obstacula versantes quorum qui obstant arabica
lingua putei stellarũ vocant' quos nos ꝑcipicia dic. re solem⁹
Qui vero fauent addentes fortune ex re nomen traxerunt.
Precipicia quidem eiusmodi officij sunt vt quãlibet stellam
tulerint vim eius iminuant. Itaqꝫ fortunatis quideꝫ semper
ꝑiculosa sunt. infortunijs nunqꝫ salubria dum scꝫ noxiam eoꝝ vim iminuãt
Quorũ veritas cũ apd' plerosqꝫ incerta sit nos omissis diuersoꝝ opiniõib⁹
que perse ⁊ egiptij tradunt ordinabimus' dum scꝫ fortune addentium rõne
exposita vtrosqꝫ continuo disponam⁹. Graduũ nanqꝫ fortune addentium
eam vetustas rõnem experta est vt cum stelle pro locorum cõmoditate ad
fortunã duxerunt. si vel ☽ vel pars fortune hos gradus possiderit aut eoꝝ
vllus orientis gradus extiterit nati fortune addunt. E quib⁹ sunt quidam
vt si stelle duces etiam ad nati casum inclinarint. Hi grad⁹ hoc modo ad-
hibiti postmodũ in sublimionem recuperant. Sunt ergo de ♉ tres. 15. 28
30. de ♌ duo. 3. 5. de ♏. 4. 7. de ♒. 4. 11. preter quos ⁊ alij per singula sig
discreti in quibus nihilominus antiqua experientia conuenit: ꝙ quotiens
vel ipsi orientium gradus existant aut die ☉: nocte ☽ gerunt in loco circuli
accomodo. Nato sublimis dignitatũ gradus vt regna vel regnis ꝓximos

principatus promittūt hec sunt stellaꝝ ꝑ omnē circulū dignitates incō mo da adminicula obstacula preter ꝙ singulis ex ꝑmixtione quoqꝫ non nihil inter vtrūqꝫ genus accedit que suis in locis vt particulatim incidit exequemur. Nec tñ ignorare nos quisqꝫ existimet ꝑter hec indos alijs atqꝫ alijs circuli partitionib⁹ stellarūqꝫ dignitatib⁹ vti suo quidē artificio aptis quas quoniā nostro indicandi modo nec apte sunt nec necessarie si longius seq remur dispendij initiū castigatū opus intimaret.

Incipit liber sextus.

PRimū de nā stellarū. ¶ Scōm queque forme i singulis deca nisoriūt vt eodē de ortu signoꝝ ꝑ circulū rectū. ¶ Terciū de respectu graduū circuli. ¶ Quartū de signis amicis. ¶ Quintū de signis natura cōgruis atqꝫ distātia virtute ⁊ via. ¶ Sextū de signis appositione ⁊ exagono cōuenientib⁹ tetragono ¶ Septimum de signorum annis mensibus diebus et horis. ¶ De sigtoꝝ ductu sup diuersas terras. ¶ De signis ad motum ⁊ quie tem ducentibus. ¶ De signis rōnabilib⁹ ¶ De signoꝝ dñis in particione tē poris ¶ De signis ad forme dignitatē ad largitatē ducentib⁹ ad cōiunctionis cōplemētū ad accipiendū ⁊ tenendū. ¶ De signis ad morbos eorūqꝫ occasiones ducentib⁹. ¶ De signis ad honestatē mulieꝝ ducētibus. ¶ De signis ad honestatē ducentibus. ¶ De signis multe prolis pauce ⁊ sterilibus. ¶ De signis morboꝝ sectoꝝ acutis ⁊ iracundis. ¶ De signis ad votuꝫ qualitates ducentib⁹. ¶ De signis ad dolū fraudē perfidiā ducentib⁹ sollicitis etiā ⁊ obscuris. ¶ De signis int volatilia quadrupedia reptilia ⁊ aquatica discernentib⁹. ¶ De signoꝝ plagis. ¶ De cardinib⁹ circulis de quadrā tibus de domicilijs. 12. omniūqꝫ eoꝝ ducatu ⁊ causa. ¶ De quadrantibus circuli corpalibus ⁊ spiritalibus. ¶ De cōmixtione nature cardinuꝫ. ¶ De quadrantib⁹ ⁊ domicilioꝝ coloribus. ¶ De quadrantibus ascendentibus ⁊ descendentibus longis ⁊ breuib⁹. ¶ De partitione quaterne rerū. ¶ De quadrantibus diei ⁊ horis. ¶ De dñis dieꝝ ⁊ horarū.

Caplm primū de natura stellarum.

PRimordio tractatus partim singulares nūc stellarū nunc signoꝝ naturas partim cōes vtrorūqꝫ affectus secuti sumus. Deinceps vniuersalis in hoc quidē signo in sequenti stellarū ducatus insequimur ac primū occurrit vt formarū que ꝑ singulos signoꝝ ducatus oriunt rōnem exponam⁹. Uix eniꝫ in intellectu cōcepte ab oī sensu aliene sunt tam graui ammiratione ho es in tantas opiniones agunt: vt uel maxia astrologoꝝ pars cuꝫ de ortu harū formarū legerent nec vsqꝫ ad ducatus earū puenirēt in eam opinionē ducti vt rem existimarēt aut ꝑsus inefficacē aut forsan affectus ab hoie intellectu alieni q̄sqꝫ ꝑsaꝝ astrologi hermes ⁊ ascalius. Indoꝝ q̄ꝫ

fimates in electorib⁹libris suis ꝓprijs harū formaꝝ qualitates atqꝫ vires
solerti indagine exquisitas relinquerunt ducatu quidē eaꝝ partim figere
descriptione partim ꝓprietatē partim etiā qualitatū expōne legentis inge-
nio atqꝫ intellectu cōmendato ꝑtē aūt vt alti⁹ remota erat vt nec qñ scirent
sic nec sciendū tradiderint nō quodā artificio celeste potentia experiente.
Quoꝝ ducatus qm̄ huius negocij nō sunt alia differim⁹. Nec tñ existimā
dum eoꝝ qui huiusmodi rerū sciam adepti posteris reliquerunt eam intē-
tionē fuisse ꝙ aliquā eiusmodi in celo esse intelligerent aut sic corporeum
quid aut ita figuratū aut his qualitatibus infectū quo ad eiusmodi forme
in ea essentia per singulos signoꝝ gradus decanos suꝑ terre faciez orirent̄
Verū vt singula circuli loca signorumqꝫ singulos decanos varios reꝝ euē
tus consequi vtqꝫ adeo quidē vt nonnulli signis ⁊ gradibus circuli rerum
oēm ducatū negantes formas tum desuꝑ ferri asserent̄ que cognatos reꝝ
inferioris mundi figuras trahendo in varios casus agitent. Cū hec inquā
viderent eiusmodi affectib⁹ formas consentaneas per signorū dixerunt vt
affiniore aliquo sermone distentis intellectum dirigerent celiqꝫ secreta ab
vmbrato sermone ⁊ minus occultarent ⁊ sapienti ingenio pleno intellectu
designarent sicqꝫ inter eos ⁊ nominibus ⁊ descriptionibus varijs discerne
runt partim quidem generi nostro affinibus partim inauditis atqꝫ imagi-
natione nostra alienis quod genus idcirco adhibuerūt vt inter inferioris
⁊ superioris mundi formas longe discernendū iudicarent. Inuenim⁹ igit̄
inter oēs huius artificij scriptores trinā celestiū formarum diuersitatē de
quibus partim dictū est partim dicendū restat preter ꝙ nonnulli alias ce-
lo attribuūt ⁊ res ⁊ formas. Que quoniā huius negocij non sunt suis tra-
ctatibus relinquimus. De eis vero que assumimus primū exponemus eas
formas earūqꝫ loca in quibus perse caldei ⁊ egyptij cōueniūt deinde indi-
cam inuentionē adhibemus. Postremo. 48. imaginū quas alatus ⁊ pto-
lomeus describunt ortus ordinabimus. Que quoniā singule ex suis stellis
cōponunt̄ quas motu suo circuli loca tꝑis impendio mutare necesse est a
ptholomayca collatione progressu facta. Nos vt albumasar nostri tempo
ris ortus eoꝝ metimur: terminūqꝫ subiungens alexandri videlicet Anno
1160. ⁊ nobis progrediēdi modū reliquit. Alij vero quas indi quasqꝫ per
se tribuūt ab eisdem locis immote in eisdez semꝑ decanis oriunt̄. Nec eni
he stellate sunt vt isti sed suꝑioris circuli quedā intersignia indice vero for
me in singulis decanis oriunt̄ cetere partim in singulis partim in pluribus
hoc apud nos priuilegium est vt sicut albumasar nihil de his formis a pri
ma inuentione variat sic translatio nostra nec vnum de verbis eius cōmu
tet nec punctum vnū addens vel minuens.

Capitulū secundū de naturis signoꝝ.

ESt igitur aries na
tura igneus gustu
amar⁹ stature por
recte bicolor bifor
mis augmentans
diem vltra horas. 12. ortu mi-
nor. 30. gradib⁹. Oriť in primo
eius decano vt perse feruut fe-
mina cui nomē splendoris filia
postq̄ꝫ cauda piscis marini ac
pricipiū eridonij caputqꝫ ceruo
tauri. i. forme ex ceruo ⁊ tauro
cōgeste. Post hec cunocefalus
manu sinistra candelaꝫ dextra
clauam gerēs. Juxta indos vir
niger oculis rubeis grandi cor-

pore fortis animosus ferox erectus iugib⁹ memor albo lintheo vestitus de
48. imaginib⁹. Post grecos ⁊ ptolomeū dorsum celphei q̄ꝫ arabes dn̄m so
lis vocant clunisqꝫ eiusdem ⁊ genua atqꝫ sinistra manus mediūqꝫ dorsum
andromade clunisqꝫ ⁊ coxa finisqꝫ ferni piscis secūdus quoqꝫ filum lini . i.
intestinū ceti. ¶ In secūdo arietis decano iuxta persas mediuꝫ marini me
diū eridonij mediū ceruothauri nauis equus manu celū gerens femina ca
put suū pectens cum brachijs ferreis caput meduse curuusqꝫ harpes persei
q̄ꝫ arabes nembus perse indos femina sindone ac pannis rubeis induta
vna pede equi: ipsa forme equine cogitās ire quesitū pannos monilia pro-
lem. Post grecos de. 48. stelliferis coxa cephei dn̄m solis tibie cum pedib⁹
caput persei finisqꝫ manus dexter pedes andromade eridani⁹ caput arie-
tis ⁊ cornua reliquūqꝫ lini cum pectore ceti. ¶ In tercio arietis decano iu-
xta persas iuuenis cui nomē falsus solio residēs cuꝫ quo equus duplex ac
posteriora solij geniti deficiendo deos acclamantis. pectus quoqꝫ piscis ⁊
caput postremū eridoni cauda ceruothauri: secundaqꝫ medietas frontis
Juxta indos vir flaui coloris crine rubeo: ferox manu torquens ligneum
virgamqꝫ gregis rubeis indutus aptus artificio ferri gestiens id apte face
re quia decanus iouis est vt indis placet nec preualet qꝛ domiciliū martis
Post grecos destellatis pectus persei cum manu sinistra qua meduse ca-
put defert stellaqꝫ oblonga in capite arietis: venter quoqꝫ arietis ⁊ caput
ceti.

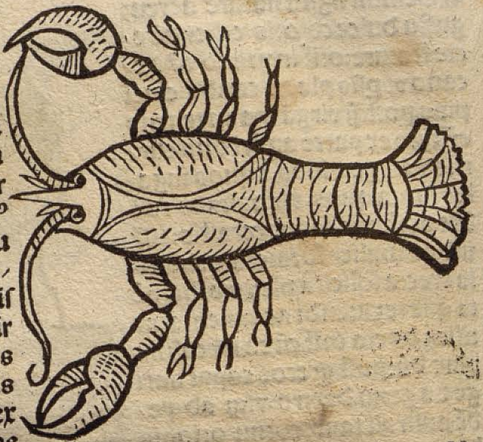
¶ Thaurus nature terreus. gu
stu acidus augmētās diē natu
ra diminuitꝰ. Oriť in primo eiuſ
decano vt perſe docent gladio
ſuccinctus orion ſiniſtra manu
gladiū dextra haſtaʒ tenēs ſu/
pra manū eius duo cādelabra
ipm̄ alloquentia ⁊ noīe orionē
appellātia. Poſt hoc nauis ex/
imia ſupra quā vir nudus reſi/
dens ſubtus vero dimidiū cor/
pus femine mortue deinde vir
humero tenēs diminutus capi
te canino ꝙ genus parſarū lin/
gua ſax greca cynocephali lati/
na antipites appellanť. Juxta
ndos femina circuita criſpa honeſta demonio ſimilis prolem habens in/
dutaʒ pannis partim aduſta vnde ſolicite queritet pannos ⁊ ornamenta
ſilo Poſt grecos mediū perſei ⁊ clunis caputqꝫ ꝙ manu ſiniſtra gerit femo
ra atqꝫ ilia arietis locuſqꝫ infectione arietis ſinus atqꝫ ſpuma eridanij ſeu
nili. ¶ In ſecūdo thauri decano iuxta perſas nauis ſupra quā vir nudus
in partem nauis tendens eleuata manu clauem geſtans ſecūdaqꝫ medie
tas femine mortue dimidiūqꝫ corpus ſincipitis manu dextra haſtam ⁊ ſpi
culam ferens ſiniſtra clauem vtraqꝫ manu aſſignans. Juxta indos vir cor
pore ac vultu ſimili vxorē habens tauro ſimilem digitans caput vngulas
imitans robuſto corpore ardenti ſtomacho edax atqꝫ impatiēs famis lin/
theo veteri indutus ſollicitus domos ac terras incolere boues aratro iu/
gare. Poſt hec forma defecti corporis dextra manu virgā tenēs ſiniſtra ī
ſublime leuata Poſt grecos genua perſei cū tibia ⁊ pede poſterioꝝ dorſuʒ
tauri ⁊ venter arīꝰ cū dextro pede fluuius a principio vſqꝫ ꝓpe finē. ¶ In
tercio tauri decano iuxta ꝑſas finis ancipitꝭ deinde vir erectus angues te
nens at duo plauſtra ſuꝑ quā vir iuuenis reſidēs duos equoſ plauſtra tra
hentes agrū hūc ꝑ crura trahens manu ſiniſtra. Juxta indos vir valde al
bis dentibus euerſis labijs longis pedibꝰ ruffi coloris eniue rubeo corꝑe
ex elephante ⁊ leone congeſto turbati ſenſus maliuolus ſcamno inſedens
tapeto inuolutus niger horribilis cum quo equus borealis thauruſqꝫ pro
ſtratus Poſt grecos dexter perſei pes ⁊ humerꝰ habenas trahēs manuſqꝫ
ſiniſtra cum fine freni peſqꝫ ſiniſter caput thauri ⁊ genua cūꝰ radice cornuū
finis etiā ſub orionis manu finiſqꝫ fluuij cum ſuo ſinu.

¶ Gemini signũ nature aereũ
gustu dulce coloris celici dire-
cte stature: orit̃ in primo eiꝰ de-
cano vt ꝑsis placet cauda cinci
pitis postq̄ virgã manu tenens
eũ quo ex parte austri duo cur-
rus post geminos equos iuga-
les supra quos vir agitans resi
det post hoc caput cerastis: iux̃
indos mulier formosa beniuo-
la erecta solicita plex ⁊ ornamẽ
ta que rez suendi ac pulchra ar
tificij docta orit̃ cũ ea speculum
ꝑluc. dũ: post grecos caput auri
ge ⁊ a genu dextro vsq̄ ad pe-
dẽ australi tauri cornu orionis

humerus sinister caput leporis ⁊ manus. i. pars anterior. ¶ In scđo gemi
noꝝ decano iuxta persas aureo vir canẽs calamo. Persica lingua ternuel
les greca hercules dictꝰ idemq̄ nixus genu pariter ⁊ colub er arborẽ ascẽ-
dens fugiendo tamen velloni medium cerastis cum quo lupus manu si-
gnata. Juxta nidos vir ethiopi similis colore grisis caput plumbam vitta
ligatus armis ligatus: ferrea tectus galea desuper vt sunt curritꝰ manu ar
cum tenens ⁊ sagittas iocos ⁊ saltus parans cantans timpanũ ꝑcutiẽs po
ma ex orto rapiẽs qui simul orit̃ cum eo multũ odoriferi ligni: post grecos
dextra aurige manus atq̄ altũ posterioꝝ tauri pedum simulq̄ orionis ca-
put humerus manus pectus baltheus genu cũ pede leporisq̄ pectus ⁊ clu
nis. ¶ In tercio decano iuxta persas aflon ꝙ arabes musicũ timpanistrã
interpretant̃ suꝑ verticẽ eius ꝓcera mirtus cũ eo corde ⁊ calami aurei dein
de canis latrans cum delphina ⁊ lince post hec ornamẽta sutoris primaq̄
medietas minoris vrse cum cauda cerastis ariste radicez amplexa. Juxta
indos vir arma iuduenda querens arcum ⁊ pharetram gestans' vna ma-
nu sagittam operosas telas ⁊ naufragia musice modulamina iocos ⁊ gau
dia multifaria celebrare cogitans: post grecos pollutis humeris manus
clunis et pes de cricastoris coxa et pes leporis cauda canis erecta et pes
dexter primusq̄ agricole nauis remus cum fine secundi.

¶Cancer aquee nature gustu
salsus oritur in primo decano
vt persis visum est medietas mi
noris vrse cum qua forma per/
fecta romana lingua satirus ru
ptis panniculis inuolutus ꝓpin
quus aflon musici timpanū per
cutiens simul lamina ferri cuiꝰ
caput eneum cum de tribus pu
ellis prima virginibꝰ postqꝫ ca/
put scarabonis ⁊ cauda aspidis
emēbrata est. Juxta indos vir
adolescens clare forme pānis
ornatis vestitus facie ac digitis
aliquantuluz tortis corpore ex
equo ⁊ elephante composito pe

dibus fructuū generibus arborūqꝫ frondibus circumpensus cuius māsio
in agro quo scandalū nascit̄ Post grecos facies calixto cum vtroqꝫ gemi/
norꝫ capite ⁊ manu deinde canis minor reliquum maioris atqꝫ puppis ar
gos cum remorum dn̄is ¶In secundo cancri decano iuxta persas puella
facunda tribus virginibꝰ quoddāqꝫ nubi simili post hec anterior medietas
canis cum dimidio auriū asini septentrionalis mediū scarabonis mediūqꝫ
zembrarū. Juxta indos puella placidi visus capite coronaz ex cedro atqꝫ
mirto rubeo manu virgam ligneā gestans altis vocibus de amore suo pu/
tandi ⁊ canendi laudisqꝫ deorꝫ in templo clamitans Post grecos caput ca
lixto cum posteriori cancri forcipe atqꝫ fine puppis argos. ¶In tercio de/
cano cancri iuxta persas puella tercia de tribus virginibus secum deferēs
nunc accedens non recedens: canisqꝫ posterior medietas cuz secunda me
dietate auriū asini pariter ⁊ secundus asinus australis deinde finis stara/
bonis atqꝫ caput zeambrarū. Juxta indos v r pedem habens tartuce pe/
dem similem corrigiole seu ꝙ arabes tiniam lini dicunt colore tinctū supra
cuius corpus anguis extentus ipse aurifrigijs ornatus cogitans nauigio
pontum ꝑuolare auri negocio ⁊ argenti. Unde muliebria sumat ornamen
ta. Post grecos occiput vrse maioris cum manu dextra ⁊ pede tum caput
asine quem colubrem dicimus velum nauis ⁊ deinceps.

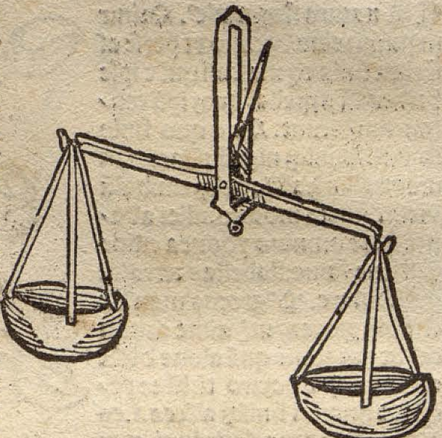
¶ Leo natura igneus colericus orie in primo eius decano vt p[er]se scribunt cauda canis arcu iacientis forma leonis dimidia, nauis cum remo et nauiculo caput idree caput equi caput asini. Juxta indos arbores expanse radicis ramis cane furionez et aucamina feres par iter et vir obscenis pannis indutus pare[n]tes lugere parans cum quo dominus equi in parte boree respicientes vrse simul cuz quo sicce et sagitte caput canis resq[ue] fil' cani. Post grecos colluz vrse cum manu sinistra rictus leonis cu[m] manu collum asina mediumq[ue] nauis. ¶ Jn s[e]c[un]do leonis decano iuxta persas idolum eleuata manu alta voce clamitans cum quo timpana saltoria decu[m] primo pariter et cantilene multimode tamen plenus bacho senex cuz cratere et vitrea simulq[ue] detibie decornibus campoli: deinde anathais et haraiben ac cauda porrigentis manum. Secu[n]daq[ue] medietatis nauis cernis ydre medium equi medium asini. ¶ Juxta indos uir acuto naso capite corona[m] ex albo mirto arcum latronibus imitante[m] gesta[n]s callidus atrox feritate leoni similis: sindone leonum caloris indutus Post grecos humeri maioris arctos cu[m] manu dextra cum vi leonis et harmus medium colubri cum argos prora. ¶ Ju tercio leonis decano iuxta persas adolescens cui nomen seclos nimiu[m] flagello agens plaustrum ducens desuper hominem sedentem sequitur paruulus manu sinistra taurum et vaccam trahens tum coruus medium ydre posterius asini posterius equi. Juxta indos vir forma ethiopi simul turpis obscenus multe pene grauis anxie ore carnem et pomum manu vrceum tenens. Post grecos pectus maioris vrse mediu[m] leonis parsq[ue] colubri.

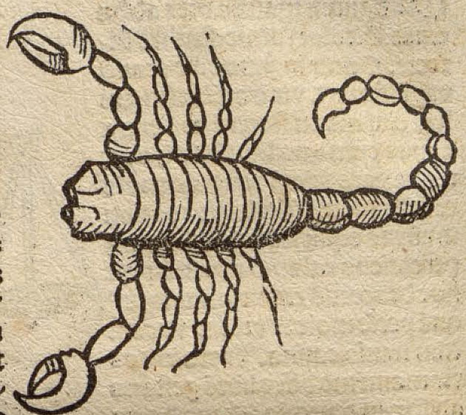
¶ Virgo signum fertile biparti tum triforme. Oritur in primo ei⁹ decano vt perse caldei ⁊ egy ptij omniūq₃ duorū hermes ⁊ ascalius. A primeua etate do/ cent puella cui persicū nomen secdēidos de darzama arabice interpretatū ad re. nedesa. i. vir go munda puella dico virgo i/ maculata: corpore decora: vul/ tu venusta habitu modesta: cri/ ne prolixo manu geminas ari/ stas tenens supra soliū auleatū residēs: puerum nutriens ac iu re pascens in loco cui nomē he brea puerū dico a quibusdā na tionibus nominatū ihesū significantibus eiza quez nos grece xp̄m dicim⁹ orit cum ea virgine ut eidem solio insidens nec attingens pariter ⁊ stella ariste que finis est serpentis secundi deinde caput cerui caputq₃ leonis Ju xta indos puella virgo sindone ac pannis antiquis induta in manu ei⁹ fa/ cies vtijro manuq₃ deprehēsa stans in medio formose mirte volēs ad do/ mos parentum ⁊ amicorum ire vestimenta quesitū ⁊ monilia: post grecos cuspis caude draconis cauda vrse cōpede clunis leonis pedes ⁊ cauda cū cratere ad caput colubri parsq₃ colubri. ¶ Jn. 2. v. d. iuxta persas musicus timpanū percutiens pariter ⁊ calamo canēs postq₃ homo comete dn̄s cū dimid io forme persica lingua albeze romana feton dicte est aut homo cui caput tauri in manu eius dimidius homo nudus post hoc dimidiū fosso/ riū ligneū cuius caput ferreū ⁊ cauda idre dimidiū corui dimidiū leonis. ¶ Juxta indos vir niger hirsutus triplici panno indutus corio serico lin/ theo rubeo incaustū manu ferens sumptus ⁊ questus cōputare intendens post grecos ps caude draconis clunis vrse maioris finis oblonge quā ad/ de vba dicunt caput virginis ⁊ humerus sinister caput corui cum rostro ⁊ aliū caudaq₃ centauri. ¶ Jn. 3. v. d. iuxta persas secunda medietas mino tauri albeze: secundaq₃ medietas hominis nudi. Secundaq₃ medietas fossorij cauda corui cauda leonis simul ⁊ arista atq₃ duo thauri cum dimi dia clune pastoris Juxta indos mulier muta casta cādida magnanimis lintheo tincta loco nondū exsiccato vestita sollicita orandi causa tēpla visi tare maioris reliquūq₃ ad beba. Cū virginis humerus dextra cū parte pe/ ctoris corui spina clunis centauri cum coxa.

¶ ♎ signum tpatum ortu addu-
ctum: bicolor forme: stature di-
recte. Oritur in pmo eiꝰ decano
vt pſe ferunt. vir iracūduſ in ſini
ſtra eiuſ manu ſaterā: in dextra
agnus cum quo libri inſcripti: ac
tercia pars ſcie eiꝰ quorum noīa
carathimeme In ſemita eorum
muſicus equū ſedens timpanuʒ
percutiens calamo canens: poſt
hoc draconis caput primūqꝫ eiꝰ
quā perſe maiorē vrſam vocant
cum nauis canna. Juxta indos
vir manu modiū ⁊ librā geſtans
ad foꝝ in tentoria ſedens docte
intendēs menti appēdere ⁊ mer

cari. Poſt grecos medium caude maioris vrſe: mediūqꝫ alui virginis cum
manu ſiniſtra qua ariſtaʒ gerit cauda corui parſqꝫ caude colubri auſtralis
⁊ aſine dextram: humerus centauri parſqꝫ pegaſi. ¶ Jn ſcdo libre decano
Juxta perſas vir agitarius cui perſicū nomen bredemiſ cum quo plauſtrū
in quo vir manu flagellum tenens ⁊ caniſtrum rubeum: alteriuſ viri ſecum
cum oſtra mantice exumene colorate: tn̄ q̄ȝplures farmarij atqꝫ confectina
riorum: poſt hoc vir lectice inſidens circa ipſum ſocij: deinde puſillus me-
diumqꝫ nauis pars anterior centauri medie nauis mediumqꝫ draconis cū
medio maioris vrſe ſimul cum aqua fonte. Juxta indos vir forme vulturſ
aukamie ſitibundꝰ manu debilis per aera volitare volens cupiendo vxorē
⁊ prolem. Poſt grecos pars caude draconis: finis caude vrſe maioriſ cum
crure ſiniſtro ſedis virgineo atqꝫ equus centauri: cum humero et pectore.
¶ Jn tercio libre decano. Juxta perſas poſteriꝰ draconis cū puppe nauis
ac fine centauri vrſeqꝫ maioris: deinde cerebrum capitis: herme ſemotum
a capite: deinde vir nudus arbedi nomine cubito ſuffultuſ manū ſiniſtram
ſupra caput habens dextra ɔcedens tū cornua arbedi ſupra capita duorū
hoīm quorum capita geminis cornibus onerata perplexis inuicem quorū
nomen eſtuarius: poſt has res quedam noīe celū. Juxta indos vir equini
vultus manticis honoratur manu arcū geſtans ⁊ ſagittas vna iam ſagitta
impoſita inter virgulta ſtans intentione venandi ſolus rerum euentus con
ſiderans. Poſt grecos pars caude draconis manus archadis cū brachio
genu dextro: finiſqꝫ habenarum virginiſqꝫ compede cētauri quoqꝫ manus
ſiniſtra cum pede lupi.

¶ ♏ natura flegmatic⁹. Oritur
in primo eius decano vt perse as
serunt finis eq masculi qui ꝛ ipse
bridemiff appellat quez ipsi cen/
taurum dicunt. Cum quo finis
thauri:simulqꝫ nigellus iactor in
manu eius hastile:resqꝫ cimbalū
dicta. Iuxta indos mulier ada/
pte state omnino ydonea cibos
gestiens fame:flabellas terrasqꝫ
ꝑambulare. P⁹grecos man⁹ar
chadis pisqꝫ caput ꝛ asine cauda
caput gorgonis quā aloue dicūt
cum brachio dextro tū libre pe/
ctus ꝛ humeri finisqꝫ alfeca.i.co
rona adriagnes finis lupi cum

cauda:caudaqꝫ centauri. ¶ In scdo ♏ decano. Iuxta persas vir nud⁹ cui nomē affalius mediumqꝫ masculi cum medio thauri. Iuxta indos puella exul vultu placido nuda sine veste et pecunia pede cōpedi astricto: pelago fluctuans ꝛ tanqꝫ littora captans. Post grecos lacertus vrse minoris cum parte caude draconis: atqꝫ hastile gorgonis cum corona septentrionali cū crura libre ꝛ pede cum thela scorpionis dorsumqꝫ lupi. ¶ In tercio ♏ dec. Iuxta ꝑsas pars anterior ingētis equi masculi cauda suꝑ tergū reu oluta parsqꝫ anterior thauri cum parte canis testi adoperti: quoniam trahentez habenas dicūt in manu eius gemini angues. Iuxta indos canis furiosus siluestris ingens setis albicantibus generaqꝫ venationum sandaletum ha/bitantia respectu mutuo singula abinuicem diffugentia. Post grecos pect⁹ minoris arcos finisqꝫ draconis: tum euganeseos humerus ꝛ brachiū dex/trum cum septentarij brachio dextro venter scorpionis: laterumqꝫ nodus: postremo caput thuribuli igniferi.

¶ ♐ bicorpor medio intercepꝰ:
Oritur in primo decano vt ꝑsis
visū est. Forma viri ornati nudi
capite diminuti acclamantis na
uem supra cuius caput coruꝰ ro
stro ꝓpe nauis contiguo: deinde
corpus canis testa adoperti de/
fecti est caput ad caudā. Juxta
indos centaurus a femore sursū
homo nudus: deiceps equus in
manu eius arcus et spicula iam
arcui imposita cū valido clamo
re tendens ad locum cum rama
spoliandi causa proprijs vsibꝰ.
Post grecos ceruis mioris vrse
cū parte draconis clunis alcide

cū parte dorsi caput etiam ac pars corporis agnos genentis humerus dex
tra clunis cum clune ⁊ pede sinistro: tum aculeꝰ scorpij corpusq̃ thuribuli.
¶ Jn scdo ♐ decano. Juxta persas cerarasius perseꝰ sinistra manu catus
fauces obtundens dextra capricorni cornua ꝑmens pede dextro: fero cani
resistens in canis capite lepor: caputq̃ leonis pariter et dimidium corpus
naute dimidiūq̃ nauis cum dimidio delphine medioq̃ astrocome. Juxta
indos mulier camelum sedens pilosa pânis induta cuꝫ karcan id est veste
pilea inter manus eius cistella redimicula continens. Post grecos pectꝰ
vrse mioris cum parte draconis ⁊ genu alcide: tum vultures duo: tū angni
tenentis caput cum humero ⁊ manu sinistra parsq̃ anguis finisq̃ nonarci
cum parte qua manus sagittam tenet atq̃ ferro sagitte: ac pars seri austral'
¶ Jn tercio ♐ decano. Juxta persas canis in cuius ore manus pia casij fi
nisq̃ feri canis cum lepore atq̃ cetero leonis corpore nauteq̃ reliquo: scda
medietas nauis et delphini cum cauda astroconis tum dimidium arctos
al e ⁊ vrse maioris plaustrum nauis: tum draco ⁊ serpens inuicem perplexi
Juxta indos vir aurei coloris pilea tunica atq̃ arboris cortice amictus: in
manu eius duo torques lignei ipse punicee lectice insidens. Post grecos
corpus minoris vrse cum parte draconis: pars etiam oloris qui ⁊ vultur ca
dens: parsq̃ caude serpentis caput sagittarij humerus cum pede anterioꝝ
ac parte serti australis.

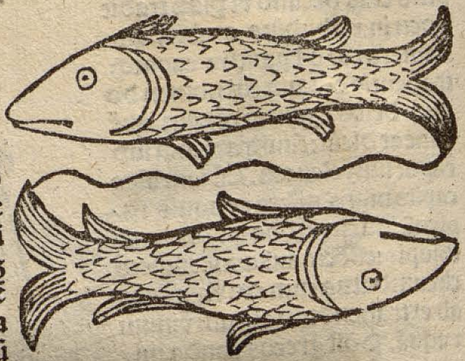
¶ ♑ forma rotūdus imperfect⁹ nature duplic. Oritur in primo eius decano vt persaruꝫ opinio. Secūda medietas vrse maioris pariter ꝛ mulier aquatica quam bedas dicunt cum capite piscis ingentis: primumq; fontis aque nociue: primūq; fere dolore corpore suine capite canis quaꝫ pse sax vocant. Juxta indos vir niger hirsutus atrox corpore sus siluestr. dentib⁹ ad trabis mensuram longis vt spina acutis cū eo ligamina boum ꝛ iumentorū rethib⁹ piscari parans. Post grecos dimidium vrse minoris psq; draconis cum ceruice finisq; cigni q ꝛ azelfage. i. tarcuta cum fine galline: ꝛ alarū parte: pars quoq; addita menti arctophilacis pastoris atq; ei⁹ equi ¶ In scđo decano ♑ Juxta persas mulier quaꝫ ipsi albrahe romani ieulie dicunt lectica residens cum qua arbor vitis medium piscis ingentis cū medio fonte nociuo medioq; feta dolosa: postremo dimidiū plaustrū. Juxta indos mulier nigris pannis ac sindone amicta habens de pecunia igne ex cocta: ferro laborata cum ea muscule ꝛ simie. Post grecos postremuꝫ vrse minoris pars caude draconis medio ɔtigua cum parte corporis qua pect⁹ sequetur. Tum ala galline cum collo ꝛ rostro tum telum tum corp⁹ aquile tum capricorni cornua cum fine sagittarij. ¶ In tercio ♑ decano. Juxta psas cauda piscis cui postremo fontis noxij postremoq; fere dolose ac scđa medietate plaustri: tum dimidiū rei monstruose subhani qua mastar dicūt equabilis statere sine capite qđ manu defert. Juxta indos mulier visu placida oculis nigris manus tenues habens opere laborans multiplici conficere sibi colores ornatos ex ferro. Post grecos clunis vrse minoris cū sinu draconis: tum pes galline dexter cum ala sinistra. Delphinus etiam ꝛ brachia aquarij mediumq; capricorni cum cauda piscis.

¶ ♒ aereus aquosus. Oritur in
p̄mo eius decano vt psaꝝ tradit
doctrina abudius arabice an-
nameruz id est pantha caputqꝫ
trahentis equum cui nomen do
mus delos caputqꝫ cētauri quē
asineat dicūt: sinistra manu sup̄
caput suuz eleuata. Tū iam ales
capite nigro pisces ex aquis ra-
piens. Juxta indos vir forme e-
thiopis: essēcie aukanne: tapeto
circumdatus cum eo: vasa enea
ad extrahendum aurum vinum
⁊ aquā. Post grecos cauda mi-
noris vrse cum qua pes et manꝰ
dextera cephei: pes galline fini-

ster finisqꝫ ale sinistre: caput equi primi caput aquarij cum humero dextro
clunis capricorni cauda: postremum piscis australis. ¶ In secundo ♒ de.
Juxta persas medium corpus trahentis equum: sinistra arcum apprehen-
dens: dextra suem siluestrē quem ⁊ pede impellit: in cuius ore colubri: me-
dium centauri cum ala mergi capite nigri simul ⁊ draco. Juxta indos vir
vultus ac forme ethiopis equo simul manu arcum ⁊ spiculā gestās pariter
⁊ pixides margaritis plenas gēmasqꝫ preciosas: iacincto smaragdo atqꝫ id
genus. Post grecos mediū vrse minoris cū coxa ⁊ cluna cephei humeroqꝫ
dextro: deinde arcus secundus atqꝫ ansa vrne in manu aquarij cum clune
medioqꝫ corpore piscis austral'. ¶ In tercio ♒ decano Juxta persas alit[er]
eximia que gallina est postremumqꝫ trahentis equum cum postremo cen-
tauri ac fine auis quā alaien dicunt. Juxta indos vir niger atrox dolosus
aure pilosa capite sertum ex frondibus pomis ⁊ resina gerens in pondere
pecunie laborās vt loco transmutet. Post grecos coxa ⁊ humerus sinister
cephei atqꝫ caput cum manu archite mentis parsqꝫ vrne cum manu dextra
ac pede sinistro aquarij atqꝫ capite piscis australis.

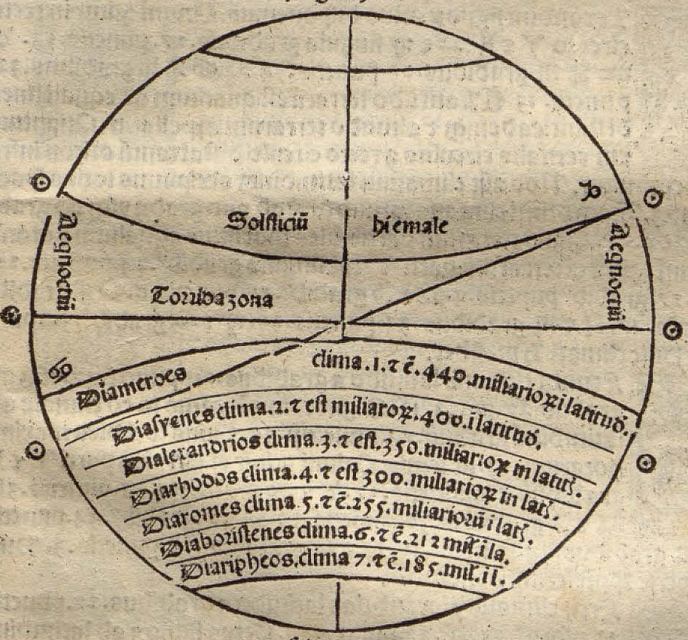
¶ ♓ signū duplex aqueuz. Oriē
in primo eius decano vt persa℞
habet auctoritas dimidiumqꝫ e-
quum alat⁹ cui romanū nomen
pegesus: ideēqꝫ equus sedos: de-
inde caput ceruithauri quā psij
attramur dicunt: in manib⁹ eius
gemini colubri qđ Ptholomeo
visum est caput scorpionis cū ge
minis in ore colubris. Tū princi
pium fondionis arabice atāhaz
id est cocodrilli quem alij amnē
alij viam perustā dicunt. Juxta
indos vir ornate vestitus domū
tendens ignem tenaci ferrea cō
ponens manu tres pisces ante se

ponēdo. Post grecos postremum vrse minoris cū brachio sinistro cephei
ac venter equi scđi cum principio piscis primi ⁊ pte vrne. ¶ In scđo ♓ dec.
Juxta persas medium ceruotauri in cuius manibus angues. Nam piscesi
egiptio quem ptholomeus audit medium scorpionis angui ferri: visum
deinde mediuz cocodrilli siue amnis aut vie peruste. Juxta indos mulier
vultu venusta corpore candida mari nauigans pectori puppi astricto: cum
ea cognati eius ⁊ noti ipsa portum desiderās. Post grecos crus cephei cū
pede pesqꝫ ipsius solii: manus andromade: caput casiapie postremuz equi
scđi cum postremo pisc. primi ac cauda ceti. ¶ In tercio ♓ decano. Juxta
psas postremū thaurocerui agni tenentis prout sicheus estimat scorpionis
colubri feri. Tum finis cocodrilli: tum amnis aut via perusta: tū vniuersus
sorbidul⁹: tum posteriora ante oculos eius inter man⁹ suas residās. Juxta
indos vir porrectis pedibus cum quo masculū pregnans in vtero ethiopē
habens in rupe stantez vociferantē primeui predonū ⁊ ignis. Post grecos
posteri⁹ solij pectus andromade elecilē tercballē pars fili linei cū fine ceti.

HE sunt diuersarum nationum inuentiões celestium formarū
per omnem circulum supra terre faciem orientium quarum
quedā sunt comenta que per vniuersum mōm virtus intimo
nature intellectu cum longeua speculatione. Plurimuz vero
diuinis celestiū virtutū siue humano generi familiarium siue
human e necessitati deditorū quasi faticinijs quibusdam in-
notuit ꝙ gens persica atqꝫ indica figmenta primuz edidit ꝙ indies qui ad
interiorez siderum efficaciam penetrent visu facile est. Nam q̄s ptholome⁹
⁊ greci describunt spere consideratio vt primum ordinauit ita nunc per di-

uersos codices facile corrigit. Huiusmodi nanq; formas cum per se primũ in orbe significationes animaduerti sunt sapientie fonte in vtranq; partem deriuato: illinc indi superno ingenio arrepti altius conscendunt: hinc greci post egiptios infra in siderea regione subsistentes discreta stellarum internalla fabulis suis adaptauerunt. Quapropter harum quidez ad sidereos mot⁹ metiendos illarũ ad sidereas vires accipiendas cognitio necessaria.

Quoniam de formis que per signorũ decanos oriuntur expeditum est. Nunc ipsorũ etiã signorũ ortus per diuersas terrarũ partes metiri cõsequens est. Quis enim omnia signa equalis dimensionis sint non tantuz equos omni per terre connexa circuli obliquitas ortus patitur. Hui⁹ ortus igitur octo sunt principales inequalitates videlicet recti sub linea equoctiali

ad climata septē. Zone habitabilis duo sunt circuli qui signiferum orbem intersecantes signoꝝ ortus in equali quantitate metiuntur. Quorum alter orizon a quo signa in superius emispheriū emergunt atq; inferius occubunt Alter vero meridianus qui celi terreq; cardines equali distantia signato. Signorū itaq;.12.in recto circulo per vtrūq; transitus id quaternis eandē ortus quantitatē seruantibus. Nam per climata bina quidē eadē quātitate oriuntur. Transitus enim per meridianū oīm idem qui recti circuli. Inter sunt igitur inter hos signoꝝ ortus per singula climata dimidie hore. quoꝝ cum diuersi extiterint auctores nos ceteris omissis quoniā recti non sunt.

Lexandini signoꝝ ortus disponemus. Oriunt̄ igitur in recto circulo ♈ ⁊ ♓ : ♎ ⁊ ♍ singula gradibus.27.punctis.53. ♉ ♒ ♌ ♏ gradibus.29.punctis.54. ♊ ♋ ♐ ♑ gradibus.32. punctis.13. ¶ Latitudo terrarū est quantum ab equali linea distant: eademq; ⁊ altitudo terrarum appellatur. Quantum eni vernalis circulus a recto circulo distat tantū orizon infra polum deprimitur. Nos aūt climatum latitudines accipimus totius spacij quantitates. Itaq; primi climatis latitudo est ab vno gradu vsq; ad gradus 20.punctoꝝ.27. Cuius terrarum partis dies maximus equalium horarū.13. Oriunt̄ igitur ei terrarum parti ♈ ⁊ ♓ singula gradibus.24.punctis.20. ♉ ⁊ ♒.27.gradibus punctis.4. ♊ ⁊ ♑ gradibus.31.punctis.6. ♋ ♐ gradibus 33.punctis.17. ♌ ⁊ ♏ gradibus.32.punctis.20. ♍ ⁊ ♎ gradibus.31.punctis.20. Huic climati ♄ presidet.

Ecundi climatis latitudo a gradibus.20.punct[is].27.vsq; ad gradus.27.pūcta.12. Signorum aūt ortus in eo climate ad latitudinē graduū.23.punctoꝝ.56. Cuius loci dies maximus horarum.13.ac semis. Oriunt̄ igitur ei terrarū parti ♈ ⁊ ♓ gradibus.22.punctis.37. ♉ ⁊ ♒ gradibus.25.punctis.38. ♊ ⁊ ♑ gradibus.30.punctis.30. ♋ ⁊ ♐ gradibus.34.punctis 2. ♌ ⁊ ♏ gradibus.34.punctis.10. ♍ ⁊ ♎ gradibus.22.punctis.3. Huic climati perse ♃ preferunt: romani ☉.

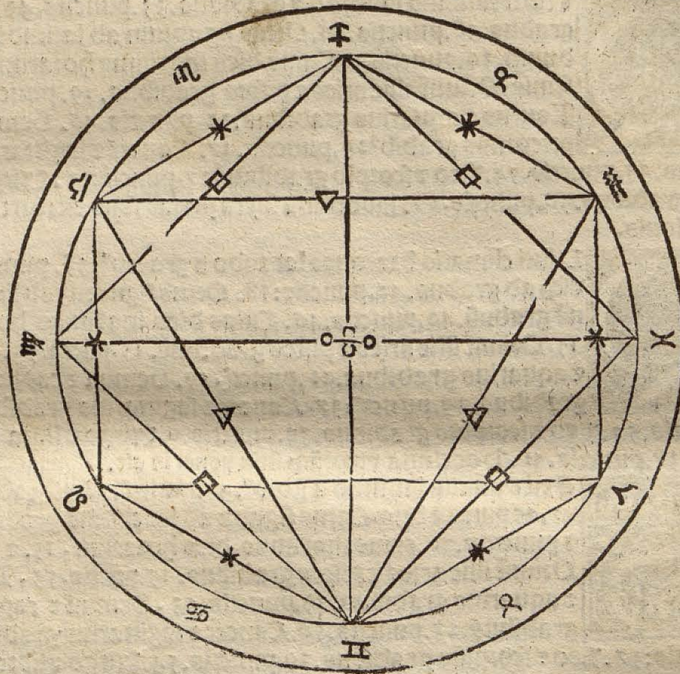
Ercij climatis alexandrias latitudo a gradibus.27.punctis 12.vsq; ad gradus.33.puncta.49. Ortus signoꝝ ad latitudinē graduū.30.punctoꝝ.22. Cuius loci maximus dies horarū 14. Oriuntur ei loco ♈ ⁊ ♓ gradibus.20.punctis.54. ♉ ⁊ ♒ gradibus.24.punctis.12. ♊ ⁊ ♑ gradibus.29.punctis.55. ♋ ⁊ ♐ gradibus.34.⁊ punctis.37. ♌ ⁊ ♏ gradibus.35.punctis.36. ♍ et ♎ gradibus.34.punctis.47. Hoc clima perse ♂ assignarunt romani ☿.

QUarti climatis latitudo a gradibus.33.punctis.49.vſq; ad gradus.38.punctis.46.Ortus ſignorum ad latitudinez graduum.36.punctis.6.Cuius dies maximus horarum.14.ac ſemis.Oriunt illic aries ⁊ piſces gradibus.19.punctis.12: Taurus ⁊ aquarius gradibus.22.punctis.46.Gemini ⁊ capricornus gradib⁹ 29.punctis.17.Cancer ⁊ ſagittarius gradibus.35.punctis.54.Leo ⁊ ſcorpio gradibus.37.punctis.3.Virgo ⁊ libra gradibus.36.punctis.27.Hoc clima iuxta perſas ſolis eſt: iuxta romanos iouis.

QUinti climatis dracones latitudo a gradib⁹.38.punctis.46 vſq; ad gradus.42.punctis:58.Ortus ſignoruz ad latitudinē graduū.40.punctis.46.Cuius dies maximus horarum 15.Oriunt illic aries ⁊ piſces gradibus.15.pūcta.32.Taur⁹ ⁊ aquarius gradibus.21.punct.19.Gemini ⁊ capricornus gradibus.29.punct:37.Cancer ⁊ ſagittarius gradibus.35 punctis.53.Leo ⁊ ſcorpius gradibus.38.punctis.6.Virgo ⁊ libra gradibus.37.punctis.41.Hoc clima vtrorūq; ſnīa veneris eſt.

SExti climatis latitudo a gdib⁹.42.punct.58.vſq; ad grad⁹ 47.ac puncta duo.Ortus ſignoꝝ ad latitudinē gradib⁹.45.⁊ punctoꝝ.21.cuius maximus dies horarum.15.⁊ ſemis.Oriunt illic aries ⁊ piſces gradibus.15.pūctis.55.Taurus ⁊ aquarius gradibus.19.punctis.53.Gemini ⁊ capricorn⁹ gradibus.27.punctis.56.Cancer ⁊ ſagittarius gradib⁹.36.punctis:37.Leo ⁊ ſcorpius gradibus.39.punctis.54.Virgo ⁊ libra gradibus.39.punctis.45.Huius climatis dn̄m perſe mercuriū putant: romani vero lunam eſtimant.

SEptimi climatis latitudo a gradibus.47.punctis duobus vſq; ad gradus.63.Ortus aūt ſignorū in eodem climate ad latitudinē graduum.48.punctoꝝ.32.Cuius terrarū partis maximus horarū dies.16.Oriunt igit ei terraruz parti aries ⁊ piſces gradibus.14.punctis.33.Taurus ⁊ aquarius gradibus.18.punctis.41.Gemini ⁊ capricornus gradus 27.punctis.18.Cancer ⁊ ſagittarius gradib⁹.37.punctis.15.Leo ⁊ ſcorpius gradibus.41.punctis.6.Virgo ⁊ libra gradibus.41.punctis.6:Climatis hui⁹ dn̄m perſe lunam memorant:romani martem.

HIs habitis nunc per omnē signoꝝ circuluꝫ respectus metir conuenit. Signoꝝ quippe respectus vel geometrica sectione vel numerali graduū ꝓportione adinuicē respōdent. Secāt aūt geometrica sectione circulū corde vľ equales quidā proportionales qualis est numeroꝝ ꝓportio multiplex ⁊ supparticularis armonicis nexibus cōgrua huiusmodi ergo consona ꝓportionabilitate astrologi graduū respect⁹ met:unẽ. Idq͛ triplici moderamine. Primo quidē vt graduū numerus circuli summā innueret. Secundo vt graduū numerus signoꝝ conficiat numerū totū circulū metientē Tercio vt graduū numerus cordā arcus metiaẽ totū circulū metientis supra quā figura quelibet circulo contenta laterū ⁊ anguloꝝ fit equaliuꝫ ipsi

circulo pportionalis.¶ Septē sunt igit̄ huiusmodi signoꝝ respectus oppositio trigoni duo. Tetragoni duo: exagoni duo. Oppositio est p̄ diametrū circuli. Trigonus trientē circulū resecat. Tetragonus quadrantē: exagon⁹ sextantem. In quibus omnibus triplex illud moderameu inuenitur. Naꝫ oppositionis gradust 180. circulū bis numerat. Item signorum numeruꝫ complent qui bis sumptus. 12. efficit. Idemqꝫ ꝛ circulnm per mediū secāt vt vtrimqꝫ supra diametron figure semitlitis contente equaliuꝫ adinuicem sint ꝛ laterum ꝛ angulorum. Trigonalis corde arcus graduū. 120. circulo subtriptus est. Idem ꝛ signorum quatuor que ter accepta. 12. complent supra corda trigonus equilaterus ꝛ equi angulus circulo contentus. Tetragonici lateris portioni graduū. 90. circulo quadruplus est. Eadē signoruꝫ trium quaternumeratum qui in se ductū tetragonū reddit circulo contentū. Exagonice corde arcus graduū. 60. sexies acceptus circulū metit̄. Idē signorum duum his sexies. 12. faciūt supra cordam. Exagonus circulo cōtentus equi angulus ꝛ equilaterus. Omnis igit̄ circulus ipse multiplex est ipi. n. arcus ꝛ corde inter sese partim multiplicium partim super particularium proportionabilitatē obseruant ut. 180. se equaliter. 120. duplus. 90. triplus. 60. atqꝫ adhunc modum angulis suis supra centrum siue supra circumferentiū est duplum trigonalis obtusum exagonalis acutum basium suarum que eiusdem circuli corde sunt proportionabilitatē seruātes. Musici vero dimidium ꝛ trientem maiores numeros appellant eo ꝙ duplam ꝛ sesquialteram pportioneꝫ reddant moderatissimas diapason ꝛ diapente consonātias. Hac igit̄ de causa circulus primo per mediū secari debuit ꝙ nihil alteri medietati conuenit ꝙ alteri non conueniat cuius medietas tetragonum reddit. Triens exagonū qui duplicatus trigonū circulum videlicet trienteꝫ conficit ad medietatis proportionē preter hos. Alij huiusmodi sectionum circuli rationes ex ipsa stellarū habitudine mutuantur asserentes ideo per diametrum sectum quoniam in oppositione solis stellarum lumen est adeo quidem vt luna eosqꝫ ad oppositioneꝫ lumine crescat hec plena deinde decrescat. Tetragonum autem ex eo comentati sunt ꝙ stella queqꝫ quociens a sede sua nonagenis gradibus distat motu variat̄. Trigonum autem ex duabus stellis superioribus que quociens a sole circa. 120. gradus distāt motu inter directū atqꝫ retrogradū mutant̄. Exagonū aūt latus dimidium diametros erat quantum veneris domicilia a luminū domicilijs distant his igitur de causis huiusmodi sectionibus circulum partimur vt quocūqꝫ gradu oriēte quicūqꝫ alius ī qualibet eius linea fuerit in eius sic respectu ipsi proportionabilis vt oriente primo arietis

gradu in exagone eius est primus geminorum: in tetragono primus can-
cri:in trigono primus leonis:primus libre oppositus sicq; in parte altera in
hoꝝ oppositione. Sicq; ergo hec signa mutuo ferunt̄. Nam cetera aduer-
sa dicunt̄. Quoniã ergo in oppositione quidē contrarietas est. Tetragonꝰ
vero dimidia oppositio hec duo in partem inimicam recesserunt. Trigonꝰ
autem quia semper in eiusdem nature signū incidit. Exagonus vero dimi-
dij trigoni hec duo partim amice concesserunt. His obuiantes quidã obi
ciunt. Si circulus in eos numeros secat̄ qui ipsis numerant̄ cū ⁊ quincuns
⁊ occūs atq; decuns ⁊ deinceps de eodē circulo nō secant. Quibus ita fa-
cile respondemus quoniã nulli preter ea que diximus triplex moderamen
cōuenit. Quapropter ceteris repudiatis hec obtinuerūt.

Caplm quartū de signis amicis.

Ad hunc modum sectionibus circuli perductis inter eas si
gnoꝝ suoꝝ habitudines quasdã ꝑpendimus vt sunt alia
quidem amica:alia vero inimica. Tum alia directe orien
tia alia indirecte. Quod genus nihilominꝰ aliquid conse-
qui solet. Ac pluraq; huiusmōi amica sunt que sese inuicē
trigano aut exagono respiciūt. Quoꝝ ea discretio ꝙ exa-
gonus quidē affectione quadã fauet. Trigonus vero cū
summo studio succedit. Inimica sunt que sese oppositione aut tetragono
respiciunt. Atq; hoꝝ ea dr̄a ꝙ tetragonus tanq; inuidia quadam detrahit
Oppositio vero odio grauissimo ledit. ❡ Directe orientia dicunt̄ que in re-
ctū extenta oriunt̄:suntq; a principio cancri vsq; ad finē sagittarij Oblique
orientia dicunt̄ que torte recurua oriunt̄ suntq; recurua capricorni vsq; ad
finē geminoꝝ. vnde illa quidē plus. 30. gradibꝰ ⁊ plus horis duabus hec
minus oriunt̄. His accidit ꝙ ea que oblique oriunt̄ obediūt quodãmodo
proportionalibus sibi directe orientibus dumtaxat amico respectu fruant̄
vt gemini libre ⁊ leoni. thaurꝰ cancro ⁊ virgini ac deinceps in hūc modū.

De signis natura cōgruis atq; distantia virtute ⁊ via:

Deinde suntq; alie que signoꝝ cognatiōes trinario distin-
cte. ❡ Prima quidē est equa signoꝝ vtrūq; a medio celi
circulo quem circulū signoꝝ dicunt distantia. Pariterq;
ortus equalitas vt alter vtriusq; finis alterius principio
mediumq; medio equaliter oriat̄ qualis est arietꝭ cogna
tio cum piscibus thauri cū aquario sicq; per ordinē a pū-
ctis equinoctialibꝰ. ❡ Secūda est pars binoꝝ virtꝰq̄ per-
se almukaurat. Ea vō sūt quoꝝ iter alterutriꝰ finis alteriꝰ pricipio mediūq;
medio equales. Qualis est cognatio geminoꝝ cū cancro thauri cum leone

sieq̃ per ordinẽ a punctis solsticialib⁹. Tercia est signoꝝ cũ eodẽ dño socie tas qualis est arietis ⁊ scorpionis tauri ⁊ libre cancri ⁊ leonis atq̃ in hunc modum.

De signis oppositione ⁊ exagono cõuenientib⁹ tetragono.

Ex his accidit vt licet interdũ ortus occasione quadam oppo nanť quedã i exagonũ incidãt que nequaq̃ sese respiciũt nec tñ hec oppositio noceat ⁊ hic exagon⁹ ꝓsit. Circa huiusmodi oppositionẽ sunt ex prima cognatione: gemini: capricorn⁹: cã cer ⁊ sagittarius. Ex scđa aries ⁊ virgo: libra ⁊ pisces. Ex ter/ cia aries ⁊ scorpi⁹. taurus ⁊ libra. Circa huiusmodi exagonũ sunt ex prima cognatione aries ⁊ pisces: virgo ⁊ libra. Ex secunda gemini ⁊ cancer: capricorn⁹ ⁊ sagittari⁹. Ex tercia capricorn⁹ ⁊ ♒ ♋ ⁊ ♌ ¶ Hunc ⁊ illud ab ij ciendũ q̃ tetragonus qui in huiusmodi cognationes incidit mi/ nus noxi⁹ repiť. In quo tetragono sunt ex prima cognatione taur⁹ ⁊ aq̃/ rius: leo ⁊ scorpi⁹. Ex secunda ♈ ⁊ ♋ ♎ ⁊ ♑. Ex tercia gemini ⁊ virgo ♐ ⁊ piscium.

De signoꝝ annis mensibus diebus ⁊ horis.

Deinceps signoꝝ annos menses dies horasq̃ ordinabimus. Quoꝝ numerus duobus modis reperiť. Primo quidez vt ꝑ singulos per oriẽtia climatũ singuli anni computenť per qui na puncta singuli menses atq̃ in hunc modum dies ⁊ hore. Secũdo vt vnicuiq̃ signoꝝ minores anni ⁊ menses eius dñi annumerenť. Dies aũt ⁊ hore duob⁹ modis reperiunť. Pri/ mo quidẽ vt minores anni eius dñi per. 12. multiplicenť suntq̃ menses qui bus duplicatis adijcieť numerus eorũdẽ annoꝝ. Tota ergo sũma ꝑ. 10. di uisa quot colligunť dies sunt si quid minus. 10. supstes fuerit parsq̃ est diei Hi sunt ergo dies ⁊ hore eius signi. Secũdo modo vt minorib⁹ eius stelle annis in menses solutis in primis dimidiũ auferať. Deinde reliquo nume rus eorũdem annoꝝ detrahať. Residuũ ergo ꝑ. 24. diuisum dies reddit. Siquid ẽ min⁹ supfuerit hore sunt his itaq̃ modis signoꝝ anni mẽses dies ⁊ hore inuenti ꝑ singula signa cõputanť.

Aries	15	37	12	103	100	20
Taurus	8	20	100	1	16	100
Gemini	20	1	100	4	100	15
Cancer	25	62	12	5	5	100
Leo	19	67	12	3	24	100
Virgo	20	50	100	103	100	15

Libra	8	20	100	101	16	100
Scorpius	15	37	12	3	100	20
Sagittarius	12	30	100	2	12	100
Capricornus	30	65	12	5	15	100
Aquarius	30	75	100	106	6	100
Pisces	12	30	100	102	12	100

De signoꝝ ductu super diuersas terras.

ORbem terrarū geographi nostri bipartito discriminat asiam equidē ab ortu solis inter vtrūqꝫ occeanū occidentez versus vsqꝫ ad mediterraneū mare deducūt:hic europam ⁊ affricaz ordiētes:europam equidē inter mare mediterraneū ⁊ occeanū borealem sub occasu gaditanis insulis terminant australem sub occasu achlantis monte includunt.❡Asie partes generali diuisione.15.numerant:india:parthia:mesopothania:syri:post hec penthapolis maior:egyptus:sores:bactera:sithia minor:hircania:albania armenia.vtraqꝫ capadocia:hibernia postremo minor asia. Quarū speciales diuisiones indie quidem pars orientalis ethiopia:parthie.5.tigrie:aratusia:assiria:media:persea:mesopotamie.3.babilonia: chaldea: arabica: Cuius partes due nabathea ⁊ saban. Sirie tres comagena fenicea. Cuius partes due tiria ⁊ sindonia deinde palestina. Cuiꝰ partes.4. iudea samarea:galilea:philistina.❡Minoris asie. 10.bithinia vel migdonia:galacia:frigia:liccionia:karialidia vel meonia:panfilia:hisanria:cilicia:licia. ❡Europe partes generalis diuisionis.x.scithia maior:Germania cum misia:tracia:grecia:pannonia:histria:italia:gallia:hispania: harū subdiuisiones sithie quidē.iij.alania:dacia:gothia:germanie due almania,⁊ theutonica:tracie.2. norica ⁊ rethica:grecie.4.dalmacia:epirꝰ:illiria vł dardania anica cuiꝰ partes due boethia ⁊ polopensis : deinde thessalia cuiꝰ due partes pieria ⁊ archadia:deinde macedonia:achaia:lacedemonia:histrie tres partes maritinia ⁊ montona:in medio patria nostra carinthia . Jtalie.4. tuscia:eruria:apulia:campania:Gallia.3.belgica:rethia:aquitania.❡Affrice ptes.7.mīor libia:pitacuū vł zengis:carthago:numidia:getulia: mauritania occidentalis ethiopia Minoris libie tres partes:sirenensis:pentapolis ⁊ tripolis.Mauritanie due sinsensis ⁊ tingertina. Jnter has oēs circiter diuerse alie nationes sparsim per orbem manfitat : vt sunt ieciofagi : pangisi:barbari:trogodice:schlaui:wandali:scoti: britones:alieqꝫ id genꝰ diuisa per mediū loca vt insulas montana:palustria harenas.hisqꝫ similia habitantes harum igiť omniū innumere alie sub diuisiones sunt suisqꝫ nationibus determinare ac lingue sue vocabulis discrete,Omnibus eniz his

per diuersas linguas diuersa sunt vocabula. Quapropter ex arabicis nominibus eas latinis appellationibus aptare impossibile est nisi determinatione primum cognitas. Maxime cum nec ordine aliquo sed sparsis quibusdam comentis hic demõstrat. Nec enim vt albumasar aut nullus aliꝰ nisi sparsim ꝛ nominatim tantum eas inter signorum dominia distribuit. Quapropter nos hic premisimus vt ex noïbus ꝛ situs atqꝫ loca cognoscantur ac si minus adaptare possimus studiosus quislibet ꝛ hec amplectens ꝑ discendi viam habeat.

De signis ad motũ ꝛ quietẽ ducentibus.

Est igit̃ arietis de regionibꝰ quidẽ persea medea philistina de culturis vero prata pascua fabrice furtu pristine inquilines terme edifici quoqꝫ lignis tecta.

¶ Thauri mauritania atqꝫ hemedat. Deinde montane summarũ spelunce. Post hec campi parum humecti atqꝫ ager pascuus colles hortalicia nemora atqꝫ loca boum ꝛ elephantum.

¶ Geminorum armenia maior comedia cum hiberia: et albania capadocia atqꝫ ningen cum menchitia prouincia ac ciuitatis barca. deinde montes ꝛ deserta saltus quoqꝫ venationum ꝛ amphiteatra.

¶ Cancri mior armedia atqꝫ numedia comicat autem in aracusia ꝛ sithia sicqꝫ in media atqꝫ albumasar ait beledene balac: deinde lucus stagna paludes littora ripe virgulta.

Leonis parthi parsq; mesopotamie deinde valles cum rippis amnibus metallorꝫq; loca. Tum regia palatia atq; oppida inuicta coclee quoq; ⁊ fatum cum celsis ⁊ speluncis.

¶ Uirginis indea ⁊ gallilea cum confinio eufratis atq; insula quadam persie. Deinde omnia fata genezea ⁊ externes cantoꝝ nūmorum et musicoꝝ mansiones.

¶ Libre roma cū grecia istria ⁊ italia. Indeq; vsq; ad affricam ⁊ mesim: inde ⁊ barckan keremen atq; balach deinde pedes montiū culti locaq; pomifera forisce, na locaq; venationū asturcoꝝ ⁊ insidiarum.

¶ Scorpionis assiria nobothea tingis deinde vineta moreta hisq; similia post hec loca fetida carceres domus planctus ⁊ luctuū cum cauernis scorpionū.

¶ Sagittarij hisplen omesq; agri allum⁹ post hec loca eliebaelhei beida ⁊ ramrāia atq; loca p̄teriti temporis plene petre boumq; loca ⁊ curruum.

¶ Capricorni ethiopia orientalis tingria cum media eius maris: mariaq; duo ad indiā ⁊ ethiopiā cum orientalibus italie ⁊ grecie partibus: deinde castra cū portis atq; vbi rigat cum portis aquā rigentibus ⁊ lacunis aquā recipientibus cū qua naues applicant. Tū loca canū vulpiū ⁊ ferarū ⁊ serpentū tum hospitalia pegrinoꝝ paupeꝝ ⁊ seruoꝝ postremo lares ⁊ ignitabula.

¶ Aquarij nigelloꝝ turcoꝝq; regio versus montes ⁊ alkufam: egyptus cū ethiopia occidētali. Deinde loca influa cū fluuijs ⁊ canalib⁹ puteis ⁊ pelago atq; salo loca altiliū vinee cuꝫ cupis metretis cistis ⁊ tabernis.

¶ Pisciū india ⁊ mare rubrū insule italie ⁊ grecie versus siriā cuꝫ alexandria deinde maritima lacus ⁊ stagna cum suis littoribus atq; piscibus tum anguloruꝫ habitacula cum templis pulpitis ⁊ cenobijs

Deinde signa que inter motũ ⁊ quietez distinguenda: ad motũ quippe ducunt quotiens dños suos hospitantur ♈ ♉ ♊: ad quietem vero ♋ ♌ ♍ quotiens dñis occupantur: sic ♎ ♏ ♐ ad motum reliqua ad quietem.

¶ De signis rationabilibus.

Post hec et ea que ad hominum speciem ducunt. Sunt autez ♊ ♍ ♎ ♒ primaqꝫ medietas ♐. Quorũ eiusmodi ordo ꝙ ♊ sumatibus ♍ ⁊ ♎ cum medio ♐ mediocribus: ♒ vulgo Est autem ⁊ aliter hoĩm genus inter signa discretũ. primoqꝫ nanqꝫ gradui preest igneus trigonus: scdo aerius ⁊ deinceps per ordinem.

¶ De signorum dominijs in partitione corporis.

Nunc ipsum hominis corpus inter signoꝝ dñia distinguendũ habet de corpore hominis. ¶ ♈ caput cũ facie atqꝫ oculorũ acie pariter ⁊ eorum accidentia cum accidentibus aurium ⁊ oculorum. ¶ ♉ collum ⁊ guttur cum suis accidẽtibus cuius sunt glandule ⁊ fistule: dorsi gibbus oculoꝝ dolor atqꝫ polipꝰ cũ oris fetore. ¶ ♊ sunt scapuli humeri cũ brachijs ⁊ lacert̃ ⁊ manibꝰ eorũqꝫ occasiones. ¶ ♋ pectus pulmo ysophagus splen cũ collis oculorũ macule ⁊ obtalmie: ac quicquid pectora intrinsecus ledit. ¶ ♌ os stomachi supius qđ nostri dicunt cor epar nerui lacerti ossa dorsum eoꝝqꝫ accidentia. ¶ ♍ venter cum intestinis ⁊ lien vsqꝫ ad podicẽ eorumqꝫ incõmoditates. ¶ ♎ femora ⁊ ab vmblico deinceps vsqꝫ ad clunem cũ lumbis ⁊ renibus ⁊ renunculis eorumqꝫ accidentibus. ¶ ♏ clunis inguẽ medulla spina cum podice ⁊ vesica simul ⁊ accidentia eorum vt secessus difficultas: qualis est yleos tenasinus stranguiria tum emorroides: calculꝰ apostema cancer ⁊ argenia. ¶ ♐ coxe: deinde macule membrorũqꝫ superfluitas tum ⁊ ossium lesio: sectio casus inpreceps ferarum ⁊ serpentum morsus aut lesio quelibet. ¶ ♑ genua cum suis neruis tum oculorum lippitudo. ¶ ♒ crura vsqꝫ ad talos: deinde venarum impedimẽta ictericia quoqꝫ ac melancolie incõmoditas. ¶ ♓ pedes cum suis neruis tum neruorũ impedimenta podogra ⁊ tumor.

¶ De signis ad forme dignitatem ad largitatem ducentibus ad coniuncti onis complementum.

Deinceps et ea distinguenda que tam animi ꝙ corporis ꝙ et extrinsecus accidentia cõmoda atqꝫ incõmoda quedam designant. Sunt enim que ad forme dignitatez ⁊ decorẽ ducũt Quotiens autẽ ipsa nascentibus oriuntur: aut orientis dñm hospitantur siue ☽ vel almutez aleatale qui est dux principal̃ Sunt aũt ♊ ♍ ♎ ♏ ♐ ⁊ ♓ eadem queqꝫ ad beniuolentiaz

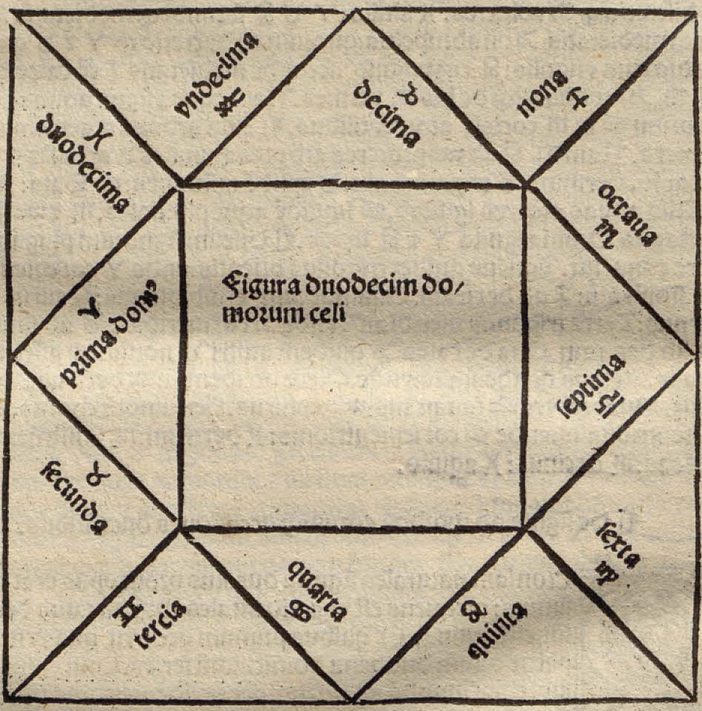
mansuetudinem et amplitudinē ani mi ducunt. Ea vero que conferant et
complent ♈ trigonus. Itaqꝫ signa consumptiua quotiens nascentibus in
circulo aduerse locata pariter ꝛ infortunijs impediunt prodigos ꝛ ꝓfusos
pariunt: ac forsan omni fortuna ꝛ questu ꝓhibent. Que si familiariter con/
stiterint fortunatis ad vite questus impendunt: ꝛ immoderatos sumptos
castigant. Ea vero que abundātia ministrant que ꝛ loci cōmoditate ꝛ for/
tunatis beantur opum abundantiaꝫ ferunt. infortunijs cum loco aduerso
corrupta opes noxe causas portendunt. Nam ea que tollunt fortunam ac
cumulant corrupta. ¶ Sunt alia que gule ꝛ luxus vicia minantur vt ♈ ♉
♌ ꝛ ♑ ꝛ ♓. Nam ♎ ꝛ ♐ modice preter hec sunt ꝛ gradus per signa stellaꝝ
ꝑmixtionem inuenientes que in genesia discernitur ¶ Alia mulierū formā
ꝛ habitum discriminant. ad forme quippe dignitatem habitūqꝫ honestum
♉ ♌ ♏ ꝛ ♒. Contra ♍ ♈ ♋ ♎ ♑ bipartita medium obtinent. ¶ Alia
multe prolis vt ♋ ♏ ♓ ♐ qꝫ medietas. ♑ vero ♈ ꝛ ♎ plerūqꝫ gemellos
gerunt nonnunqꝫ biformes siue bicolores siue bicipites aut androgenas.
Pauce vero prolis ♈ ♉ ♎ ♐ ♒. Prorsus sterilia ♊ ♌ ♍ primumqꝫ ♉
¶ Alia membris sectis multeqꝫ ꝛ acuminis. Sectis quidē membris ♈ ♉
♌ ♓. Multe vero ire ꝛ acuminis ♈ ♌ ♏. ¶ Alia que vocū moderamīa
discriminant. Sunt enī alte vocis ♊ ♍ ♎. Mediocris ♈ ♉ ♌ ♐. Basse
♑ ♒. Sine voce ♋ trigonus. In eis enī si ☿ corruptꝰ extiterit nati voceꝫ
ꝛ auditum debilitat ac mutum ꝛ surdum relinquit. ¶ Alia ac corporis incō
moditates ducunt apostemata: maculas: scabiem: ꝛ squalorē: simul ꝛ vocē
atqꝫ auditum negantia. Sunt autem oīno quinqꝫ ♈ ♋ ♏ ♑ ♓ quotiens
nascentibus aut ☽ gerunt aut partem fortune siue partem algaibꝫ .i. oīm
intrinseci. ¶ Sūt quedā ꝑ signa determinata loca que oculoꝝ vicia parāt
Primus inter pliades in ♉: secundus nubecule locus in ♋: duo inter stel
las ♏: quintus sagitte locus in ♑: sextus ad spinam ♑: septimꝰ apud ansā
in sagino preter hec nonnunqꝫ et ♌ cum ♎ visui nociuus. ¶ Locus in ♉
gradibus. 13. punctis. 36. vsqꝫ ad gradus. 14. puncta. 30. latitudine septen
trionali a. 3. gradibus vsqꝫ ad. 15. ¶ Locus in ♋ in gradu. 21. puncto. 8. la
titudine septentrionali pūctoꝝ. 42. ¶ In ♏ alter in. 20. gradu alter in. 21.
puncto. 10. latitudine septentrionali graduum. 6. ¶ Locus in ♐ in gradu
15. puncto. 20. latitudine australi graduum. 6. punctoꝝ. 20. ¶ Locus in ♑
in gradu. 22. latitudine septentrionali graduum. 39. punctorum. 15. Circa
ansam in ♒ stelle quatuor gradibus. 20. punctis. 10. vsqꝫ ad gradus. 24.
puncta. 20. Sciendum igitur hos quidem gradus ꝛ puncta horum locoꝝ
extitisse in diebus Albumazar vt ipse asserit .i. alexandrini anno. M. 100.
Hoc vero nostro tempore id est anno incarnationis domini. 1140. trinis
gradibus minus senis punctis lege itineris sui promotos preter hec sunt ꝛ
alia per signa et gradus oculorum corruptiua que locis suis exponemus.

¶ Alia ad animi vicia trahunt: quales sunt dolus: sunt doli anxia: negcia: atrocitas: violentia ad ferocitatem dolos nequiciam ypocrisim ♌ ♐ ♑ ♓ ad anxiam ♏ ♑: intus est ♍ et ♎ mediocria. ¶ Alia volatilium quadrupedum et reptilium genera discriminant. Nam ♍ ♎ ♐ ♓ sunt volatilia scdi ac tercij decani de ♑. Illic enim est aquila cum cauda galline: quorũ ea discretio q ♑ volucres: ♓ altilia: ♈ ♉ ♌ secundeq; medietatis ♐: primeq; medietatis ♑ quadrupedia: quorum ea discretio q ♈ et ♉ quadrupedia cum vngulis: ♌ cũ vnguibꝰ: secunde medietatis ♐ cũ calce: deinde ♌ ♏ ♑ reptilia: atq; de his ♏ vermes. Nam aquea signa aquaticis ꝓsunt quorum ♋ et ♏ cocleis atq; reptilibus. ¶ Alia arborum germinarumq; genera. Nam ♊ ♌ ♎ ♒ proceres arbores: humiles et arbusta ♋ ♏ primeq; ♓. Germina ♉ trigonus alit. ♉ quidẽ insitiones: ♍ Sata: ♑ olera ¶ Alia aquas atq; res ignitas. ♋ siquidẽ aque pluuiales. ♏ et ♒ fluenta ♓ stagna. Omnia ignita ♈ et ♌ ♏ ♒. ¶ Ducum signorum plagas discernere conuenit. Igneus quidem trigonus orientis: vnde ♈ cor orientis: ♌ ad sinistram: ♐ ad dextram. Quamobrem ♈ subsolanus: ♌ eurus: ♐ vulturnus: Terre trigonus meridianꝰ: vnde ♑ cor meridiei: ♉ ad sinistram: ♍ ad dextram. Qua de causa ♑ quidem austri ♉ notus: ♍ affricus australis. Aereus occidentalis: vnde ♎ cor occidentis: ♊ dextrum: ♒ sinistrũ. Quapropter ♎ fauan ius: ♒ zephirus. Geminorũ chorus. Aqueꝰ septentrionalis: vnde ♋ cor septentrionis: ♓ dextrum: ♏ sinistrũ: ergo ♋ boreas: ♏ circinus: ♓ aquilo.

¶ De signis ad morbos eorumq; occasiones ducentibus.

Quoniam naturales signo℞ ducatus prout opus erat executi sumus: ꝯsequens est vt accidentales eorũ ducatus deinceps inuestigemus. Ex quibus primum occurrit quaterni circuli partitio: tum duodena domiciliorũ series. Cum enim circulꝰ supremus mundũ ab oriente per occidentem ꝑpetuo ambiat singulos dies reliquos omnes infra ꝯtẽtos integro circuitu reducit. Unde singul' horis singula signa per diuersas terrarũ partes oriri simulq; occidere alijs celi alijs terre cardinem figere necesse est. Inter que circuli quadrãtes designant singuli trinis intersticijs domicilia nuncupata subdiuisi: vt annus quadripartitus ipsaq; signa. 12. erant. Sunt itaq; duo a cardine terre q̃drantes vsq; ad. 10. masculi accedentes orientales: dextri duo reliqui femine recedentes sinistri occidentales: nõnullis visum superterraneum emisperium dextrum esse: subterraneum sinistrum: sicq; eosdem quadrantes per quatuor mundi partes ordinãt. De his quadrantibꝰ ꝑme partes dicuntur cardines: secunde succedentes: tercie remote. propterea q

prime rem firmant: secunde promittunt: tercie negant. Quorũ nomina numeralia per ordinem sumpta. Primum est oriens: qd sequitur secundum: deinde tercium sicq; per ordinem vsq; ad. 12. Singula secundo loco a proprijs effectibus cognominata.

P Reest igitur oriens vite corpori animo oĩmq; rerum origini et motui. ¶ Secunduz est domicilium substantie ad questus lucra possessiones mutua dandi et accipiendi officia ducens ¶ Terciuz ad fratres et sorores: ꝓpinquos et cognatos spectat consilij legum iudicij controuersiarum et disputationum: vie quoq; mandatoꝝ et nunciorum somnioꝝ et motuũ particeps

¶Quarti sunt patres parentes gen⁹ radix aquositas campi ager ciuitates castra edificia res quoqꝫ occulte ⁊ abscōdite loca subterranea thesauri rex finis.i.mortis mortuiqꝫ reliquiarum ac serpentum ⁊ eorum que ingestione dicuntur triplicisqꝫ aministrationis particeps vt sunt effossio combustio ex poliatio ceteraqꝫ id genus. ¶Quintū domicilium prolis cuius sunt ꝑterea procilene dona voluptates ⁊ delicie atqꝫ fruct⁹ honores amicicie ⁊ spei par ticeps. ¶Sexti sunt egritudines eorumqꝫ occasiōes status et habitudines serui ancille nequicia iniusticia ipsumqꝫ motus local' particeps. ¶Septimi sunt mulieres sponsalicia paranimphi atqꝫ controuersie ꝑticipationes op/positiones respect⁹ atqꝫ omne quod queritur vt fures fugitiui resqꝫ perdite locus ⁊ persona quo iter instruitur. ¶Octauū mortis mortem venena mortifera metus omneqꝫ perditum ⁊ irrecuperabile hereditates quoqꝫ ocia pi griciam desidiam fraudulentiam inertiam vecordiam desperationez atqꝫ iracundiā designās. ¶None sunt longe vie exilia deinde honestas iusticia veritas temperantia prudentia obseruātia religio leges templa ceremonie philpsophia theologia ceterequ scientie diuinationes scripte inuicia visiōes atqꝫ res necesse. ¶Decimi sunt dignitates regna principatus dominia po/testates iudices eloquentia voces artificia opera matres conuentus cum regibus. ¶Undecimi fortune spes amicicia gratia facultates ⁊ aminicula regūqꝫ clientela ⁊ reditus. ¶Duodecimi sunt inimici labor meror angustia pene inuidia detractio fraus dolus ypocrisis carceres captiui casus degra datio ignomia perditio:postremo iumenta ⁊ bestie. Hec igitur noīa hasqꝫ proprietates domiciliorum artis scriptores ex stellarum circulorūz ordine natura ⁊ proprietatibus recte mutuari videntur. ¶Recte siquidez orienti rerum origo ⁊ vita comendatur propterea ꝙ e tenebris in lucem prodiens ¶Primum omniū ♄ assimilatur ꝙ sūmus omnium similiter tanqꝫ in lucez incipiens vite nostre desuper aduenientis primos conceptus incipit totius vite spacium expectans. Ut enim ea que gignūtur de abscondito erumpūt sic oriens de inferiorum in superius emisperium emergit. ¶♃ in ordine se cundus cuius vt gemine fortune quoniā sunt opes viteqꝫ sustentatio quoꝝ necessitas geniturāz proximo sequitur loco:secundū post oriens substantie domicilium constitutum est. ¶♂ autez tercius prout ♄ cognatione fratrū ⁊ cognatorum ducatus obtinuerat iuxta ordinem ⁊ tercium vt eisdem per fectum erat fratruz domicilium extitit. ¶☉ vero cum menstruo coitu in ☽ more masculi in feminam agens actum generationum causa existat patr̄ vicem gerit. Quoniam ergo ab oriente quartū ordinis lege eosdem ducat⁹ exigebat domus parentum dicta est. ¶♀ autem in partez fortune post ♃ proxima cunqꝫ post vite necessaria que ♃ sunt proxima in mundo hom inis fortuna sit voluptas coitus proles ⁊ gaudia huiuscemodi ducatus re rum obtinuerit.igitur ⁊ quantum eiusdez ducatus esse ordo exigebat. ex q uib⁹

quoniam proles excellentius est seu q̄ cetero ꝑ conuentu editur domiciliū appellatum est. ¶ Sextus ☿ quoniam vt an gustioris circuli ac ☉ propin- quior sepius retrogradatur crebrius aduritu r egritudinum imbecillitatis: idq; genus incōmoditatum ducatus sortitur vt crebro itu ꝛ reditu laboris etiam ꝛ seruitutis officium gerat. Eodem igitur vt ordo cogebat ꝛ sextum spectans egritudinis quod grauius erat nom ē obtinuit. ¶ Septima est ☽ cum in coniunctione ex ☉ more femine concipiens: in oppositiōe tanq̄ ma turos partus edat vxor ꝛ oppositionis: idq; genus ducatum excepit que cū ꝛ septimo series iniungeret vxoris nomine appellat̄. ¶ Itē iterato ordine ad ♄ reditu facto quoniam natura eius mortifera quam mors dolor an- gustie sequuntur. Octauum autem in occasum tendens in idem officium Ordo cogebat iure mortis nomē vendicauit. ¶ At cū gemine sint omnino fortune altera scʒ presentis altera consequentis multaq; satior illa ♃ etiam q̄ ♀ fortuna maior. ♀ quidem huius seculi illius ♃ beatitudinē designare debuit: que quoniam longinque vite est nec nisi lege prudentia iusticia for titudine temperantia ac celestium speculatione consequenda vt ♃ horum oīm: sic ꝛ nonum ducatus obtinuit vnde iure vocabulū duxit. ¶ Decimum regnis dicatū est ad ♂ redeundo cuius sunt vires militie potētia seueritas bella cum nece. ¶ Undecimum fortune ad sūmam mundi fortunā rediēs ¶ Duodecimuʒ inimicoruʒ quoniam ab oriente remotum quidem oriens firmat inficiatur q̄ que ♀ fortunam animi passiones consequi solent. ☿ re diens ad oriens qui quoniam vt orientis est genitura vita ꝛ metus: sic ☿ ꝛ anima rationalis est a prima varij discursus. ☿ in oriente gaudet nihil sui extra se querēs. ☽ in tercio quoꝝ tercia via ☽ viatores. ♀ i quito vt vtrūq; ♀ gaudet delicijs. ♂ in sexto vt ambo passiones malūt. ☉ in nono vt virt⁹ que est veritas ꝛ diuinitatis cōtemplatio. ♃ in vndecimo vt ambo fortunā gerunt. ♄ in duodecimo quorum extremi laboresq; pene.

Quaterna est alia circuli quadrantium designatione quadaʒ diuina. Orientalis eque quadrans vt e tenebris in luceʒ ꝓdit ... atus incorporeus est Secundus cuius itinera sunt ꝛ mors inanimatus incorporeus. Tercius vt e luce in tenebras disce dit corporeus inanimatus. Quartus secundo oppositus ani matus corporeus.

Est ꝛ alie signorum nature quedam permixtio Signorum enim series quatuor elementorū naturas partiatur aqueū igneum aereum terreumue: solum oriens naturā nati sin- gulariter videt sed cōmunio plurium conficiat. Et cum ♈ igneum nati fuerit oriens ♎ aereum oppositum. ♑ terreū ♋ aquaticum quatuor cardines obtinentia: nature com- plexiones conficiunt.

E St ꝛ coloꝛ per circuli quadrātis discretio. Nam inter oriens ac terre cardinem coloꝛ rubeus: hinc ad septimū niger: inde ad decimū viridis: quartus est alb⁹. ¶ Preterea ꝛ inter ipsa domicilia colorū quedam est varietas. Est enim oriens ipm coloris subalbidi quez griseum dicunt. Gemina extrinsecus viridis: tercium ꝛ vndecimuz glauci: cardines rubei: quintū ꝛ nonum albi: sextum ꝛ octauum nigri: septimum obscuri.

E St ꝛ quantitatum per circuli quadrantis dimensio. Nam ab oriente vsqꝫ ad oppositum breuitatis a septem vsqꝫ ad oriens longitudinis mensura sumitur. Preterea duo quadrantes ab imo per oriens vsqꝫ ad sūmum ascendentes ꝛ augmentantes duo reliqui contra.

N Unc exponendum videtur vt quaternarij numero ꝙ̄plurimz rerum partitiones nature seriem sequunt̄. Quatuoꝛ sunt mūdi plage ventorum acies: anni tempora signoꝝ circuliqꝫ partes omnes complexiones etates diei noctisqꝫ quadrantes. E quibus prima oriens subsolanus cū vtroqꝫ socio. Uer ab oriente ad ♋ ab oriente ad sūmum signis adolescentia primus diei noctisqꝫ quadrās. Secunda meridies auster cum geminis complicib⁹ Estas a ♋ ad ♎ a sūmo ad occidens colera iuuentus: secundus vtriusqꝫ quadrans. Tercia occidens fauonius cum socijs. Autumnus a ♎ ad ♑ a septimo ad quartum melancolia vtrūqꝫ status: tercius vtriusqꝫ quadrās Quarta septentrio boreas cum fratribus hyems a ♑ ad ♈. A quarto ad oriens regina senium: quartus die noctisqꝫ quadrans.

¶ De quadrantibus diei ꝛ horarum.

D Emum celestis conuersationis quadrantium ꝛ horarum exponenda. Due sunt enim mundane lucis conuersiones nocturna atqꝫ diuturna quaruz altera pars alterius. Est aūt ꝛ tocius accidentia partibus accidere. Ut ergo quadripartitus est annus sic ꝛ diem sic ꝛ noctem totius mutatione q̄terna mundi natura discriminant. Singulas aūt anni partitiones trina interualla subdistinguūt principiū medium finis: que quater sumpta duodecim anni menses conficiunt. Sic igitur diei noctisqꝫ quadrantiū terna spacia duodecim horas diei totidēqꝫ noctis horas complēt: fiuntqꝫ simul omnes vigintiquatuoꝛ. itaqꝫ tam diei ꝙ̄ noctis vt ver aereus nature sanguinee: secundus estiue nature: tercius autumnalis: quartus frigidus ꝛ humidus.

Restat vt dierum atq horarū dn̄os ordinemus. Ut enim āni tempora quadrantium circuli temporūq duodene subdiuisiones duodecim circuli partium erant: sic dies eorumq subdiuise partes quas horas dn̄is stellarum dominij esse conueniebant. Unde vt septē erant stelle circulū percurrentes: sic anni dierum numerus per earum ordinem reuertens per septimanas diuisus est. In gemino ergo stellarum atq dierum ordine vt inter dies ab eo rectissime exordium sumitur: quem primū nascentis seculi diem indorum & persarum memor antiquitas docet: sic inter stellas ab ea cuius auctoritati diei minus iniunctum erat rectissime exordium sumptū videtur. Sic ergo septem diebus ebdomade inter septē stellas distributis queq sui diei prime hore singulariter dominat̄ ceteris persequentium numerum imparticipant assumentes partes quotiens ad prime dn̄m reditur ordine vt prima feria quam vulgus dominicum vocant diem: primaq eius hora singulariter ☉ est: secunda cōmunior ♀: tercia ☿: quarta ☽: quinta ♄: sexta ♃: septima ♂: octaua ☉ sicq deinceps vt transnumeratis. 12. horis sequentē diem ☽: tercium ♂ accipiat: atq in hac prima diei hora ad ortū ☉ incepta noctis ad occasum. Quod romani intelligentes singulos dies a dominis cognominauerunt: que nomina latina lingua ꝑpaucis cōmutatis hodie vsq seruat.

¶ Incipit liber septimus.

Septimi libri capitula nouē. ¶ Primum de proprietatibꝰ stellarum & habitu substantiali. ¶ Secundū de affectione earum a ☉. ¶ Tercium demonstratus earū per q̄drantes circuli ac domicilia pariter & quantitate corporū stellariū ¶ Quartum de constellationibus ac constructionibꝰ qualitatū stellariū simul q̄ que fortior q̄ debilior. ¶ Quintū de respectuū stellarum applicatione & separatiōe ceterisq id genus habitudinibꝰ. ¶ Sextum de fortuna stellarum fortitudine & debilitate atq infortunio cum & corruptionibus ☽. ¶ Septimū in extrahendis stellarum radijs iuxta ptholomeum. ¶ Octauum de annis firdariech stellarum simul & damnis earum maioribus medijs & minoribus. ¶ Nonū de naturis stellarum septem & proprietatibus ducatuum per vniuersa rerū genera.

¶ De proprietatibus stellarum & habitu substantiali.

Quemdamodū inter inicia sexti libri dispositū est cum ea particio vniuersales signoꝝ ducatus cōtineat: huius voluminis series vniuersos stellaꝝ ducatus ordine prosequeť. Cum enī in predictis nature stellarū ac substantialiū quantitatū differētie exposite sint: ꝯsequens erat diuersas earū habitudines ad diuersos rerum habitus ⁊ accidentia ducentes inuestigari. Suntqꝫ itaqꝫ diuerse sue cuiusqꝫ proprie ac substātiales habitudines ad ascensus in circulis suis vel descensus vel medium inter vtrūqꝫ cum motus ac luminis augmentū siue detrimentū aut medium inter vtrūqꝫ: tum septētrionalis tum australis ascensus siue descensus. Deinde incrementū numero incrementū computo siue detrimentum aut medium inter vtrūqꝫ. Tum latitudinis quantitas tum nulla: postremo que tibi vicissitudo inter diem ⁊ noctem sihaizen aut extra. ¶ Ascensus stellarum in circulo centri est inter stellam ⁊ absidem eius circuli minus. 90. gradibus idqꝫ ⁊ cursus ⁊ decrementū altissima atqꝫ tardissima in puncto absidis contra vero in oppositis nam medium in medio. Q circa gradus nonagenos inter eadē ad eundē modum ⁊ luminis quantitatē inter augmentū ⁊ decrementū intuentis visum metiť singulas inter circuloꝝ sublimationes ⁊ depressiones perpēdēs his accedit quantum ⁊ retrogradationis circuli per quadrantes suos inter huiusmodi motus adiciunt excepto ꝙ non omnibus idem est motus. Nā superioꝝ stellarum lumen admodū lune quantū a sole recedunt augmentanť quantū accedunt diminuunť. Incrementū siue decrementū numero viget. Inter duos ordines numerus ad rectitudines stellarum perpendiť quorum primus a. 10. vsqꝫ ad gradꝰ. 180. crescit. Secūdus a gradibꝰ. 180 vsqꝫ ad. 360. decrescit. Incremento computo ꝗ̄diu rectitudo medio stelle addiť decrementū ꝗ̄diu detrahiť. Idqꝫ in opis fine medio vero ꝗ̄diu nec addiť quicqꝫ nec detrahiť ꝙ cum superioribus stellis accidit: dum pariter in viam solis fiunt. Erunt quidem aut in eodem puncto cum sole aut in opposito. Inferioribus autē quociēs recto solis loco de medio vtriusqꝫ dempto aut. 100. aut. 180. gradus relinqui contingit sine rectitudine pariter in eodē cum sole puncto reperiunť. Motus aūt augmentū inferioribus quidem stellis ꝗ̄diu plus medijs suis incedunt decrementū ꝗ̄diu minus mediū est equaliter. Inferioribus aūt ꝗ̄diu plus sole currunt augmentuꝫ est ꝗ̄diu minus decrementū: medium iter tum equaliter. ¶ Sciendū vo quociens stella. 5. bicgzigit persarum aut indorum collocati in primo aut quarto sui circuli quadrante reperiunť tarde dicunť. In tercio aūt ⁊ secundo celeres quorum plus si alcdaget mecea scōm si alcdaget albana tractať que in translatione zigil alchuarchim sufficienter exposuimus: Septentrionales sunt stelle a sui quecqꝫ draconis capite vsqꝫ ad caudam a cauda vsqꝫ ad

caput australes. Quarũ maxima latitudo medio inter caput ⁊ caudaʒ. Ad ipsum vero caput ⁊ caudam nulla haiʒ stellarum .i. vicissitudo Auhailet est vt stelle mascule die superius nocte inferius hemisperiũ obtinentes pariter ⁊ signa mascula possideant. Femine contra preter martẽ quem nox tempe rat. Est enim ⁊ hoc quoddã virtutis earum adminiculũ.

De affectione eoꝝ a sole.

DEinde sunt quedam affectiones stellaruʒ ex sole accidentes singulis iuxta ꝙ accedunt ad solem ⁊ recedunt. Unde est ꝙ superiores stelle a coniunctione solis vsqꝫ ad oppositionẽ dextre dicunẽ. Inde adiunctionẽ sinistre. Inferiores vero a cõiunctione solis retrograde vsqꝫ ad primam stationẽ hinc ad coniunctionem directe dextre tamen ad alteraʒ sinistre. Luna vero a coniunctione vsqꝫ ad oppositionẽ dextra inde ad coniunctionẽ sinistra: Sunt itaqꝫ superioꝝ stellarũ affectiones huiusmõi. 16. Prima est coniunctio cum sole quam ʒami dicunt in eodem puncto atqꝫ altrinsecus infra puncta. 16. qñ quantitates circuli solaris punctoruʒ quidem ad minus. 32. ad maius. 33. quem infra terminũ quia stella in corde solis dicitẽ ea coniunctio fortunata est hunc terminũ excedens ad secundã affectionẽ migrat que est adustio. In saturnoqꝫ ioue vsqꝫ ad decimuʒ perueniens his gradibus a sole elongatus tercia passio suscipit que est sub radijs tantum vnde iam liberari incipiunt ⁊ vigorem recuperare. hic enim iam maiorum eis annorum potentia redit ⁊ maioris duxturie ꝙ in genezie tractatu explanauimus peruenit autem hec in saturno quidẽ ⁊ ioue vsqꝫ ad. 15. a sole gradus. In marte vsqꝫ ad. 18. a quibus terminis in quartã transeuntes deinceps orientales sunt ⁊ fortes. Que quãdiu infra tres primas affectiones moranẽ: persica lingua kenezduria nuncupanẽ. Ab his itaqꝫ terminis quãqꝫ he stelle orientales sunt non tamen videmus eas statim apparere. Nonnũqꝫ enim vel ante per quedaʒ climata plerũqꝫ vero longe post diuersas terrarum partes apparent. Sed hinc dicimus eas orientales esse ut exutis iam solaris corpori s viribus sole precedente relictas: ab his igiẽ ut prediximus terminis in quarta iam affectione coꝛ ⁊ anima orientis dicuntur apparentes libere ⁊ fortes: idqꝫ vsqꝫ ad. 60. a sole gradus quotta est exagoni quantitas. Ab hinc vero in quintã migrantes orientales debiles dicunẽ vsqꝫ ad. 90. a sole gradus. quotta est tetragoni quantitas his peragratis non iam orientales dicunẽ. Deinceps eteniʒ exquo sol oritur he in quadrãtem occidentalem decedunt que sexta affectio est post orientalitateʒ dicta

vsq3 ad primam stationem perueniens que quota fuerit tota est.7.affectio Unde ad oppositione3.8.Nona est oppositio persica lingua keuercum ka bala:aqua ad secundam stationem. 10.que. 11 .est. 12.est directio.Secũ dus tetragonus. 13.que ad occidentem declinans dicit. Exquo nãq3 sol occidit he a medio celi occidentem versus decedunt. Secundus exagon⁹ 14.inde. 15. qua primum saturnus quidem z iupiter a sole gradibus .22. accedunt.Mars vero. 18.sub radijs tantũ meliori tantum a.7.que in gra dibus occidentis dicit vsq3 ad. 15.a sole gradus perueniens.vnde. 16.sub radijs tantum meliori iam fortuna destituta iam enim vix minores annos tribuit z duxturiam. In saturno quidem z ioue vsq3 ad.6. a sole gradus. In marte vero ad. 10. Postrema est adustio vsq3 ad coniunctionem que due persica lingua kerierci tagib nuncupant.¶ Inferioribus. 16. Prima est 3amini quantitatis predicte deinde vsq3 ad.7.a sole gradus .Secunda orientem versus a sole retrogradando que adustio est nisi latitudo interce dat.Ueneri siquidem nonnũq3 preter alias accidit vt ex eodem cum sole gradu videat:latitudine faciente:que tota quidem graduum.8. punctorũ 56.iuxta q ptholomeo visum est.Sic itaq3 nequaq3 adusta dici potest ve nus immo apparens.dum a sole plus.7.gradibus distet licet longitudine q in eodem sunt gradu. Tercia vo est sub radijs tantu3 a.7.gradibus vsq3 ad. 12.a sole qua iam vigorem recuperantes z maiorum annorum sunt z maioris duxturie:hinc orientales in quarta vsq3 ad secundam stationem que quinta est.Sexta est directio vsq3 ad.21 .a sole gradus octaua est adu stio vsq3 ad coniunctione3 que nona est. Decima est adustio occidentalis vsq3 ad gradus.7.Undecima sub radijs tantũ vsq3 ad gradus a sole. 15. Duodecima est directio.Decimatercia prima statio. Decimaquarta retro gradatio vsq3 ad. 15.a sole gradus.Decimaquinta sub radijs tãtũ ut ante Decimasexta adustio vsq3 ad primam.¶ Has itaq3 stellas a coniunctione solis orientalis retrogradat.Post retrogradationẽ vere vsq3 ad. 12. a so le gradus.Inde vsq3 vltra solem. 15.gradibus. Inde ad coniunctionem ¶ Luna quoq3. 16. a sole mutuat affectiones. Prima est 3amini altrinse cus infra. 16.puncta cum sole.Secunda adustio usq3 ad gradus.6. infra quem terminũ nullatenus videri potest. Transacto vero statim nonnũq3 in recto circulo.Tercia sub radijs tantum vsq3 ad gradus. 12. In quarta vsq3 ad robedan q est ad gradus a sole .45. In quinta vsq3 ad primum tetragonum.In sexta vsq3 amphiarton q est ad gradus a sole centum tri gintaquinq3.Hinc vsq3 prope ad oppositionẽ. 12.gradibus. 7 .Unde.8. vsq3 ad oppositionẽ.Nona ẽ oppositio.Decima ab oppõne vsq3 ad grad⁹ 12.hinc. 11 .vsq3 ad secundu3 luminis quadratẽ vnde duodecima vsq3 ad

secundū tetragonū:a quo. 13.vsq ad secundū luminis quadrantē vsq inde ad. 12.a sole gradus. 14.vnde. 15.sub radijs tantū vsq ad.6. gradus postrema est adustio vsq ad primam. Parū igit affectionū diuersi sunt ducatus quos in locis suis exequemur.

Demonstratus eorum ex quadrantibus circuli ac domicilia pariter & quantitate.

Nunc etiā quid ex quadrantibus circuli stellis accidat exponi cōuenit. Quod quadripartitū reperit locus in cardine locus in ascendente locus in remoto locus in aduerso. Omnis aūt stella in quocūq fuerit circuli loco certa altrinsecus quātitate corporis sui virtutē pretendit. Est itaq solaris corporis virtus inter vtramq partem ante & retro quindenorum graduum:lunaris duodenorum:saturni & iouialis nouenorum. Martis corpus int vtramq partē octenis gradibus:veneris & mercurij altrinsecus.7:& cetera

De constellationibus ac constructionibus qualit atū stellarum.

Conuentus stellarū quas constellationes dicunt pluribus ac diuersis modis fiunt. Conueniūt enim planete tum bini tum plures nunc corpore nunc radijs at cum in eisdem signis tum in eisdem signorum partibus. Eorundem nūc singuli plures fixarum etiam quibusq iungunt:iungunt etiā capitibus & caudis draconū tam suorum q alienorum iungunt etiam partibus per circulū. Coniūctionis quidē terminus infra gradus. 15.firmioris ducatus infra virtutē stellarū corporum graduū numeros vtralibet parte Cum enim conuenientiū altera infra virtutē alterius corporis extiterit nec illa in huius minus firmū ut saturnus cum luna in vno signo infra gradus 12.nec dum infra.9. Cum igit vtraq intra alterius corporis virtutē si pariter in eodem nunc termino fuerint ducatus oratio firmius quanto conueniūt firmior quāto separant debilior quousq de eodem signo exeant. Nam si in diuersis signis vltra eosdē termios cōsistāt:nō tm cōiūcte dicunt ppter signorum diuersitatē sed altera infra alteriꝰ virtutē tenue coniunctim ducatꝰ signa. Fixis autem signis nulla per se corporum est virtus nisi quanta planetarum est eis conuenientiū alteram alterius naturam ac propriā cuiusq virtutē inficere & corrumpere vt cōiunctis.terciꝰ quidā affectus extraneꝰ p ducat. Idq copiosa silitudie approbāt.quēadmodū limpha vino pmixta vt ipm infrigidet naturā eius inficiēs corrūpit sicq cōuerso mltaq his silia

Nos aūt q̃ licet id q̃ ita fit vt vtrūq̧ alterius attemperet:non tamen suam cuiusq̧ naturam prorsus interire vini calorem:aqueve humorē: licet nō integrū nec adeo calidum sicq̧ in ceteris confectionib⁹. ¶ Est ⁊ aliud q̃ hec inferiora corpora liquida permixtione quidē vbi alterū alteri inserit sese nimirū inuicē inficiunt ⁊ corrumpunt. Celestia vero corpora cum iungunt q̃ longe abinuicem distant nequaq̧ se ita corrumpunt sed in natura sua ac virtute propria virtutes suas vicino coiciunt se inuicē miscent. vnde motu cōi ac permixtione terciū quēdā affectū vtriusq̧ nature cognatū gigni necesse est:signi natura lociq̧ circularis affectione pariter ⁊ stellarū affectu cooperante quos effectus antiqtas per diuersos tractatus exequit. ¶ Sunt itaq̧ stellis coeūtibus gemine habitudines prima qualitatū pmixtio:secūda alterius supra alterā potentia. Qualitates sunt calor frigor humor siccitas. Qualitatū pmixtio quinq̧ partita. Prima in ppietate nature. Secunda i ascensu ⁊ descensu p circulū ex centro. Tercia in natura loci. Quarta in affectione ex sole. Quinta in accidenti ex quadrantibus circuli que in quarto libro exposuim⁹. ¶ Alteri⁹ aūt sup alterā potentia triplex que nāq̧ absidi sue propior qui septentrionalis ascendens. Cuiq̧ septentrionalis latitudo maior ipsa obtinet atq̧ hic in coniunctione stellaruȝ tantū speculari cōuenit. Cetera nāq̧ q̄ absidū q̄ digressionū circulis carent. Uisum ergo est eis q̃ rōnabili speculatione celestiū effectus indagant. Saturni quidem ⁊ martis cōuentus qualitates eorum contrarie coeuntes temperiem conficiunt vtriq̧ siquidē gemine qualitates quarū altera imobilis altera facile mutabilis:vt saturn⁹ frigidus siccus:interdū tamen frigid⁹ humid⁹: mars calidus siccus interdū calidus humidus vt in quarto libro expositum est. Si ergo conuentus eoꝝ in signo igneo fuerit calor martis exuperat interreo frigus saturni vtrūq̧ siccitas valida. In aqueis ⁊ aereis siccitatem humor exuperat alteraq̧ martis calor alteraq̧ saturni frig⁹ moderat. ¶ Ad eundē modū affectiones eoruȝ a sole ordinant. Nāq̧ exquo a sole sepant vsq̧ ad primā stationē aeream nullam contrahunt vim vsq̧ ad oppositionem solis igneā vnde vsq̧ ad stationē terream. Aqua vsq̧ ad solē aqueaȝ hunc ordinē ⁊ quadrātes circuli qnantū in ipsis est mutant. Quotiēs igit ita iungunt vbi vtraq̧ qualitas temperet cōiunctionis ducatus ad finem beatū spectat. Cū vero vt altera tantū min⁹. ¶ Triplex est igit vtriusq̧ qualitatis permixtio. Primo vt sit mars calidus humidus. saturnus frigid⁹ siccus. Secūdo vt mars calidus siccus:saturnus frigidus humid⁹. Tercio vt mars calidus humidus saturnus frigid⁹ humid⁹. Cuiuslibet igit harū triū speciei cōmixtio fortunata :licet eni ⁊ ambo fuerint humidi: humor tamē martis calor est q̄ saturni frigus temperat:simplex aūt alterius tantum vt mars calidus siccus:saturn⁹ frigidus sicc⁹ q̃ cū accidit intempata siccitas

alterius calorem alterius frigus imoderate exasperat ut par tpata coniun
ctio minus etiã fortuntaa sit. Omnē inde huius cõiunctionis fortunã siue
in exordijs negociorum seu genezia aut annalibus noxia eorum natura conta-
minat vt nec sine labore et pena multaque corporis difficultate crebris et gra
uibus animi passionibus seruare queat et de cetero plerumque grauior pena con
sequatur. Oportet aūt et in hoc et in omni cõuentu vt ducatus certior fiat pre
potentē qua rōne dictū est dinoscere inter omnes vere hos qui apud solem
fit conuentus singulari quodã priuilegio exceptus est. Omnē eteni stellam
sibi coniunctã preter zami adurens et corrumpit et debilitat. Ac stelle quas
plurimū adustio ledit sunt luna venus: vt enim ex frigido humore teneras
cõtraxere naturam sicco solis feruore nature sue prorsus inimico citius vel
grauius leduntur: leuius aūt saturnus et iupiter: leuissime vero mars et mercu-
rius dum directus sit qui fere solaris nature sunt. vnde in eo conuentu alias
quidem fortiores leuius: alias minus fortes grauius corrumpi constans ē
Sic ergo cum mars aut saturnus soli iunguntur vterque alteri grauis excepto
quod illis adustio grauior quam illi corruptio. Magis aūt saturno: potest enim cū
saturno vtraque qualitate misceri cū marte vero alteri tantū. Cū igitur vtraque
qualitate sol saturno miscetur et sol saturnū leuiter adurit et saturnus solem le
uiter corrumpit: altera tantū grauius excepto quod sol semper fortior est hoc si
saturno et loci natura semper incõmoda fuerit qualis est casus locusve cir-
culi versus etiã multo grauius corrumpitur: mars aūt soli grauior. Miscetur
namque sol marti vel altera tantum qualitate vel nulla. Inter oēs autem mer-
curio vt consueto ac familiari solis adustio minus grauis minime dum
directus sit qui dum sub radijs est et infortunatus sic paxillū solem ledit et
fortunatus parū beat. Utranque siquidē fortunã aliunde assumens ad solē
transfert. Cum aūt iupiter aut venus siue luna soli iungitur solem quidē beant
ipsos tamen adustio ledit magis minus fortes preter zami: lunã quoque sa-
turnus et mars coniunctione corrumpūt ea tamen discretione quod mars in
prima lunationis medietate. Saturnus in scda grauius leuius. Itē dum
ipsa grauius dum illi. Cum autem saturnus et iupiter cõueniunt qui fortior
fuerit obtinet. Sicque inter martem et venerē et ceterarum cõuentus. Nã quo-
ciens et plures cõueniūt fortissima obtinebit. Sunt tamē qui asserunt quo
tiēs saturnus vtrique in natura sua fortis conueniunt conuentū aduersum.
Ad quod multam similitudinē adducentes aiunt quociens due res etiam
due res iunguntur non mediū aliquod tempari sed eandē naturã augeri vt
flamma flamme limphe iuncta multaque his similia. Sic igitur aiunt he due
stelle cum vtraque infortunata sit coniuncte potius infortuniū adaugent. Di
cimus igitur quod corporum que apud reperiuntur alia sunt solida alia liquida vtro
rumque habitudines. prima est compositio: secūda confectio: tercia cõiunctio

quarta cōmixtio. ¶ Solidoꝝ igit̄ vt alia spaciose quantitatis sunt alia diminute. Ex spaciosis compositio terciā edidit figuram ut ex lignis edi ex diminutis vero confectio aliam quandā naturam vtriusq; cognatā gignit vt ex diuersis seminū generibus medium quoddam: liquidoꝝ autem est alia natura permixtio alia insaciabilis affectus. In his quidem cōiunctio vt ex aqua ⁊ adipe in illis cōmixtio ut ex aqua ⁊ vino medium quoddam gignitur. Quociens igitur diuersis generibus coadunatis q̄ꝫ inuicem interserta alterum alterius naturam inficit ⁊ interficit ea commixtio siue confectio: tercium quoddam producens ex eisdem enim generibus neq; commixtio neq̄ꝫ confectio medium aliquod gignens. Uerū adiūctio siue aggregatio augmentans vt aqua aquis flamma flammis coeuntes ut semina seminibus: radices radicibus sui generis hisq; similia. Quoꝝ quoniam nihil in supernis accidit neq; enim sese contingunt nec inuicem interserunt̄ vt ad aliquid agerent verum ex legittimo coitu cum contrarie qualitates misceant̄ ex alterius frigore alterius calore sicq; conuerso tempari necesse est.

De applicatione respectuum stellarū ⁊ separatione ceterisq; id genus habitudinibus.

Stellarum habitudines alij specialiter ordinantes numero variant sic enim albumasar cum alibi .25. scribat hic 17. nos autem tullij nostri memores nō posito genere in eadem particione speciem numerare consueuimus eas 18. generali complexione enumerauimus specialiter vt mos est ordine subdiuidentes respectus: applicatio: separatio: parilitas: solitudo: alienatio: translatio: collatio: ꝓhibitio: collectio: reditio: contradictio: impeditio: euasio: interceptio: compassio: remuneratio: receptio. ¶ Respectus stellarum est inter domicilia suprapositis figuris discriminata bipartitus. Sinister quidē ad terciū quartum quintū. Dexter ad. 10.9.8. Sextus per diametrū opponit̄ respectus quidem est de signo ad signum validissimus tamē de gradu ad gradum ꝑ gradus equales figurales ꝓportionaliū arcium cōtinentes. ¶ Applicatio est leuis ad grauem dum grauis plurium sit graduū. Est autem primo loco bipartita corpore uidelicet respectu: corpore quidē in eodem signo quā coniunctionē vel conuētum dicimus cuius virtus seorsum tractari debuit Applicationis respectiue quedā sunt spēs quas vt de ipsa generaliter tractatū fuerit loco suo exeq̄mur. Quociēs enī ex domicilijs sese respiciētibus leuis ad grauē accedit non eque est coniūctio sed nature quedā cōmixtio

cōiunctione debilior. In vtrolibet igitur genere q̄diu leuis ad grauem a ter
minis constitutis applicatio est exquo transierit sepatio. vis equidē appli
cationis cōiunctiue a. 15. gradibus respectiue a. 12. debilis tamē quousq̄
applicans in eundē terminū perueniat aut infra dimidiū vtriusq̄ corporis
virtutē. Quod genus ligon dicitur a qua dum sepatur in eius virtute est q̄diu
non applicatur alij in eodem signo magisq̄ infra dimidiā eius corporis virtu
tem. licet enī vel ad plures vna quelibet accedat cui propior est ei accedat
dicitur. Nam ligon si in fine signi fuerit dimidiū eius virtutis sequentis signi
est. Nec aliter in principio signi excepto q̄ ea virtus non adeo valida pro
pter signorum diuersitatē. Quotiens vero duobus in eodē puncto consisten
tibus tercius vndelibet applicat ei primū ligari dicitur in cuius pluribus extiterit
dignitatibus deinde secundū. Sic etiā quociens due ex eodē puncto vni
applicant ea primū ligatur que plurimū testimoniū affert. Cū secundus in hoc
genere dn̄s termini precedit contingit nonnūq̄ vt solitarie alicuius in fine
signi corporis virtus in sequenti signo radijs alterius excipiatur fitq̄ mixtio
debilis non tamen applicatio quousq̄ in respectu transitus fiat. Omnia q̄
dicta sunt in coniunctione quidem firmiora sunt magis aūt dum natura
lis fiat cōmixtio in vtroq̄ genere. ¶ Utriusq̄ ergo generis gemine sunt spe
cies in longum et latum. In longū quidē nūc directe nūc retrograde in mo
dum quo exposuimus. Latitudinis triplex est subdiuisio prima quidem vt
sit coniunctio in eodem gradu eadem latitudine eadem parte q̄ genus al
terius eclipsim parat necesse est. Secunda est oppositio vt altera ad septē
trionē ascendente altera ad septentrionē descendente aut ecōuerso eadem
vtrūq̄ latitudine sitq̄ in austro. Tercia est sesquipartita inter binos exago
nos tetragonos trigonos altera ad septētrionē ascendēte altera ad austrum
descendente aut econuerso. Ea discretione adhibita ne extrema applican
tis latitudo minor sit presente alterius latitudine. Ad quam cū puenerit li
gatio est. ex quo transierit sepatio. Excepto q̄ nō statim virtutē illius exiuit
q̄diu scilicet in eadem parte fuerit quousq̄ altera ascendente altera descendē
te incipiat vel cōuerso. ¶ Est et aliud generis artificiū vt respicientiū vide
licet stellarū septētrionali latitudine loco suo adiecta latitudine vero austra
li loco suo detracta inter reperta loca duo longitudo colligatur. Que si fue
rit graduū aut. 60. aut. 90. aut. 120. exordio numeri a leuiori sumpto liga
tio est. Si minus applicatio si magis sepatio: pōt etiam vna q̄libet pariter al
teri longo alteri lato applicari. Unde diximus de fugitiuo si luna inquid io
ui longitudine: marti latitudine ligata reperitur q̄ marti consequendū iudicat
quia ioui non ledendū: firmius vero vni vtraq̄ applicatione ligari magis
ex aliqua recipientis dignitate. vnde applicationis respectui quatuor sunt
species donū nature donū virtutis donū gemine nature donū cōsilij donū

nature est applicatio ex aliqua recipientis dignitate. Donū virtutis est applicatio ex aliqua applicātis dignitate. Donū gemine nature est applicatio pariter ex vtriusq̧ dignitate. Donū consilij q̄libet alia firmior amice figure natureq̧ cōmixtione firmissima cū receptione. ¶ Parilitas ligationis vim imitat̄ naturali quadā adequatione non respectu qua doctissimi astrologi in secretis rerum vsi reperiuntur. Uulgares vero nihil h⁹modi intelligētes nec aduertisse videntur. Est aūt bipartita intra gradus signorum equaliter orientiū: signorūq̧ equalium dierum qua rōne compos ⁊ consors inuenit̄ stella in primo ♈ gradu: stelle in vltimo ♓ quarum altera ei que in fine ♍ altera eius in principio ♎: sic ea que in. 20. ♈ ei que in. 20. ♓: sicq̧ ei in. 20 ♍: similiter ea que in fine ♈ ei que in principio ♓: sicq̧ ei que in principio ♍: sicq̧ deinceps ad hunc modum. ¶ Solitudo est quotiens stella post separationem nulli in toto signo appllicat. ¶ Alienatio est cum per totum signum omni respectu caret qđ sepius ☽ accidit. cumq̧ accidat ducenda est stella per terminorū dn̄os more applicationis tanq̄ ligata cuiq̧ in cuiusq̧ termino fuerit: sicq̧ per ordinem. Q̄ artificium ⁊ in solitudine nōnunq̄ adhibendum est videlicet non satis cōmixtis separata longius dimisse vires exuit necdum alij applicans. ¶ Translatio ab vna ad aliā cuius due ptes Altera vt eadem stella inter duas ab altera separata alteri applicet. altera vt dum leuis graui applicat grauis alteri applicet. ¶ Collectionis due sunt species quarum altera collectionem: altera translationem imitatur. Illa siquidem vt sint due auerse abinuicem vnam respicientes vel ei applicantes Illa vero quelibet circuli locum respiciat cui conferat. Hec autem vt inter oriens negocij q̄ dn̄os abinuicem auersos aut separatos quelibet alio ex vno alium respiciens vel applicans cōferat. ¶ Prohibitio bipartita altera vt sint tres vel plures in eodē signo per diuersos gradus grauis in plurib⁹ Hec ergo que media est altera ꝓhibet ne graui applicet quousq̧ eam transeat. Altera vero ex parte respectus vt cum de duabus stellis in eodē signo altera applicet alteri: sic eidem pariter eminus alia respectu applicans que si in paucioribus vel eq̄libus fuerit gradib⁹ eam corpore accedens ꝓhibet quousq̧ graduū numero superet. ¶ Reditio quoq̧ ex duob⁹ sumitur loc[is]. Altero vt cum stelle sub radijs existenti applicatur. altero cum retrograde vtrūq̧ siquidem applicantis consilium reicit. Est igitur huiusmodi reditio tum salubrū tum aduersa: ac salubris quidem triplici modo perpenditur. Primo quidē vt sit applicationis receptio. Secundo vt vtraq̧ in cardine aut post cardinē applicansq̧ directa. Tercio vt licet recipiens remotus applicans solum in cardine sit aut post cardinem: hic itaq̧ recipiens quidem q̄ corruptus est ⁊ remotus. Rem quippe quantum in ipso est inficit: sed q̄ reddit ipsi qđ conferebat. Ille vero liber ⁊ fortis eripiens rem ad effectum producit. ¶ Aduersa vero duplici modo. Altero vt sit duplicans remotus

Alter aūt in cardine aut post cardinē. Hic ergo q̄ncunq̧ confert redditur Ille vero debilis rem quidez alter parat: alter deinde inficit. altero vt sint ambo remoti vel adusti siue retrogradi: qđ cum acciderit res oīno negat.
¶ Contradictio est vt cum stella stelle applicās anteq̧ ꝑueniat retrograda fit. Id eni est firmata negare. ¶ Impeditio est vt inter tres stellas quaruz grauior in quolibet gradibus: leuior in pluribus: leuissima in paucioribus que dū graui applicare paret: anterior illa retrogradatio grauem transeat Hic ergo applicantē impediri necesse est. ¶ Euasio est cum stella stelle applicat que anteq̧ perueniat illa insequens signum transiens alias vicinior respectu inficit. Id eni est prius cōsilium annullari. ¶ Interceptio triptita est primo quidē vt sit stella parans applicare stelle A qua in secundo signo stella que retrogradando anteq̧ illa perueniat huic iūgatur sicq̧ applicās lumine intercipit. Secundo vt sit leuis graui applicans. illa vero grauiori anteq̧ transeat q̄z leuis ad ipsaz perueniat. Signum ergo est in re quesita aliud peruenire. Tercio autem applicet stella stelle equali negocij dn̄o: aut ipsi equalis illi. ¶ Compassio est cum stelle in casu suo aut precipicio posite stella amica de aliqua dignitate eius applicat: aut ipsi illi ꝙ sit conseq̄nter in proximo ad eundē modū conuersio fiat idem ꝙ remunerationē dicim⁹
¶ Receptio est cū stella stelle applicat vt vel applicans in recipientis sit dignitatibus: aut recipiens in applicantis: firma quidē de domicilio aut principatu de ceteris debilis nisi pluribus simul: de quo genere est receptio ex respectu siue applicatione aut ex amica figura aut ex prima ꝛ scđa signorū cognitione quas superius tractauimus. Sic etiam fortunate sese inuicē respiciunt: sic infortunia duo coniunctione tantū aut amica figura. Est itaq̧ receptio quedā alia fortis: alia debilis: alia mediocris. Fortis quidez inter ☉ ꝛ ☽ omni ex loco preter oppositionem: que cum ex dignitatib⁹ fortissima est: eiusdem generis est receptio apud ☿ ex ♍. Mediocris vero ex singulis dignitatib⁹ de primis duobus generib⁹: de ceteris vero debilis nisi plurib⁹ simul vt dictum est: ex horum oppositionis remunitio sumitur.

¶ De fortuna stellarum fortitudine ꝛ debilitate atq̧ infortunio.

Ex his habitudinibus quaterna stellarum affectio ꝓcedit: fortuna: infortuniū: fortitudo: debilitas. Tum ꝛ ☽ impedimēta Fortuna stellarum est vt sint fortunatis coniuncte aut amica figura respecte infortunijs auersis aut inter fortunas similit̄ medie aut zami aut in amico ☉ respectu siue ☽ felicis motus atq̧ lumine crescent(: aut vt sint in dignitatibus suis aut gradibus lucidis recepte: aut saltim sibarzehe vt mascule in signis ac gradib⁹ masculinis die sup terram: femine contra aut sint in dignitatib⁹ fortunarū Nam et fortunarum fortuna est esse in dignitatibus luminū itaq̧ fortuna stellarū triptita multiplex plenaria diminuta: multiplex quotiens ex huiusmodi comoditatib⁹ plures conueniunt: vt ☿ in ♍ dupla qui si pariter ꝛ in

termĩno suo fuerit tripla: sicq̃ simul in oriente q̃drupla. Plenaria in domi/
cilijs melioris figure vt ♄ in ♒: ♃ in ♐: ♂ in ♏: ♀ in ♉: ☿ in ♍: diminuta
in alteris. ¶ Fortitudo stellarum est ascensus ad septentrionem: aut esse in
septentrione. Ascensus in circulo ex centro motus augmentũ: tum vt sint in
statione secunda: tum extra adustionẽ directe: tum vt cardine aut post car
dinem. Superiorum quoq̃ stellarum vt sint orientales ⁊ in orientalibꝰ cir/
culi quadrantibus. ☉ ibidem pariter ⁊ in signis masculinis preter ♎. In/
feriorum aũt vt sint occidentales ⁊ in occidentalibus circuli quadrantibꝰ.
¶ Debilitas stellarũ est casus exicium exilium magisq̃ cum solitudine ap/
plicatio ad retrogradã aut corruptam: prima statio retrogradatio sub ra/
dijs: tum vt sint in gradibꝰ obscuris nature recepte aut in opposit harzehe
descendẽte ad austrũ aut esse in austro descendere in circulo excentri motꝰ
decremẽtum remotio ⁊ auersio. Tum via perusta a. 20. ♎ vsq̃ ad. 10. ♏
Superiorum quoq̃ trium vt sint occidentales et in occidentalibus circuli
quadrantibus ibidem ☉ preter nonum sed in signis femineis. Inferioꝝ
aũt vt orientales ⁊ in quadrantibus circuli orientalibus. ¶ Infortunium
stellarum est vt sint infortunijs coniuncte aut oppositione eorum siue tetra
gono aut trigono vel exagono: aut sint termini infortunioꝝ seu domicilijs
aut supemineant infortunia vt ex. 10. aut. 11. a stelle loco eiusq̃ nec recepte
infortunio. Tum vt ꝯiuncte ☉ aut in tetragono eius siue oppositõe peiusq̃
infra. 4. gradus. Tum vt capitibus draconum suorum aut caudis iungant
aut capiti draconis: aut caude idq̃ infra. 12. gradus. Sunt qui caput de
natura augmentatiua iudicent: conuenientibꝰ itaq̃ fortunatis fortune ad
dit: infortunijs iunctis infortunio. Caude vero natura diminutiua: minuit
itaq̃ tam de fortuna q̃ de infortunio vtrolibet genere ꝯiuncto. ¶ Postr e
mum est obsessionis infortunium. Est autem biptita. Primo quidez vt sit
stella in quolibet signo vtrunq̃ vero in eodem signo infortunij aut corpus
aut radij aut ab infortunio sepata infortunio applicet. Secũdo vt sit stella
in signo quolibet paritarq̃ infortunioꝝ alterum in secundo alterum in. 12.
qđ genus signi potius est. Si enĩ nec insit stella fueritq̃ vel oriens vel aliud
quodlibet hoc modo affectum obsessa dicitur. Utrolibet igitur in genere si
vel ☉ vel fortunate respectus propius. 7. gradibꝰ interuenerit eripit magis
proprium domicilium huiusmodi quasi obsessio si infortunata fuerit sũme
fortunata. ¶ Impedimenta ☽ seu corruptiones singulares vndecim sunt.
Prima est eclipsis validissima in signo radicali seu in trigono eius aut te/
tragono eius. Scđa sub radijs. Tercia inter ipsam ⁊ oppositionẽ ☉ minus
12. gradibꝰ. Quarta cum est obsessa inter duos malos. Quinta vt sit cursu
vacua. Sexta qñ est cũ cauda draconis. Septĩa cũ est in australibus signis
magisq̃ descendẽs. Octaua in via pusta. Nona in fine signoꝝ. Decima cũ
minus medio suo motu incedit. Undecima in nono ab oriente.

In extrahendis stellarum radijs iuxta Ptholomeum.

IN extrahendis stellarū radijs multa diuersitas per diuersos tractatus inuenitur ꝙ alibi. Nam hic ptholomeum elegimus cuius ipsa hec verba. Quotiens inquit trahendi fiūt stellarum radij discernendum primum est locus stelle inter circuli quadrantes qui si inter celi cardinem ꝛ oriens reperitur obseruatus assumetur: locus stelle ex circulo recto pariter et medium celi ex eodem circulo quo facto diminuet͡ is medij celi gradus de eo stelle gradu quodqꝫ remanserit diuidetur per ꝑtes hore gradus stelle vnde hore stellarūqꝫ puncta colligunt͡ eaqꝫ est distantia stelle a medio celi. Quod si stella sit inter oriens ꝛ terre cardinem: sūmum recti circuli detrahet͡ de stelle gradu eiusdem circuli reliquoqꝫ seruato assumpte partes hore gradus stelle per senarium multiplicabūtur: productaqꝫ sūma de reseruato reliquo diminuetur: quodqꝫ remanserit diuidetur per partes hore oppositi gradus stelle: quotqꝫ colliguntur hore sunt horarum puncta ea est distantia stelle ab oriente. Si aūt inter quartum ꝛ septimuȝ assumes terre cardīs circul⁹ diminuetur de loco stelle ex eodeȝ circulo residuumqꝫ diuidetur per partes hore gradus opposite stelle: eaqꝫ est distantia stelle a cardine terre. Si enim inter septimum celiqꝫ sit cardineȝ vnum recti circuli detrahunt de loco stelle eiusdem circli reliquo notato partes hore oppositi gradus stelle senarius multiplicabit vnde ꝓducta sūma de notato residuo dempta reliquū per partes hore gradus stelle diuidetur: eaqꝫ est distantia stelle ab occidentis cardine. Ad hunc modum stelle a cardinibus distātia deprehensa cum extrahendi fuerit radij stelle cuiuslibet figure in sinistraȝ quidē ad exagonum. 60. ad tetragonū. 90. ad trigonum. 120. gradus adicientur. in dextra vero detrahētur. Cum hec itaqꝫ numero introitu facto in circulū rectum quot gradus equales in signo suo designauerit assument͡ deinde loco stelle per ortum climatis vt ante sinistram. Item ad exagonū quidē. 60. ad tetragonum. 90. ad trigonum. 120. gradus addentur. in dexteram vero diminuent͡. Cum quo numero in tabula climatꝭ introitu facto quot gradus equales in signo suo demonstrauerit assumentur. Si ergo vtrunqꝫ assumptus equalium graduum numerus in eundem gradum inciderit eum gradū eius stelle radij ferunt. Si vero in diuersos collecta inter numeros differentia per senarium diuidetur: quantumqꝫ diuisio dederit multiplicabitur per horas distātie stelle a cardine: productaqꝫ sūma duoꝝ locorum loco stelle per gradus equales in sinistra propinquiori. in dextra vero longīquiori adicitur. Quo ergo numerus ꝑuenerit eousqꝫ radij stelle pertingunt. Oppositionis deniqꝫ radij per diametrum oppositū significat.

¶ De annis firdariech stellarum simul ꝛ de annis earum maioribus medijs ꝛ minoribus.

Anni stellarum quinqꝫ partito reperiūtur. Alij quidē sunt firdariech stellarū. Alij sunt magni stellarū anni. Alij maiores: medij: minores. Alij quidem in iudicia seculi. Alij in vitam humanā. Alij in rerum ꝛ tpm numeros tum ex v̄tute corpoꝝ stellarū: tum ex varijs ꝑ circulos suos metis tum ex terminis cuiusqꝫ alijsqꝫ atqꝫ alijs per circulum proprietatibus certis dimensionibus assumpti quorum ratio plenius alibi tractatur. Nunc autem singuli in hunc ordinez numerantur.

Anni	☉	♀	☿	☽	♄	♃	♂	☊	☋
Firdarie	10	8	13	9	11	12	7	3	2
Maximi	1460	260	480	520	465	428	264		
		al' 115							
Maiores	120	82	76	108	57	79	57		
		al' 72					al' 66		
Medij	39 ꝛ di.	45	48	66 ꝛ di:	42 ꝛ di.	45 ꝛ di.	40 ꝛ dimidium		
		al' 69 ꝛ dimidium		al' 39 ꝛ dimidium					
Minores	19	8	20	29	30	12	15		

¶ De naturis stellarum septem ꝛ proprietatibus ducatuum per vniuersa rerum genera.

Postremo est vniuersi stellarū ducatus per diuersos rerū mot⁹ expositio quos in nullo singulari corpore simul omnes repiri impossibile est: sed partim in hoc ꝑtim in illo: sparsim omnes complentur. Consequenter autem singulas tum ex naturali cuiusqꝫ virtute: tum ex varijs locorum affectionibus diuersos eorum motus comitantium.

¶ ♄ quidem natura frigidus siccus nõnunq̄ʒ accidentaliter humidus ob/ scurus asper grauis fetidꝰ vorax tenax: multe cogitatiõis firmeqʒ memorie sibi magni: alijs parui: eius est agricultura: habitatio terrarum ꝛ aquarum rerum dimensio ꝛ pondus: fundi partitio: multaqʒ interdum possessio: tum ꝛ manu altum pars artificiorum vt cementarij fossores carpentarij atqʒ id genus tum sũma ꝛ egestas nauigia longa via et difficilis longum exilium: etiam prouisus difficultatum ꝛ periculorum incursus: tum fraudes negcia doli proditio noxa facinora abhoĩatio solitudo deliberatio quoqʒ ꝛ intel/ lectus: sermo certus ꝛ amicicia stabilis: longa ꝓuidentia: tum ꝛ regum con sules: omnisqʒ malicia iniquitas ꝛ violentia captiuitas: cathene compedes carceres damnatio instantia ꝑtinacia perfidia difficilis ira: nec tñ effrenis omnisqʒ boni odium ꝛ inuidia. Tũm metus angustia dolor penitentia pas siones dubitatio. Error in volucrum labor pena lesio funera luctusqʒ fune brij orphani vidui ꝛ orbi: hereditates resqʒ antique. Tum senex patres aui proaui eiusqʒ partis ꝑentes. Tum serui mãcipia mercenarij eunuchi vulgꝰ atqʒ hominum genus infame steriles ignauum detractiuꝫ: corporis partes auris dextra ꝛ splen omneqʒ melancolie genus. Tum malefici fures fosso/ resqʒ monumentoꝝ ꝛ spoliatores: omneqʒ magice omnisqʒ maleficij studiũ postremo longa cogitatio: rarus sermo: altus secretorũ intellectus: occulta profundorum atqʒ inexhausta sapientia.

¶ ♃ natura calidus humidus dulcis temperatus equus est eius virtus na
turalis ac nutritiua corpora animantium sobolisq; progenies magnates ⁊
prelati: corporis partes auris sinistra ⁊ epar: forme dignitas: animi nobili
tas: sana sapientia ⁊ intellectus: visionum interpretatio: certitudo ⁊ veritas
Tum iura leges templa cerimonie religio honestas fortitudo temperantia
iudicia pacificentia: gratia vera fides humilitas ⁊ obedientia. Accidenter
aliquando post deliberationem inconsultus rerum aggressus: ac difficul-
tatum incursus. Tum pacientia deinde vindicta ⁊ victoria in omni conten
tione magnificentia dignitates regna principatus. Tum spes gaudiū mun
dicia ɔtinentia parcitas beniuolentia amicicia liberalitas: animi ingenui-
tas. Tum facultates ⁊ suffragia: hominum societates: cohabitatio contu-
bernium sermones quoq; dignitates ꝑmissio stabilis: depositio fidelis hi-
laris iocundus placidus indulgens veneri officio ⁊ sibi ⁊ suis vtilis malum
fugiens ⁊ bonum appetens prouido consilio: graui sermone: ⁊ priuatis pu
blicis rebus salubris ac fructuosus.

¶ Mars :natura calidus siccus acutus vehemens atrox:eius est adolescẽ
tia vires epar cum ♃ nares cum ♀ corporisq̃ passiones calide: tum igni-
tabula exustio cunctiq̃ repentini prouentus :reges violenti :inimici inhu-
mani:peruersi iudices:iudicia castra regum:clientela iniquitas scelera pro
ditio pugna cedes effrenis audacia:stulta securitas:elatio magna tumidi-
tas iactantia:forme et glorie amor: dissensiones litigia seditiones contro-
uersie predationes oppressiones insidia latrocinia:grauis ira:facil' offensa
plage vulnera captiuitas discretio:fugiẽdi difficultas:timor ac tremor: im
prouisa festinatio perfidia contradictio turpiloquia:incautus amor: mani
festa amicicia:promissus impensus piurus dolosus responsione:⁊ aggressu
promptus atq̃ ingeniosus fallax inconstans exlex maledicus maleficus:
malignus temporis incompositus omnia contaminans: varie cogitatiõis
in reb⁹ cogitandis:in rerum cõmutatione consultu reditu:multi murmur(
⁊ pene deformis inuerecundus incestus spureus ingratus:p̃gnanti grauis
parturienti inimicus:partui periculosus nõnunq̃ aborsus: causa eiusdem:
⁊ mediocre hominũ genus. Tum et pecudum custodia iumentorũq̃ causa
⁊ procuratio. Tum ⁊ vulnerum ⁊ lesionũ causa pluriumq̃ cirurgia omneq̃
ferarium omne cruentum artificiumq̃ mortiferum. Nam eiusdem mortis
acerbum duo reliquum magis ♄ ☿ participe.

¶ Sol natura igneus tpat⁹: ei⁹ est oīs eoꝝ nitor ꝛ claritas vniuersalis vita caput animātis cū aīali spū atq₃ oculo dextro. Opinio quoq₃ ꝛ rō tuz mediuz zone habitabilis: reges et primates: cōcilia ꝛ cetus hoīuz: fortitudo: victoria: vindicta: honestas: magnificentia: habitudo bona existimatio: ambitio: multaq₃ auri cupiditas pspicuitas mundicia graue eloquiū vicinis noxi⁹ remotis cōtra sicq₃ inť hec nūc cōmodus eiusq₃ hic sublimatio illic degradatio habet leges: iudicia: magistratus intelligētias tum patres ꝛ fratres nihil roganti negans. Postrema sunt valida maloꝝ vltio regimen imperiale sūme diuinitatis contemplatio.

¶ Venus frigida ꝛ humida tēperata eius est mulieꝝ gen⁹ minoresq₃ sorores. Tum vestimēta omnisq₃ cultus ac redimicula cū aureisq₃ ꝛ argenteis ornamentis: tū frequēs balneū ꝛ ablutio forme q̄₃ aptitudo graciosa cum multa facecia: amor musice gaudia loci oīsq₃ instrumētalis melodia cū ipis etiā instrumentis atq₃ motib⁹ adaptis. Tū sponse cum sponsalib⁹: ac talamis cum triplici iure coniugij simul etiam odora dulcia ac suauia q̄q₃ ludi incesseris atq₃ aleis ocia preter studia: amor: lasciuia: dulces querele: effeminatio: indignatio: fallacia frequens mendaciuz ac periuria. Tum vina mella potusq₃ inebriabilis ipsaq₃ ebrietas: luxuria: fornicatio omneq₃ id genus tum naturalis vsus q̄₃ contra naturā in vtrolibet sexu tamq₃ legittimi q̄₃ illiciti cum ipsis oīum auctoribus simulq₃ omni prole illegali. Tum dilectio nati mutua hominū caritas pietas facilis crudelitas uoluntaria receptio valitudo corporis animi debilitas multa car-

nositas pinguedo cum adipe omnis voluptas diuicie ꝛ oblectamenta eo rūq; studiosa inquisitio. Tum subtilia mirandaq; artificia vt egregie pictu re atq; future cū suis artificibus tum fora ꝛ tentoria odorumq; mercature. Postremo sciētiarū intentio. Tēpla deinde legis obseruatio ius equabile.

¶ Mercurius promiscuus ad oēm cōmixtionis assensuz facilis eius pueri cia cum maioribꝰ fratribꝰ multoq; pueroꝝ amore. Tuz diuinitatis fides ꝓ phetie sermone discipline doctores cū discipulis ingeniū: rō: eloquentia: ꝓ cepta eoꝝq; obseruatio: plena sapiētia: sana doctrina: salubris exhortatio arguta deceptio; ꝓbabiles inductiones necessarij silogismi: phie ac poetrie studium: plurimūq; in mathematica: arismetrica: geometrie ꝛ astronomie nec sine metrica ꝛ richmica. Tum diuinationū sortilege quoq; cū augurijs ꝛ auspicijs preterea grata ꝛ fructuosa facundia. Tum libri cōmenta scribe eoꝝq; officiū acuta ꝛ propterea officia diligens omniū sc̄arum vsus ꝛ exer citatio cū eleganti nouitatis inuentione ac secretoꝝ intellectu soli diuinita ti patentiū rarū gaudiū rare delicie tenuis voluptas tum prouidum consi liū: fama: rumores: ambitio magis glorie cause deinde questiones tributa ria eraria: appotetice questus cum multo sumptu ac falsitate. Mercature parciens negociationes furta: fraudulentia: maliuolentia: ignauia: inimi citie; timor: seruitus; dubij atq; inuoluti affectus obedientia cuz summa in tentione ac mitti in alienos dolores cum passione fratruz amor propulsio

legis obseruatio verax causata ingrata vocis modulatio aptitudo in omne artificiū cunctoꝛūqꝫ perfectio confidenti omnium pꝛofessione. Postremo suendi: radendi: pectendi: adapta manus cum suis instrumentis ⁊ artifici-bus. Nam ⁊ fontiū scaturigines amniū decursus aquarum deriuationes.

❡ Luna frigida accidental'r interdū calida ad lumen lucens leuis ad oīa faciens negocia: foꝛmam: gaudiū: famam affectans: eius sunt negocioꝛuꝫ inicia reges ⁊ pꝛincipatus substantia cuꝫ victualibus affectū consecutio in-tentio in scientias legem altoꝛūqꝫ contemplationē tum ⁊ carminū vires va-rij motus animi studioꝛūqꝫ in terrarū atqꝫ aquarū computo ac dimensione debilis tamen sensus tenuis memoꝛia preterea matrone coniugia grauide nutritura ⁊ nutrices matres auie maioꝛesqꝫ soꝛoꝛes nuncij mandata fugi-tiui mendaciū delatio assentatio omnibus motibus accomoda et accepta nihilominꝰ laus coꝛpoꝝ saluti studiosa multū edax parum venerea. ❡ Hij ergo stellarum ducatus vt nunquā omnes simul in vno coꝛpoꝛe inueniun-tur sic nec ex vllo vno loco simplici ve stelle habitu per diuersa tempoꝛa col-liguntur.

¶ Liber octauus. 8. habet capitula. ¶ Primum de causa partiū. ¶ Secundū de diuisione. ¶ Tercium de partibus stellaruȝ. ¶ Quartū de partibus signorum. ¶ Quintum de partibus. ¶ Sextum de conuentu partium ¶ Septimū de ducibus partium. ¶ Octauū de eorum inuiceȝ inuentione.

Primū capl'm de causa partium.

Omnes stellarū ac sideree virtutis rōnem tocius tractatus series continet postreme particionis est alius quidē celestis potentie ducatus ac secundaria virtus non in ipsis quidem stellarū aut siderū corporibus sed principalibus ducibus consequenti necessitate sumpte. Omnis enim antiquitas in his tribus ducib⁹ ꝯuenit primo stellis: secūdo signis: tercio vtrorūq͂ partibus p circulū ordinatis: quoꝝ primi duo animi ꝛ corporis vice prima tractant consilia. Tercius more accidentis prioꝝ in assensum succedit q͂q͂ nōnulli veterum primis omissis tercij tantū auctoritatem per omnia negocia sequantur. Hermes tñ cunctiq͂ sequaces eius persarum babilonie atq͂ grecoꝝ astrologi in omni negocio primo stellam naturaliter ad id ducentē cum loco suo. Secundo domiciliū eius negocij eiusq͂ dñm. Tercio partem negocio attinentū cū loco atq͂ dño suo consulūt eque vt de ceteris conuentū eius cum stellis ꝛ respectum ductūq͂ ac transitum metientes. Unde manifesta videẜ partium causa si quibus stellaris ducatus ratio constans est idq͂ duobus modis. Primo quidem quoniam stellarum distantie quātitatē ducatus earum inequalitas sequiẜ vt promptius inter stellas eiusdē ducatus patet. Quemadmodū inter solem ꝛ saturnū quorum vel ducatus ad status ducatus patrum necessaria visa est ducuȝ distantie dimensio ad perpendēdas eorum vires omni tempore in omni negocio que prima partium causa extitit. Secundo vero quoniā rerum modus quo sidera ducūt non simplici aliquo ducatu perpendiẜ verū ꝑmixtione duū aut pluriū idē designantiū quidē genus frequenter in volucrū atq͂ error consequiẜ ne facile princeps eligi possit q͂q͂ pre ceteris sequamur aut cum dñorum alter sit diurnus alter nocturnusq͂ sicq͂ alter mascul⁹ alter femina hisq͂ similia nec multo alter altero forcior hic itaq͂ negocij partem educi necessariū est que cum alter vtrius testimonia accesserit facile assequendū ducem eligat quoniam ergo hec distantia collecta in quemlibet circuli locum incidat necesse est ex trib⁹ eas principijs oriri cōstās ē quoꝝ duo naturalia firma terciū mutabile ac prima quidē duo sūt inter que sumunẜ eoꝝq͂ primū a quo terciū a q̄ numer⁹ collect⁹ incipit vbi grā ab hac ad illā collect⁹ graduū nūerus atq͂ in initio ab orientis gradu aut aliunde sumpto per trigenos gradus eductas vt steterit partis locum figit Qꝛ aūt hic numerus ab oriente distat concipitur. Secundo vero quoniam oriens reruȝ inicijs preest iure sepius

ab ipso iniciandũ videt. Nam quidẽ interdũ aliunde vel ab alio videlicet domicilio aut loco stelle causa est qꝫ ei negocio affini⁹ attinet quapropter ut dictũ est: terciũ hoc principiũ mutabile est. Quoniã vero stellarũ õmniũ circuitus zodiaci axem ambit sicqꝫ oriens quidẽ per zodiaci gradus computat. dicim⁹ enim vt stellã sic oriens in hoc vel in illo huius vel illius signi gradum deduceret non vero ꝑ orientiũ gradus sunt enim de circulo vel recto vel verticali quorũ poli a zodiaci polis alterutra ex parte distant vt est recti circulo distantia sicut ptholomeo placet graduum. 23. punctoꝝ. 51.

Secundũ de diuisione.

HIs itaqꝫ positis he partes inter principia tractatus ꝛ numero ꝛ nominibus distinguende vident. Omnes etenim quas persarum babylonie ꝛ egyptij auctoritas firmauit in libris eoꝝ. 97. inueniunt trina serie discrete. Ex prima serie sunt ꝑtes stellarum. Ex secunda signoꝝ partes. Ex tercia diuerse ab vtrisqꝫ necessarie tam in quibusdaꝫ genezie atqꝫ annaliũ locis nec non ꝛ questionibus plurisqꝫ aliquorꝫqꝫ negocioꝝ inicijs. ¶ Primi generis partes. 7. sunt numero singule singularũ stellarum quarũ ꝛ nominibus appellant. ¶ Secundi generis partes. 80. numerabunt. Orient. tres prima vite secũda sustentatõis tercia sensus ꝛ rõnis. ¶ Scdi. iij. prima opum secunda mutuandi tercia inueniendi ¶ Tercij. iij. prima fratrũ: secũda numeri fratrũ: tertia mortis fratrũ. ¶ Quarti. 8. prima patrum: secũda mortis patrũ: tercia auoꝝ: quarta generis: quinta fundi iuxta hermetẽ. 6. iuxta ceteros persas. 7. agriculture. 8. finis. ¶ Quinti. 5. prima prolis: secũda hore ꝛ numeri natoꝝ: tercia prolis maxime: quarta femine. Quinta discretionis vtrũ ne masculus sit an femina. ¶ Sexti. 4. prima egritudinis iuxta hermetẽ: secunda iuxta belitem: tercia seruoꝝ: quarta captiuoꝝ. ¶ Septimi. 16. prima cõiugioꝝ virorũ iuxta hermetem: secunda iuxta welitẽ: tercia qua viri feminas aliciunt: quarta euentus maris cum femina: quinta adulterij: sexta desponsationis femine iuxta hermetẽ: septima iuxta welitẽ octaua qua femine viros alliciũt: nona cõuentus femine cum viro: decima adulterij femine: vndecima castitatis: duodecima cõiugij vtriusqꝫ sexus: decimatercia hoꝝ desponsationis: decimaquarta pacti ꝛ modi nuptiarũ: decimaquinta agnatoꝝ: decimasexta cõtrauersiaꝝ ꝛ aduersarioꝝ. ¶ Octaui. 5 prima mortis: secunda stelle necessitatis: tercia anni timendi: quarta loci ꝑiculosi: quinta doloris ꝛ angustie. ¶ Noni. 7. prima itineris: secunda nauigij: tercia religionis: quarta ingenij ꝛ prouidentie: quinta sciarũ ꝛ sapientie sexta memorie placitãdi ꝛ fabulaꝝ. septima rumoꝝ vtrũ ne veri sint an falsi ¶ Decimi. 12. prima ptãtis nati: secunda patrisqꝫ discretionis: tercia consiliarium principũ ꝛ regũ: quarta victorie regis ꝛ facultates: quinta subite exaltationis: sexta nobilitatis: septima sequatiũ regis ꝛ militie: octaua regis

officij nati:nona opis manualis:decima mercature:vndecima opis debi
ti:duodecima matrū.¶ Undecimi. 11 .prima diuiciarū:secūda amabilita
tis:tercia noticie inter hoīes ⁊ precij:quarta deliberationis:quinta delicia
rū:sexta spei.septima amicoꝝ.octaua penurie:nona habundantie:decima
ingenuitatis animi:vndecima gratie ac bone existimationis.¶ Duodeci-
mi.3.p̄ma inimicoꝝ iuxta hermetē:secūda iuxta alios:tercia laboris ⁊ pe-
ne:Tercij generis ꝑtes. 10.sunt numero prima est pars halgihel.secūda vi
ciosi corꝑis:tercia strēnuitatis ⁊ audacie.quarta feritatis ⁊ angustie in pū
gna:quinta fraudis ⁊ doli:sexta loci negocij:septima impedimenti rerū iu
xta egyptios:octaua iuxta persas:nona retributionis: decima veracis effe
ctus.¶ Fiunt igit̄ omnes vt prediximꝰ.97.partim stellarū ꝑ se:partē domi
ciliorꝝ:partē absolute:ad rerū ntitatem assumpte.

De partibus stellarū Caplm terciū.

DEinceps vt ꝓposuimus ordine cuncta prosequemur: atqꝫ in
primis primū genus assumentes oēs generaliter omnis ne-
gocij partes inter geminos eiusdē duces firmi. Cū igit̄ stelle
due equaliter in naturali eiusdem rei ducatu cōueniunt fue-
ritqꝫ altera vt solet interdū vt a fortioris haizen a forciori in
cipiendū erit vt sol ⁊ saturnus cū equaliter ad patris ducatū
ducunt suntqꝫ eiusdem haizen ambo videlicet diurni: qꝛ sol die fortior est
die ab ipso fit iniciū.Quod si equaliter in ducatu conueniant fiuntqꝫ alter
diurnus alter nocturnus die a diurno nocte a nocturno inchoabimꝰ vtpo
te sol ⁊ luna cum equaliter infortune ducatu cōueniant die tamē a sole no
cte a luna sūmit̄ recte iniciū ut ille diurna ille nocturna fortuna est. Cuz vo
die nocturne alteri altero fortioris fuerit ducatus ab ipso inchoabit̄. Quo
tiens vero ducatus signi est eiusqꝫ dn̄i sepius a dn̄o fit iniciū.¶ Est eni ois
signi ducatus eiꝰ dn̄i nō vero cōuertit̄ ꝙ tamē si fortius ad rem duxerit in
terdū ⁊ ab ipso fit iniciū:deinde in cōmunionē assumit̄ oriens:aut alia vel
circuli vel stellarū loca. Sic eni collectio inter primos duces nūero adiciūt
gradus vel stelle aut loci cuiuslibet in signo fitqꝫ tocius iniciū a principio si
gni vndiqꝫ per gradus equales. Accidit interdū vt duz stella ad domiciliū
assnmet̄ alteriꝰ sit eiusdē rei domiciliū alterū cōputo:verbi gratia. Oriente
cancro in quarto climate:leo quidē numero semꝑ opuz domiciliū est. Can
cri vero cōputo nōnūqꝫ ꝙ cū accidit pro eo negocio sumet̄: a luna vsqꝫ ad
sequentē in cancro quo oriens illic simul ⁊ secūdo dn̄a est nō tamē vsqꝫ ad
solē dn̄m leonis.¶ Prima est pars lune iuter solē ⁊ lunā sumēda recte qui
dem cū sol cunctis celestibus clarior diurnū lumen generali mundi fortu-
na vniuersali vite atqꝫ dn̄e rerū magnitudini ⁊ splēdori atqꝫ summis digni
tatibus gradibus presit:luna vero lumē nocturnū proxima est post solem
claritate ⁊ fortuna corporibꝰ eorūqꝫ alimentis atqꝫ incrementis generaliqꝫ

rerũ nature ac necessitati ducatum prebens . Que cũ ita sint conuenient e
equidem die a sole ad lunam:nocte a luna ad solem sumitur collectoqꝫ n u
mero graduũ orientiũ totũqꝫ a principio orientis inceptum ac per grad us
equales deductum partis locum signi:vt si quando ambo lunam in eo dẽ
puncto reperiunt̃ pars etiam in ipso orientis puncto consistat que quoniã
lune est cuius quottidiana necessitas ⁊ vsus eadem ⁊ pars fortune appel-
lat̃.Sequit̃ aut secundaria vice omnino luminũ virtutem ac proprietatem
ad animam ⁊ corpus multa virtutem :formam:fortunã:dignitates:opes:
sapientiã:intellectum;cogitationes negocia:opera:rerumqꝫ initia ducens
Obtinuit ergo pro tanta virtutis elegantia vt ⁊ pars lune sit ⁊ oriens lune
nec sine causa. Quociens enim transacto hore diei per partes hore ipsius
diei multiplicabunt̃. Totaqꝫ summa a loco lune deducat̃ aut in ipm par-
tis fortune locũ aut certe in primũ necesse est peruenire recta solis imita-
tione a cuius loco ea summa per locum climatis deducta ad orientis gra-
dum peruenit. Igit̃ vt luna prima ⁊ vniuersaliter in omni negocio consuli
tur ita pars eius pre ceteris oĩbus omni negocio accipit̃ . ❡ Pars solis in-
ter solem ⁊ lunam summit̃. Cum enim nulla stellarum inequalitas quantũ
in ipsis est appareat solumqꝫ lune huiusmodi altero manifeste pateat a d
hoc nec vlla aliarum in rerum effectu ⁊ generationibus pars lunaris virtu
ti potentie merito pars solis tanqꝫ vniuersalis rerum patris die a cõiuge lu
na ad solem:nocte a sole ad lunam summi debuit sũmeqꝫ orientis gradibꝰ
additis a principio orientis deductus numerus locũ signi:hec est itaqꝫ ps
q̃qꝫ solis est cuius animi felicitas ⁊ amalgrab vocant partem celati ꝙ est
intrinseci bonum. Imitat̃ autẽ partem fortune per omnia magis tantum
intrinsecus spectans quemadmoduꝫ ⁊ illa plus extrinsecam amplectitur.
Erat enim conueniens ut quemadmodum pars lune corporis accidentia
designaret sic ps solis anime proprietates moderaret̃ vtraqꝫ in ore paren
tum vtrũqꝫ cõmunicans ea se ratione habentes vt die quidem pars fortu-
ne ducatus virtute precedat nocte boni ad animam ⁊ corpus ad compagi
nem vtriusqꝫ ad nature secreta rerum altitudinem vimqꝫ absconditam: lõ
geqꝫ remotam cum summa diuinitatis speculatione ac legum obseruatio-
ne. Cum ad honores ⁊ gloriam atqꝫ auraruꝫ temperiem ducens has non
nulli cõmutant ita vt eam que lune est soli attribuant que solis lune sed ra
tio que exposita est obtinuit. ❡ Pars saturni pars more sũmitur die a gra
du saturni ad graduꝫ partis lune : nocte econuerso adiectisqꝫ orientis gra
dibus a princicio incipit ducit igitur mutationem saturni ad alteram re-
rum prouidentiam ⁊ memoriam ad segnitiam ⁊ desidiam ⁊ tenacitatem
ad perditam decessa degradata laborem: inopiam : agriculturam : edifi-
cia : nauigia:maleficia:carceres : catenas:metuꝫ senectã:motũqꝫ mortis.

¶ Pars iouis pars moꝛalitatis ſūmit̄ die a parte ſolis ad locū iouis nocte
conuerſo adiectiſqꝫ oꝛientis gradibuſ a pꝛincipio inchoat ducit itaqꝫ moꝛe
iouis ad moꝛū compoſitionē gratiam ꝛ honeſtatē:iuſticiā:leges:honoꝛez:
dignitates:pꝛudentiā tem̄pantiā:ſocietatē amicitiā liberalitatē rerūqꝫ finē
¶ Pars martis pars ſtrennuitatis ſummit̄ die a marte ad partē lune no-
cte conuerſo aſſumptiſqꝫ oꝛientis gradibꝰ a pꝛincipio inſtituit̄ ducit ergo le
ge. Martis ad animoſitatē:maliciā:acumē:ſecuritatē:violentiā:iniquita-
tem:flagitia:crudelitatē:cōtrouerſias:pugnam:cedē:omneqꝫ genus moꝛ
tis acerbe. ¶ Pars ueneris pars amoꝛis ſumit̄ die aperte foꝛtune ad par-
tem celate de nocte conuerſo adiectiſqꝫ oꝛientis gradibus a pꝛincipio inci-
pit ducit etiā moꝛe veneris ad uoluptates:delicias:iocos:cantilenas:ami-
citiā:gratiā aptitudinē:ad omnez iocū ſuaue dulce:omneqꝫ venerij officij
genus. ¶ Pars mercnrij pars ingenij ꝛ memoꝛie ſummit̄ die aperte boni
ad parrem foꝛtune nocte conuerſo adiectiſqꝫ oꝛientis gradibus a pꝛinci-
pio incipit ducitqꝫ moꝛe mercurij ad ſolertiā:intellectū:eloquentiā:de ince
ptiones mercaturā varia ingenia:omneqꝫ ſtudiū ꝛ artificiū ad hūc moduz
Partes ſtellarū hermes inueniendas tradidit quarū hi ſunt generales du
catus ſingulares nāqꝫ pꝛout incidunt iudicioꝝ tractatibus reliquimus hic
vniuerſaliter de omnibus adijcientes vt ſint ſtellarū ducatus pꝛo locis ac
diuerſis actionibus omni tempoꝛe variant̄ ſic ꝛ partiū ducatus locoꝛumqꝫ
mutationes in ducatus diſcretionē magnope ſeruari cōuenit.

De partibus ſignoꝝ Caplm quartū.

SEquit̄ vt deinceps partes oꝛdinemꝰ:dicemꝰ igit̄ ſumendi
ſingulas diuerſoꝝqꝫ diſſonantiā in ſumēdo tum quid re
ctius ſit poſtremo generales ſignoꝝ ducatus p̄miſſis tuz
paucis que antea neceſſaria ſunt. Sunt enī nonnulli qui
cum plures domcicilij vniꝰ partes inueniūt imperitie ne-
ceſſitate quadā inſūmēdū diſcoꝛdent. Quapꝛopter id ex
aminandi cauſa exponenduz erat. Cū ergo plures in hoc
artificio minus perſpicaces inueniant̄ nos hermetē ꝛ perſas plurimuz ſeq̄
mur que ſingulas ex huius ducibus in eodem naturaliter ducatu conſen
tientibus ſūmunt qui cuz ſingula domicilia diuerſis rebus varijſqꝫ modis
alios atqꝫ alios ducatus pꝛebere vident nullam vnam partem tante reruz
diuerſitati deſignande ſufficere poſſe intellexerunt. Quapꝛopter ꝛ ſingulis
pꝛout opus erat pluries adinuenerūt partes diuerſa domicilioꝝ parciētes
officia. Que cum generaliter quidē in ipſius domiciliū deſignatione com
minicent, habent tamē ſpeciales ſuas ꝛ ꝓpꝛietates:verbi grā. Moꝛs qdez
genus:ſpēs vero naturalis acerba in natura expectata repētina hiſqꝫ ſimi
lia. vnde moꝛtis domicilio qn̄qꝫ erant neceſſaria genere quidem cōmuni-
cantes:ſpecierum ver o diſtantia diſtanteſ:nec tn̄ ſingulis oim̄ domicilioꝝ

officijs ſue cuiq; tribuuntur partes vt quantum cum ſpecialis ſit numerū et inicioꝝ nulla tñ ſeorſum mrm pars nulla inicioꝝ tradita reperitur ſeu q hic hꝰmodi inter ea determinarūt coma vellent ſeu q ſpeciali certitudīe non inuenta generali officio relinq̄re mallent. Cum igitur has partes inda gemus: ſingulariter quidem dare rõnem longum eſſet. verum partim data partim ſtudioſi ingenij relinquimus.

ORientis partium prima pars vite ſumitur inter ♃ ꝛ ♄. ♄ enim ꝛ ♃ ſupremi ſtellarum ac grauiſſimi vt rerum ſtatum firmant et producunt: humane quidem vite ſpacio magis accomodi reperiuntur: aſſumpto oriente participe q vite p̄eſt: die quidē a ♃ ad ♄ nocte ↄuerſo. Ducit igitur ad vitam corporiſq; ſtatū ꝛ anime: ac ſalua quidez ad vite impendium corporis ſalutez anime gaudia ſpectat: corrupta ↄtra. ¶ Secunda pars ſuſtentationis atq; firmamēti: quomodo omne firmamentum ac ſtabilitas meliori fortioriq; fortuna perficitur: nulla vero par ☉ et ☽ fortuna eque in anima corporiſq; natura potens quorum amica atq; firma compages vite firmamentum eſt ſtabilitas: die quidē a parte ☽ ad partem ☉ nocte ↄuerſo ſumpta ab oriēte incipit ♀ parti cognata. Ducit autez ad nati formam ꝛ ſimilitudinem par tuſq; modū: ſalua quidez forme decorem corporis integritatē ꝛ valitudinē ſtatum decentem: habitudinē gratioſam: ceteraq; id genus comoda p̄ficit itineribꝰ quoq; ſalubris ꝛ vtilis: corrupta ↄtra: que ſi duci paterna accliuis reperitur formā nati ad patris eiuſve generis ſimilitudinē effingit: ſi mr̄ne ad matrē eiuſve cognationis exemplar. Quotiens itaq; diſcernēdū fuerit firmumue maneat quodlibet an mutabile accepto primuz oriente aut nati aut anni ſiue queſtionis eam partem amplectemur: que ſi fuerit in reſpectu dñi ſui aut cum orientis dño alioꝝue cardinum pariter ꝛ accedens rem imperpetuum firmat: remota contra. Sin aūt vt accedens pariter infortu nata: firmat quidem ſed detrimento ꝛ noxe: ſi fortunata fortune ꝛ gaudio Sin aūt vt remota ſimul ꝛ fortunata: mutabile quidē ſed deinde fortunaz conſecutaz infortunium ſi infortunata. ¶ Tercia ſenſus ꝛ rationis quoniā ☿ ſunt ingenium memoria diſcretio eloquentia ſapientia. ♂ vero acumen vigilantia leuitas: die quidē a ☿ ad ♂: nocte econuerſo ſumpta ab oriente incipit. Ducit igitur vterq; mutatione ad ſenſum diſcretionem eloquentiaz ꝛ ſapientiam ſiq; vel ipſa vel dñs eius cum orientis dño fuerit pariter cum aliquo loci teſtimonio. ☿ forti reſpecta copioſe rationis ſūmiq; ingenij pro miſſum eſt: ſi ♂ multi acuminis ꝛ perſpicacitatis.

SEcundi partium prima opum exopum ducibus ſumitur: die noctuq; a dño ſc̄di ad ḡ. ſc̄di incipitq; ab oriēte. Ducit aūt ad queſtꝰ neceſſaria ꝛ victualia: ſalua quidez fructuoſa: corrupta contra. Non enim vſq; ad diuitiarū copias aſpirat q̄ primoꝝ

ducum sunt. ¶ Secunda pars cambiendi die noctuq; a ♄ ad ☿ sumpta ab oriente incipit: hec itaq; si et ipsa et dñs eius ad opum ducatum accesserint simul corrupti plurima cambiendo disperdũt: salui contra. ¶ Tercia inueniendi die a ☿ ad ♀: nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat: ducit ad casuales inuentiones eoꝝ que decidunt siue obmiscunt qui q̃ in via alique id genus suum loco. Si ergo potens fuerit simul cum ☉ vel ☽ aut in eorum amico respectu pariter in cardine querenti rem casu vel oblitione perditã inueniendam tribuit. Nam id quoq; hoc modo statuta multarum inuentionum promissum.

TErcij partium pars prima fratrum: qm̃ ♄ ⁊ ♃ primi stellarũ ⁊ continui atq; ♄ virtus retentiua: ♃ generatiua que duo primordia sunt omnis geniture. In omni vero generatiõe p̃mi et continui sunt fratres. Hermeti quidem eiusq; sequacibus die nocteq; a ♄ ad ♃ sumenda visa: sicq; ab oriente incipere: alijs nanq; potius a ☿ ad ♃: sed hermetis sentencia grauior Recte quidẽ cum eorum vsq; adeo concepta sit fraterna societas vt apud veteres licet interdum ♃ ♄ filius: nonnunq̃ tamen et fratres memorentur ambo celi parte geniti. Ducum igitur cum domicilij sui domino ad status fraterni societates et amicicias negocia et amicicia que sunt dño suo signa multe plis occuparit: multos promittit fratres: pauce pauca. Sic itaq; fratrum numero deprehendendo sumetur quantum interest a parte vsq; ad domicilij dñm vel conuerso per singula signa singulos numerando bipertito si interfuerit duplicato: quotq; interfluũt stelle per singula singulis anumeratis. ¶ Secũda numerũ fratrum die noctuq; a ☿ ad ♄ ab oriente incipit hec itaq; cum premissa dñis suis inter signa multe pauceue prolis fratrum numerum discerunt. Numerus aũt per signa ⁊ stellas vel vsq; ad annos stellarum applicans: minores vel medios vel etiam maiores quibus etiã respicientes iuxta annorum suorum numeros adijciunt. ¶ Tercia mortis fratrum ⁊ sororũ die a ☉ ad gradum .10. nocte conuerso sumpta ab oriẽte Hec igitur vt mortem fratrum innuit: cum vel signorum circuitum vel per gradum dictum quorum prima adwara ẜm tecit vocant vsq; fratris ducẽ vel sororis peruenit vel conuerso hoc ad illum periculosum est.

QUarti partium prima pars patris: quoniã ♄ antiquitas: ac masculina natura vnde patrĩ ducatum sortitur: similiter qm̃ omnis nati vite causa pater est. ☉ aũt vniuersalis animantiũ vite auctor vnde ipse in patris ducatum concessit Die a ☉ ad ♄ nocte ꝯuerso sumpta ab oriente incipit. Et si ♄ sub radijs extiterit vice eius succedit ♃ Sunt qui cũ id accidit eã inter ♂ ⁊ ♃ colligunt: sed hermetis auctoritas grauior: quoniã nec ☉ id ducatũ

prohibet et ♃ patris grauitati ♂ cognatior. Hec itaqꝫ cum hospicij sui dño ad patris statum fortunam ⁊ comoda spectat. Nam cum dño suo salua ac prospera patris honorem et fortunas accumulant in cõmuni contra: sicqꝫ fortunati vitam producunt correpti decurtãt. Hec etiam cum dño suo ipsi nato quoqꝫ regni ⁊ potentie dux est ¶ Secunda die mort[is] a ♄ ad ♃ nocte ꝯuerso sumpta ab oriente incipit: ducit ad causas ⁊ occasiões mortis patꝝ Timenda quidẽ quotiens vel ipsam vel dñm eius anni patris consequent̃ aut eius ducem alteruter ¶ Tercia auoꝝ die a dño ☉ ad ♄ nocte conuerso ab oriente inchoat. Q[uod] si ☉ interim ♌ graditur sumitur a primo ♌ ad ♄: si alterutrum ♄ domiciliorum a ☉ ad ♄ nec interest vtrũlibet. ♄ interim sub radijs fuerit aut extra. Hec ergo cum dño suo quotiens infortunia consequitur auorum noxaꝫ minatur cum fortunatis salubris ⁊ vtilis. ¶ Quarta ꝑs genealogie sumitur die a ♄ ad ♂ nocte econuerso: adiectisqꝫ ☿ de signo suo gradibus a principio inchoat. Hec itaqꝫ si cardinem tenet domino suo respecta aut ☉ saltim medijue celi dño ceterumue cardinum dñis amica figura natum celsa nobilitate clarisqꝫ natalibus predicat: quantumqꝫ infra substiterit tm̃ degñet. ¶ Quinta hereditatũ hermet[is] die noctuqꝫ a ♄ ad ☽ sumpta ab oriente incipit. Hec cũ dño suo salua ⁊ ꝓspera amplitudine agri frugumqꝫ abundantiam promittit: aduersa contra. ¶ Sexta hereditatum persarum die a ☿ ad ♃ nocte conuerso ab oriente inchoans eiusdẽ iudicij ¶ Septima agriculture die noctuqꝫ a ♀ ad ♄ sumpta ab oriente inchoat: ꝓspera itaqꝫ ⁊ ipsa ⁊ dñis eius sementi atqꝫ insitionibus fructus multiplicat aduersa contra. ¶ Octaua pars finis rerũ sumitur die noctuqꝫ a ♄ ad dñm coniunctionis vel oppositionis iniciumqꝫ ab oriente sumit que si cum dño suo in signo directi ortus incidit vitam actusqꝫ nati ad beatũ finem ꝓducit aduersi atqꝫ in signis obliquis contra. Si autem variantur vt hoc in hoc signorum genere: ille in illo ad eundem ducatum ⁊ modũ variant: vt tamen locus partis postremum obtineat.

Quinti partium prima pars prolis sumitur vt Hermeti placet die a ♃ ad ♄ nocte conuerso: sicqꝫ ab oriente deducta: quam hechil quideꝫ die noctuqꝫ a ♃ ad ♄ sumit. Obtinuit hermes ꝙ die parti vite: nocte parti fratrum cognata aptior sit. Hec itaqꝫ distinctim vtrũ ne habiturus prolem sit quispiam steril[is] futurus. Si enim pariter cum domino suo in signa fecunda inciderit prolem promittit: in sterilibus negat. Sic ⁊ numerum filioꝝ distерminat inter signa multe pauceue prolis hac discretiõe habita: salua quideꝫ datam prolem saluat: corrupta n[e]gat: ducit etiaꝫ ad statũ prolis qualẽqꝫ apud parentes obtinet grãm. Sumpto deinde quantum interest a parte vsqꝫ ad eius dñm aut conuerso ꝙ interfuerũt signa tot partus narrabim[us] biptitis tñ duplicatis singulisqꝫ per singulas stellas si que interfuerũt annumerat[is].

¶ Secunda pars hore nati numerumqꝫ natorum vt sexus discretionis: qm̄
♃ humor temperatus. ♂ vero calor voluptarius: oisqꝫ generationis causa
voluptas calorē humori tēperans: die noctuqꝫ a ♂ ad ♃ sumpta ab oriēte
deducitur. Nec itaqꝫ post premissa discretionem numerum natoꝝ metitur
Quotiens enim deinde ♃ liber ⁊ fortis hanc partem vel corpore vel radijs
consequitur: partez restaurat que si in signum masculinum inciderit plures
masculos edit: in femineo plures feminas. Si ergo ad fecundam prolem
ducit ⁊ ipsam ⁊ dn̄m eius consulemus: proqꝫ loci comoditate narrabimus
deinde partis annos minores vel medios vel etiaz minores pariter ⁊ cum
respicientium additamentis. ¶ Tercia pars prolis mascule que quoniam
☽ infantia ♃ proles mascula sumitur: die noctuqꝫ ad ☽ ad ♃: incipitqꝫ ab
oriente: hanc heckil a ☽ ad ♄ sumit. Obtinuit hermes prout ♃ geniture qꝫ
♄ promptius est que cum dn̄o suo prospera nato honores ⁊ divitias parat
adversa contra. ¶ Quarta pars prolis feminee die noctuqꝫ a ☽ ad ♀ cum
proles femina ab oriente inchoans: hanc herchil nocte convertit. obtinuit
hermes prout vtraqꝫ nocturna ☽ qꝫ die noctuqꝫ in ducatu fortior: que pro-
spera natura adornans honesta ↄnubia ditat: adversa contra: he due ptes
pro habitudine sua in fratrem et sororem vt alteri preferatur discernunt.
¶ Quinta pars sexum discernit aut nati aut nascituri aut cuiuslibet quesiti
Sumpta nanqꝫ die a domino ☽ ad ☽ nocte econverso in signo masculino
masculum: in femineo feminam iudicat.

SExti partium prima incomoditatis corporee atqꝫ passionuz:
hermetis: quoniaz omnis dolor superabundantiū qualitatū
est merito ab infortunijs inquiritur die a ♄ ad ♂: nocte con
uerso ab oriente incipiens. Corrupta ergo et dn̄s eius multe
passionis graviumqꝫ morboꝝ causa est: salua salut(. ¶ Scd̄a
pars egritudinis aliorum die noctuqꝫ a ☿ ad ♂ ad eadem:
omnia ducens preter cronicas. ¶ Tercia pars servorum: quoniam omnis
cursus ac servicia ⁊ subiectiones infimarum stellarum sunt hermeti placet
vt die noctuqꝫ a ☿ ad ☽ sumatur sicqꝫ ab oriēte incipiat ita vt cum dn̄o suo
prospera servicijs copiosus questus consequendos ꝑmittit: adverso laborē
inutilem ⁊ penam parte prospera dn̄s adversus questus quidē: sed deinde
penaz: converso contra: hoc in signo multe prolis multam subiectionem ⁊
servitutem intendit in sterili raram: hanc herchil nocte convertit ⁊ zedam-
froch die a ☿: ad partem fortune nocte converso: legem hermes obtinuit.
¶ Quarta captivitatis die a domino ☉ ad ☉ nocte a domino ☽ ad lunam
sumpta ab oriente inchoat: hec libera fortunatis iuncta: familiariter consi
stens captivitatem omnemqꝫ huiusmodi angustiam vitat: corrupta penis
⁊ cruciatibus involuit.

SEptimi partium prima desponsatiõis viri:qm̃ ♄ primacia
ac nata mascula: ♀ feminea. Masculus vero prior femīa
Hermes die noctuq; a ♄ ad ♀ sumẽs ab oriente deducẽs
Hec itaq; cũ dño suo viri coniugia tractat. Salua quidem
honestis ꝛ egregijs thalamis ditans:corrupta contra:qm̃
♃ fortis aut radios consequitur desponsationẽ cõstituit.
¶ Secunda welitis die noctuq; a ☉ ad ♀ sũpta ab oriẽte
incipit. Harum duarum prima pars qua viri feminas alliciunt. ¶ Tercia
pars coitus viri similis. ¶ Huic similis est quarta pars adulterij atq; forni
cationis viri. Omnium igitur simplex hec via. Libere siquidem ꝛ prospere
suis queq; officijs vtiles ac salubres:aduerse contra. ¶ Quinta ꝛ sexta que
in connubio femine sumitur. Hermes primam que viri connubio data est
conuertens recte eiusdem etiam iudicia in huius sexũ transfert. ¶ Septima
eiusdem rei welitis die noctuq; a ☽ ad ♂ sumens ab oriente instituit quam
ceteri per se nocte conuertunt. ¶ Octaua ꝛ nona welis harũ duarum pma
pars qua femine viros alliciunt. Secunda pars coitus femine filiis eiusdẽ
¶ Decima est pars adulterij atq; fornicatiõis femine:filiis ꝛ harũ oĩm simplex
consilium. Nam salue quidem suis queq; officijs comode:aduerse contra.
¶ Undecima pars castitatis femine die noctuq; a ☽ ad ♀ sumpta ab oriẽte
inchoat que signo firmo reperitur dño suo respecta: aut saltim fortunatis
castam ac modestam parit biptito fortunata respecta ♀ quidem indulget
incestam inde cohibet. In tropico fortunatis visa effreni ardore damnat:
nisi quantum fortunate castigãt. Nam si pariter infortunijs eiusdẽ alienis
incontinentem edit ac forsan inuerecundam stortum. ¶ Duodecima pars
coniugij vtriusq; sexus sumitur die noctuq; a ♀ ad gradum cardinis occi-
dentis:incipitq; ab oriente que si infortunijs iuncta reperitur ꝛ respecta in
fausti federis omnium cuius dño aduerse locato si pariter ♀ ♄ corrupta:
aut sub radijs nunq; iunguntur. ¶ Terciadecima pars hore coniungendi
die noctuq; a ☉ ad ☽ sumpta ab oriente inchoat:quã cum ♃ fortis corpore
aut sub radijs consequitur coniugij dies instituitur eis dico quibus natale
fundamentum consistit. ¶ Quartadecima pars ingenij atq; studij compo
nendi coniugium: die noctuq; a ☉ ad ☽ sumpta a ♀ deducitur que ꝓspera
id studium ad optatum finem perducit:aduersa contra. ¶ Quintadecima
pars natorum die noctuq; a ♄ ad ♀ sumpta ab oriente incipit que cũ dño
suo fortunata honestis clarisq; natis adornat:infelix cõtra. ¶ Sextadecīa
pars controuersie die a ♂ ad ♃ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit.
Que si in oriente aut cum dño eius reperitur:aut in aliquo cardine natum
litigiosum portendũ:sicq; pariter corrupta litigijs damna ꝛ suplicia minat
Si vero cum dño in oriente oratorio officio dignitates consecuturum.

Octaui partium primam partem mortis: quoniam ☽ corporũ conditionem ducit: octaua mortem: ♄ vero interitus: dolor angustia ⁊ luctus Hermes ex his tribus eliciens die noctuqȝ a ☽ ad gradum octaui sumptam: adiectisqȝ ♄ gradib⁹ a principijs ei⁹ signi instituit. Hec itaqȝ si ⁊ ipsa ⁊ dñs eius corrupti sunt beniuolarum respectu mortez acerbam minantur: liberi vero mitez: hanc alij inter ♂ ⁊ ♄ legunt Hermes obtinuit. ❡ Secunda ps stelle necantis: qm̃ orientis dñs animam ducit: ☽ corpus quo compages vita est solutio interitus: die a dño orient[is] ad ☽: nocte conuerso ab oriente inchoat: huius dñm si ☽ sola respiciens signum sectorum membrorum occupat piter corrupta necat: libera de memoris truncat. ❡ Tercia pars anni metuendi die noctuqȝ a ♄ ad dñm coniunctionis aut oppositionis sumpta ab oriente inchoat. Hec itaqȝ atqȝ dñs eius cum domino orientis corrupti natos frequentes morbos corporis lesiones opum damna minantur quã cum annus nati consequitur aut illa ad oriens eiusue dñm vel signorũ circuitum vel per gradũ ductum puenit minarũ effectuz instaurat. ❡ Quarta pars loci metuendi die a ♄ ad ♂ nocte conuerso sumpta a ☿ signo incipit Hec cum orientis dño infelix in eo signo ducatus sui officiũ tractat. Itaqȝ cum vel annus nati ab oriente ad eam partem applicat: aut conuerso pars ad oriens eiusue dñm vtrolibet applicationis genere peruenit crebris difficultatibus: hominẽ grauibusqȝ impedimentis inuoluit: huc si infortuna accedunt decrementi passionem: atqȝ supplicij mina ei presertim loco cum ei⁹ signi ducatus preest. ❡ Quinta pars angustie die a ♄ ad ☿ nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Hec cum dño suo infelix: quotiens anno nati deprehenditur aut ipsa illum grauiter aduersat̃ nisi fortunate intercedant que si fortes fuerint deinde liberant. Hec si in natali cum orientis domino reperitur omnem vitam infaustam deducit.

Noni partium prima pars itineris die noctuqȝ a dño noni ad gradum noni sumpta ab oriẽte inchoans nati itinera metit̃ itinerumqȝ negocia. ❡ Secunda pars negocij die a ♄ ad. 15 gradum ♋: nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Hec cũ in signis aqueis nauigijs fecundos pat questus: corrupta metu et pericul' damnat in eo gradu cum ♄ reperitur ipse est orientis gradu vicem suscipit. ❡ Tercia pars religionis die a ☽ ad ☿ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Hec cum dño suo orientis dño iuncta duntaxat libero vitam nati religionez ⁊ honestatẽ ornat: corrupta contra ❡ Quarta pars puidentie die a ♄ ad ☽ nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Ducit aũt assensum memoriam discretionem prouidentiam ꝓprie ♄ orientali sup terram sua recepta aut ☽ potenti amice respecta ❡ Quinta pars scientiarum: qm̃ ♄ firmamentũ ⁊ memoria: ♃ prudentia ⁊ intellectus

Mercurij ingeniū ſcripture ꝛ eloquentie recte ex his tribus ſumit̃ die a ſa/
turno ad iouem nocte cōuerſo:atqꝫ a mercurij ſigno deducta ad alterā ſa
pient ā artificia variaſqꝫ ſcientias ducit magiſqꝫ ſalua ducibus:his fortib⁹
amice recepta. ¶ Sexta fame ꝛ hiſtoriarū die a ſole ad iouē nocte cōuerſa
ſumpta ab.o.inchoat que in cardine mercurio aut veneri aut orīetis dn̄o
reſpecta:hiſtoriarū atqꝫ rumoꝝ capacitatē acuit memoriā firmat ꝓnuncia
tionē expedit. ¶ Septīa rumoꝝ inter verū ꝛ falſum diſcretiōis die noctuqꝫ
a mercurio ad lunā ab.o.inchoās que cum in cardine aut ſigno firmo ſeu
directi ortus reperit̃ verū indicat minus aliter.

DEcimi partiū prima principatus ꝛ potentias nati qm̄ ſol
lumē diurnū nati vite honori atqꝫ potētie p̄eſt : luna vero
nocturnū:ſecunda virtute ſolē ſequens. Ex his atqꝫ prin/
cipatib⁹ eoꝝ ſūmit̃ die quidē a ſole ad principatū nocte a
luna ad eius principatū ſicqꝫ ad orīetē deducit̃ : hec ergo
ſi in ſūmo aut cū ſtellis fortib⁹ familiariter conſiſtentibus
reperit̃ nato principatū grauēqꝫ potentiam ꝓmittit . Qꝫ ſi
die ſol nocte luna principatus ſui gradum occupauerit cum gradu oriente
ducatū obtineret ſimul itaqꝫ ſi familiariter conſtiterint ſuiqꝫ officij ꝑticipeſ
honoris ꝛ potentie promiſſuꝫ. ¶ Secūda regis die a marte ad lunā noctē
cōuerſo ſumpta ab.o.inchoat hec cum dn̄o ſalus orientis atqꝫ decimi do/
mini ꝑmixta aut regē magnū parat aut virum reginee auctoritatis ꝛ reue
rentie. ¶ Tercia conſiliū regis atqꝫ primatū curie:quoniā mercurius in dā
do ꝛ accipiendo ſcripturis eloquētie ꝛ conſilijs preeſt. Martis aūt vis mi
ne iniurie terror atqꝫ tormenta die a mercurio ad martem nocte conuerſo
ſumpta ab.o.inchoat proſpera igit̃ ꝛ dn̄s eius ꝛ ipſa cum orientis dn̄o na/
to eiuſmodi officia atqꝫ dignitates offerunt. ¶ Quarta regis ꝛ facultatum
atqꝫ victorie eius die a ſole ad ſaturnū nocte cōuerſo ſūpta ab.o.inchoat.
Qꝫ .ſ.ſub radijs ſit iupiter vicem ſuſcipit hec quoqꝫ nato regi honor ꝛ dux
eſt magiſqꝫ duci dn̄o ꝑmixta atqꝫ orīetis in eius ſigno ſi pariter orīetis do
mino teſtimonium fuerit cuncta optata demum conſequenda promittit.
¶ Quinta ſubite exaltationis die a ſaturno ad partem fortune nocte con/
uerſo ab.o.inchoat que ſi tam orienti ꝙ̄ fortunatis accōmoda extiterit na
tū ſubito eleuat. ¶ Sexta auctoritatis magniqꝫ nomis die noctuqꝫ a mer/
curio ad ſolē ab.o.inchoans graui auctoritate ꝛ amplitudine natū predi/
cat. Qꝫ ſi cum ſtella .10. participe reperit̃ diuicias amplamqꝫ potentiā ma
chinat̃. ¶ Septima curie regis ꝛ milicie die a marte ad ſaturnū nocte con
uerſo ſumpta ab.o.incipit ſi cū dn̄o ſuo orientis dn̄o miſcet̃ natū curie re/
gis inſerit. ¶ Octaua regis atqꝫ operis nati quoniā ſaturni labor lune offi

cia die noctuqꝫ a ſaturno ad lunam ſumpta ab.o.incipit que proſpera cuꝫ
dn̄o ſuo regnuꝫ ⁊ potentiā parat ſicqꝫ pariter in geminis aut virgine egre
gia opera celſaqꝫ artificia. ¶ Nona mercature aut manualis operis die a
mercurio ad venerem nocte conuerſo ab.o.inchoat ducit igiẗ cum domi-
no ſuo ad artificiū officia pulchrior natiqꝫ operis vt ſunt artificia ⁊ id ge-
nus cum lanifica precioſa veſtiūqꝫ ⁊ ornamentoꝝ apparatus his ſimilia.
Tum etiam gemmarū ⁊ ſpecierū diuerſorumqꝫ genera mercatura. Que cuꝫ
dn̄o ſuo orientis dn̄o permixta ſubtili manuū aptitudini queſtus ⁊ hono-
res promittit. ¶ Decima mercature iuxta alios perſas aperte ſolis ad par-
tem lune nocte conuerſo ab.o.inchoat hec cum premiſſa in reſpectu mer-
curij cum receptione natum mercature officio additum ſicꝙ pariter proſpe
re mercaturis copioſos queſtus aduerſe contra. ¶ Undecimi ineuitabilis
operis die a ſole ad iouēꝫ nocte ab.o.inchoat que orientis dn̄o permixta
nato neceſſitati operando imponit atꝙ in patientē ocij animi. Sic igitur
proſpera queſtus aduerſa damna parat.

VNdecimi partiū. ¶ Prima pars diuiciarū poteſtatis, ⁊ quo-
niam partes luminū originis ſue rationi ceteris omnibꝰ vir-
tute preeminent recte die aparte fortune ad partem boni no
cte conuerſo ſumpta ab.o.inchoat: hec cum fortunatis in lo
co ſuo recepta magiſꝙ in. 10. aut. 11. infortunijs auerſis na-
to perpetue fortune diuiciarū ⁊ honoris fundamentū. ¶ Se
cunda gratie atꝙ honoris recte vt prima atꝙ ex eiſdem luminū partibus
ſumpta ſi cum fortunatis aut in earum domicilijs ſeu principatu ſiue, trige
no reperiẗ natum amabilem ⁊ dilectū multa replet gratum infortunijs ve-
ro eiſdem ex partibus odioſum. ¶ Tercia reuerentie ⁊ auctoritatis die ap
te fortune ad ſolēꝫ nocte conuerſo ſumpta ab.o.inchoat que ſi ſoli atqꝫ io-
ui recepta aut ceteris fortunatis pariter ⁊ dn̄o orientis amice reſpicientiꝰ
natum ſumma reuerentia ⁊ auctoritate tam coram principibus ꝙ pro po-
pulo predicit de quibus quantū defuerit tantum infra ſubſiſtet. ¶ Quarta
deliberationis die aparte fortune ad iouem nocte conuerſo ſumpta ab.o.
inchoat que cum orientis dn̄o aut in eius reſpectu ſalua natum rōnabili
deliberatione in rerum diſpoſitione ad ſummaꝫ auctoritatem ⁊ honorem
effert potiuſꝙ fortunatis reſpecta: infortunijs vero ſine orientis dn̄o con-
tra. ¶ Quinta voluptatum ⁊ deliciarum die aparte fortune ad partem fu
turorum nec conuerſo ab oriente incipit quam ſi locus ſaluus tenet conſe
cuturū deſideria ⁊ ſuperaturum ſed aduerſos ſubcubiturū tradit. ¶ Sexta
ſpei die a ſaturno ad venerem nocte conuerſo ſumpta ab oriente inchoat
hec cū dn̄o ſuo felix in loco ſuo proſpero omnē ſpem pducit aduerſa cōtra

¶Septima amicitie quoniã oẽ frequens officiũ ꝑfertiꝫ lune ꝛ mercuriȷ́ ꝙ inter amicos plurimũ variat̃ die noctuꝗ a luna ad mercuriũ sũpta ab.o. inchoat hec cuꝫ dño suo ꝛ re ꝛ loco salua pariter in signis tropicis ꝗ̃plurimos sociat amicos. Siqꝫ pariter ꝛ ipsa ꝛ dñs eius felices his amicitijs nõ solum honestatẽ verũ amplissimas etiã vtilitates pollicet̃ siqꝫ deinde simul ꝛ recepti eas amicitias ꝛ societates internis ꝑpetuis beniuolentie vinculis ¶Octaua necessitatis die noctuꝗ aparte celati ad mercuriũ ab.o.inchoãs ducit ad mutuã amicoꝝ ac socioꝝ beniuolentiã ac caritatẽ huius atqꝫ oriẽtis dñi alter in alterius exitio aut casu siue in signis inimicis nato grauem penuriã ac difficilẽ egestateꝫ minant̃. ¶Nona habitudinis die noctuꝗ a luna ad mercuriũ ab.o.inchoans hec cũ dño suo partim fortune oriẽtisqꝫ dño per mixta natũ opum habundantia ac deliciaꝝ affluentia beat. ¶Decima ingenuitas animi ꝛ libertatis die a mercurio ad solẽ nocte conuerso ab.o.inchoans que si fortunatis iuncta aut respecta maximeqꝫ ioui aut soli amice ligata reperit̃ ꝛ ipsa ꝛ dñs eius insignis ingenuis egregiũ natuꝫ ingenio nobili animo celsa amplaqꝫ ingenuitate predit: infortunijs impedita contra. ¶Undecima gratie ꝛ familiaritatis die a ioue ad venerẽ nocte cõuerso ab.o.inchoans hec cũ dño suo fortunatis maximeqꝫ ioui iuncta vel respecta natũ amabilẽ ꝛ in omni officio gratiosum reddit: infortunijs retẽta contra.

Duodecimi partiũ. Prima pars inimicoꝝ iuxta quosdaꝫ die noctuꝗ a saturno ad martẽ sumpta ab.o.inchoat. Secũda pars inimicoꝝ ꝭm hermetẽ die noctuꝗ a dño dom⁹inimicorum in gradũ domus inimicoꝝ ab oriente inchoans he due in tetragono aut oppositione dñoꝝ suoꝝ aut dñi orientis nato plurimos irritant inimicos. Tercia laboris ꝛ pene die noctuꝗ apar e celati ad partẽ fortune natuꝫ grauibus ꝛ inutilibus damnat laboribus.

Nunc ea ꝗ̃ extra stellarũ atqꝫ domiciliοꝝ ordinẽ seorsuꝫ necessitate quadã adhibite tractãt̃ exequi ordo postulat. Equib⁹ prima ꝑs halhileg cui⁹inuentioni primũ discriminari ꝯuenit vtrũ cõiũctionẽ an oppositionẽ nat⁹sequat̃. Quo facto vtralibet ꝓcesserit ab eius gradu atqꝫ pũcto vsqꝫ ad gradũ ꝛ punctũ lune sumpta adiectis oriẽtis gradib⁹ a principio inchoabit hec igit̃ ꝛ ipsa halhileg ꝑ gradũ ductũ ꝛ ꝑ signoꝝ circuitũ ꝓducet̃. Sicqꝫ vt ad vtrãlibet stellaꝝ applicãt ex natura ꝛ effectu afficit̃ aput infortunia ꝗ dẽ difficultatib⁹ atqꝫ incõmodis vñ nõnullis ex eis ꝗ̃ artificio opaꝫ dabãt cũ hac ignorata diuersoꝝ inuita ꝑ diuersos terminos casuũ iõ plerũqꝫ constaret: nec tñ ceteris circũspectis singuloꝝ cãm reꝑhenderent: hanc tandeꝫ aduerterunt sicqꝫ per ordinẽ ꝓducentes vsitatis ceterarũ expimentis huic

p̄rimā post alhileg per motus ac spei loca ꝛ tempa auctoritatē intellexerūt.
¶ Secūda corrupti ac morbidi corporis die a parte fortune ad martē nocte cōuerso sumpta ab or incipit hec cū orientis dn̄o si alhibetu aut i signo humido natū grosse habitudinis ac morbidū edit. Si vero p̄ter orientis dn̄m cum marte aut mercurio tenere habitudinis: nec minus corrumpit̄
¶ Tercia milicie die a saturno ad lunā nocte cōuerso sūpta ab.o. inchoat quod parti regis particꝫ opis nati ac sensus ꝛ p̄uidentie cōueniēs eēt hec in exagono martis aut iouis aut infortunioꝝ domicilijs fortib⁹ recepta natuꝫ feritate graui belli cām indicat. ¶ Quarta audacie in die a dn̄o ascn̄tis in ☽ nocte conuerso ab oriente inchoat: hec si in aspectu ♂ vel ♃ fuerit animositatem audaciamꝙ tribuet. ¶ Quinta fraudis doli astucie omniumꝙ id genus mercurialiū virtutū que qm̄ anime sunt parsꝙ celati p̄ ceteris ad aīam faciēs sumit̄ die a mercnrio ad partē celati nocte cōuerso sicꝙ ab.o. inchoat hec orientis dn̄o p̄mixta natū eiusmodi virtutib⁹ instituit. Itaꝙ prospera quidez cōmoda: aduersa contra. ¶ Sexta loci negocij quoniā in oi negocio plurimū infortunata meciunt̄. Mercurio autē in dn̄ij negocio participatio ex his trib⁹ sumit̄ die noctuꝙ a saturno ad martē sicꝙ a mercurio inchoat. Que si die marte nocte saturno libera repit̄ negocij prouentum indicat ꝛ effectū contra corrupta. Adhibet̄ principaliter atꝙ singulariter eis negocijs quoꝝ genus indiscretū nomenꝙ ignotum vt fit in tacitis questionib⁹: nam incertis suis eiusꝙ ducib⁹ p̄ticipat ¶ Septima necessitatꝭ ꝛ obstaculi iuxta egiptios die noctuꝙ a marte ad gradū partꝭ fratrū ab.o. inchoans. ¶ Octaua iuxta persas die noctuꝙ a p̄te amoris ad mercuriuꝫ he due cū infortunijs proprie cū saturno pariterꝙ uel ipso vel dn̄o eius orientis dn̄o p̄mixto natum in negocijs suis inuoluerit atꝙ impediunt grauibusꝙ passionibus vacuo labore damnosisꝙ decremētis afficiūt. ¶ Nona remunerationis die a marte ad solem nocte ꝯuerso ab.o. incipiens hec in cardine aut accedenti cum orientis dn̄o natum dapsilem multeꝙ remunerationis predicat aliter in gratum. ¶ Decima veracis operis die a mercurio ad martē nocte conuerso sumpta ab.o. inchoalis hec accedens ꝛ prospera natum in omni actu suo fidelem re ctū veracem ipsiꝙ omnia recte p̄uentura iudicat accedens aūt ꝛ aduersa recte prouētura sed damnose. remota vo vel in signo mobili nec etiā explic aturū aliq̄d omni igit̄ sua eiusꝙ officia ꝛ ducatus p̄ diuersos tracratus in genezia annalibus questionibus operum atꝙ negocioꝝ institutionibus prout incidūt diuersi autores exequent̄: nec enim vniuersos ducatus oīm vnū aliquid volumē ꝯtinet. Quapropter ꝛ nos generales tantū hic. Nam singulas locoꝝ ꝛ cōstellationum varietas indicat nec in tantū vsꝙ a rōne theorice digredi fas erat excepto quantū restat quod vt locus exigit expeditū. Non longe abhinc tractatus finē cōcludet. Hic albumasar vt pluriꝙ faciunt seu multitudinis causa seu

vt minus diligentibus satis faciat omniũ partiũ numerũ a primordio reite rans omniũ inuentionez ternãq3 originē denuo instaurat. Quod ne nimia beniuolentia nimiã pararet prolixitatē. Nos tãq3 nil faciens transeunduz duximus: cũ nil quippe alius nec aliter q3 dictũ est oportet. Nam si minus iudicatᵣ exemplari in singula sua lecto industrie concessurũ oppinor. Quapropter ad sequentta transeamys.

De conuentu partium.

HIs itaq3 dispositis de conuentu partiũ exponendũ aliquod videtᵣ duobus enĩ modis accidit pleraſq3 in eisdem conueni re locis: aut ex eo q̄ eodē modo atq3 ex eisdem principijs sũ muntᵣ: aut q̄ licet diuersa habeant principia eiusdē tamē nu meri atq3 termini in eadem incidũt loca atq3 he quidē locis cõmunicent proprios tamen non relinquunt ducatus. Uer gratia pars veneris psq3 vite in idem punctũ incidũt: huic si venus testatᵣ in parte vite ad mēbroꝝ perfectionē corporis salutē ⁊ fortunã in propria ve parte ad amorē delicias ⁊ voluptatē spectat atq3 in hunc modũ.

De ducibus partium.

NUnc duces partiũ generales sequemur Nam spāles ꝑ quaꝝ cũq3 dignitatũ quibus incidunt officio in eis libris quibꝰ artificiũ instituitᵣ altius indagamur. Primũ itaq3 signo partis circuliq3 loco notato cõsequenter ꝑspiciendũ est singularive ducatu fruatᵣ an plurali habere nãq3 potest duces post vnuz duos vel tres non plures vnũ quidē vt pars itineris cum domicilio itineris incidit ipsum tñ eius signi dominum sicq3 per cetera duos cum alibi alterum scilicet itineris dominũ alteꝝ signi cui incidit: habet aũt ⁊ alter duos cũ inter duos sumpta in alterutrius domiciliũ incidit quorũ prior dñs eius. Nam extra utriusq3 domicilia vsq3 ad tres peruenit duos scilicet inter quos sũmitᵣ terciũq3 dñm eius partis igitᵣ virtus integra est cũ eamꝰ vnũ sequitᵣ ducē ipsius respectu iuuatᵣ. Ea vero que duos aut vtriusq3 aut eius saltem cuius domiciliũ possidet. Nam ea que tres aut omniũ aut saltem plurimũ ⁊ forciorum. Non tamen eque virtutis vt vterq3 vel omnibus respecta sed proximi. Quibus quantũ defuerit tante debilior q̄d vt respiciũt si aut in casu suo fuerint aut retrogradi: hisq3 similibꝰ impediti partis ducatum debilitant infectũq3 relinquunt. Respectus itaq3 si amicus est optata libere spondet. Inimicus vero rei dono passiones miscet accedunt ⁊ stelle naturaliter ad partium ducatũ spectantes: vt parti operuz si dñi sui respectus defuerit accedet iupiter parti despõsationis venꝰ: seruicij mercuriꝰ: sicq3 ꝑ cetera. Qꝫ si respiciũt dũtaxat fortunati ⁊ recepti atq3 in cardine partis effectũ parãt l3 nec duz integre neq3 id si nõ alienũ amminiculo hominis quidē nõduz in aliqua sua dignitate sint: ignoti vero si extra. Si vero

aut infelices aut incorrupti sint aut nō recepti aut remoti rem quidē simulant nec tamē perficiunt. Igit̄ impediēs si satnrnus est ideoqʒ retrograd⁹ inimicos impedimēto ptendit: mars cōtrouersias: mercuri⁹ infelix mercaturā aut scripta: luna aliquos rumores: ven⁹ mulierū genus: sol iura principiū: iupiter iudiciū vl' legē: caput vo de magnatib⁹ aliqd: cauda de vulgo

De eoꝝ inuicē inuentione.

Postremo inter hos oēs hos duces alioꝝ ex alijs loca deprehendēda. Est eni oino quaterna oīm partiū substantiū post est dux a quo numeri sumit̄ iniciū: secūdus ad quē: terci⁹ est locus a quo: quartus est in quē incidit. Sunt igit̄ oēs hij ea adinuicē cōstituti vt tribus determinatis duoqʒ ducib⁹. Si forte orientis gradus ignorat̄ sumet̄ quantū aūt est a tercio ad quartū a secundo duce cōtrario deducet̄. Unde ad primi locum peruenire necesse est. Cū aūt ex tribus alijs secūdū insequimur sumet̄ itē quantum interest a tercio duce ad quartū deductūqʒ a primo ꝑ ordinem ad secundi gradū peruenit. Exempli causa sole primo duce. 18. gradus arietis tenente luna. Secūdo. 20. leonis. Tercio geminis oriētis gradu. 15. Quarto ptis fortune loco in. 18. libre gradu. Itaqʒ si ex reliquis oriētis gradū inuestigamus summim⁹ a sole ad lunā fiuntqʒ. 123. gradus. Totū igit̄ a gradu partis contra signoꝝ ordinē deducimus. vnde in. 15. geminoꝝ peruenire necesse sit. Si vo ex reliquis solē legimus ab orient̄ gradu ad partis locum fiuntqʒ. 123. gradus qd a gradu lude contra ordinē deducti ad. 17. arietis gradū perueniunt. Nam si lunā ex reliqs indagamur sūmim⁹ itē ab orientis gradu ad part̄ locū fiuntqʒ. 123. gradus. Totū igit̄ a gradu solis ꝑ ordinem deductū ad. 20. leonis gradū peruenit.

Opus introductorij in astronomiā albumazaris abalachi explicit feliciter Erhardi ratdolt mira imprimendi arte: qua nuper venetijs nunc auguste vindelicoꝝ excellit noīatissimus. 7. Idus Februarij. 1489.